

Yenñele gbogo YUURO SEWE

SEWE wi nawa senre

Yuuro sewe wi yen Zhufuye poro Yenñele gbogoyuuro naa pe Yenñele yenrewe sewe. Ki yuuro ti yen cenme naa nafa shyen ma yiri ke (150), ti wofenne pe yen pe ye pe ye; ti womo pòo pye yegele legere ni. Ko pungo na, a pè si kaa ti gbogolo ti yee na mari le sewe kanjurugo ni.

Ki yuuro ti yen na para senre yinre legere na nda ti yen ti ye ti ye: Yenñele li gbogoyuuro naa li sonmo woro wa. Mbeli yenri loon saga ko yuuro yen wa, laa ma go singi ko woro yen wa, loon sho nakoma loon kala yaga ko woro yen wa. Yenñele li sharaga yuuro yen wa li kajenge pyege ki kala na, konaa mbeli yenri li jologo wa juguye pe na ko woro yen wa. Ki yenrewe yuuro ta yen na leele nungba nungba jatere nari, ta yen na gbogolomwo woolo pe jatere wo nari, ma si yala, ta yen wa, to yen na Yenñele woolo pe ni fuun pe jorowo kagala koro nari konaa nga ki yen wa pe nawa ki ni.

Leele mbele pege yuuro nda ti wo, wee ka jen jenge pe wogo na. Wagati legere ni, wee jen yingi na ki yurugo nga nakoma yurugo nga ko yen sewe nga nakoma sewe nga wo ni. Wagati wa ni, senre go jeele la ma pye yurugo ka lesaga na, na kala la yegge nari we na ki wogo na. Wa sewe kongbanna naa shyen woo wi ni, yuuro

legere yen wa, pe yen na to kaan wunlunana Davidi wo yeri (Yuuro 52-65; 67-71). Wa sewe taanri woo wi ni, yuuro ta yen wa to yen Kore go gbogolomɔ woolo poro woro (Yuuro 42-49; 84-88) konaa Asafu woro (Yuuro 73-83). Wa sewe tijere woo wi ni, yuuro nda ti yen na para wunluwo wi senre na pa ti yen wa (Yuuro 93-99) ti ni. Wa sewe kangurugo woo wi ni, yuuro nda tila pye na shoo tangala gbogolo ke na mbe kari wa Zheruzalemu ca sa Yenjele gbogo, to ti yen wa (Yuuro 120-134) ti ni. Sewe wi nungba nungba pyew wi ma saa ko Yenjele li sonmo yuuro ni.

SEWE WI YEN MA KONLO YEGE NGA NA

Sewe kongbanja wi yuuro 1-41

Sewe shyen woo wi yuuro 42-72

Sewe taanri woo wi yuuro 73-89

Sewe tijere woo wi yuuro 90-106

Sewe kangurugo woo wi yuuro 107-150

SEWE KONGBANJA

1

Yuuro 1-41

Kono sinne na li maa ferewe kaan

¹ Lere na wi woro na tanri lepeepe pe yerewe senre ti na,

wii si kapere pyefenne pe kono li le,

wi si woro na ceen mbele pe maa tege Yenjele na pe ni,

ferewe yen ki lerefo wi woo!

² Yawe Yenjele li lasiri senre to ti yen maa ndanla,

wi maa jatere piin ki lasiri senre ti na sonlo naa yembinε.

³ Ki lerefo wi yen paa tige yen, nga pe sanri lafogo yon na,
ki maa seni ki sesanga wi na,
ki were tila fanla.
Kala o kala ki lerefo wi ma pye li ma yon wi kan†.

⁴ Een fo lepeelee poro wogo ko woro ma.
Pe yen paa yan sigire yen, nga tifelege ki maga le ma kari ki ni.

⁵ Ki kala na, lepeelee pe se ka yeresaga ta kiti konpilige;
poro mbele kapere pyefenne pe se ka censaga ta wa lesinmbele pe gbogolomo pi ni.

⁶ Katugu Yawe Yenhele li maa wele lesinmbele pe konɔ li na,
een fo lepeelee pe konɔ li yaa pe jogo mbe pe wo wa.

2

Wunluwo na Yenhele li wo ma tεge

¹ Yingi na cengele ke si yiri ma je ma?

Yingi na tara woolo pe nee yon nii wagafe ma?

² Tara na wunlumbolo pe yen na pe yee gbegele mbe malaga gbɔn,

tara teele pe yen na pe yee gbogolo mbe yiri Yawe Yenhele li korogo,

† 1:3 1.3: Zhere 17.8

konaa wunlunaŋa ŋa li sinme kpoyi wo wi na
maa wɔ wi kɔrɔgɔ†.

³ Pè yo fɔ: «Ye pan we pe manda ti kɔɔnlɔ we
yɛɛ na,
yɔngɔwɔ mba pè le we na, woo kɔɔnlɔ kporo
kporo kporo†.»

⁴ Ɛɛn fɔ ŋa wi yen ma cɛn wi wunluwɔ jɔngɔ ki
na wa yenŋɛɛ na, wi nɛɛ tɛgɛ pe na,
we Fɔ wi yen naga la koo pe na.

⁵ Kona, wi nɛɛ para pe ni nanŋbanwa ni,
a wi nanŋbanwa ndorogo ki nɛɛ pe sunndo wi
kɔɔn pe na.

⁶ A wì sho fɔ: «Muwi milan wunlunaŋa wi tɛgɛ
wa Siyɔn yanwiga ki na, na yanwiga kpoyi ye.»

⁷ (A wunlunaŋa wì sho fɔ:)

«Mi yaa Yawe Yenŋɛɛ li kakɔɔndɛgɛɛ li yari ye
kan.

Lìlan pye fɔ: «Ma yen na pinambyɔ,
a mì pye ma to nala†.

⁸ Na yenri, pa mi yaa cɛngɛɛ ke ni fuun ke kan
ma yeri kɔrɔgɔ,

† **2:2 2.1-2:** Ki laga ŋga ki yen na para Izirayeli tara wunlunaŋa
wo senre na, kana ŋa pàa pye na yinri Davidi; punŋo na
tagafenne pe kaa naga laga ŋga ki jate ma yo ki yen na para
shɔfɔ Zhezu ŋa Yenŋɛɛ li wɔ wo senre na (Kapye 4.25-26). Kila
pye, pe kaa jaa mbe lere tɛgɛ wunluwɔ, pe ma sinme kpoyi wo
wa wi go ki na mbege naga fɔ pòo tɛgɛ wunluwɔ. † **2:3 2.3:**
Ŋga ki yo fɔ: *Ye pan we pe manda ti kɔɔnlɔ we yɛɛ na, yɔngɔwɔ
mba pè le we na woo kɔɔnlɔ kporo kporo kporo ko kɔrɔ wo yen fɔ
ye pan we je pe fanŋga ki na, we pe tegere ti laga we yɛɛ go na.*

† **2:7 2.7:** Kapye 13.33; Ebu 1.5; 5.5

pa dunruya wi ni fuun wi yaa pye ma woo.

⁹ Ma yaa ka ya pe ni tuguron kanngala ni,
ma yaa ka pe tongolo paa yege nga na cogo ma
kaa yaari we†. »

¹⁰ Koni yoro wunlumbolo wele, ye tijinliwe ta!
Ye yenle ki na paa ye yeregi, yoro mbele tara ti
teele wele!

¹¹ Ye go sogo yaa tunngo piin Yawe Yenhele li
kan, yaa fye li yege!

Yaa yogori yaa seri li yege!

¹² Yeli pinambyo wi kannguuro ti yigi yoo gbogo,
janngo liga ka nawa ngban ye ni,
ye ko wa konon na ye le li ni;
katugu li mbe ya mbe nawa ngban yonlo
nungba!

Mbele fuun pe mali pye pe larasaga, ferewe yen
pe woo!

3

*Juguye pe yen mala maga,
Yenhele na sho*

¹ Davidi Yenhele gbogoyurugo, sanga na ni wila
pye na fee mbe sho wi pinambyo Abisalomu wi
kee†.

² Yawe Yenhele, na juguye pe lege de!
Lelegera yiri na korogo.

³ Lelegera pe yen naga yuun na kanngolo fo:
«Yenhele li soo sho.»

Wonmatigiwen laga.

† 2:9 2.9: Naga 2.26-27; 12.5; 19.15 † 3:1 3.1: 2 Sami
15.13-17.23

†

4 Ɛɛn fɔ mborɔ wo na Yawe Yɛnɛɛɛ, ma yɛn paa
na tugurɔn sigɛyaraga yɛn nala go singi.
Mborɔ ma yɛn na gbɔgɔwɔ pi tago ye,
màla yɔlɔgɔ ki yirige caw.

5 Mi ka gbele ɛgbanga mbe Yawe Yɛnɛɛɛ li yeri
lilan saga,
mbeli ta wa li yanwiga kpoyi ki na, li mala yɔn
sogo.

Wɔnmatigiwɛn laga.

6 Mi ma sinɛ ma wɔnlɔ;
mi ma yɛn ma yiri, katugu Yawe Yɛnɛɛɛ lɔ tɔgɔ
na ni.

7 Janwa gbɔlɔ na lɔ gbogolo mala maga lagapyew
mbe to na na,
mi woro na fyɛ li yɛgɛ.

8 Yawe Yɛnɛɛɛ, yiri!
Na Yɛnɛɛɛ, na sho!
Katugu màla juguye pe ni fuun pe feele pe
mbateere ti na,
mà poro mbele lepeepe pe ɛngangala ke kaari.

9 Yawe Yɛnɛɛɛ, mborɔ ma maa leele pe shoo;
ki yaga ma duwaw ma woolo pe na!
Wɔnmatigiwɛn laga.

† **3:3 3.3:** Nga ki yo fɔ wɔnmatigiwɛn laga, Eburuye sɛnrɛ ti ni,
ki sɛnpyɔ wowi ɲa: Sela. Ki sɛnpyɔ wi kɔrɔ wi woro ma jɛn ma
filige; ɛɛn fɔ ki kɔrɔ wi mbe ya pye fɔ mbe yarigbɔnrɔ ti yerege
jɛnrɔ mbege yaga yurugo kɔgɔ ko na, nakoma mbe yurugo ki
yerege jɛnrɔ mbege yaga yarigbɔnrɔ ti gbɔngɔ ko na.

4

Yenɲele lo li maa yeɣinɲe kaan

¹ Yurukɔɔɔ to wi sɛwe yurugo, ɲga pe maa koo na ɲɔni gbɔɔn. Davidi yurugo.

² E Yenɲele, mboro ɲa m̀ala pye sinɲe, na mi kɔɔn yeri mbe yo mala saga, mala yɔn sogo!

Wa na jatere pirindorogo ki ni, ma mala sho. Na yinriwe ta, mala yenrewe pi logo!

³ Yoro senwee piile wele, ye yaa lanla gbɔgɔwɔ pi tifaga fɔ sa gbɔn wagati wiwiin?

Ki yen ma ye ndanla mbaa na jeregi jaga konaa mbaa yagbogolo finlele mbaa tari na na fɔ sa gbɔn wagati wiwiin?

Wonmatigiwen laga.

⁴ Yege jen ye yo fɔ ɲa wi maa yeɛ kan, Yawe Yenɲele li maa wɔ li yeɛ kan.

Na mi ka Yawe Yenɲele li yenri, li ma logo na yeri.

⁵ Na yaga nawa ɲgban, yaga ka kapege pye; ɛen fɔ mbe ye ta wa ye sinlesaga yembinɛ, ye jatere pye, ye cɛn yew.

⁶ Saara nda t̀i yala yaa to woo, ye ye jigi wi taga Yawe Yenɲele li na.

⁷ Leleɣere maa yuun fɔ:

«Ambo wi yaa ti we ferewe ta?»

E, Yawe Yenɲele, ki yaga ma kajɲɲe pye we kan!

8 Pe yarilire to naa pe duven wi ni, na tiga lege
pe yeri sanga nga ni,
pe ma nayinme ta yege nga na,
ma ma nayinme kan na yeri ma we ko na.

9 Kona, mi ka sinle le teere, mi ma wonlo
yeyinngɛ na;
katugu Yawe Yenɲele, mboro nunɲba ma ma
ti mi ma pye yeyinngɛ na pow wa na
censaga.

5

*Yenɲele li yenle lere nga na,
wi yenrewe*

1 Yurukoolo to wi sewe yurugo, nga pe maa koo
na wegele wiin. Davidi yurugo.

2 Yawe Yenɲele, nunɲbolo jan mala senyoro ti
logo,

mi yen na jɛɛn yege nga na maga logo!

3 Mboro nga na wunluwo naa na Yenɲele,
gbelege nga mila gbele na sagawa jaa ki logo!
Katugu mboro mi yen na yenri ma yeri.

4 Yawe Yenɲele, pinliwe ni, ma mala yenrewe
magala li logo;

pinliwe ni, mi mala yeɛ gbegɛle mbe kari wa ma
yege sogowo, mbaa ma singi.

5 Katugu ma yen Yenɲele na tipege ki woro mali
ndanla;

lepee wi se ya censaga ta wa ma tanla.

6 Mbele pe maa pe yeɛ gbogo, pe se ya yere ma
yege sogowo;

tipege pyefenne pe kala li yen mɔɔ mben.

7 Ma ma yagboyoolo pe tongo ma pe wo wa;

legboleele poro naa nambara pyefenne pe kala li
yɛn ma tijanga Yawe Yɛnɲɛle ma yɛgɛ na.

⁸ Ɛɛn fɔ mi wo na, ma kagbaraga gbɔgɔ ki kala
na, mbe ya ye wa ma go ki ni;
mi yaa fɔli mbɔɔn gbɔgɔ wa ma sherigo
gbɔgɔkpoyi ki yɛgɛ sɔgɔwɔ, mbaa fyɛ ma
yɛgɛ.

⁹ Yawe Yɛnɲɛle, mboro ɲa ma yɛn sinɲɛ, ki yaga
maa na yɛgɛ sinni, mbele pe yɛn nala pɛɛɛ
pe kala na;

ma yɛn na jaa mbe konɔ na lɛ, li gbɛgɛɛ na kan!

¹⁰ Katugu lere se ya taga pe yɔn sɛnrɛ ti na;
ɲga pe maa jate ko yɛn mbe jɔgɔwɔ pye,
sɛnrɛ nda ti maa yinrigi wa pe yagbotiire ti ni,
ti yɛn ma tisaw paa fanga yɛn, ɲga ki yɛn
ma yɛngɛ,

pe ma pe ɲgayinɲele ke tɛgɛ na leele lɛlɛ†.

¹¹ E, Yawe Yɛnɲɛle, ki naga pe na fɔ pe yɛn
kajɔgɔ pyefenne!

Kagala ɲgele paa kɔɔn mbe pye, ki yaga ke
songɔrɔ pe na, ke pe jan!

Pe puro pe kapere legɛrɛ ti kala na,
katugu pɛ yiri ma je ma na!

¹² Ɛɛn fɔ, mbele fuun pe pe yɛɛ karafa ma na, pe
yaa kaa yɔgɔri,

pe yaa kaa jɔrɔgi nayinmɛ ni sanga pyew,
katugu ma yɛn na pe go singi.

† 5:10 5.10: Ɔrɔmu 3.13

Ma mege ki yen ma mbele ndanla, pe yaa kaa
yogori ma kala na.

¹³ Katugu Yawe Yenɲele, mboro ma ma duwaw
lesinne wi na;
ma kagbaraga pyege ki ma ton wi na naa go singi,
paa tuguron sigeyaraga yen.

6

Yawe Yenɲele na saga

¹ Yurukoolo to wi sewe yurugo, nga pe maa koo
na ngoni mangala kolotaanri woo gboon. Davidi
Yenɲele gbogoyurugo.

² Yawe Yenɲele maga kanla jeregi nanɲbanwa ni!
Maga kanla le jologo nanɲbanwa gboo ni†!

³ Yawe Yenɲele, na yinriwe ta, katugu fannga si
koro na ni!
Na sagala, katugu na wire lombondo tila seri na
na!

⁴ Na jatere wi piri na na fo ma saa toro;
een fo Yawe Yenɲele, ko yaa pye ma fo sa gbɔn
wagati wiwiin?

⁵ Yawe Yenɲele, songoro ma pan mala sho;
mala go yirige ma kagbaraga ki kala na!

⁶ Katugu mbele pe ku, pe se ya mbaa jatere piin
ma na naa;
wa kuulo tara ambɔ wi yaa loon sonni?

⁷ Na fannga ki saa ko, naa mi koro na jeen we;
yembine pyew mi ma gbele fo mala sinleyaraga
ki yinngi potoo,
na yentunwo pi mala sinlesaga ki yinngi potoo.

† 6:2 6.2: Yuuro 38.2

⁸ Na yege kì tiletile jatere pirindorogo ki na,
na yengèle ke woro na yaan naa jenge na
winfenne pe ni fuun pe kala na.

⁹ Ye laga na na tanla, yoro kapere pyefenne ye ni
fuun,
katugu Yawe Yenñele lilan gbelege ki logo†.

¹⁰ Yawe Yenñele lilan yenrewe gbɔɔ pi logo,
li yenle na yenrewe pi na.

¹¹ Na juguye pe ni fuun pe yaa fere sho mbaa fye
fo jenge,
fere ti yaa pe go sogo, pe songoro fyaw.

7

Yawe Yenñele, tanga kan na yeri

¹ Davidi yungbɔgɔɔ yurugo. Wila ki kɔ Yawe
Yenñele li kan Benzhamɛ cenle woolo naja
Kushi† wi wogo na.

² Yawe Yenñele, na Yenñele, mila yee karafa ma
na;
na sho mbele fuun paa na jɔlɔ pe keɛ,
mala go yirige!

³ Nakoma pe yaa na kɔɔnlɔ yuroyuroyuro, paa
yege nga na jara ma kaa ki pye,
lere se ta mbanla sho pe keɛ.

⁴ Yawe Yenñele, na Yenñele, na kaa pye nga pè
yo pa mīgi pye ma,
na kaa pye mī kambasinñe pye,

† **6:9 6:9:** Mati 7.23; Luki 13.27 † **7:1 7:1:** Ki Benzhamɛ cenle
woolo naja Kushi wi woro ma jen. Ki yaa pye ndee wila pye
Davidi wi jugu wa, na wila pye na tunngo piin wa wunlunaja
Sawuli wi laga nawa.

5 na kaa pye mi naa lere ḡa yeyinḡe yen we
 sogowɔ, m̀ kapege pye wa na,
 na kaa pye mila winfenne wa yaara koli go fu,
 6 pa kona ma ti na jugu wa mbanla purɔ wi sanla
 yigi,
 wilan jan wilan tangala mbanla purugu wee le
 tara,
 wilan gbogowɔ pi jan wuu piligi wa fenrege ki
 ni!

Wɔnmatigiwen laga.

7 Yawe Yenḡele, yiri nanḡbanwa ni!
 Yiri na winfenne pe kɔrɔḡɔ, poro mbele pe yen
 ma yin nanḡbanwa gbɔɔ ni we!
 Yen ma yiri ma yere na ni, mboro ḡa ma ma
 kasinḡe ki kɔn mbege tege we!
 8 Ki yaga cengele gbogolomɔ woolo pe pan pe
 gbogolo pɔɔn maga,
 ma cen pe go na, mbɔɔn ta wa ma wunluwɔ
 jɔḡɔ ki na, wa naayeri!
 9 Yawe Yenḡele lo li maa kiti kɔɔn cengele ke na;
 Yawe Yenḡele, kiti kɔn na na mbe yala mi yen
 ma sin yege ḡa na konaa na nawa pi yen
 ma filige yege ḡa na ki ni.
 10 Ma ti lepeele pe pe tipewe kapyere ti yaga;
 ma yeresaga kan lesinmbele pe yeri,
 mboro ḡa ma yen Yenḡele na li yen ma sin,
 ma maa senweele pe jatere naa pe nawa
 kagala ke cancan†!

11 Na tugurɔn sigeyaraga ḡa ki yen nala go singi,
 ko ki yen Yenḡele le,

† 7:10 7.10: Naga 2.23

lo li maa lesinmbele pe shoo.

¹² Yɛnɛɛ li yɛn kiti kɔnfɔ sinnɛ,
ɛɛn fɔ li yɛn pilige pyew Yɛnɛɛ na li mbe ya
nawa nɔɔban.

¹³ Na lepee wii kannɔga,
wi maa tokobi wi yɔ,
wi maa sandiga wanla li taga mbe taanla.

¹⁴ Wi ma mara yaara nda ti ma lere gbo ta
gbɛɛɛ wi yɛɛ kan;
wi ma wangala kason wogolo gbɛɛɛɛ.

¹⁵ Ye wele, lepee wi maa tipere gbɛɛɛɛ,
wi maa kapege jate wa wi nawa mbe pye, mbe
sila kafaara piin.

¹⁶ Wi ma titeɛge wɔ maga jugo,
ɛɛn fɔ wɔ jate wi ma to wa ki penɛ na wì peri li
ni.

¹⁷ Tipege nɔga wì gbɛɛɛɛ, ki yaa songoro mbe to
wi na,
wi lewɛɛwɛ kapyere wi yaa ti go kala li lɛ.

¹⁸ Mi yaa Yawe Yɛnɛɛɛ li sɔn, naa li yɛn ma sin
ki kala na;
mi yaa Yawe Yɛnɛɛɛ na yaara ti ni fuun ti go na
li meɛɛ ki sɔn yurugo ni.

8

*Yɛnɛɛɛ li gbɔɔɔwɔ yanwa konaa
sɛnwɛɛ wì gbɔɔɔ yɛɛɛ nɔga na*

¹ Yurukɔɔɔ to wi sɛwɛ yurugo, nɔga pe maa
koo na Gati ca nɔɔni gbɔɔn. Davidi Yɛnɛɛɛ
gbɔɔɔyurugo.

² Yawe Yenñele, we Fɔ,
ma mege kì gbɔgɔ laga tara ti lagapyew ki ni.

Ma gbɔgɔwɔ yanwa pì gbɔgɔ ma wɛ naayeri wi
gbeme pi na.

³ Màga pye, a piile poro naa piyengɛle ke ni pe
yɛn nɔɔ sɔnni wa pe yɔn†,
mboɔn yawa pi naga ma winfenne pe yege na,
mbe senre ti ko wa ma juguye tipeele pe yɔn.

⁴ Na mi ka naayeri wi wele, wo ña wi yɛn ma keɛ
yɔnlɔ tunngo,
naa yenge konaa wonngolo ke ni, to nda mà
gbegele ma tege we,

⁵ mi maa na yeɛ yewe fɔ:
«Senwee wi yɛn yingì, fɔ a maa jatere piin wi
wogo na?

Senwee pyɔ wi yɛn yingì, fɔ a maa wi kɔɔsi†?»

⁶ Ma si yala, màa da maa tirige jenri ma wɛ
mboro Yenñele ma yeɛ na†;
mà gbɔgɔwɔ naa sɔnmɔ kan wi yeri paa wun-
luwɔ njala yɛn.

⁷ Maa tege yaara nda mà da ti go na;
mà yaara ti ni fuun ti tirige mari tege wi nɔgɔ†:

⁸ simbaala naa sikaala konaa nere ti ni,
ali yere yan wongaala pe ni,

⁹ naa naayeri sannjere to naa kɔgɔje ñgbanra ti
ni,

† **8:3 8:3:** Mati 21.16 † **8:5 8:5:** Zhɔbu 7.17-18; Yuuro 144.3;
Ebu 2.6-8 † **8:6 8:6:** Nga kì yo fɔ: *Màa da maa tirige jenri ma
wɛ mboro Yenñele ma yeɛ na*, kì mbe ya logo fun fɔ: *Màa da maa
tirige jenri ma wɛ mɛregɛye pe na.* † **8:7 8:7:** Zhenɛ 1.28; 1
Koren 15.27; Efe 1.22; Ebu 2.8

konaa yaara nda fuun ti maa yanri na toro wa
tonmo ti ni.

¹⁰ Yawe Yenɲele, we Fɔ,
ma mege ki gbɔɔ laga tara ti lagapyew ki ni.

9

*Yenɲele lo li yen fyɔnwɔ fenne
naa mbele pe yen yunɲɔɔɔ ni
pe shɔfɔ*

¹ Yurukɔɔɔ to wi sɛwe yurugo. Pe maa ki
koo yurugo nga kolɔmɔ na, pe maa ki yinri
pinambyɔ kunwɔ. Davidi Yenɲele gbɔɔyurugo.

² Yawe Yenɲele, mi yaa lɔɔn sɔnni na kotogo ki
ni fuun ki ni,
mi yaa lɔɔn kafɔnɲɔɔ ke ni fuun ke sɛnre
yuun†.

³ Yenɲele, mboro ɲa yaara ti ni fuun ti go na, mi
yaa yin nayinme ni mbaa yɔɔɔri ma kala
na,
mi yaa lɔɔn mege ki sɔnni yuuro ni.

⁴ Na na juguye paga punɲo kanɲga mbaa fee,
pe ma kurugo ma toori ma ku ma yege sɔɔwɔ.

⁵ Mɔ tanga ki kan na yeri, ma yere na ni;
ma yen ma cɛn wa ma wunluwɔ jɔnɲo ki na,
mboro ɲa ma yen kiti konfɔ sinɲe.

† **9:2 9:2:** Ki yurugo nga ki verise nunɲba nunɲba pyew wi le Eburuye sɛnre ti sɛnpiile mbele pe ma tege nari yɔnlogi wo wa ni, maga le wi sɛnpyɔ konɲbannɲa wi na, wo ɲa pe yinri alefu fɔ ma saa gbɔn wi punɲo woo wi na, wo ɲa pe yinri tavu, mbege le go 9 ki na sa gbɔn go 10 ki na.

6 Ma ma cengele sanngala ke jolo, mbe lepeelee
pe tongo;
ma ma pe mege ki ko mbege wo wa sanga pyew
fo tetete.

7 Juguye pe ko ma wo wa,
pe tongo ma ko pew fo sanga pyew.
Pe cara nda ma tongo, lere se ka nawa to ti na
naa.

8 Yawe Yenhele li yen wunluwo fo sanga pyew;
lili wunluwo jongo ki gbegele maga tege mbe kiti
kon.

9 Lo li yen na dunruya woolo pe yege sinni
kasinngeni,
na kiti kon cengele ke na kaselege ni.

10 Yawe Yenhele li yen larasaga lere na wi yen
tege na wi kan,
li yen larasaga jologo sanga ni.

11 Ki kala na, mbele pon jen, pe pe jigi wi taga
ma na,
katugu mbele paa ma lagajaa Yawe Yenhele, ma
se pe wa.

12 Yaa sonmo yuuro koo Yawe Yenhele li kan,
lo na li yen ma cen wa Siyon ca ki ni we!
Yaa li kagbogolo ke yari wa cengele ke sogowa!

13 Katugu li yaa legbolele pe yewe pe yon senre
ni, pe legbogo ki wogo na,
li maa jatere piin piile mbele pe gbo pe na,
li se fege jologo fenne pe gbelege ki na.

14 Yawe Yenhele, na yinriwe ta,
na panrafenne pe jologo nga wa na na, ki wele!

Na sho kunwo pi ni,

¹⁵ jango mbaa ma sonni, mbaa ma sonmo pi
senre yuun leele pe kan wa Siyon ca
mbogo yeyonro ti na[†].

Mi yaa kaa yogori, naa mala sho ki kala na.

¹⁶ Cengele sangala ke titege nga wo, ke toori wa
ki ni,
mere nda pe jan wa larawa, ti pe yigi pe toro ti
na!

¹⁷ Yawe Yenjele lili yee naga, li yen na kasinje
piin;
lepee wi yera penne li songoro maa yigi.

Wonmatigiwen laga.

¹⁸ Lepee pe songoro paa kee wa kuulo tara,
ki cengele njele fuun ke ma fege Yenjele li na
we!

¹⁹ Een fo Yenjele li se fege fyonwo fenne pe na
tatata,
mbele pe yen tege na, pe jigi tagasaga ki se ko fo
sanga pyew.

²⁰ Yiri Yawe Yenjele, maga ka ti senwee pyo mbe
cew ta ma na!
Ki yaga kiti mbe kon cengele sanngala ke na ma
yeege sogowo!

²¹ Yawe Yenjele, fyere gboro wa ke na!

[†] **9:15 9:15:** Wa Izirayeli tara, kila pye pe cagboro pyew, pe ma
mbogo kan maga maga, maga fili, jango mbe ta mbaa ca ki go
singi pe juguye pe na. Kila pye, ki mbogo ki ma liri ma yagara. Pa
lelele paa pye na een wa ca ki mbogo yeyongo ki na, na kagala
ke yeege woo; Zhené 19.1.

Ki yaga cengele sanngala koon jen fo ke yen
senwee piile ko ce!

10

Yenhele li ma na wi yen tege na

wi shɔ

¹ Yawe Yenhele, yingi na, a mà soon yee laga lali
na ni?

Yingi na jologo sanga ni, ma mee ma yee lara?

² Lepee, wa pe yee gbogowo pi ni,

pe ma taga jologo fenne pe na na pe tege.

Yon leme mba pe le, pe ma pe yigi wa pi ni

³ Lepee wi maa wi yee gbogo wa wi jogopere ti
ni,

lere na wi maa tonli pee jaa fannga na, wi maa
Yawe Yenhele li tegele nali tifaga.

⁴ Lepee, wa wi yee gbogowo pi ni, wi maa yuun
fo:

«Yenhele woro wa. Li se lere le jologo.»

Wi jatere wi ko wowi yeen.

⁵ Wi kapyegele ke ni fuun ke maa yongo wi kan
sanga pyew,

Yenhele li kiti kongo kila gbɔn wi na;

wi ma wi juguye pe pe ma pe wo wa.

⁶ Wi maa wi yee piin fo: «Yaraga ko ka kpe silan
ta,

jologo ko ka kpe se gbɔn na na fo sanga pyew.»

⁷ Danga senre, naa lefanlaga senre konaa
lewelewe senre ti yen wa wi yon,

tipege naa mbasinme senre ti maa yinrigi wa wi
yon ki ni†.

8 Wi ma saa lara na singi le cara ti tanla,
wi ma lere na wi yen jeregisaga fu wi gbo larawa;
wi maa fannga fu fo wi wele tipege ni.

9 Wi ma lara na singi wa wi larasaga paa jara ma
kaa pye wa wi wege,
wi ma lara na singi mbe to fyonwo fo wi na,
wi maa nega mboo le wa wi mere ti ni, mbe suu
yigi.

10 Wi ma gbow, ma sogo,
na wi yen tege na, wi mee to wa ki lepee wi
fannga ki nogo.

11 Lepee wi mee wi yee pye fo: «Yennele li yon
woro wa,
li woro na jaa mbe ka jen wa,
li woro na yaraga ka kpe yaan.»

12 Yawe Yennele, yiri! Yennele, kala la pye!
Maga ka fege fyonwo fenne pe na!

13 Yingi na lepee wi nee tege ma na Yennele,
nee ki yuun wa wi nawa fo ma se kaa yewe wi
yon senre?

14 Yennele, na wi yen tege na, mboro maa wi
jologo naa wi tege ki yaan;
maa wi wele mboo kala li le.
Na wi yen tege na, wi maa kala li le mboro kee,
mboro ma yen pijiriwe wi sagafu we.

15 Lepee tipee we, maa fannga ki jogo!

† 10:7 10.7: Oromu 3.14

Maa yewe tipege nga wì pye, wigi yεge naga,
janjo ki tulugo kpε ka ka yan naa!

¹⁶ Yawe Yεnnele li yen wunluwo sanga pyew fo
tetete;
cεngele sanngala kε ko ma wo wa li tara.

¹⁷ Yawe Yεnnele, mbele pe yen tege na, nga paa
jaa, ma maga logo,
ma ma kotogo kan pe yeri,
ma ma nungbolo jan ma logo pe yeri,

¹⁸ mbe ta mbe tanga kan pijiriwe wi yeri konaa
na paa jolo wi yeri.
Kona senwee pyo na laga tara na, wo wa se lere
kan wi sunndo wila koon wi na naa.

11

Yεnnele lo li yen larasaga jεnge ye

¹ Yurukoolo to wi sewε yurugo. Davidi Yεnnele
gbogoyurugo.

Pa milan yεε karafa Yawe Yεnnele lo na.

Mele, a ye nεε ki yuun na kan fo:

«Yiri ma fe paa sannjele yen, ma kari wa yanwira
ti na (mbe sa lara)?»

² Wele, lepeele pe yen na pe sandira ti tilele,
pε pe wangala ke taga sandira ti na na taanla,
janjo mbe leele mbele pe yen sinmbele wa pe
kotogo na pe won wa wowo pi ni.

³ Na kagala ke nogo lesara to ka piri,
yiŋgi lesinŋe wo mbe ya pye naa?

⁴ Yawe Yεnnele li yen wa li sherigo gbogokpoyi
ki ni,
li wunluwo jongo ki yen wa yennele na;

li yege yen senwee piile pe na,
li maa pe kagala ke cancan.

⁵ Yawe Yenhele li maa lesinhe wo naa lepee wi
ni pe kagala ke cancan,
een fo lewelewe kapyere ti yen ma lere na
ndanla, wi kala li yen mali mben.

⁶ Li yaa kason nanjanra konaa kiribi kason wo
lepee pe na,
tifelege nga ki ma weri, ka yaa gbɔn pe na;
ko ki yen pe tasaga ye.

⁷ Ee, Yawe Yenhele li yen ma sin, kasinhe ko ki
yen mali ndanla;
lesinmbele poro pe yaa kali yan gbogoyi.

12

Mbe Yenhele li yenri lon saga

¹ Yurukoo to wi sewe yurugo, nga pe maa koo
na ngoni mangala kolotaanri woo gbɔn. Davidi
Yenhele gbogoyurugo.

² Yawe Yenhele, ki yaga ma we sho,
katugu leele mbele pe maa fye Yenhele yege pe
ko!
Leele mbele pe yen tagawa ni pe yen na koo
senwee piile pe sogoo.

³ Pe ni fuun nungba nungba pe maa yagbogolo
finlele na pe ye kan,
pe maa yon tangawa senre yuun na ye fanla,
paa pe nawa pi filige pe ye kan.

⁴ Yawe Yenhele, mbele fuun pe maa yon tangawa
senre yuun na leele fanla, pe tongo ma pe
wo wa;

mbele fuun pe maa yεε gbogowɔ senre yuun, pe
tongɔ ma pe wɔ wa,

⁵ konaa mbele pe yen na yuun fɔ:

«Wè yawa ta we yɔn senre to fannga na,
wè senre jen,
ambɔ wi mbe ya cɛn we go na?»

⁶ Ɛɛn fɔ Yawe Yɛnɲɛɛ li yo fɔ:

«Kì kaa pye pe yen na fyɔnwɔ fenne pe jɔlɔ,
mbele pe yen yunɲbɔgɔrɔ ni pe yen na jɛɛn,
koni mi yaa yiri mbe pe shɔ, poro mbele pe yen
na jɔlɔ we.»

⁷ Yawe Yɛnɲɛɛ li senre ti yen ma filige,
ti yen paa warifuwe yen, ɲa pè yan fugufugu
kason ni maa pye kpoyi fɔ ma saa ta
yansaga kolɔshyen.

⁸ Mboro wo na, Yawe Yɛnɲɛɛ, ta we go singi!
Maa we korɔsi ki leele cɛnɛ pe na fɔ sanga pyew!

⁹ Lepeepe pe yen na yanri na mari lagapyew;
jɔgɔwɔ pi yen na kee yεge senwee piile pe
sɔgɔwɔ.

13

*We Fɔ ma yaa koro
mbaa fεge na na fɔ sa gbɔn
wagati wiwiin?*

¹ Yurukɔɔlɔ to wi sɛwe yurugo. Davidi Yɛnɲɛɛ
gbɔgɔyurugo.

² Yawe Yɛnɲɛɛ, ma yaa koro mbaa fεge na na fɔ
sa gbɔn wagati wiwiin?

Ma yaa ma yεε lara na na fɔ sa gbɔn wagati
wiwiin?

³ Na jatere wi yaa pye mbe piri na na fɔ sa gbɔn wagati wiwiin?

Na nawa pi yaa pye mbe tanga na na pilige pyew fɔ sa gbɔn wagati wiwiin?

Na jugu wi yaa koro mbe fanŋga ta na na fɔ sa gbɔn wagati wiwiin?

⁴ Yawe Yenŋele, na Yenŋele, na wele mala yɔn sogo!

Fanŋga le na ni, nakoma mi yaa ku!

⁵ Na ko ka si pye, pa na juguye pe yaa yo pe ya na ni,
pa na winfenne pe yaa la yɔgɔri na tolo li kala na.

⁶ Eɛn fɔ mi wo na, mɪlan jigi wi taga ma kagbaraga ki na,

mi yen na yɔgɔri wa na nawa, naa mɪla sho we.

Mi yaa la yurugo koo mbaa Yawe Yenŋele li sonni,

katugu li kajenge pye na kan.

14

*Lesinmbele poro naa pe Yenŋele
laga dunruya ŋa wi jɔgɔ wi ni
(Yuuro 53)*

¹ Yurukɔɔɔ to wi sewe yurugo. Davidi Yenŋele gbogɔyurugo.

Tijinliwe fu fɔ wi maga yo wa wi nawa fɔ:

«Yenŋele woro wa.»

Pè pe yee jɔgɔ,

pe yen na katijangara piin;

kajenge pyefɔ kpɛ woro wa.

² Ma Yawe Yennɛɛɛ li ta wa naayeri, lili yɛɛɛ ki sogo na sɛnwee piile pe wele, janɔgo mbege jɛn na kaa pye tijinliwɛ fɔ yɛn pe ni, ɲa wi yɛn na Yennɛɛɛ li lagajaa.

³ Pe ni fuun pɛ punɔgo, pe ni fuun pɛ pinɛ ma jɔɔɔ; kajɛnɔɔ pyefɔ kpɛ woro pe ni, ali nunɔgba san†.

⁴ Yawe Yennɛɛɛ li yo fɔ:
«Naga yɛn ma, mbele fuun pe yɛn na kapere ti piin, pee kala jɛn wi le?
Pe yɛn nala woolo pe nii, paa yɛɛɛ ɲga na pe maa suro nii we;
paa sila yɛnri mi ɲa Yawe Yennɛɛɛ na yeri.»

⁵ Koɔnɔga fyɛɛɛ gbɔɔɔ yaa ka pe yigi fɔ paa seri, katugu Yennɛɛɛ li ma pye wa lesinmbele poro sɔɔɔwɔ na pe sari.

⁶ Yaa jaa mbe fyɔnɔwɔ fɔ wi kagala ɲgele wì kɔn mbe pye ke jɔɔɔ; ɛɛn fɔ, Yawe Yennɛɛɛ lo li yɛn wi larasaga ye.

⁷ Ambɔ wi yaa yiri wa Siyɔn ca mbe pan mbe Izirayɛli woolo pe shɔ, na lo ma?
Na Yawe Yennɛɛɛ liga kali woolo pe cɛnlɔmɔ pi kanɲga,
poro mbele Zhakɔbu setirige piile pe yaa la yɔɔɔri,
poro Izirayɛli woolo pe yaa yin nayinmɛ ni.

† 14:3 14.1-3: Ɔɔmu 3.10-12

15

*Nga Yenɲele li yen na jaa
mbele pè taga li na pe yeri*

¹ Davidi Yenɲele gbogoyurugo.

Yawe Yenɲele, ambɔ wi yaa ka sa cɛn wa ma
sherigo gbogɔ ki ni?

Ambɔ wi yaa ka sa cɛn wa ma yanwiga kpoyi ki
na mboon gbogɔ?

² Ko fɔ wo wi yen lere ɲa wi tangala li yen
jerɛgisaga fu,

a wila kasinɲe piin,

na kaselege yuun wi nawa pi ni fuun pi ni.

³ Wila lere mɛpege yeri wa wi yon,

wila tipege pye wi lewee yenle na,

wila sila wi cɛnyɛɛnle pe tegele.

⁴ Mbele pè je Yenɲele li na, pe yen maa mben;

ɛɛn fɔ mbele pe maa fyɛ Yawe Yenɲele li yege,
wi maa pe gbogo.

Wi ka wugu mbe yo wi yaa kala na pye, wi mali
pye, ali na li ka pye mbe ngban o.

⁵ Wi ka lere jin penjara ni, wila la tonli jaa ti go
na;

wila yenle mbe yarikanga sho mbe lere ɲa wi yen
jerɛgisaga fu wa le keɛ.

Lere ɲa kaa tanri ma, wi se to fyew.

16

*Lesinɲe wi yaa tasaga ɲa ta
Yenɲele li yeri*

¹ Davidi yurugo.

Yenñele, ki yaga maa na go singi, katugu pa
milan yee karafa ma na.

² Mìgi yo Yawe Yenñele li kan fò: «Mboro ma yen
na Fò we.

Pa na ferewe pi yen na taa mboro nungba yeri.»

³ Mbele pe yen Yenñele li leele kpoyi laga tara ti
ni,

poro wo na, pe yen legboolo mbele pe kala li yen
mala ndanla fò jenge.

⁴ Mbele pe yen na fee yarisunndo ta yege punjo
na nari gbogo,

poro yen na ka tari pe jologo ki na na kee yege.

Mi se ka saraga yaayoro wo mberi kasanwa pi
wo ti kan,

mi se ka ti ti mege mbe yiri wa na yon.

⁵ Yawe Yenñele, mboro ma yen na kala li ni fuun,
ma pye na tasaga ye,

na goto kala li yen mboro kee.

⁶ Na tasaga ki yen ma yon jenge,

nga ki kan na yeri korogo, ki yen ma yon fò
jenge.

⁷ Mi yen na Yawe Yenñele li sonni, lo na li maa
na yeregi;

ali yembiné, na nawa jatere wi mala yeri.

⁸ Na yege yen Yawe Yenñele li na na yege sogowo
sanga pyew,

ki kaa pye li yen na kalige kee ki na, mi se wo
mbe to†.

† **16:8 16:8:** Kapye 2.25-28

9 Ki kala na, na nawa pì yinngi na na, a mila
yogòri wa na nawa,
mi yen yeyinngi na pòw.

10 Katugu ma sanla yinne li yaga kuulo tara ti
kan,
ma se yenle ki na ma woo kpoyi wi fongò†.

11 Ma yaa ka yinwege konò li naga na na;
mi yen ma yin nayinme gbòò ni wa ma yegge
sogòwò,
ferewe mbakòò maa taa wa ma tanla†!

17

Lesinhe na wì Yenhele li yeri
luu sho wi juguye pe kee

1 Davidi wi Yenhele yenrewe.

Yawe Yenhele, na yenrewe sinmbe pi logo!
Nungbolo jan gbelege nga mila gbele nòò yenri
ki yeri!

Nungbolo jan yenrewe mba mila yenri nawa
jembe ni maa logo!

2 Kiti kòn na na, mala tanga ki yo!
Ki yaga ma nga ki yen ma sin ki yan!

3 Ma mala nawa pi cancan,
mala wa ma wele yembine.

Màla wa ma wele, een fò mee jeregisaga kpe yan
na na.

Na jatere wo naa na yòn senre ti ni, ti yen
nungba.

4 Na mi ka senweele pe kapyere ti wele,

† 16:10 16:10: Kapye 13.35 † 16:11 16.8-11: Kapye 2.25-28

ma senre ti mala kan mi mala yee yigi
lewelimbele pe kongolo ke ni.

⁵ Mi yeresaga ta wa ma kono li ni,
mii ke mbe wo wa li ni.

⁶ E, Yennele, mi yen noo yinri, katugu ma mala
yon sogo;
nungbolo jan na yeri mala senre ti logo!

⁷ Ma kagbaraga kafonno wogo ki naga na na!
Mbele pe ma pe yee karafa ma na,
mboro ma ma pe sho pe juguye pe kee.

⁸ Tanla go singi, paa yee nga na lere maa wi
yenmbyo wi go singi!

Na lara wa ma kanwira ti nogo,

⁹ mala sho lepee mbele pe yen nala jolo pe yeri,
konaa na juguye tipee mbele pe yiri mala maga
pe yeri!

¹⁰ Paa lere yinriwe ta fyew,
yee gbogwo senre to pe maa yuun wa pe yon.

¹¹ Pe yen nala tuuro tonri, pe yee wa mala maga
mako;

pe yen na peele naga jaa mbanla jan.

¹² Pe yen paa jara yen, na wila jaa mbe kara ka,
paa cenge yen, nga ki lara na singi.

¹³ Yiri Yawe Yennele,

ma to na juguye pe na, ma pe go sogo;
mala sho lepee pe yeri ma tokobi wi ni!

¹⁴ Yawe Yennele, na sho ki leele mbele pe yeri ma
yawa pi ni,
mala sho ki fonno woolo pe yeri!

Ki dunruya yinwege nga ko mbe pye pe tasaga ye!

Pe kan pe ka ngbanga ngbanga, pe tin nga mà tēge pe kan ki ni,

pe piile pe ka pe tin pe sannga yaga pe pishyenwoolo pe kan!

¹⁵ Mi wo na, naa mi yen ma sin ki kala na, mi yaa koon yan gbogoyi.

Na mi ka ka yen mbe yiri, mbaa ma wele, ko yaa na bo.

18

*Wunlunana wa cew tanɔɔɔ,
wi nεε Yenɔɔε li shari
(2 Sami 22.1-51)*

¹ Yurukooɔ to wi sεwe yurugo. Yawe Yenɔɔε li tunmbyee Davidi wi yurugo. Davidi wila ki yurugo nga ki ko ma Yawe Yenɔɔε li son sanga na ni làa wi sho wi juguye pe ni fuun pe keε konaa sawuli wi keε.

² Wila yo fo:

Yawe Yenɔɔε, mboro na ma yen na fannga ye, ma yen mala ndanla.

³ Yawe Yenɔɔε li yen paa na walaga yen, naa na malaga sigeca konaa na go shofo;

na Yenɔɔε li yen paa na walaga nga ki yen na larasaga,

li yen paa na tuguron sigeyaraga yen nala go singi konaa fannga gbogo nga ki yen nala shoo,

li yen na malaga sigembogo mala maga.

4 Mi yɛn na jɔrɔgi na yuun fɔ: Sɔnmɔ yɛn Yawe
Yɛnɲɛɛ li woo!

Mili yeri lilan saga,
a lilan shɔ na juguye pe kɛɛ.

5 Kunwɔ pɪla gbɔn na na, mala sere pi mana li
ni,
na fyɛɛ waa na na paa lafogo ŋga ki maa jɔgɔwɔ
piin ki yɛn.

6 Kuulo tara ti mangala kaa migili na ni makɔ,
a kunwɔ pi mɛɛ tilan yigi.

7 Mala ta wa na jɔlɔgɔ ki ni, mila gbele ma Yawe
Yɛnɲɛɛ li yeri,
na Yɛnɲɛɛ mila li yeri lilan saga.
Mali ta wa li sherigo gbɔgɔ ki ni, làa na magala
li logo,
li nungbolo la pye na gbelege ki na.

8 Kona, a tara tì si tigile, ma yɛgɛyɛgɛ,
yanwira ti yɛn ma cɛn yaara nda na, tila
yɛgɛyɛgɛ;
tila tigile, katugu Yɛnɲɛɛ li nawa pɪla ŋgban.

9 Wirige la pye na yinrigi wa li numawegele ke
ni na kee wa naayeri,
kason la pye na yinrigi wa li yɔn na sori,
a kason nanɲanra na janri na yinrigi wa ki ni.

10 Làa naayeri wi tirige tɔɔn, mɛɛ tigi ma pan,
kambaaga wɔgɔ kà la pye wa li tɔɔrɔ ti nɔgɔ.

11 Làa pye ma lugu sherubenye wa na, ma yiri
sire na,
làa pan tifeɛgɛ ki na.

12 Làa wòwò pi tẹge mali yee fo, ma lara wa ki yinne pi ni,
làa pye ma tòn kambaaga wògò ni, nga kila pye ma yin tònmo legere ni.

13 Yanwa mba pila pye li yee,
kambaara, naa sinndee tisaga konaa kason nanjanra la pye na yinrigi wa pi ni.

14 Yawe Yenjele li gbanla ngbanga wa naayeri,
Yenjele na yaara ti ni fuun ti go na lili magala li yirige ma gbanla;
a sinndee tisaga naa kason nanjanra tigi.

15 Làa wangala won, a na juguye pè gbòn ma jaraga,
ma yenjele yengeme pye, a pè fe ma jaraga.

16 Ee, Yawe Yenjele, naa mòò juguye pe figiri,
naa mòò nanjbanwa tifelege ki won, a pè kògòje wi nògona tara ti yan,
a dunruya wi nògona cènyaara tì yiri funwa na.

17 Yenjele làa koro wa naayeri mali kee ki sanga mala yigi,
mala tile mala wò wa tònngbòò pi ni.

18 Làa na sho na mbenfo na wi yen fannga ni wi kee,
mala sho na panrafenne pe kee, poro mbele pè ngban ma we na na we.

19 Na jòlògò pilige ki ni, pàa pan ma to na na;
een fo Yawe Yenjele lo làa pye na kee kansaga ye.

20 Làa na yirige wa jorowo laga ki ni, ma wogosaga kan na yeri;
làa na sho, katugu na kala li yen mali ndanla.

21 Yawe Yenñele lilan yigi ma yala mi yen ma sin
yege nga na ko ni;

lilan sara ma yala na keyen yi yen fyongɔ fu yege
nga na ki ni;

22 katugu m̀ Yawe Yenñele li konɔgolo ke yigi
jenge na tanri ke na;

mi fa nambewe pye mbe laga na Yenñele li na.

23 Li kondengenɛle ke ni fuun ke yen na yege
sogɔwɔ, a mila tanri ke na,

mi fa ke mbe laga li ngasegele ke na.

24 Mi yen jeregisaga fu li yege sogɔwɔ,

m̄lan yee yingiwɛ jen, jango mi ka ka kapege
pye.

25 K̄i pye ma, Yawe Yenñele lilan sara ma yala mi
yen ma sin yege nga na ki ni,

konaa mi yen fyongɔ fu yege nga na li yege
sogɔwɔ ki ni.

26 Yawe Yenñele, lere ña ka pye sinñe ma ni, ma
ma pye sinñe wi ni;

lere ña ka pye jeregisaga fu ma ni, ma m̄ɔ yee
naga jeregisaga fu wi na.

27 Lere ña ka pye fyongɔ fu, ma m̄ɔ yee naga
fyongɔ fu wi na;

ɛen fɔ ma ma lembasinñe wi sara mbe yala wi
mbasinme pi ni.

28 Leele mbele pe yen fyɔnwɔ ni, ma ma pe sho;
ɛen fɔ, mbele pe maa pe yee gbogo, ma ma pe

tirige.

29 Ee, mboro ma yen na yanwa mba pi yen na
yinrigi;

Yawe Yenɲele, na Yenɲele, ma mɔɔ yanwa pi
yirige, ma wɔwɔ mba pi yen na ni pi kɔ.

30 Mboro fanɲa na, mi ma fyeele ma saa to
malingbɔɔnɔ ngbelege na;
na Yenɲele li fanɲa na, mi ma ya ma malaga
sigembogo kaanla.

31 Yenɲele li kɔngolo ke yen ma yɔn fili,
Yawe Yenɲele li senre ti yen kaselege.
Mbele fuun pe ma pe ye karafa li na, li maa pe
go singi paa tugurɔn sigeyaraga yen.

32 Ambo wi yen Yenɲele lo, na Yawe Yenɲele lo
ma?
Ambo wi yen paa walaga yen na we go singi, na
we Yenɲele lo ma?

33 Yenɲele lo li maa fanɲa nii na ni;
lo li maa na yege sinni wa kozinne li ni.

34 Lì ti, a mì fenɲe jen paa lufaa yen;
li mala lurugo mala sho wa tinndiye mbele pe
yagara pe go na†.

35 Li maa na nari malaga gbongɔ ki ni,
fo na kee ki ma ya na tuguyenre sandiga ki waa.

36 Ma tugurɔn sigeyaraga nga ki ma lere sho,
màga kan na yeri;
ma fanɲa kee ki mala tɔgo.
Ma kajenɲe nga mà pye na kan, kì gbogɔwɔ kan
na yeri.

37 Ma fanɲa ki na, mi maa fee fyeele na,
na yongɔlo ke se wa mbe la fyew.

† 18:34 18:34: Aba 3.19

38 Mi mala juguye pe puro mbe sa pe yigi;
mila songoro mbe pan, na mi fa pe tongo mbe pe
ko.

39 Mi ma pe tongo, paa ya mbe yiri naa;
pe ma toori na jegele sogo.

40 Ma ma fanga le na ni malaga gbongo ki na,
ma mala winfenne pe kunnu na nogo.

41 Ma ma ti na juguye pe maa fee na yegε,
mi yaa na panrafenne pe tongo.

42 Pe maa gbele na sagawa jaa, εεn fo sagafɔ na
yiri pe na;

pe ma gbele ma Yawe Yennele li yeri li pe saga,
εεn fo laa pe yon sogo.

43 Mi ma pe tire paa taambugo yen, nga tifelege
ki maga le ma kari ki ni;

mi ma pe pe ma pe wo wa paa konɔ fenrege yen.

44 Mالا sho tara woolo mbele pe yiri ma je pe
kee,

mala tege cengele ke go na;

leele mbele mi sila jen, poro yen na tunngo piin
na kan.

45 Mi ka ya para mbe senre nda yo, pe mari le.

Tara ta yegε woolo ma pan ma go sogo na kan.

46 Tara ta yegε woolo keε kansaga na koo pe yeri
na kee,

pe yen na seri na yinrigi wa pe malaga sigeca ki
ni, fyere ti kala na.

47 Yawe Yennele li yen yinwege wolo.

Lo na li yen paa na walaga yen nala go singi,
sonmo yen li woo!

Lo na li yen nala shoo, gbogowo yen li woo!

48 Lo li yen Yenñele na li maa na kayanğa ki woo
na juguye pe ni,

lo li maa cengele ke go sogo na kan.

49 Lo li mala sho na juguye pe kee;

ee, Yenñele, m̄ala yirige na winfenne pe go na,
m̄ala sho lewelimbelle pe kee.

50 Ki kala na, Yawe Yenñele, mi yaa kaa ma gbogo
cengele ke s̄oḡow̄o;

mi yaa kaa yuuro koo mbaa ma mege ki sonni†.

51 Yenñele li maa kagb̄oḡolo piin na wunlun̄a
ña li wo wi sari.

Ña li sinme kpoyi wo wi na maa tege wunluwo
pi na, li maa kagbaraga piin wi kan;

li maa ko piin mi Davidi na kan, konaa na setirige
piile mbele pe yaa ka yiri puñgo na pe kan,
fo sanga pyew.

19

*Yenñele li gb̄oḡow̄o pi ma yan
wa yaara nda li da ti ni*

konaa wa li lasiri senre ti ni

¹ Yuruk̄olo to wi sewe yurugo. Davidi Yenñele
gb̄oḡoyurugo.

² Naayeri wi ni fuun wi maa Yenñele li gb̄oḡow̄o
pi nari,
naayeri wi fowaga ki maa Yenñele li kee tunngo
ki nari.

³ Pilige ka ma ki ye wogo yari pilige ka yege kan,
yembine la ma li ye wogo yege yo yembine la
yege kan.

⁴ Ki woro na piin senyoro ni, nakoma senre ni,

† 18:50 18:50: Or̄omu 15.9

magala si ma li ma logo.

⁵ Konaa ki ni fuun, nga ti yen na yuun,
ki yen na gbɔɔn fɔ wa dunruya wi kɔsara ti na.

Yenɲele li paraga go ka kan wa naayeri yɔnlɔ ki
kan[†].

⁶ Pinliwɛ ni, yɔnlɔ ki ma yiri na paan wa paa
japɔlɔ yen, ɲa wɪ yiri wa wi wɔnlɔgo ki ni;
ki ma ki konɔ li lɛ na kee yɔgɔrimɔ ni paa
malingbɔɔn kotogofɔ yen.

⁷ Ki ma yiri tara ti go nga na,
mbe toro sa to wa ti go nga na;
yaraga ko ka na shɔ ki tufunwɔ pi yeri.

⁸ Yawe Yenɲele li lasiri wi yen ma yɔn fili, wi maa
yinwege kaan.

Yawe Yenɲele li kondɛgɛɲgɛle ke yen kaselege,
ke maa tijinliwɛ kaan kambajɛɲɛ wi yeri.

⁹ Yawe Yenɲele li katɛgɛɲgɛle ke yen ma sin, ke
maa yɔgɔrimɔ kaan sɛnwee wi yeri.

Yawe Yenɲele li ɲgasegele ke yen ma filige,
ke ma sɛnwee wi yɛngɛle ke yɛngɛ.

¹⁰ Mbaa fyɛ Yawe Yenɲele li yɛgɛ ki yen ma yɔn,
ki wogo ki yaa koro wa fɔ sanga pyew.

Yawe Yenɲele li kakɔndɛgɛɲgɛle ke yen kase-
lege, ke ni fuun ke yen ma sin.

¹¹ Ke yen ma yɔn ma wɛ te na, ma wɛ yɛrɛ te piiri
lɛgɛrɛ na.

Ke yen ma tanla ma wɛ sɛnrɛge na, ma wɛ yɛrɛ
sɛnrɛge tunwɔ mba pi ma pye wa fanvan
file pe ni ki na.

[†] 19:5 19:5: Ɔrɔmu 10.18

- 12 Mi ɲa ma tunmbyee, mi maa yeɛwe taa wa ke ni fun;
 lere ɲa ka ke yigi mbaa tanri ke na, wi ma tonli ta wa ke ni.
- 13 Lere wiwiin wi yen wa ɲa wi maa punɲosara ti jen mberi ko?
 Punɲuro nda mi pye kambajenme na, mari kala yaga na na!
- 14 Mi ɲa ma tunmbyee, ki yaga mala sho mbele pe maa pe yeɛ gbogo pe keɛ;
 maga ka ti pe cen na go na!
 Pa kona mi yaa pye sinɲe konaa jeregisaga fu kapegbogo pyewe kanɲolo.
- 15 Ki yaga ma yenle na yon senre to naa na nawa jatere wi na,
 Yawe Yenɲele, mboro ɲa ma yen paa na walaga yen konaa na go shofa!

20

*Yenɲele yenrewe
 wunlunana wi kan
 jango wi cew ta wa malaga ki ni*

¹ Yurukoolo to wi sewe yurugo. Davidi Yenɲele gbogoyurugo.

² Yawe Yenɲele loon yon sogo wunlunana, ma nandangawa pilige ki na!
 Zhakobu Yenɲele[†] lo jate laa ma go singi!

³ Mbeli ta wa li censaga kpoyi ki ni, li pan loon saga!

[†] 20:2 20.2: *Zhakobu Yenɲele: Ko korɔ wo yen fa Izirayeli woolo pe Yenɲele le.*

Li pan loon togo, mbeli ta wa Siyon yanwira ti na we!

⁴ Li jatere wi koro ma yarikanra ti ni fuun ti na, li yenle ma saraga sogoworo ti na!

Wɔnmatigiwen laga.

⁵ Nga maa jaa wa ma kotogo na, ligi kan ma yeri! Kagala ngele fuun ma kon ma tɛge mbe pye, li ke yon ma kan!

⁶ Kona we yaa yɔgɔri ma cew tawa pi wogo na, we yaa we dirapo wi yirige wa naayeri mbe we Yenɲele li mege ki gbɔgo.

Nga fuun maa yenri Yawe Yenɲele li yeri, ligi pye ma kan!

⁷ Migi jen koni ma yo lere na Yawe Yenɲele li sinme kpoyi wo wi na maa wo, li maa sho; mbeli ta wa li censaga kpoyi ki ni wa yenɲele na, li ma wi yenrewe pi logo, li yaa wi sho li yawa gbɔɔ pi fanɲga na.

⁸ Pele ma pe jigi wi taga pe malaga gbɔnwotoroye poro na, pele ma pe jigi wi taga pe malaga gbɔnshonye poro na; ɛɛn fo woro wo na, wɛ we jigi wi taga Yawe Yenɲele, we Yenɲele li mege ko na.

⁹ Poro wo na, pe yen na gbali na woo na tuun; ɛɛn fo woro wo na, we yen yeresaga ma koro ma yere kpanw.

¹⁰ Yawe Yenɲele, cew kan wunlunana wi yeri!

Na waga wi yeri wi we saga sanga ña ni, wi we
yɔn sogo!

21

Wunlunaña wi jigi wi yen

Yenñele lo na

¹ Yurukɔɔɔ to wi sɛwe yurugo. Davidi Yenñele
gbɔgɔyurugo.

² Yawe Yenñele, wunlunaña wi yen na yɔgɔri ma
fanña ko kala na.

Naa màa sho ki kala na, wi yen ma yin nayinme
ni.

³ Nga wila pye na jaa wa wi nawa, màga kan wi
yeri,

nga wila pye na yenri ma yeri, ma sila je ki na.
Wɔnmatigiwen laga.

⁴ Màa pan wi kɔrɔgɔ mbe duwaw jenne legere
tirige wi na;

mà te piiri wunluwo njala kan wi kan.

⁵ Wila ma yenri yinwege ki ni, a màga kan wi
yeri,

mà yinwetɔnlɔgɔ kan wi yeri sanga pyew fo
tetete.

⁶ Naa màa sho ki kala na, wi gbɔgɔwo gbembe
ta;

màa fere gbɔgɔwo naa tiyɔnwɔ pi ni.

⁷ Màa pye duwaw pyo fo sanga pyew;

mà nayinme kan wi yeri ma yee yee sɔgɔwo.

⁸ Ee, wunlunaña wuu jigi wi taga Yawe Yenñele
li na;

Yennɛɛ na yaara ti ni fuun ti go na li kagbaraga
ki kala na, yaraga ko ka se wunlunaŋa wi
ta.

⁹ E, wunlunaŋa, ma yaa koon juguye pe ni fuun
pe yigi ma keɛ ki ni;

ma fannga keɛ ki yaa koon panrafenne pe yigi.

¹⁰ Na maga koon yeɛ naga, ma yaa ka pe sogo
kason ni paa yira kason yen.

Wa Yawe Yennɛɛ li nanɗbanwa gbɔɔ pi ni, li yaa
ka pe jɔgɔ,

kason ki yaa ka pe sogo mbe pe ko.

¹¹ Ma yaa ka pe setirige piile pe ko mbe pe wo
laga tara ti ni,

ma yaa ka pe cenle li ko mbeli wo senwee piile
pe sogowo.

¹² Na paga tipege jate ma ni,

na paga yon le ma na,

pe se ya yaraga ko ka kpe pye ma na,

¹³ katugu ma yaa ka pe won ma wangala ke ni,
pe yaa ka fe ma yege.

¹⁴ Yawe Yennɛɛ, yiri moɔ fannga ki naga!

Woro wo na, we yaa kaa yuuro koo mbaa ma
sonni ma yawa pi kala na.

22

*Na Yennɛɛ, yinɗi na,
a ma si je na na?*

¹ Yurukoolo to wi sewe yurugo. Pe maa ki koo
yurugo nga kolomo na, pe maa ki yinri: «Pinliwe
yon safuwe». Davidi Yennɛɛ gbogoyurugo.

² Na Yenɲele, na Yenɲele, yinɲi na, a ma si je na na?

Yinɲi na, a ma soon yeɛ laga lali na ni?

Ma yen nala yunɲbɔɲɔ gbelege ki nuru, ma si woro nala shoo†.

³ Na Yenɲele, yɔnlɔ na mi ma gbele mbɔɔn yeri mala saga,

ɛɛn fɔ maa na yɔn sogo;

yembine fun, mila wogosaga ta.

⁴ Ma si yala mboro ɲa ma yen Yenɲele kpoyi, ma yen ma cɛn wa ma wunluwo jɔngɔ ki na;

a Izirayeli woolo paa ma sonni yuuro ni suyi.

⁵ We telɛye pa paa pe jigi wi taga mboro na;

paa pe jigi wi taga ma na, a ma pe sho.

⁶ Paa gbele mɔɔ yeri ma pe saga, a ma pe sho;

paa pe jigi wi taga ma na, pe sila fɛɛ sho.

⁷ Mi wo na, mi yen paa fyenge yen,

mi si senwee wo wa bo naa yeɛ.

Leele paa na tegele,

tara woolo paa na tifaga.

⁸ Mbele fuun paa na yaan, pe yen na tɛge na na;

pe maa ki yɔɲɔri na na, na go yangara na na†.

⁹ Pe maa yuun fɔ: «Wuu jigi wi taga Yawe

Yenɲele li na,

ɛɛn, luu sho ye!

Wi yen ma Yawe Yenɲele li ndanla,

ɛɛn luu sho ye wege yan†!»

† 22:2 22.2: Mati 27.46; Maki 15.34 † 22:8 22.8: Mati 27.39; Maki 15.29; Luki 23.35 † 22:9 22.9: Mati 27.43

10 Ee, Yawe Yenηελε, mboro mala yirige wa na nɔ
wi lara,
màa jigi kan na yeri mala ta na nɔ wìlan le wa
wi kotogo ki na.

11 Maga le pànla se, a pè silan karafa ma na;
mala ta wa na nɔ wi lara, màa pye na Yenηελε.

12 Jɔlɔɔ ki kaa yɔngɔ na ni sanga ηa ni, maga
kɔɔn yεε laga lali na ni,
sagafo wa yεγε woro na na naa!

13 Na winfenne pe yen mala maga paa napene
legembele yen,
pè perege kɔn mala maga paa Bazan tara napene
ηgbaanla pe yen.

14 Pe yen paa jaraye yen, mbele pe yen na
kuunru,
mbele pè pe yɔnrɔ ti yεnge mbe nɔɔri mbe
kɔɔnlɔ.

15 Na fanηga ki yen na koo na kee paa yεge ηga
na tɔnmɔ ma kaa na fuun,
mi se ya yere na tɔɔrɔ ti na.
Kotogo ηga ki yen na ni, ki yen paa senringuro
yen na yanni wa na lara.

16 Na fanηga ki kɔ na ni mala waga paa fenrege
yen,
na ηgayinne li mara wa na yɔn ki naayeri.
Mà ti kunwɔ pi wirige ki yen na tɔnni na na.

17 Kapege pyefenne ηgbelege na maga mala fili,
ki pyɔɔnlɔ wele, pee yirisaga yaga na kan;

pànlà keyen yo naa na tɔɔɔ ti pɔ†.

18 Mì cɔgɔ fɔ na kajeere tì yiri funwa na, mbe ya mberi jiri.

Na winfenne pè pe yengɛɛ ke kan na na nala wele.

19 Pànlà yaripɔɔ ti yɛɛɛ pe yɛɛ na, pè pɛtɛ gbɔn na derigbɔgɔ ki wogo na†.

20 Mboro wo na, Yawe Yenɲɛɛ, maga ka lali na ni!

Mboro ɲa ma yen na fanɲga ye, fyɛɛɛ ma pan mala saga!

21 Na sho tokobi kunwɔ pi kɛɛ!

Na sho ki pyɔɔnlɔ tipeele pe ɲgangala ke kɛɛ!

22 Na sho jaraye pe yɔn nɔɲgɔ ki kɛɛ, mala sho yannɔ wi yenɲɛɛ ke kɛɛ!

Ee, màla yɔn sogo.

23 Mi yaa kaa ma senre yuun na sefenne pe kan, mi yaa kaa ma sonni wa janwa wi sɔgɔwɔ†.

24 Yoro mbele ye maa fyɛ Yawe Yenɲɛɛ li yɛɛɛ, yaa li sonni!

Yoro Zhakɔbu setirige piile ye ni fuun yaa li gbogo!

Yoro Izirayeli woolo, yaa seri fyere ti na li yɛɛɛ sɔgɔwɔ!

† 22:17 22:17: Nga kì yo fɔ: Pànlà keyen yo naa na tɔɔɔ ti pɔ, wa Yenɲɛɛ senre sewe lɛɛ ɲa wi yen Girekiye senre ni wi ni, ki yen ma yonlogɔ ma yo fɔ: Pànlà keyen yo naa na tɔɔɔ ti furugu.

† 22:19 22:19: Mati 27.35; Maki 15.24; Luki 23.34; Zhan 19.24

† 22:23 22:23: Ebu 2.12

25 Katugu ŋa wi yen na jolo, li soo tifaga, li se je wi na jologo sanga ni.

Lii pungo wa wi yeri;

ɛɛn fo, na wi ka gbele mbeli yeri luu saga sanga ŋa ni, li ma logo wi yeri.

26 Yawe Yenɲele, ma fanɲga na, mi yaa loon sonni wa janwa gbolo li sogowo;

yɔn fɔgolo ŋgele mi kon ma yeri, mi yaa ka ke ton mbe ke yɔn fili mbele pe maa fyɛ ma yege pe yege sogowo.

27 Fyɔnwɔ fɛnnɛ pe yaa kaa kaa mbaa tinni.

Mbele pe yen na Yawe Yenɲele li lagajaa, paa li sonni!

Yenɲele sa ti pe yinwetɔnlɔgo ta!

28 Mbele fuun pe yen wa tara ti kosaga keɛ ki na, pe yaa ka nawa to Yawe Yenɲele li na, mbe songoro mbe pan li korogo;

cɛngɛle ke seye woolo pe ni fuun pe yaa kaa foli mbaa pe yeɛ ti jiile wa tara li yege sogowo.

29 Katugu wunluwo pi yen Yawe Yenɲele lo woo, li yen ma cɛn cɛngɛle ke go na.

30 Fanɲga fɛnnɛ mbele fuun laga tara na, paa nii paa foli li yege sogowo fun, paa li gbogo!

Mbele fuun pe yen kufennɛ mbe songoro wa taambugo ki ni, pe yaa kanɲguuro kan li yege sogowo,

poro mbele pe se ya koro yinwege na we.

31 Pe setirige piile pe yaa kaa tunngo piin Yawe Yenɲele li kan,

pe yaa kaa li senre yuun mbele pe yaa ka yiri poro pungo na pe kan.

³² Pe yaa kaa li kasinṅge wogo ki yuun mbele pe
yaa ka se puṅgo na pe kan,
mbaa ṅga li pye mali woolo pe sho ki yari.

23

*Yenṅele li yen na go sigefo
paa yaayoro konriffo yen*

¹ Davidi Yenṅele gbogoyurugo.
Yawe Yenṅele li yen na konriffo,
mi se yaraga ko ka kpe la.

² Li ma ti mi ma sinle na wogo yantipirige laga
na,
li ma kari na ni tonmo yon na, mba pi yen
yinmbe pow†.

³ Li maa fanṅga fonṅgo kaan na yeri;
li maa na yege sinni wa kozinne li ni li mege
gbogowo pi kala na.

⁴ Ali na mi kaa tanri la toro wa kunwo pi
gbunlundege ki diwi wi ni,
mi se ka fye yaraga ko ka kpe na,
katugu ma yen na ni.
Ma maa na yege sinni ma yaayoro
konrikanṅgala li ni,
na kotogo nii na ni ma gbotangala li ni.

⁵ Ma ma yaakara tiyonro tege na yege sogowo na
winfenne pe yege na;

† 23:2 23.2: Naga 7.17

ma mala yigi tiyongɔ, ma sinme nuwɔ taan wo
na go ki na†
Ma mala wɔjenne li yin fɔ li maa wuun.

⁶ Ee, ma kajenge naa ma kagbaraga pyege
ki yaa pye na ni na yinwege piliye yi ni fuun yi
ni;
mi yaa kaa songɔɔ mbaa paan wa Yawe Yenɲele
li sherigo gbɔɔ ki ni
na yinwege sanga wi ni fuun wi ni.

24

*Yenɲele li yaa ye
wa li sherigo gbɔɔ ki ni*

¹ Davidi Yenɲele gbɔɔyurugo.

Tara to naa ti nawa yaara ti ni fuun ti yen Yawe
Yenɲele lo woro;
dunruya wo naa wi nawa yaara ti ni fuun ti yen
lo woro†.

² Lo li tara ti tenge wa kɔɔjeye pe na,
ma ti a ti yere jenge wa gbaanla pe na.

³ Ambɔ wi mbe ya lugu wa Yawe Yenɲele li
yanwiga ki na?
Ambɔ wi yaa ka sa yere wa li censaga kpoyi ki
ni?

⁴ Wo wi yen lere ɲa wi yen jeregisaga fu, a wi
nawa pì filige wi na†,
wi suu yeɛ kan yagbogowo pi yeri,

† 23:5 23.5: Kila pye, Zhufuye pe ka lere yeri liwen gbɔɔ na, pe
ma sinme nuwɔ taan wo wi go ki na maa gbɔɔ (2 Sami 12.20;
Dani 10.3). † 24:1 24.1: 1 Koren 10.26 † 24:4 24.4: Mati 5.8

wila wugu yagbolo na.

⁵ Ko lerefo wo yaa duwaw ta Yawe Yenɲele li yeri,
wi shɔfo Yenɲele li yaa laa jate lesinɲe.

⁶ Ko woolo poro pe yen na Yenɲele li lagajaa
jenɲe;

poro pe maa Zhakɔbu wi Yenɲele li lagajaa.
Wɔnmatigiwen laga.

⁷ Yoro yeyɔnrɔ kɔɔrɔ, ye yengɛle!

Yeyɔnrɔ kɔɔrɔ nda wa maga le wa fafafa, ye
yengɛle tiyɔngɔ,

janɲo wunlunana ɲa wi yen gbɔgɔwɔ fo wi ye!

⁸ Ambɔ wi yen ki wunlunana ɲa wi yen gbɔgɔwɔ
fo wo?

Wo wi yen Yawe Yenɲele na fanɲga fo naa yafɔ,
Yawe Yenɲele na li yen yafɔ wa malaga ki ni.

⁹ Yoro yeyɔnrɔ kɔɔrɔ, ye yengɛle!

Yoro yeyɔnrɔ kɔɔrɔ nda wa maga le wa fafafa,
ye yengɛle tiyɔngɔ,

janɲo wunlunana ɲa wi yen gbɔgɔwɔ fo wi ye!

¹⁰ Ambɔ wi yen ki wunlunana ɲa wi yen gbɔgɔwɔ
fo wo?

Yawe Yenɲele na yawa pi ni fuun fo loli.

Lo li yen wunlunana ɲa wi yen gbɔgɔwɔ fo we.
Wɔnmatigiwen laga.

25

*Yenɲele, kɔnɔ na maa jaa mbe le,
li naga na na*

¹ Davidi Yenɲele gbɔgɔyurugo.

Yawe Yenñele, mi yen na wele mboro yeri†.

² Na Yenñele, milan jigi wi taga mboro na,
maga ka ti mbe fere sho,
maga ka ti na juguye paa yogori na na!

³ Mbele pe pe jigi wi taga ma na, wo wa se fere
sho;
ɛn fo, mbele pe yiri ma je ma na go fu, poro yaa
ka fere sho.

⁴ Yawe Yenñele, ma kongolo ke naga na na,
mala kara ma kondengene ke ni!

⁵ Tanla yegɛ sinni wa ma kaselege konɔ li ni, maa
na nari;
katugu mboro ma yen na shɔfo Yenñele le.
Na jigi wi yen mboro na pilige pyew.

⁶ Yawe Yenñele, jatere pye ma yinriwe tawa naa
ma kagbaraga ki na,
katugu maga le wa, ti yen kosaga fu.

⁷ Maga kaa jatere piin na lefonro sanga kajogoro
to naa na kapere ti na!
Ma kagbaraga ki kala na, ta nawa tuun na na
Yawe Yenñele, mboro na ma yen ma yon!

⁸ Yawe Yenñele li yen ma yon, ma pye sinne;
ko kala na li ma konɔ na li daga mbe le li naga
kapere pyefenne pe na.

⁹ Leele mbele pe pe yee go sogo, li maa pe yegɛ
sinni wa kasinnye ki ni,

† 25:1 25.1: Ki yurugo nga ki verise nungba nungba pyew wi le Eburuye senre ti senpiile mbele pe ma tege nari yonlogi wo wa ni, maga le wi senpyo kongbanna wi na, wo na pe yinri alefu fo ma saa gbɔn wi pungo woo wi na, wo na pe yinri tavu.

na pe kara li konɔ li ni.

¹⁰ Yawe Yɛnɛɛ li konɔlo ke maa li kagbaraga
naa kasinɛge ki nari
mbele pe mali yɔn finliwɛ naa li kondɛgɛnɛɛ
ke ɛ na tanri ke na pe na.

¹¹ Yawe Yɛnɛɛ, ma mɛgɛ gbɔgɔwɔ pi kala na,
na kapere ti kala yaga na na,
katugu ti yɛn ma ɛgɛ.

¹² Lere ɲa wi maa fyɛ Yawe Yɛnɛɛ li yɛgɛ,
konɔ na ki lerefɔ wi daga mbe ɛ, li mali naga wi
na.

¹³ Ki fɔ wi yaa wi yinwege ki pye wa fɛrɛwɛ pi
ni,
wi setirige piile pe yaa tara ti ta pe kɔrɔgɔ.

¹⁴ Leele mbele pe maa fyɛ Yawe Yɛnɛɛ li yɛgɛ,
li ma li ɲgundo kagala ke telege pe na,
ma li yɔn finliwɛ pi naga pe na.

¹⁵ Yawe Yɛnɛɛ lo mi yɛn na wele suyi,
katugu li yaa na tɔɔrɔ ti wɔ wa na yigimɛrɛ ti ni.

¹⁶ We Fɔ, ki yaga ma yɛgɛ wa na yeri, mala
yinriwɛ ta,

katugu m̀i koro na yɛ, ma pye fyɔnwɔ fɔ!

¹⁷ Na nawa p̀i tanga na na fɔ jɛnɛgɛ.

Ki yaga mala shɔ na jatere piriwɛn pi ni!

¹⁸ Na tege naa na jɔlɔgɔ ki wele,
mala kapere ti ni fuun ti kala yaga na na!

¹⁹ Ki wele, yɛgɛ ɲga na na juguye pe yɛn ma ɛgɛ
we,

a p̀anla panra fɔ tipege.

²⁰ Tanla go singi mala shɔ!

Mboro milan yee karafa ma na, maga ka ti mbe
fere sho!

²¹ Ki yaga maa na go singi nawa jembe naa
kasinngge ki kala na,
katugu milan jigi wi taga ma na.

²² E, Yennele, Izirayeli woolo pe sho pe jologo ki
ni fuun ki ni!

26

*Lere na wi yen jeregisaga fu
wi Yennele yenne*

¹ Davidi Yennele gbogoyurugo.

Yawe Yennele, tanga kan na yeri,
katugu mi yen jeregisaga fu wa na tangalom pi
ni!

Milan jigi wi taga Yawe Yennele li na,
mi se to fyew.

² Yawe Yennele, na segesege mala wa ma wele!
Na jatere naa na nawa kagala ke cancan ma
wele!

³ Ma kagbaraga ki yen na yee sogowa,
mi yen na tanri fun ma kaselege ki na.

⁴ Mila la ceen nambara fenne pe ni,
mila sila pinlele kopiire fenne pe ni.

⁵ Kapere pyefenne gbogolom pi yen mala mben;
mila la ceen lepeele pe ni ja.

⁶ Mi yaa na keyen yi jogo mbege naga fo mi yen
jeregisaga fu,

Yawe Yennele, mi yaa yere wa ma saraga wosaga
ki yee sogowa;

⁷ jango mbe ta mboon son sharaga ni,

konaa mbaa ma kafonngolo ke ni fuun ke yege
yuun.

⁸ Yawe Yenñele, ki yen mala ndanla mbe sa koro
wa ma go,
wa laga nga ma gbogowo pi yen we.

⁹ Maga kanla yigi paa kapere pyefenne pe yen!
Maga kanla gbo mbe pinle legbolele pe ni!

¹⁰ Poro mbele pe keyen yi yen wa katijangara ti
ni;
pe kalire ti yen ma yin yarikanra ni mbaa leele
yinre jogo.

¹¹ Mi wo na, na yinwege ki yen jeregisaga fu;
na yinriwe ta mala sho!

¹² Mi yen na tanri wa kozinne li ni.
Mi yaa Yawe Yenñele li son wa janwa wi sogowo.

27

*Mi yen we Fo wi ni,
tipege se ya gbɔn na na*

¹ Davidi Yenñele gbogoyurugo.

Yawe Yenñele li yen na yanwa konaa nala shoo,
mi yaa la fyɛ ambɔ fo yege?

Yawe Yenñele li yen na go sigefo,
na sunndo wi yaa la koon ambɔ fo yege?

² Na lepeepe pe kaa fulo na tanla mbe yo pe yaa
na koonlo yuroyuroyuro paa cenre yen,
poro mbele na winfenne naa na juguye, poro pe
yaa kurugo mbe toori.

3 Na malingboonlo ngbelege ka pan mbe
malingboonlo censaga kan mbanla yon
ton,

na sunndo wi se kon na na.

Ali na paga yiri malaga ni na korogo,

konaa ki ni fuun, na jigi wi yaa pye mbe cen.

4 Yaraga nungba mi yen na yenri Yawe Yenñele
li yeri,

ko mi yen na jaa fo jenge.

Ko yen fo mila jaa mbe cen wa Yawe Yenñele li
go ki ni na yinwege piliye yi ni fuun yi ni,

janngo mbaa li tiyonwo pi wele

konaa mbaa li nandanwa kala li jaa wa li sherigo
gbogo ki ni.

5 Katugu li yaa lanla go singi wa li paraga go ki
ni jologo pilige ki na,

mbanla lara wa li censaga paraga go ki logologo
wi ni.

Li yaa kanla yerege walaga ka go na, nga tipege
se ya gbon na na.

6 Koni mbe ya mbanla yologo ki yirige caw na
juguye mbele panla maga pe go na;

mi yaa kaa yogorimo saara woo Yawe Yenñele li
yeri wa li go ki ni;

mi yaa kaa yuuro koo mbaa sonmo yuuro koo
Yawe Yenñele li kan.

7 Yawe Yenñele, mi yen noo yenri, logo na yeri!

Ki yaga mala yinriwe ta, mala yon sogo!

8 Senre nda mà yo, mi yen na jatere piin ti na, fo:
«Yaa na lagajaa!»

E, Yawe Yenñele, mi yen nõo lagajaa!

9 Maga ka punḡo wa na yeri,
maga ka je mi ña ma tunmbyee na na
nanḡbanwa ni!

Mboro ma yen na sagafõ,
maga kanla wa, maga ka je na na, na shõfõ
Yenñele!

10 Ali na to wo naa na nõ wi ni paga je na na,
Yawe Yenñele, mboro yaa na yigi.

11 Yawe Yenñele, ma konõ li naga na na,
na yeḡe sin wa kozinne li ni mbele paa na pẽele
pe kala na!

12 Na winfenne paa ñga jaa, maga kanla le ki kee,
katugu yagbogolo sereya yofenne naa
lewelimbele yiri na korõḡo.

13 Ndẽe na jigi wi sila pye ki na mbe Yawe
Yenñele li kajenḡe pyege ki yan,
mbe we ta yinwege na laga ki dunruya ña wi ni,
mbe ja pye mele?

14 Ma jigi wi taga Yawe Yenñele li na!
Fanḡga le ma yeẽ ni, ma kotogo ta!
Ma jigi wi taga Yawe Yenñele li na!

28

*Lere ña wì yõḡõ kunwõ pi ni
wi Yenñele yenrewe*

¹ Davidi Yenñele gbõḡoyurugo.

Yawe Yenñele, mboro mi yen na yinri mala saga!
 Mboro ña ma yen paa na walaga yen nala go
 singi,
 maga koon nuñgbogolo ke ton na yenrewε pi na!
 Na maga pyeri, mee na yon sogo,
 pa mi yaa pye paa lere wa yen, ña wi wogo kì kò.
² Na mi koon yeri mbe yo mala saga,
 na mi kanla keyen yi yirige mbe wa wa ma
 censaga ki lajenge kpoyi ki yeri mboon
 yenri,
 maga yaga mala yenrewε gboo pi logo!

³ Maga ka mi naa lepeelee naa kapere pyefenne
 we le kasha nuñgba ni;
 poro mbele pe maa yeyinñge senre yuun pe
 lewee yeenle pe kan,
 mbe sigi ta kapege ko ki yen wa pe kotogo na.
⁴ Ma pe sara wi kan pe yeri mbe yala pe kapyere
 ti ni,
 mbe yala pe tipewe pi ni!
 Ma pe sara wi kan pe yeri mbe yala pe kee
 tunngo ki ni;
 nga pe pye, maga yongoo songoro pe na†!
⁵ Katugu pe woro na Yawe Yenñele li kapyegele
 ke jate konaa li kee tunndo ti ni.
 Yawe Yenñele li pe tongoo paga ka ya yiri naa!

⁶ Sonmo yen Yawe Yenñele li woo!
 Katugu lilan yenrewε gboo pi logo.
⁷ Yawe Yenñele lo li yen na fannga naa na
 tuguron sigeyaraga ye.
 Milan jigi wi taga li na na kotogo ki ni fuun ni.

† 28:4 28.4: Naga 22.12

Nayinme gbɔɔ yen na yeri wa na kotogo na;
mi yaa yuuro kɔ mbeli sɔn.

⁸ Yawe Yenɲele lo li yen li woolo pe fanɲga ye;
li yen paa malaga sigego yen mbe wunluwɔ ɲa li
sinme kpoyi wo wi na maa wo wi shɔ.

⁹ We Fɔ, ma woolo pe shɔ, poro mbele pe yen ma
kɔrɔgɔ ye, duwaw pe na!

Ki yaga ma pye pe yege sinwɔ konaa pe sagafɔ
sanga pyew!

29

Yenɲele li senyoro

¹ Davidi Yenɲele gbɔgɔyurugo.

Yoro naayeri fanɲga fenne†, yaa Yawe Yenɲele li
gbogo!

Yaa li gbogo yaa li fanɲga ki sɔnni!

² Ye Yawe Yenɲele li mege ki gbogo!

Ye fɔli ye ye yere ti jiile wa tara Yawe Yenɲele li
yege sɔgɔwɔ yeli gbɔgɔ, li yen kpoyi yege
ɲga na ki kala†!

³ Yawe Yenɲele li magala li yen na yinrigi wa
tonmɔ pi go na,

Yenɲele na gbɔgɔwɔ wolo li yen na yenɲele
gbaanra piin;

Yawe Yenɲele li yen tɔnɲgbɔɔ pi go na.

⁴ Yawe Yenɲele li magala li yen fanɲga ni,

Yawe Yenɲele li magala li yen fanɲga gbɔgɔ ni.

† **29:1 29.1:** Naayeri fanɲga fenne poro pe yen Yenɲele li
merageye wele; Eburuye senre ti ni, ki yen ma yɔnlɔgɔ ma yo
fɔ: Yenɲele li pinambiile. † **29:2 29.1-2:** Yuuro 96.7-9

5 Yawe Yenɲele li magala li ma sɛdiri tire ti walagi,

Yawe Yenɲele li ma Liban tara sɛdiri tire ti walagi mari jaanri.

6 Li ma ti Liban tara yanwira ti maa yeni na kanni paa napɛɛ yirifɔnmbɔɔ yen;

li ma ti Erimɔ yanwira ti maa yeni na kanni paa yanno yirifɔnmbɔɔ yen.

7 Yawe Yenɲele li magala li maa kason ɲɔbanli janri na yinrigi.

8 Yawe Yenɲele li magala li maa gbinri wi tigile, Yawe Yenɲele li maa Kadɛshi gbinri wi tigile.

9 Yawe Yenɲele li magala li ma safuwe wi ɲɔbanga wi ma se[†];

li magala li ma ti kɔɔɔ ti ma koro waga.

Wa li gbɔɔɔgo ki ni, pe ni fuun pe yen na yuun fo: «Gbɔɔɔwɔ yen Yenɲele li wool!»

10 Yawe Yenɲele lɔa pye wunluwɔ tɔnɲɔɔ pi pansanga wi ni,

Yawe Yenɲele li yen wunluwɔ fo sanga pyew.

11 Yawe Yenɲele li fanɲga kan li woolo pe yeri; li duwaw pe na, li yeyinɲge kan pe yeri!

30

*Yenɲele, mboro mɔla kan
yinwege ni*

1 Yurugo ɲga kila kɔ ma sherigo gbɔɔgo ki le Yenɲele keɛ. Davidi Yenɲele gbɔɔɔyurugo.

[†] 29:9 29.9: Nga kɔ yo fo: *Yawe Yenɲele li magala li ma safuwe wi ɲɔbanga wi ma se*, Yenɲele senre sɛwɛɛle pele ni, kɔ yo fo: *Yawe Yenɲele li magala li ma tigbɔɔ gbɔɔɔ ti tigile.*

² Yawe Yenḡele, mi yaa ma sɔn,
katugu mala yirige mala wɔ wa wetijugo† ki ni.
Mεε yere ki na na juguye paa yɔgɔri na kala na.

³ Yawe Yenḡele, na Yenḡele,
mila gbele mɔɔ yeri mala saga, a m̀ala shɔ.

⁴ Yawe Yenḡele, m̀ala wɔ wa kuulo tara ti ni;
na jele nunḡba la pye wa fanga ki ni,
εen fɔ m̀ala yinwege ki songɔrɔ maga kan na
yeri.

⁵ Yoro mbele ye yen sinmbele Yawe Yenḡele li ni,
yaa li sonni yuuro ni!

Li yen kpoyi yege nga na, yaa ki sonni!

⁶ Katugu li nanḡbanwa pi ma mɔ wagati jenri ni
mbe si kɔ,
εen fɔ li kagbaraga pyewe po yen wa fɔ sanga
pyew.

Ali na kaa pye yembinε, gbelege ma pye wa,
pinliwε ni, yɔgɔrimɔ ma pan.

⁷ Mi wo na, mala ta mila pye ma cɛn pɔw, mila
pye na yuun fɔ:

«Kanḡbanga kpε se ya gbɔn na na.»

⁸ Yawe Yenḡele, ma kagbaraga pyege ki kala na,
mi yen yanwiga nga na, m̀aa fanḡga kan
ki yeri.

εen fɔ m̀aa punḡo le na ni, a na jatere ẁi piri na
na.

⁹ Yawe Yenḡele, mila gbele mɔɔ yeri mala saga;
na Fɔ mboro mila yenri mala yinriwε ta.

† **30:2 30.2:** Wetijugo nga ki senre ti yo laga ki laga nga ki ni, ki yen na para kuulo tara to senre na.

- 10 Na mi ka ku, na mi ka tigi wa fanga ki ni,
yिंगी ma yaa ta san?
Lere ɲa wi yen gbanɲban ko ce, wo mbe ya
mbaa ma sonni meɓe?
Ma yen senre nuɲɲba yofɔ yege ɲga na, wo mbe
ya mbege yari meɓe?
- 11 Yawe Yenɲele, logo na yeri mala yinriwe ta!
Yawe Yenɲele, pan mala saga!
- 12 Na nawa mba pì tanga na na, màa kanɲga maa
pye yɔgɔrimɔ kala;
jaterɛ piriwen yaripɔɔ nda na na, màri wo na
na, ma feti yaripɔɔ le na kan;
- 13 janɲo mbaa ma sonni yuuro ni wa na kotogo
na, mi ka ka pyeri mbege yaga.
Yawe Yenɲele, na Yenɲele, mi yaa loon sonni fɔ
sanga pyew.

31

Yenɲele mboro ma yen

na go sigefɔ we

- 1 Yurukoɔɔ to wi sewe yurugo. Davidi Yenɲele
gbogoyurugo.
- 2 Yawe Yenɲele, pa milan yee karafa mboro na;
maga ka ti mbe fere sho fyew!
Na sho, naa ma yen ma sin ko kala na!
- 3 Nuɲɲbolo jan ma logo na yeri, fyeeɓe ma pan
mala sho!
Ki yaga ma pye walaga ɲga ki yen na larasaga,
konaa malaga sigeca ɲga ki yen nala shoo!
- 4 Ee, mboro ma yen na walaga ɲga ki yen na
larasaga, naa na malaga sigeca nala shoo.

Ma mege ko kala na, ki yaga maa na konri konaa
maa na yege sinni!

⁵ Na wo wa mere nda pe jan na na ti ni,
katugu mboro ma yen na go sigefo we.

⁶ Mi yen nala yinne li nii ma kee,
Yawe Yenhele, mboro na Yenhele na kaselege
wolo, na go sho†!

⁷ Mbele pe maa yarisunndo gbogo, pe kala li yen
mala mben;
mi wo na, milan jigi wi taga Yawe Yenhele lo na.

⁸ Mila jaa mbaa yogori jenge konaa mbaa nay-
inne nii ma kagbaraga ki kala na;
katugu ma yege yen na tege ki na,
na nawa pi tanga yege nga na maga jen.

⁹ Mee na le jugu wi kee,
een fo mala yirige mala yerege na tooro ti na, ma
ti a mi koro na yee kan.

¹⁰ Yawe Yenhele, na yinriwe ta,
katugu na nawa pi tanga na na;
laworo ti na, na yengele ke jogo na na,
na wire ti wo ti yee yonlo, a na jatere wi piri na
na.

¹¹ Mi yen nala yinwege ki piin nandangawa ni,
mi yen na jeen wa jologo ki ni na yinwege piliye
yi ni fuun ni.

Na fanna ki yen na koo na ni na kajogoro ti kala
na,
na kajeere ti yen na kuun na na.

† 31:6 31.6: Luki 23.46

12 Na juguye pe ni fuun pe yen nala tegele lagapyew,

mì pye titεgere yaraga na cεnyεenle pe yeri fun;
 mì pye fyere yaraga na wennε pe yeri,
 leele mbele ka fili na ni wa konɔ, poro ma fe ma laga na na.

13 Pè fεge na na, paa yege nga na pe ma kaa fεge lere ɲa wì ku wi na we;

mi yen paa yaapige nga kì jɔɔ ki yen.

14 Senpere nda lelegere yen na yuun na na, mi yen nari nuru;

fyere kapyere to ti yen mala maga lagapyew.

Pe yen na pe yeε yaan na mege ni,
 pe yen na yɔn nii na na mbanla gbo.

15 Eεn fɔ mi wo na, milan jigi wi taga ma na Yawe Yenɲele;

mi yen na yuun fɔ: «Mboro ma yen na Yenɲele le!»

16 Na yinwege ki yen ma keε,

na shɔ na juguye poro naa na jɔlɔfennε pe keε!

17 Mi ɲa ma tunmbyee, ki yaga mala wele kajεnge ni!

Na shɔ ma kagbaraga ki kala na!

18 Yawe Yenɲele, na mi kɔɔn yenri sanga ɲa ni, maga ka ti mbe fere shɔ;

lepeele poro mbe fere shɔ,

pe tigi yɔnmboro wa kuulo tara!

19 Yagbogolo yofennε pe yɔnrɔ ti tɔn pe na,

poro mbele pe maa yɔn gbɔgɔwɔ senre yuun lesinɲe wi na, naga piin yeε gbɔgɔwɔ ni konaa leele tifagawa ni!

20 Ma kajɛɛɛ pyege kɪ gbɔɔ,
 ma maa ki piin mbele pe maa fyɛ ma yɛɛ pe
 kan,
 naga piin mbele pe ma pe yɛɛ karafa ma na pe
 kan sɛnwɛɛ piile pe yɛɛ na.

21 Ma ma pe lara ma yɛɛ yɛɛ sɔɔwɔ mbele pe
 maa pe jɔɔ pe na.

Ma ma pe lara wa ma paraga go ki ni, sɛnjagara
 nda ti maa yuun ti na.

22 Sɔnmɔ yɛn Yawe Yɛɛɛ li woo!
 Katugu lili kagbaraga ɲa ki yɛn kafɔnnɔ wogo
 ki naga na na,
 mi ɲa mɪla pye ndɛɛ ca yi, ɲa pɛ malingbɔɔnɔ
 cɛnsaga kan ki tanla maga yɔn tɔn we.

23 Na jatere wɪla piri na na, fɔ a mɪ yo fɔ:
 «Pànlà purɔ mala wɔ wa ma yɛɛ sɔɔwɔ.»
 ɛɛn fɔ, naa mɪla kaa ma yɛnɛwɛ gbɔɔ yɛnri,
 màa na yɛnɛwɛ pi logo.

24 Yoro mbele fuun ye yɛn Yawe Yɛɛɛ li
 lesinmbele,
 ye ti li ye ndanla!
 Yawe Yɛɛɛ li maa mbele pɛ taga li na pe go
 singi,
 ɛɛn fɔ mbele pe maa pe yɛɛ gbogo, li ma jɔɔɔ
 gbɔɔ wa poro na.

25 Yoro mbele fuun yè ye jigi wi taga Yawe
 Yɛɛɛ li na,
 ye fanɲa le ye yɛɛ ni, ye kotogo ta!

32

*Lere ɲa wi kapere ti kala yaga
wi na, wi yen ferewe na*

¹ Davidi yurugo. Nagawa yurugo.

Lere ɲa wi kajooɔɔ ki kɔ ma wɔ wa,
a wi kapere ti kala yaga wi na,
ferewe yen wi woo!

² Lere ɲa Yawe Yenɲele li woro naa kajooɔɔ ki
jate wi go na naa,
wo ɲa nambara woro wa wi jatere wi ni,
ferewe yen wi woo†!

³ Sanga ɲa ni mila na yɔn ki tɔn na kapere ti na,
na fannɲa kila pye na koo, a mila jɛen sanga
pyew;

⁴ katugu maa pye nala jolo sɔnlo naa yembinɛ.
Na fannɲa kila pye na koo paa tipile ma kaa na
yangara kanga na we.

Wɔnmatigiwen laga.

⁵ Ɛen fɔ puɲɔ na, mila na kapege ki yo ma kan,
mi sila na kajooɔɔ ki lara ma na.

Mila yo fɔ: «Mì yere na kolomɔ pi na Yawe
Yenɲele li yege na.»

Mboro wo na, a mà silan kajooɔɔ ki kala yaga na
na†.

Wɔnmatigiwen laga.

⁶ Ki kala na, mbele pe yen sinmbele ma ni, pe
daga mbaa ma yenri wagati jennɛ wi na;

† 32:2 32.1-2: Ɔromu 4.7-8 † 32:5 32.5: 2 Sami 12.13

kona, ali na kanɓbanga kaa jaa mbe pe ta, ki se
gbɔn pe na.

7 Mboro ma yen na larasaga ye,
ma maa na shoo jɔɔɔgɔ gbɔgɔ ki kɛɛ;
màla maga nala shoo,
ki kala na, mi yen na yɔgɔrimɔ yuuro koo.

Wɔnmatigiwen laga.

8 We Fɔ wì yo fɔ:

«Mi yaa ma kara mbɔɔn naga konɔ na ma daga
mbe ɛ li ni;
mi yaa yerɛwe kan ma yeri, na yege yaa pye ma
na.

9 Maga ka pye tijinliwe fu fɔ paa shɔn nakoma
sofile woroso yen;
poro mbele pe ma karafe naa mana le wa pe
yɔnrɔ ti na, na pe yeregi konaa na pe yege
sinni,
janɓo paa ma senre ti nuru†.»

10 Jɔɔɔgɔ legere yen ma gbegɛɛ lepee wi kan,
ɛɛn fɔ lere ɲa wùu jigi wi taga Yawe Yenɲɛɛ li
na, li yinriwe tawa pi ma tɔn wi na.

11 Yoro lesinmbele, yaa yɔgɔri Yawe Yenɲɛɛ li
mege ni!

Ye yin nayinme ni, yaa yɔgɔrimɔ yuuro koo, yoro
mbele fuun ye nawa pi yen ma sin we!

† 32:9 32.9: Nga kì yo fɔ: *Janɓo paa ma senre ti nuru*, Eburuye
senre ti ni, ki mbe ya logo fun fɔ: *Janɓo yaraga ka kpe ka kɔɔn*
ta.

33

*Yenḡele na li yen dafɔ konaa shɔfɔ,
sɔnmɔ yen li woo*

¹ Yoro mbele ye yen lesinmbele, yaa jɔrɔgi yaa
yɔgɔri Yawe Yenḡele li meḡe ni;
ki yen ma yala mbele pe nawa pi yen ma filige
paa li sɔnni.

² Yaa Yawe Yenḡele li shari ḡḡoni ni,
yaa juru maḡala ke woo wi gbɔɔn yaa li sɔnni!

³ Ye yurugo fɔḡḡɔ wɔ yege kɔ li meḡe ni,
ye ye yarigbɔnrɔ ti gbɔn yeri kenlegi, ye ti
magala li yirige yeli sɔn!

⁴ Yawe Yenḡele li sɛnrɛ ti yen ma sin,
lere mbe ya taga li kapyegele ke ni fuun ke na.

⁵ Kasinḡe naa kaselege ko ki yen mali ndanla;
Yawe Yenḡele li kagbaraga ki dunruya wi la-
gapyew ki yin.

⁶ Yawe Yenḡele li naayeri wi da li sɛnrɛ to fanḡga
na;
naayeri wi nawa yaara ti da li yɔn tifelege ko
fanḡga na.

⁷ Li ma kɔḡje tɔnmɔ pi ni fuun pi gbogolo laga
nunḡba,
li ma tɔḡḡbɔɔ pi gbogolo maa tege wa titegbɔrɔ
ti ni.

⁸ Tara woolo, ye ni fuun yaa fye Yawe Yenḡele li
yeḡe!

Dunruya woolo, yaa seri fyere ti na li yeḡe!

⁹ Katugu li ka sɛnrɛ nda yo, ki kala li ma pye;
li ka yo yaraga ḡga mbe pye, ko ki ma pye.

10 Yawe Yenḡeḡe lo li ma cengeḡe kè kagala ḡgele
kòn mbe pye ke sa;
lo li ma kagala ḡgele leele pe yen na jate mbe
pye ke jògò.

11 Eḡn fò Yawe Yenḡeḡe li kagala ḡgele kòn mbe
pye ke yaa koro wa ke yònlò li ni suyi;
li nawa kagala ḡgele li kòn ma teḡe, ke yaa koro
wa ke yònlò li ni sanga pyew fò tetete.

12 Yawe Yenḡeḡe li yen cənḡe na woolo Yenḡeḡe,
ferewe yen pe woo;
leele mbele li wò li woolo, ferewe yen pe woo!

13 Yawe Yenḡeḡe li ma koro wa naayeri na wele,
li yeḡe yen senwee piile pe ni fuun pe na.

14 Mbeli ta wa li cənsaga ki ni, li yen na tara
woolo pe ni fuun pe wele.

15 Lo li jatere pyelòmò le senwee pyew wi ni;
li yen na pe kapyegele ke ni fuun ke kòrsi.

16 Malingbòonlò pe ḡeḡewe po ma pi ma wunlu-
naḡa wi shò wa malaga,
malingbòon kotogofò wi fanḡa gbògò ko ma ki
maa shò.

17 Mbòon jigi wi taga malaga gbònshòn na mbe
yo wòon shò wa malaga, ko yen wagafe,
shòn wo naa wi fanḡa ki ni fuun ni, wi se ya
lere shò.

18 Eḡn fò mbele pe maa fyḡ Yawe Yenḡeḡe li yeḡe,
li maa wele pe na,
poro mbele pe ma pe jigi wi taga li kagbaraga ki
na we;

19 janḡo mbe pe shò kunwò pi keḡ,

mbe pe kala li yon pe kan fungo sanga ni.

²⁰ Woro wo na, we jigi wi yen Yawe Yenñele lo na;

lo li yen we sagafɔ konaa we tuguron sigeyaraga na we go singi.

²¹ Ee, we yen na yɔgɔri wa we nawa lo kala na, wè we jigi wi taga lo na, Yenñele kpoyi lo na.

²² E, Yawe Yenñele, ki yaga ma kagbaraga pye we kan,
katugu we jigi wi yen mboro na!

34

*Yenñele lilan sho na fyere kagala
ke ni fuun ke ni*

¹ Davidi Yenñele gbogoyurugo. Davidi wila wi yee pye paa yarafo yen wunlunana Abimeleki wi yee sɔgɔwɔ. Naa wo la kaa wi purɔ maa yirige wa wi yee yeri, a Davidi wì sigi yurugo nga ki yonlogɔ†.

² Mi yaa la Yawe Yenñele li shari wagati wi ni fuun ni,
mi yaa la li sonni sanga wi ni fuun ni wa na yon†.

³ Na nayinme pi go koyi nga Yawe Yenñele le;

† **34:1 34.1:** Ki kagala ngele pa ke yen wa 1 Sami 21.11-16laga ki ni. Wunlunana Abimeleki wo nungba wo paa pye na yinri Akishi, Filisiti tara fenne wunlunana we. Ki yaa pye pe sege kila pye wunluwo tulugo. † **34:2 34.2:** Ki yurugo nga ki verise nungba nungba pyew wì le Eburuye senre ti senpiile mbele pe ma tege nari yonlogi wo wa ni, maga le wi senpyo kongbanna wi na, wo na pe yinri alefu fo ma saa gbɔn wi punjo woo wi na, wo na pe yinri tavu.

yoro mbele yè ye yεε tirige, ye logo na yeri, ye ta
yaa yɔgɔri!

⁴ Ye pan we pinle waa ki yari fɔ Yawe Yɛnɛle li
gbɔgɔ,
we pinle waa li mεge ki gbogo!

⁵ Mɪla Yawe Yɛnɛle li yeri, a lɪlan yɔn sogo,
l̩a na shɔ na fyεε kagala ke ni fuun ke ni.

⁶ Mbele pe maa wele li yeri, nayinmε maa yaan
wa pe yεge ki na;
fεrε se ka pe yigi.

⁷ Na fyɔnwɔ fɔ wi kaa gbele mbaa sagawa jaa,
Yawe Yɛnɛle li maga logo;
li maa shɔ wi jɔlogo kagala ke ni fuun ke kεε.

⁸ Mbele pe maa fyε Yɛnɛle li yεge, Yawe Yɛnɛle
li mεrεge† wi maa wele pe na,
ma pe shɔ kanɔbanga ki ni.

⁹ Ye pan yege nεnε ye wele, yege jɛn yεge nɔga na
Yawe Yɛnɛle li yɛn ma yɔn;
lere n̩a wi maa yεε karafa li na, fεrεwe yɛn wi
woo!

¹⁰ Yoro mbele ye yɛn Yawe Yɛnɛle li leelee kpoyi,
yaa fyε li yεge;
katugu mbele pe maa fyε li yεge, yaraga ko ka se
pe la.

¹¹ Ali yεrε jara yirifɔnmbɔlo pe ma kaa na jɔlo
yaakara lama konaa funɔgo ki kεε;
εɛn fɔ mbele pe maa Yawe Yɛnɛle li lagajaa,
poro na jori yarijɛnɔge ko ka kpε na.

† **34:8 34.8:** Nga ki yo fɔ: *Yawe Yɛnɛle li mεrεge*, Yɛnɛle lo jate
lo laa li yεε naga paa mεrεge yɛn (Zhεnε 16.7).

12 Yaa paan na piile, ye pan ye logo na yeri;
mi yaa ye naga yege nga na ye daga mbaa fyε
Yawe Yenηele li yege.

13 Yinwege ki yen ma ambo ndanla?
Ambo wila jaa mbe pye ferewe na wi yinwege ki
ni?

14 Ki fo wuu yeε yigi senpere yogo ki ni;
wuu yon ki yigi yagbogowo senyogo ki ni.

15 Ki fo wuu yeε laga lali kapege ki ni, wila
kajenge piin,
wila yeyinnye ki lagajaa wi mara ki na.

16 Yawe Yenηele li yege yen lesinmbele pe na,
li nungbolo yen pe gbeere ti na.

17 Yawe Yenηele li ma yiri kapege pyefenne pe
korogo,
jango mbe pe tongo mbe pe mege ki ko mbege
wo laga tara ti ni.

18 Na lesinmbele pe kaa gbele mbaa sagafɔ jaa,
Yawe Yenηele li maga logo,
mbe pe sho mbe pe wo wa pe jologo ki ni.

19 Yawe Yenηele li ma pye mbele pe nawa pi
tanga pe na pe tanla,
li ma mbele pe jatere wi piri pe na pe sho.

20 Jologo legere mbe ya gbon lesinnye wi na,
εen fo Yawe Yenηele li maa wi shoo ki ni fuun ki
ni.

21 Li maa wi witige lara ti ni fuun ti korosi,
pe se ka wi kajelege ka kpe kaw†.

† 34:21 34:21: Ki senre nda ti yo Zhezu Kirisi wi wogo na wa (Eki 12.46; Nombu 9.12; Zhan 19.36) lara ti ni.

22 Tipewe po pi ma kaa lepee wi gbo,
mbele pe ma lesinɲe wi panra, pe yaa ka pe le
jɔlɔgo.

23 Yawe Yenɲele li maa li tunmbyeele pe go shoo,
mbele pe ma pe yee karafa li na, wo wa kpe se
ka ye jɔlɔgo.

35

*Lesinɲe ɲa wi yen na jɔlɔ
wi Yenɲele yenɲewe*

¹ Davidi Yenɲele gbɔgɔyurugo.

Yawe Yenɲele, ma pye na winfenne pe winfo,
mbele pe yen na malaga gbɔɔn na ni, maa
malaga gbɔɔn pe ni!

² Ma tugurɔn sigeyaraga jɛɛ ki le konaa ma
tugurɔn sigeyaraga gbeɲenge ki ni,
ma yiri ma pan mala saga malaga ki na!

³ Sɔgbɔ wo naa njanraga ki ni, ti yirige na
jɔlɔfenne pe na;
maga yo na kan fo mboro ma yen na shɔfo we!

⁴ Mbele paa jaa mbanla gbo, ma ti pe fere sho
konaa pe go sogo!
Mbele paa kapege jate na ni, ma ti pe songɔro
punɲo, fere mbe pe yigi!

⁵ Pe pye paa yan waga yen, ɲa tifeleɛge ki maga
le ma kari ki ni;
Yawe Yenɲele li merɛge wi taga pe na wila pe
puro!

⁶ Diwi mbe ye wa pe konɔ li ni konaa laa wɔnri;
Yawe Yenɲele li merɛge wila pe puro!

7 Pè baga na na go fu, ma titege kon, ma mere jan
ki na, na mege ni;

pè titege wo go fu, jango mbe to wa ki ni.

8 Ki daga jologo mbe fo ki to pe na, nga pee cen
ki cenwe;

ki mere ti pe yigi mbe pe tongo!

9 Mi wo na, mi yaa kaa yogori Yawe Yenhele li
fannga na;

mi yaa kaa nayinme nii li showo mba lilan sho
pi kala.

10 Mi yaa kaa ki yuun na nawa pi ni fuun ni fo:
«Yawe Yenhele, ambu wi yen fannga ni paa ma
yen?

Mboro ma ma fyonwo fo wi sho wi winfenne
mbele pe fannga ki we wi na pe kee;

ma ma fyonwo fo wo naa nga wi yen tege na pe
sho mbele pe yen na nii pe go na pe kee.»

11 Serenfenne yagboyoolo pele yiri na korogo;
pe yen nala yewe kagala ngele mii jen ke wogo
na.

12 Kajenge nga mi pye, pe maga fogo ton kapege
ni;

leele pe je na na.

13 Ma si yala, mi wo na, sanga nga ni paa pye na
yaa, mi ma jatere piriwen yariporo le pe
wogo na;

mi mala yee tirige ma yenge le,

mi ma koro na yenri pe kan suyi.

14 Mila pye naga piin, paa yege nga na ma wonlo
nakoma ma nosepyo kala ma pye;

na jatere wila piri na na, a mi yege san na toro
shoon, paa yege nga na lere no ma kaa ku
we.

15 Een fo na jologo ka to na na, pe ma saa pe yee
gbogolo na yogori;
pe ma saa pe yee gbogolo mbe yiri na korogo,
mila pye ki jenne;
pe maa gbele na na sanga pyew.

16 Na pe kanla yan mi kurugo, pe maa tege na na
fo jenge,
fo na pe ngangala ke kaa nala fingiri.

17 E, Yawe Yennele, ma yaa pyeri laga kala li wele
fo sa gbun wagati wi wiin?
Na go sho ki jogowo pyefenne pe kee;
na sho ki jaraye pe kee!

18 Kona, mi yaa kaa sharaga kaan ma yeri wa
janwa gbolo li sogowo;
mi yaa kaa ma sonni wa legere ti sogowo.

19 Mbele pe yen nala wiin go fu, maga ka ti paa
tege na na!
Mbele panla panra go fu, maga ka ti paa yengele
koon na na mbaa na tegele!

20 Katugu paa la yeyinnye senre yuun fyew,
mbele pe yen ma cen pow laga tara ti ni, pe yen
na lesangara senre yuun pe mege ni.

21 Pe yen na yongbogo yuun na na, na yuun fo:
«Ehnen co, woo yan gbogoyi we yengele ke ni.»

22 Ee, Yawe Yennele, nga ki pye maga yan, maga
ka pyeri pe na;

maga ka ma yee laga lali na ni Yawe Yenñele!

²³ Yen ma yiri, yiri ma pan mala tanga ki kan na yeri,

na Yenñele, na Tafɔ, yere na kala li ni!

²⁴ Yawe Yenñele, na Yenñele, na kiti wi kɔn ma yala ma yen sinñe yege nga na ki ni, jango paga kaa yɔgɔri na kala na!

²⁵ Paga kaa ki yuun mbe yo fɔ: «Enñeen, nga wàa pye na jaa koyi nga yeen.»

Paga kaa ki yuun mbe yo fɔ: «Wòo jɔgɔ pew!»

²⁶ Mbele fuun pe yen na yɔgɔri na jɔlɔgɔ ki kala na, fere mbe pe yigi, pe go sogo; mbele pè yiri na kɔrɔgɔ, pe fere shɔ, pe go sogo!

²⁷ Een fɔ mbele paa ki jaa mbege yan fɔ mi yen jeregisaga fu,

poro mbaa jɔrɔgi nayinme ni paa yɔgɔri;

pe yaa koro mbaa ki yuun suyi fɔ:

«Yawe Yenñele, Yenñele le, li yen ma gbɔgɔ,

lo na li maa ki jaa li tunmbyee wi pye yeyinñe na we!»

²⁸ Kona Yawe Yenñele, ma yen sinñe yege nga na, mi yaa la ki wogo ki yege yuun,

mbaa ma sonni sanga pyew.

36

*Lere ña lepeele paa puro
wi Yenñele yenñewe,
jango laa wi go singi*

¹ Yurukɔlɔ to wi sɛwe yurugo. Yawe Yenñele li tunmbyee Davidi wi Yenñele gbɔgɔyurugo.

² Lepee wo ña wì yiri ma je Yennɛle li na, wi maa senre nda yuun ti yen wa na nawa; wi ma yo fɔ go woro ki na lere mbaa fye Yennɛle li yege.

³ Katugu wi maa wi yɛɛ yaan ndɛɛ wi si woro, ki kala na, wila yere wi kapege ki ni, mboo kapege ki panra.

⁴ Wi yɔn senre ti yen mbasinnde ma pye nambara ni; mbaa kajɛnge piin ki yen go fu kala wi yege na.

⁵ Mboo ta wa wi sinleyaraga ki na yembine, kapege ko wi maa sonri mbe pye; konɔ na li woro ma yɔn lo wi ma le, wila yenle mbe je kapege pyege ki na.

⁶ E, Yawe Yennɛle, ma kagbaraga kì gbɔgo maga le laga tara na fɔ wa yennɛle na; ma yen senre nunɔba yofɔ fɔ sa gbɔn wa kambaara ti na.

⁷ Ma yen sinne yege nga na, kì wɛ yanwira nda ti yagara ti ni fuun ti na; kagala ngele mà kɔn mbe pye, ke yen ma jugo paa tonngbɔɔ tijuguwo pi yen.

Yawe Yennɛle, mboro ma maa senwee piile pe shoo, naa yanyaara konaa yaayoro ti ni.

⁸ Ee, Yawe Yennɛle ma kagbaraga ki yen ma gbɔgo fɔ jɛnge!

Senwee piile pe maa pe yɛɛ lara wa ma kanwira ti nɔgo.

⁹ Ma mɔɔ go yarijende ti kan pe yeri fɔ ti ma pe yenle tin; ma maa ma kajɛnge ki piin pe kan paa lafogo tonmɔ ma kaa na fuun we.

¹⁰ Katugu yinwege pulugo ko yi mboro we,
ma yanwa po pi ma ti we maa yanwa pi yaan.

¹¹ Mbele pòon jèn, ma koro maa ma kagbaraga
ki piin pe kan,
mbele pe nawa pi yèn ma sin pe na, ma koro
sinjè pe ni!

¹² Mbele pe maa pe yεε gbogo, maga ka ti pe gbòn
laga na na;
maga ka ti lepeelee pe ya panla purɔ!

¹³ Lepeelee poro wεε pe yèn na tuun yεen,
pè to, pe se ya yiri naa.

37

*Maga ka nawa ηgban
lepee wi yaritara ti kala na*

¹ Davidi Yennεε gbogoyurugo.

Maga ka nawa ηgban lepeelee pe kala na,
maga kaa yεε yinrigi mbele pe yèn na kapere
piin pe na[†]!

² Pe yaa ka fanla fyaw paa yan yèn,
pe yaa ka waga paa yantipirige ma kaa ku we.

³ Ma jigi wi taga Yawe Yennεε li na, maa kajεnjε
piin,
kona ma yaa cèn laga tara ti ni, mbaa ma
yinwege ki piin yeyinjε na.

[†] **37:1 37.1-39:** Ki yurugo nga ki veriseye pèle le Eburuye sεnre ti senpiile mbele pe ma tεε nari yonlogi wo wa ni, maga le wi senpyo konjbanja wi na, wo ηa pe yinri alefu fo ma saa gbòn wi pungo woo wi na, wo ηa pe yinri tavu.

4 Ma ti Yawe Yennεε li kala loon ndanla jenγε
 mbe we yaraga ki ni fuun na,
 pa kona li yaa yaraga nga maa jaa wa ma kotogo
 na ki kan ma yeri.

5 Ma kala li le Yawe Yennεε li κεε,
 moo jigi wi taga li na, lo li yaa ma kala li yeγε
 wo.

6 Ma yen ma sin yeγε nga na, li yaa ki yirige
 funwa na paa yanwa yen,
 mboon tanga ki yirige funwa na paa
 yonlofunngbanga yen.

7 Pyeri maa Yawe Yennεε lo wele, maga kun ma
 yeε ni maa li singi,
 leele mbele pe kagala kaa yongo na kee yeγε,
 maga ka nawa ngban pe kala na,
 maga ka konro ta katijangara pyefenne pe kala
 na!

8 Maga ka nawa ngban, nangbanwa ndorogo ki
 yaga;
 maga ka nawa ngban, nakoma ki yaa ma le
 kapege.

9 Katugu kapere pyefenne pe yaa ka ko mbe wo
 wa,
 εen fo mbele pe pe jigi wi taga Yawe Yennεε li
 na, pe yaa ka tara ti ta pe woro.

10 Sanni wagati jenri ni, lepee wi se yan naa,
 ma yaa ka wele wa wi censaga ki ni, ma soo yan
 naa.

11 εen fo, leele mbele pe pe yeε tirige, poro pe
 yaa tara ti ta pe woro;
 pe yaa ka yeyinngε gbogo ta mbaa yogori.

12 Lepee wi ma yɔn le lesinɲe wi na,

wi maa wi ɲgangala ke kaa naa fingiri ke ni.

13 Ɛɛn fɔ, Yawe Yɛnɲɛle li yɛn na tɛge kapege
pyefɔ wi na,

katugu li yɛge yɛn wi jɔlɔɔ pilige ki na kila paan
tɔɔn.

14 Lepeepe pe yɛn na pe tokobiye pe kologi wa pe
woforo ti ni,

pè pe sandira ti taga,

janɲo mbe lere ɲa wi yɛn tege ni konaa fyɔnwɔ
fɔ wi ni pe wɔn mbe pe gbo,

mbe ta mbe mbele pe yɛn na tanri kozinne li na
pe kɔnlɔgi.

15 Ɛɛn fɔ, pe tokobiye pe yaa ka poro yɛɛ jate pe
sugulo wa pe sunndoolo pe na,

pe sandira ti yaa ka kaari.

16 Lesinɲe wi yarijɛnde jenri ta

ko mbɔnrɔ lepeepe pe yarijɛnde tawa po na;

17 katugu lepee wi fanɲa ki yaa ka to,

ɛɛn fɔ, Yawe Yɛnɲɛle li ma lesinmbele pe tɔɔ.

18 Leele mbele pe nawa pi yɛn ma filige pe na,
Yawe Yɛnɲɛle li maa jatere piin pe wogo
na;

tara nda pè ta kɔrɔɔ ti yaa ka koro pe kan fɔ
sanga pyew.

19 Jɔlɔɔ sanga ni, pe se ka fɛɛ sho;

funɲo gbɔɔ sanga ni, pe yaa kaa yaakara taa
mbaa kaa mbaa tinni.

20 Ee, lepeepe pe yaa ka tɔngɔ mbe wɔ wa,

Yawe Yen̄̄ēle li juguye pe yaa ka kɔ mbe wɔ wa
 paa yarifyeen̄e yen,
 pe yaa ka kɔ saw, pe yaa ka kɔ saw paa wirige
 yen.

21 Lepee wi ma saa jin, ɛn fɔ wila ti songoro
 mberi kan;
 ɛn fɔ, lesin̄̄e wo maa leele yinriwe taa, nɛɛ
 kaan.

22 Katugu Yawe Yen̄̄ēle li ka duwaw leele mbele
 na, poro yaa ka tara ti ta pe woro;
 ɛn fɔ li ka leele mbele danḡa, poro yaa ka kɔ
 mbe wɔ wa.

23 Lere ŋa wi tangalomo pi yen ma Yawe Yen̄̄ēle
 li ndanla,
 li ma yeresaga kan ki fɔ wi yinwege ki yeri.

24 Na wi ka kurugo, wila to,
 katugu Yawe Yen̄̄ēle li maa yigi keɛ na.

25 Mila pye pyo jɛɛ, koni mi ɛ ma pye
 lelen̄̄gbaraga,
 mi faga yan gben fɔ Yen̄̄ēle li je lesin̄̄e wi na,
 nakoma wi setirige piile pe yen na yaakara yenri.

26 Lesin̄̄e wi maa senwee yinriwe taa pilige
 pyew, na foro tari leele pe na;
 wi setirige piile pe yaa duwaw ta.

27 Ma yeɛ laga lali tipege ki ni, maa kajen̄̄ge piin,
 pa ma yaa koro wa tara ti ni fɔ sanga pyew!

28 Katugu ŋga ki sin ko ki yen ma Yawe Yen̄̄ēle
 li ndanla;
 laa li lesinmbele pe wa.

Li maa pe k̄or̄osi sanga pyew,
 ε̄en f̄o lepeepe pe setirige piile pe yaa ka tongo
 mbe w̄o wa.

29 Lesinmbele pe yaa ka tara ti ta pe woro,
 pe yaa ka c̄en wa tara ti ni f̄o sanga pyew.

30 Kajenme senre ti maa yinrigi wa lesin̄e wi
 ȳon,
 nga ki sin ko wi maa yuun.

31 Wi Yen̄ēle li lasiri wi yen wa wi kotogo na,
 wa wi tangala li ni, wi se kurugo mbe to.

32 Lepee wi ma peri na lesin̄e wi wele,
 wi maa ki lagajaa mboo gbo.

33 ε̄en f̄o Yawe Yen̄ēle laa wi le wi kee;
 na paga kari wi ni sa kiti k̄on wi na, laa ti kiti wi
 to wi na mboo le j̄ol̄ogo.

34 Ma jigi wi taga Yawe Yen̄ēle li na, maa tanri
 li k̄on̄o li na,
 li yaa k̄on̄o yirige mbe tara ti kan ma yeri ti pye
 ma woro;
 ma yaa ka lepeepe pe yan pe yen na koo na woo
 wa.

35 M̄i lepee wi yan wa wi lewelewe kapyere ti ni,
 wi fann̄ga k̄ila pye na gbogo na kee yege paa
 tigb̄ogo yen, nga ki fun.

36 ε̄en f̄o w̄i toro, w̄ii yan naa,
 m̄uu lagaja, ε̄en f̄o m̄i suu yan naa.

37 Lere na wi nawa pi yen ma filige wi na, taa
 k̄or̄osi, na wi yen ma sin maa wi wele;

ma yaa ki yan fɔ lere ɲa wi yen yeyinɲgefɔ, wi
yaa yinwetɔnlogɔ ta!

³⁸ Ɛɛn fɔ mbele pe ma yiri ma je, pe ni fuun pe
yaa ka tɔngɔ mbe wɔ wa,
lepee wi goto kala li yaa ka pye jɔgɔwɔ.

³⁹ Yawe Yenɲele li ma lesinmbele pe shɔ,
lo li ma pye pe larasaga jɔlogɔ sanga ni.

⁴⁰ Yawe Yenɲele li ma pe keɛ tɔgɔ, mbe pe shɔ;
li ma pe wɔ wa lepeele pe keɛ, mbe pe shɔ,
katugu pè pe yeɛ karafa li na.

38

*Lere ɲa wi yen na jɔlɔ,
wa yen na Yenɲele li yenri,
jango luu kala yaga*

¹ Davidi Yenɲele gbɔgɔyurugo. Nandowo yu-
rugo.

² Yawe Yenɲele, mà nawa ɲgban na ni, ɛɛn fɔ
maga kanla jeregi;
ma yen nanɲbanwa gbɔɔ ni na ni, ɛɛn fɔ maga
ka jɔlogɔ wa na na.

³ Katugu ma wangala kànla sugulo,
ma keɛ kɪ gbɔn na na.

⁴ Na wire ti ni fuun ti yen nala yaa ma
nanɲbanwa gbɔɔ pi kala na,
yaraga ko ka kpɛ woro ma yɔn wa na kajeere ti
ni, na kapege ki kala na.

⁵ Katugu na kambasinnde tì lɛgɛ ma gbogolo na
go na,
ti yen paa tugugborɔ yen na yiin na ni.

⁶ Na sagbanra tì fɔngɔ ma finriwe le,
ko pye ma, na lembigewe pi kala na.

7 Mì te, na fanṅga kì kò na ni pew fò mala kuru,
pilige nunṅba nunṅba pyew na jatere wi yen ma
piri na na.

8 Na sennε li yen nala sorogi fò jεṅε,
na wire ti ni fuun ti yen nala yaa.

9 Fanṅga si koro na ni naa, na wire ti ni fuun ti
ku na na pew,
mi koro na jεεn, katugu mi yen na jòlò wa na
kotogo na.

10 Yawe Yenṅεε, ṅga mi yen na jaa, maga jεn;
ṅga ki yen mala nawa pi tanga na na, ki woro
ma lara ma na.

11 Na sunndo wi yen na kòon na na ṅgbanga, na
fanṅga ki yen na koo,
na yεṅεε ke woro na yiin naa.

12 Na wenne naa na pinleyεεnε pè laga na na,
na jòlògò ki kala na;
na sεfenne pè pe yεε laga lali na ni.

13 Mbele pe yen naga jaa mbanla gbo, pe yen na
penṅεε nii na na,
mbele pe yen na jaa kapege mbanla ta, pe yen
nala jògòsenre yuun,
pilige ki lombonṅo ki ni, pe ma koro na yon nii
na na.

14 Eεn fò mi wo na, mi yen paa nunṅbojili yen,
mila logo;
mi yen paa bombo yen, mi sanla yon ki yεṅε
mbe senpyò kpε yo.

15 Mi yen paa lere ṅa wi woro na nuru,
ṅa wila lere yon sogo senpyò ni.

16 Yawe Yenñele, mboro milan jigi wi taga ma na, mboro ma yaa na yon sogo Yawe Yenñele, na Yenñele.

17 Ko mi yo fo: «Maga ka ti paa tege mbaa yogori, naa mi wonri ki kala na; maga ka ti paa pe yee gbogo na na, na mi ka kurugo mbe to we.»

18 Katugu ki koro jenri, mi yaa to, na jologo ki si nga na na bere.

19 Ee, mi yere na kajogoro ti ni, na kapege kilan jatere wi piri na na.

20 Na juguye pe yen ngbaanla, ma pye fannga ni,

mbele panla panra go fu, pe yen ma lege.

21 Pe mala kajenge ki fogo ton kapege ni, pe maa na jeregi, katugu mi yen naga lagajaa mbaa kajenge piin.

22 E, Yawe Yenñele, maga kanla wa!

Na Yenñele, maga koon yee laga lali na ni!

23 We Fo, na shofa, fyeele ma pan mala saga!

39

Senwee wi yinwege

ki woro yaraga ka

1 Yurukoolo to wi sewe yurugo, Yedutun† yurugo. Davidi Yenñele gbogoyurugo.

2 Mila pye na yuun fo: «Mi yaa lanla tangalomo pi korosi, jango mi ka ka kapege pye wa na senyoro ti ni;

† 39:1 39.1: Yedutun wila pye yurukoolo to wo wa wunlunaja Davidi wi wagati wi ni (1 Kuro 25.1,3,6).

na lepee wi ka pye na tanla sanga ña ni, mi yaa
na yon ki ton.»

³ Ki pye ma, a mi si pyeri, mi sila para,
mila pyeri, mi si senpyo wo yo;
een fo, a na jologo ki nee gbogo na seregi.

⁴ Na kotogo kila pye nala sorogi,
na mi ka jatere pye, ki ma pye ndee kason ki yen
wa na nawa;
a kigi kan milan yon ki yenge na para.

⁵ E, Yawe Yenñele, na yinwege kosanga wi naga
na na;
na yinwege piliye yi koro jori;
janjo mbege jen fo na yinwege ki woro yaraga
ka.

⁶ Wele, mala yinwege ki titonlowo pi were paa
kendala gbeme yen,
na yinwege piliye yi woro yaraga ka ma yee
sogowo;
ee, senwee ña fuun wi yiri laga, wi yinwege ki
yen paa yon tifelege yen.

Wonmatigiwen laga.

⁷ Ee, senwee wi maa kee na paan paa tige yinme
yen,
wi maa yee yee ki weri, een fo wi ma kaa toro
paa tifelege yen;
wi maa yarijende gbogolo wi yee kan, een fo wila
ki jen ti yaa ka pye ambo woro wi punjo
na.

⁸ Koni, we Fo, mi yaa na jigi wi taga yingi na san?
Pa na jigi wi yen mboro na.

⁹ Na sho na kajogoro ti ni fuun ti kee,
maga ka ti kambajenne wila na tifaga.

¹⁰ Mi yaa pyeri, mi sanla yɔn ki yenge naa;
katugu mboro ma yen ki kagala ke pyefo we.

¹¹ Na gbɔnrɔ ti yaga ma,
gbɔnrɔ nda maa na gbɔɔn tì wɛ na fanɲa ki na.

¹² Ma ma senwee wi koro mbe jɔɔɔɔ wa wi na
wi kajɔɔɔ ki kala na;
yaraga ɲa ki yen kagbɔɔ yɔn wi yeri, ma maga
jɔɔ paa yege ɲa na fyenre ma kaa yaraga
jɔɔ we.

Ee, senwee pyɔ wi woro yaraga ka, kaawɔ
tifelege.

Wɔnmatigiwen laga.

¹³ Yawe Yenɲele, na yenrege ki logo,
nunɲbolo jan, mala yerege ki logo;
maga kɔɔn yengele ke tɔn na gbelege ki na,
katugu mi yen nambanɲa wa ma yeri, mi yen
nambanndorowo paa na teleye pe yen.

¹⁴ Ma yege ki laga na na, janɲo na yege welewe
pi ta pi tanla,
sanni mbe sa kari mbe wɔ wa pew.

40

*Yurugo mbe Yenɲele li kagbaraga
ki yege yo*

¹ Yurukɔɔɔ to wi sewe yurugo, Davidi Yenɲele
gbɔɔyurugo.

² Mila na jigi wi ni fuun wi taga Yawe Yenɲele li
na,

a li nunɲbolo jan, mala yerege ki logo.

³ Lilan tile mala wɔ wa jɔɔwɔ wegbɔɔ ki ni,

mala wɔ wa fɛnrɛɛ ki ni, wa wetijugo ki ni;
 lilan yerege na tɔɔɔ ti na wa walaga ki na, mala
 jegele ke yeregelomɔ pi yɔn.

⁴ Lì yurugo fɔnnɔ le wa na yɔn, a mìgi kɔ,
 a kì pye sɔnmɔ yurugo, mbege kɔ we Yɛnnɛle li
 mɛɛ ni.

Leleɛɛɛ yaa ki wogo ki yan mbaa fyɛ li yɛɛ,
 mbe pe jigi wi taga Yawe Yɛnnɛle li na.

⁵ Lere ɲa kaa jigi wi taga Yawe Yɛnnɛle li na,
 fɛɛwɛ yɛn wi woo!

Wila yɛnlɛ mbe yɛɛ wa mbele pe maa pe yɛɛ
 gbogo pe yeri konaa yagbogolo yofɛnnɛ pe
 yeri.

⁶ E, Yawe Yɛnnɛle, na Yɛnnɛle,
 kagbogolo ɲɛle mà pye we kan, konaa kajɛɲɛ
 ɲga fuun mà kɔn ma tɛɛ mbe pye we kan,
 kè leɛ;

yaraga ko ka kpɛ woro wa ma yala ma ni.

Na mi ka yo fɔ mi yaa ke ni fuun ke yo, mbe ke
 yari,

mi se ya mbege pye, katugu kè leɛ ma toro.

⁷ Saara to naa yarikanra to ma ti yɛn mɔɔ ndanla,
 mà ko sɛnrɛ to yo mari filige na kan jɛɲɛ.

Ma woro na saara sogoworo naa kapere kala
 yagawa jasaara jaa na yeri.

⁸ Kona, a mì sho fɔ: «Mi ɲa mi yɛn na paan ma
 kɔɔɔɔ,

mi na kala li yen ma yonlogɔ wa selege sewe ɲa
pe ma migi wi ni†.»

⁹ Na Yenɲele, mila jaa mbaa ma nandanwa kala
li piin;

ma lasiri senre miri tege wa na nawa.

¹⁰ Ma yen sinɲe yege ɲga na mi yen naga
sentanra ti yari wa ma janwa gbɔɔ woolo
pe sɔgɔwɔ.

Wele, mii na yon ki ton ki wogo ki na;

Yawe Yenɲele, mboro jate maga jen.

¹¹ Mi woro nɔɔ kasinɲge ki lara wa na kotogo na;
ma yen senre nunɲba yofɔ yege ɲga na konaa
ma showɔ pi ni, mi yen naga wogo ki yari;
mi woro nɔɔ kagbaraga konaa ma kaselege ki
lara wa ma janwa gbɔɔ woolo pe sɔgɔwɔ.

¹² Mboro wo na Yawe Yenɲele, ma se je mbanla
yinriwe ta;

ma kagbaraga konaa ma yen senre nunɲba yofɔ
yege ɲga na, ki yaa lanla go singi sanga
pyew.

¹³ Jɔlogɔ legerɛ to na na mala maga,
yon woro ki jɔlogɔ ki na.

Na kambasinnde ti go kala li to na na,
mi se ya mbege kun na yeɛ ni mbaa ti yaan.

Ti lege ma we na yinzire ti na,
na jigi wi kon na na pew.

¹⁴ Yawe Yenɲele, ki yaga mala sho,
Yawe Yenɲele, fyeele ma pan mala saga!

† **40:8 40.7-8:** Ki senre nda ti yen na para Zhezu Kirisi wo senre
na wa Eburuye sewe wi ni (Ebu 10.5-7).

15 Mbele fuun paa ki jaa mbanla gbo, fere mbe
pe ta, pe go sogo!

Mbele paa ki jaa jologo mbe to na na, poro mbe
gbogowo la fo mbaa songoro punjo na!

16 Mbele pe yen na tege na na kiyakiya kiyakiya,
fere gboro mbe pe yigi fo mbe pe yon ki ton pe
na!

17 Een fo mbele fuun pe yen noo lagajaa,
poro mbaa nayinme nii paa yogori ma kala na!
Mboro na ma yen shofa, ma yen ma mbele
ndanla,
poro mbaa ki yuun suyi fo: «Yawe Yennele li
gbogo!»

18 Mi wo na, mi yen tege na ma pye fyonwo fo,
een fo we fo wi yen na jatere piin na na.
Mboro ma yen na sagafa konaa na shofa;
na Yennele, maga ka mo na sagawa pi ni!

41

Yana wa Yennele yenrewe senre

1 Yurukoolo to wi sewe yurugo. Davidi Yennele
gbogoyurugo.

2 Lere na wi maa fyonwo fo wi jate, ferewe yen
wi woo!

Jologo sanga ni, Yawe Yennele li maa sho.

3 Yawe Yennele li maa wi go singi, mboo yaga
yinwege na,

li ma ferewe kan wi yeri laga tara ti na.

Laa wi le wi juguye pe kee.

4 Mboo ta wa wi yama fuuro ti na wila jolo, Yawe
Yennele li maa saga;

li maa wi kala yongo wi yama sanga ni.

5 Mi wo na, m̀i yo f̀o: «Yawe Yenn̄el̄e, ki yaga mala yinriwe ta!

Na sagala, katugu m̀i kapege pye ma na!»

6 Na juguye pe yen na senpere yuun na na f̀o:
«Wi yaa ku wagati wiwiin mbe wɔ wa, jan̄go wi mege ki ta ki kɔ ki wɔ wa?»

7 Na wa ka pan mbanla wele, wi maa tuun na tanla wa wi senyoro ti ni,

wi ma jatere pere ti gbogolo wa wi nawa,
na wi ka ka yiri mbe kari, wi ma saa nari yuun.

8 Mi yen ma mbele fuun mben, pe maa kalegere senre yuun pe yee kan na kanngolo,
pe maa tipege jate na ni.

9 Pe ma yo f̀o: «Jologo gbogo k̀i to wi na yeen!

Wi na wa ẁi sinle, wi se ya yiri naa.»

10 Ali na wonlo jenne, wo na mila na jigi wi taga wi na,

wo na wila pye na nii ja na ni,

wi yiri na korogo†.

11 Een f̀o mboro wo na, Yawe Yenn̄el̄e, na yinriwe ta, mala yirige,

jan̄go mbanla kayanga ki wɔ pe ni.

12 Na na jugu wii cew ta na na,

pa kona mi yaa ki jen mbe yo f̀o na kala li yen moɔ ndanla.

13 Mi wo na, ma yen mala togo, naa na nawa pi yen ma filige na na ki kala na;

mala tege ma yee yege sogowo na wele na na f̀o sanga pyew.

† 41:10 41:10: Ki verise na wi senre ti yo Zhezu Kirisi wo naa Zhudasi pe wogo na (Zhan 13.18).

14 Sɔnmɔ yɛn Yawɛ Yɛnnɛlɛ, Izirayɛli woolo
 Yɛnnɛlɛ li woo, sanga pyew fɔ tetetɛ!
 Anmiina! Anmiina!

SEWE SHYEN WOO

42

Yuuro 42-72

*Lere ɲa wila Yɛnnɛlɛ li jaa,
 wi jigi tagasaga ko ki yɛn
 Yɛnnɛlɛ le*

¹ Yurukɔɔlo to wi sɛwɛ yurugo. Kore pinambiile
 pe nagawa yurugo[†].

² Safuwe ɲa wɔgɔ wì yigi wi maa lafogo tɔnmɔ
 pi lagajaa yɛgɛ ɲga na,
 ee, na Yɛnnɛlɛ, pa mi yɛn nɔɔ lagajaa ma.

³ Yɛnnɛlɛ li la ki yɛn na na paa tɔnmɔ wɔgɔ ma
 kaa lere yigi we, Yɛnnɛlɛ na yinwege wolo
 le.

Mi yaa ka ye wa li shɛrigo gbɔgɔ ki ni wagati
 wiwiin mbe sa yere li yɛgɛ sɔgɔwɔ?

⁴ Yɔnlɔ naa yɛmbine, yɛntunwɔ po mi yɛn pi na
 suyi paa na suro yɛn;

ma si yala, pe maa ki yuun na na sanga pyew fɔ:
 «Ma Yɛnnɛlɛ lo yɛn na yingɛ piin?»

⁵ Ma si yala, na mi ka nawa to ki kagala ɲgele ke
 na,

ke mala jatere wi lɛgɛ na na, fɔ:

Faa, mɪla pye na tanri wa janwa gbɔlo li sɔgɔwɔ;
 mi ma keli pe yɛgɛ na tanri na kee wa Yɛnnɛlɛ li
 go ki yeri,

[†] **42:1 42.1:** Kore naa wi setirige woolo poro fun pàa pye
 yurukɔɔlo wa shɛrigo gbɔgɔ ki ni (1 Kuro 6.17-22).

wa yɔgɔrimɔ yuuro naa Yɛnɛɛ li sɔnmɔ yuuro
 ti sɔgɔwɔ;
 maga ta janwa wila pye na yɔgɔri fɛti wi na fɔ
 jɛɛɛ.

⁶ E, mi we, yinɛi na mbe silan wire ti fanla na
 yɛɛ na?
 Yinɛi na mbe sila yogo mbaa na yɛɛ tooro na
 cɛnlɔmɔ pi kala na?
 Mbanla jigi wi taga Yɛnɛɛ li na ko mbɔnrɔ,
 katugu mi yaa li shari mbeli sɔn naa,
 lo li yɛn na shɔfɔ konaa na Yɛnɛɛ.

⁷ Na Yɛnɛɛ, na nawa pɛ wɔ na na;
 ki kala na, mbanla ta wa Zhuriden gbaan yɔn
 tara ti ni, naa wa ɛrimɔ yanwira lara ti
 na, konaa wa Mizeyari yanwira lara ti na,
 na jatere wi yɛn ma na.

⁸ Ma ma tɔnɛgbɔɔ pi pye pi maa tinmɛ gbɔɔ
 yinrigi,
 tɔnɛgbɔɔ pa ma taga tɔnɛgbɔɔ pa yɛɛ na, na
 fuun na tinni nɛgbanga;
 ma tɔnmɔ mba pila fuun konaa mba pila yinrigi
 na tuun nɛgbanga, mɔ ti a pɛ toro na go na,
 mala li pew.

⁹ Yɔnlɔ na, Yawe Yɛnɛɛ li ma li kagbaraga ki
 pye na kan,
 yembine mi yaa yurugo ko li mɛɛ ni;
 Yɛnɛɛ na li ti mi yɛn yinwege na, mi yaa lali
 yɛnri.

¹⁰ Mi yɛn na jaa mbege yo Yɛnɛɛ li kan, lo na
 li yɛn na walaga, nala go singi fɔ:

«Yiŋgi na, a ma si fεge na na?
Yiŋgi na, mbe sila tanri mbaa tooro nandangawa
ni,

jɔlɔgɔ ŋga na juguye paa na jɔlɔ ki kala na?»

¹¹ Na winfenne pe yen nala tifaga

fɔ mala wire ti gbo na na;

pe yen naga yuun na na sanga pyew fɔ:

«Ma Yenŋele li yen se yeri?»

¹² E, mi we, yiŋgi na, mbe silan wire ti fanla na
yεε na?

Yiŋgi na mbe sila yogo mbaa na yεε tooro na
cɛnlomɔ pi kala na?

Mbanla jigi wi taga Yenŋele li na ko mbɔnrɔ,
katugu mi yaa li shari mbeli sɔn naa;

lo li yen na shɔfɔ konaa na Yenŋele.

43

¹ E, Yenŋele, na kiti wi kɔn, mala tanga ki kan na
yeri,

yere na kala li ni mbele pe woro na fyε Yenŋele
yεge pe kanŋɔlɔ;

na shɔ leele fanlafenne naa katijangara pyefenne
pe kεε.

² Mboro ma yen Yenŋele konaa na go sigefɔ.

Yiŋgi na, a ma silan wa?

Yiŋgi na mbe sila tanri mbaa tooro nandangawa
ni,

jɔlɔgɔ ŋga na juguye paa na jɔlɔ ki kala na?

³ Ma yanwa pi naga na na konaa ma kaselege ki
ni,

ti ta tila na yege sinni mbe kari na ni wa ma
 yanwiga kpoyi ki na, wa ma censaga ki ni.
 4 Kona, Yenñele, mi yaa kari wa ma saraga
 wosaga ki tanla, wa Yenñele ma yeri,
 mboro ña ma yen na nayinme po naa na
 yogorimo pi go ye;
 mi yaa ka ñgoni gbɔn mboon son, mboro ña ma
 yen Yenñele, na Yenñele le!
 5 E, mi we, yingɔ na mbe silan wire ti fanla na
 yeɛ na?
 Yingɔ na mbe sila yogo mbaa na yeɛ tooro na
 cenlomɔ pi kala na?
 Mbanla jigi wi taga Yenñele li na ko mbooro,
 katugu mi yaa li shari mbeli son naa;
 lo li yen na shɔfo konaa na Yenñele.

44

Mbaa yenri Yenñele laa ma go singi

1 Yurukoolo to wi sewe yurugo. Kore pinambiile
 pe nagawa yurugo.
 2 E, Yenñele, kagala ñgele mà pye we tɛleye pe
 sanga wi na,
 maga le wa fafafa,
 wè ke logo we nuɱgbogolo ke ni;
 we tɛleye pè ke yege yo we kan.
 3 Maa ma fanɱga ki tɛge ma cengɛle kele puro,
 ma censaga kan we tɛleye pe yeri laga tara
 ti ni;
 maa cengɛle kele tongo,
 jaɱgo we tɛleye pe tara gbende ta pe cen.
 4 We tɛleye pe sila malaga gbɔn mbe tara ti shɔ
 pe tokobiye poro ni,
 pe yeera fanɱga ko ma kila cew kan pe yeri,

εεν ƒɔ, ma fannga, naa ma yawa konaa ma
kagbaraga pyege ko fannga na kila pye,
katugu pe kala làa ma ndanla.

⁵ E, Yenηεε, mboro ma yen na wunlunaηa we,
mboro m̀aga kɔn maga tege mbe woro Zhakɔbu
setirige piile we sho we juguye pe keε.

⁶ Mboro fannga na, we ma we juguye pe purɔ,
ma mege ki fannga na, we ma we winfenne pe
tɔngɔ.

⁷ Katugu na jigi wi woro na sandiga ko na,
na tokobi wo ma wi yaa na sho.

⁸ εεν ƒɔ, mboro ma ma we sho we juguye pe keε,
we yen ma mbele mben, ma ma fere wa pe na.

⁹ Yenηεε, we maa ma gbogo pilige pyew,
we maa ma mege ki sonni sanga pyew.

Wɔnmatigiwen laga.

¹⁰ Konaa ki ni fuun ni, mà we wa, mà fere wa we
na,
ma woro na pinlele na kee we malingbɔɔnlɔ pe
ni naa wa malaga gbɔnsaga.

¹¹ Mà ti, a waa fee we juguye pe yege,
we yen ma mbele mben, pe yen na we yaara ti
koli paa yege nga na ki yen ma pe ndanla.

¹² Ma wè le pe keε paa simbaala yen, mbele pe
yen na kee pe ni wa pe gbosaga;
mà we jaraga wa cengele sanngala ke sɔgɔwɔ.

¹³ M̀ɔ cenle woolo pe pere sɔndanga na,
ali yere mee ya mbe pe sɔnngɔ ki ngban jenri.

¹⁴ Mà ti we cenyeenle pe yen na we tifaga,
mbele pe yen ma we maga, pe yen na tege naga
lakoo we na.

15 Mà ti a cengele sanngala ke yen na yomiyegele
waa we mege ni;
tara woolo pe yen na go yangara na tēge we na.

16 Fere ti yen na na sanga pyew,
fere tilan go ki sogo na na;

17 katugu mi yen nala tēgele senre naa na
mejooḡo senre ti nuru,
na yege yen na jugu wi na, wi yen na jaa mboo
kayanḡa ki wo na ni.

18 Ki kagala ngele ke ni fuun ke yen na gboon we
na, konaa ki ni fuun ni, wee si fēge ma na;
wee soon yon finliwe pi jooḡo.

19 Wee we jatere wi laga ma na,
wee soon konoo li wa.

20 Ma si yala, mà we tongo ma we censaga ki pye
dabaala censaga†;
mà we ton kunwo pi diwi wi ni.

21 Ndeε ki pye we fēge ma na, we Yenḡele,
ndeε ki pye we we keyen yi yirige ma yarisunndo
ta yege yenri,

22 Yenḡele, ma se jen naga jen wi le?
Katugu mà senwee wi ngundo kagala ke ni fuun
ke jen.

23 Eεn fo ma kala na, pe yen na we kuun pilige
pyew,
pe yen na we jate paa simbaala mbele pe yen pe
gbosaga.

24 We Fo, yiri! Yinḡi na, a ma neε wonlo?

† 44:20 44.20: Ko koro wo yen fo pe censaga ki jooḡo ma pye
kataga.

Yen ma yiri! Maga ka we wa fo sanga pyew.

²⁵ Yinji na, a ma soon yee lara we na?

Yinji na, a ma si fege we tege naa we jologo ki na?

²⁶ Ma si yala, we to wa taambugo ki ni ndee kunwo kayanga to we na;

we to ma mara tara ti na kpanngbanngban.

²⁷ Yiri ma pan ma we saga;

we sho ma kagbaraga ki kala na!

45

Wunlunana wa jayire yurugo

¹ Yurukoolo to wi sewe yurugo. Pe maa ki koo yurugo nga kolomo na pe maa ki yinri «Masho polo yarifyeenre.» Kore pinambiile pe nagawa yurugo. Ndanlawa yurugo yi.

² Na nawa pi yen ma yin sentanra ti ni fo nala wire;

ko mi yo mi yaa na yurugo ki ko mbe wunlunana wi tanga.

Mila jaa na yon ki pye paa sewe yonlogofa jenne wi sewe yonloga kanngala yen.

³ Ma yen ma yon ma we senwee piile pe ni fuun pe na;

ma yon senre ti yen ma tanla,

ki kala na, Yennele li duwaw ma na fo sanga pyew.

⁴ Mboro na malingboon kotogofa, ma tokobi wi po wa ma senne;

wi yen ma denge konaa ma gbogowo!

5 Wa ma gbogowo pi ni, ye wa ma malaga
gbonwotoro wi ni,
ma sa malaga gbon ma jugu wi ni ma cew ta;
malaga ki gbon kaselege, naa nandanwa konaa
kasinnye ki kala na.

Ma fannga kee ki ya ki malingbongo kagbogo
pye ma kan!

6 Ma wangala ke yonro ti tanla;
ke yaa wunlunana ma juguye pe koto ti furugu,
tara woolo pe yen na tuun ma fannga ki ngo.

7 E, Yenyele, ma wunluwo pi yaa koro wa sanga
pyew fo tetete;

ma yen noo wunluwo pi yege sinni kasinye ni.

8 Kasinye ki yen moo ndanla, a tipewe pon
mben,

Ko kala ki ti, Yenyele, ma Yenyele lon wo,
ma sinme kpoyi wo wa ma go ki na, mba pi yen
yogorimo woo, moo kala li mbonro ma we
ma pinleyenle pe na[†].

9 Sinme nuwo taan mba pe yinri miiri, naa
alowesi konaa kasi ti nuwo taan pi yen ma
yariporo ti na;

ma wunluwo go nga pe gbegele ma fere solo
ngangala ni,

yarigbonro magangala tangala na yinrigi wa ki
ni, na nayinme kaan ma yeri.

10 Wunlunana sumborombiile yen wa jele
mbele pon ndanla pe ni;

[†] 45:8 45.7-8: Ki senre kongolo shyen ngele ke senre ti yen wa
Ebu 1.8-9laga ki ni. Ki senre ti yo Zhezu Kirisi wo senre na.

wunlunjo wi yen ma yere wa ma kalige kee ki na, wi yen maa yee fere Ofiri tara te piiri ni.

11 Na sumborombyo, logo na yeri! Wele, ma nungbogolo ke jan ma logo na yeri; maga kaa jatere piin ma cenle woolo naa ma to go woolo pe na!

12 Wunlunaja wi yee yiri ma na ma tiyonwo pi kala na; wo wi yen ma tafu we, kannguuro kan wi ngo maa gbogo.

13 Kona, Tiri cafenne wele, poro mbele leele mbele pe yen penjagboro fenne ma we, pe yaa kaa paan yarikanra ni ma kan, jango mbe ti pe kala lon ndanla.

14 Wunlunaja sumborombyo wi yen wa wunluwo go ki ni, wi yen gbogowo ni lagapyew; wi yariporo peri sogo te ni.

15 Pe kari wi ni wa wunlunaja wi yeri, wi yariporo nda pe sogo ti ni wi yee na. Sumbono pele yen wi punjo na, wi wonlonjaala wele, pe yen na kee pe ni wa wunlunaja ma tanla.

16 Pe yen na kee pe ni wa yogorimo naa nayinme pi sogo, pe ye wa wunlunaja wi go ki ni.

17 Wunlunaja, pilige ka, ma pinambiile pe yaa ka cen wa ma teleye pe yonlo,

ma yaa ka pe pye kundigile tara ti lagapyew ki ni.

¹⁸ Mi wo na, mi yaa kaa ma mege ki yari setirige piile mbele fuun pe yaa ka yiri pungo na pe kan;

kona cengele ke yaa loon gbogo sanga pyew fo tetete.

46

Yennele li yen we ni

¹ Yurukoolo to wi sewe yurugo, Kore pinambiile pe Yennele gbogoyurugo, nga pe maa koo magambile ni.

² Yennele li yen we larasaga konaa we keendagaserege;

li yen ma gbegele mbe we saga wa we jologo ki ni.

³ Ki kala na, we woro na fyε, ali na tara ti kaa yεε,

ali na yanwira ti ka kologi mbe sa toori wa kogoje wi latijugo ki ni,

⁴ ali na kogoje wi tonmo mba pi maa yinrigi na tuun pi kaa tinni ngbanga mbaa ngborogo koon,

konaa mbaa yinrigi wa naayeri fo mbaa yanwira ti yεgyεε.

Wonmatigiwen laga.

⁵ Gbaan wa yen wa, na wi njere ti maa fuun na nayinme kaan Yennele li ca woolo pe yeri, ki ca nga ki yen Yennele na yaara ti ni fuun ti go na li censaga kpoyi ye.

6 Yennεε li yen wa ki ca ki ni, yaraga ko ka kpe
sege jan;

pa laga kila lari, Yennεε li mεε pan mbe pe saga.

7 Cεngeε sanηgala ke yen na tinni, wunluwɔ pi
yen na yege;

Yennεε li ka li magala li yirige, tara ti ma yan
ma kɔ saw.

8 Yawe Yennεε na yawa pi ni fuun fɔ li yen we
ni,

Zhakɔbu Yennεε le, li yen we larasaga.

Wonmatigiwen laga.

9 Ye pan ye Yawe Yennεε li kapyegele ke wele,

li jɔgɔwɔ gbɔɔ mba pye laga tara ti na, ye pan
yoo wele!

10 Lo li ma maara ti kɔ fɔ mbe sa gbɔn wa tara ti
go ηga na,

li ma sandira ti kaari, mbe njaanra ti kaari,

li ma kason le malaga gbɔnwotoroye pe ni mbe
pe sogo.

11 We Fɔ wì yo fɔ: «Yege yerege ma, yege jen ye
yo fɔ muwi mi yen Yennεε le;

muwi mi yen cεngeε ke go na,

muwi mi yen tara ti go na.»

12 Yawe Yennεε na yawa pi ni fuun fɔ li yen we
ni,

Zhakɔbu Yennεε le, li yen we larasaga.

Wonmatigiwen laga.

47

*Yenñele li yen wunluwo dunruya
wi ni fuun wi go na*

¹ Yurukoolo to wi sewe yurugo. Kore pinambiile pe Yenñele gbogoyurugo.

² Yoro cengele woolo yaa kendagala gboon, yaa yogori yaa jorogi yaa Yenñele li sonni!

³ Katugu Yawe Yenñele, Yenñele na yaara ti ni fuun ti go na, li yen fyereyaraga gbogo; li yen wunluwo gboɔ tara ti ni fuun ti go na.

⁴ Li ma tara woolo pe go sogo ma we kan, li ma tara na cengele ke tirige we jegele.

⁵ Li we tara ti wo we kan korogo, ki yen we gbogowo pi go, woro mbele Zhakobu woolo mbele we yen mali ndanla we.

⁶ Yenñele li yen na nuru na kee wa li sherigo gbogo ki ni, wa li woolo pe yogorimo jorogomo pi sogowo, Yawe Yenñele li yen na nuru na kee wa mbaanra winme magangala ke sogowo.

⁷ Ye yuuro ko ye Yenñele li son, ye yuuro ko yeli son!
Ee, ye yuuro ko ye we wunlunaja wi son, ye yuuro ko yoo son!

⁸ Katugu Yenñele lo li yen tara ti ni fuun ti wunluwo we; ye yurutanga sho yeli son!

⁹ Yenñele li yen wunluwo cengele ke go na, Yenñele li yen ma cen wa li wunluwo jongo kpoi ki na.

¹⁰ Cengele teele pe yen na pe yee gbogolo

na pinlele Abirahamu Yenņele li woolo pe ni,
 katugu dunruya wunlumbolo pe yen ma cen ma
 Yenņele lo kan.
 Li yen yaara ti ni fuun ti go na.

48

*Zheruzalemu,
 wunlungboɔ wi ca ye*

¹ Yurugo. Kore pinambiile pe Yenņele
 gbogoyurugo.

² Yawe Yenņele li yen ma gbogɔ, ki daga paa li
 sonni jenge,
 paa li sonni wa li ca ki ni, wa li yanwiga kpoyi ki
 na.

³ Ki yanwiga ki cenlɔmɔ pi yen ma yɔn;
 ki yen na yɔgorimɔ kaan dunruya woolo pe ni
 fuun pe yeri.

Ko ki yen Siyɔn yanwiga ye, Yenņele li censaga
 ye;
 wunlungboɔ wi ca koyi.

⁴ Yenņele li yen wa Siyɔn ca wunluwɔ yinre
 tugboɔrɔ ti ni,
 pège jen ma yo lo li yen larasaga jenge ye.

⁵ Wele, wunlumbolo paa saa pe ye gbogolo,
 ma pinle ma yiri ca ki korogɔ.

⁶ Eɛn fɔ, naa paa yege taga we Fɔ wi na sanga ŋa
 ni, kɪ si to pe yɔn na,
 a pe sunndo wɪ si kɔn pe na, a pɛ si fe.

⁷ Le ki yɔngɔlɔ nungba ke ni, a pe nɛɛ seri le
 teere fyere ti na,
 paa yege ŋga na jele selara ma kaa yiri wi ni we;

8 paa yege nga na yonlo yirisaga tifelege ki ma
kaa na gboon
mbaa Tarisisi ca tonmokooro tugbooro† ti kaari
we.

9 Nga waa logo, ko we yan
wa Yawe Yennele na yawa pi ni fuun fo li ca ki
ni,
wa we Yennele li ca ki ni;
Yennele li yaa yeresaga kan ca ki yeri fo sanga
pyew.

10 E Yennele, mbe we ta wa ma sherigo gbogo ki
ni,
we yen na jatere piin ma kagbaraga ki na.

11 E, Yennele, pe yen nco sonni fo wa dunruya wi
kosaga ki na,
ma mege ki yiri dunruya wi kee ki ni fuun ki na.
Kasinje ko ma maa piin ma fannga kee ki ni.

12 Yaa yogori wa Siyon yanwiga ki na,
Zhuda tara cara woolo ye yin nayinme ni,
kiti na ma kon wi kala na!

13 Ye yiri ye Siyon ca ki maga,
ye ki sanngazoye pe jiri!

14 Ye mbogo nga ki ca ki maga ki wele,
ye wunluwo yinre tugbooro ti wele jenge,
jango ye kaga yege yege yo setirige piile mbele
pe yaa ka yiri punjo na pe kan;

15 fo Yennele lo li yen we Yennele sanga pyew fo
tetete;

† 48:8 48.8: *Tarisisi ca tonmokooro tugbooro, ko koro wo
yen tonmokooro nda ti maa kee lege.*

lo li yaa la we yege sinni fo sa gbɔn kunwo pi na.

49

*Senwee wi ka ku,
wila kari yaraga ka kpe ni*

¹ Yurukoolo to wi sewe yurugo. Kore pinambiile pe Yenɲele gbogoyurugo.

² Yoro tara woolo ye ni fuun yege wogo nga ki logo,
dunruya woolo ye ni fuun ye nungbolo jan ye logo,

³ yoro lepigile naa legboolo pe ni,
penjagboro fenne naa fyɔnwɔ fenne pe ni.

⁴ Mi yaa kajenme senre yo wa na yɔn,
katugu tijinliwe senre ti yen wa na kotogo na.

⁵ Mi ma nungbolo jan na kajenmbele pe yomiyegele ke nuru;
mi yaa la ke koro wi yuun ngɔni gbongɔ ni.

⁶ Ali na tipege ka gbɔn na na,
na na winfenne paga na maga pe kambasinnde ti ni sanga ɲa ni,
yɪngi na mbe sila fyɛ pe yege?

⁷ Pe jigi wi yen pe yarijende to na,
pe maa pe yee gbogo pe penjagboro legere to kala na.

⁸ Ma si yala, lere wa kpe se ya mboo lewee yenle wa go sho,
nakoma mboo yera go shogo sara wi kan Yenɲele li yeri.

⁹ Pe go shogo sara wi sonngo ki ngban ma toro,
lere se ya mbege sara fyew.

10 Pe yen naga yaan ndεε pe yaa koro yinwege
na suyi,

pe se ka ye wa fanga ki ni wi le?

11 We yen naga yaan fɔ kajenɲε wi ma ku,
lembige ko naa tijinliwε fu fɔ wi ni pe ma ku,
pe ma kari ma pe yarijendε ti yaga pele yεge kan.

12 Pe maa ki sɔnri pe yinrε ti yaa koro wa sanga
pyew,

pe cɛnsara ti yaa koro wa sanga pyew fɔ tetete,
fɔ pe mεrε ti yaa tagataga pe tara lara ti na.

13 Ɛen fɔ sɛnwee mboo ta wa wi ferewε pi ni, wila
ki jɛn mbe yo fɔ wi se mɔ,
wi yen paa yaayoro yen, nda ti ma ku.

14 Mbele pe ma pe jigi wi taga pe yεε na, pa pe
kɔwɔ pi yaa ka pye ma,
mbele pe maa jaa mbaa para paa nuru pe yeri,
pa pe kɔwɔ pi yaa ka pye ma.

Wɔnmatigiwɛn laga.

15 Pe maa pe kɔnri paa simbaɲgbelege yen na
kee pe ni wa kuulo tara,

kunwɔ po pi yen pe kɔnrifɔ we.

Pinliwε yεge ni, lesinmbele pe yaa cɛn pe go na,
pe tiyɔnwɔ pi yaa ka kɔ saw,
kuulo tara to ti yen pe cɛnsaga ye.

16 Ɛen fɔ Yɛnɲεle li yaa na go shɔ, mbanla wɔ wa
kuulo tara ti ni,

ee, li yaa na shɔ.

Wɔnmatigiwɛn laga.

17 Na lere wa ka pye penjagbɔrɔ fɔ, kiga ka ma
jatere wi piri ma na,

na wi go woolo pe yarijendε ti kaa lege la kee
yεgε, kiga ka ma jatere wi piri ma na;

18 katugu na wiga ka ku, wi se ka kari yaraga ka
kpe ni,

wi yarijendε ti se taga wi na wa fanga ki ni.

19 Mboo ta yinwege na sanga ηa ni, wi mbe ya
mbe yo fɔ wi yen fεrεwε na,

katugu na dunruya wi ka tanla ma na, leele pe
maa ma sɔnni.

20 Konaa ki ni fuun ni, wi yaa ka ku mbe taga wa
wi tεleye pe na wa pe karisaga,

poro mbele pe se ka songɔrɔ mbe pan mbe
yanwa pi yan naa fyew.

21 Εεn fɔ sɛnwee mboo ta wa wi fεrεwε pi ni, wila
ki jɛn mbe filige ki na,

fɔ wi yen paa yaayoro yen, nda ti ma ku.

50

Yɛnɛlɛ li gbɔgɔlɔmɔ jɛmbɛ

1 Asafu† Yɛnɛlɛ gbɔgɔyurugo.

Yɛnɛlɛ na yawa pi ni fuun fɔ, Yawe Yɛnɛlɛ le,
li para.

Li tara woolo pe ni fuun pe yeri, maga lɛ wa
yɔnlɔ yirisaga fɔ ma saa gbɔn wa yɔnlɔ
tosaga ki na.

2 Wa Siyɔn ca, ko ηga ki tiyɔnwɔ pi yen ma pi
yεε yɔn fili,

Yɛnɛlɛ li li yεε naga wa li gbɔgɔwɔ yanwa pi ni.

† **50:1 50.1:** Asafu wila pye yurukɔɔlɔ to wo wa wunlunaja Davidi wi wagati wi ni (1 Kuro 6.16-17,24; 25.1; 2 Kuro 35.15), ma taga naηa ηa paa pye na yinri Hema wi ni (Yuuro 88.1); konaa Yedutun ni (Yuuro 39.1).

- 3 Yawe Yennɛɛ li yɛn na paan, li se pyeri;
 kason ki yɛn na yaraga pyew ki sori wa li yɛgɛ,
 tifeɲɲɔgɔ ki yɛn na gbɔɔn mali maga.
- 4 Yennɛɛ li yɛn na naayeri wi yinri wa go na,
 konaa na tara ti yinri ti pye sɛrɛfɔ mbe kiti kɔn
 li woolo pe na.
- 5 Li yo fɔ: «Yanla lesinmbele pe gbogolo na yɛgɛ
 sɔgɔwɔ,
 poro mbele pɛ saraga wɔ na yeri ma yɔn finliwɛ
 le na ni we.»
- 6 Naayeri wi yɛn naga yari fɔ Yennɛɛ li yɛn ma
 sin,
 Yennɛɛ lo jate, lo li yɛn kiti kɔnfɔ we.

Wonmatigiwen laga.

- 7 «Na woolo, ye logo na yeri, sɛnrɛ yɛn na yeri
 mbe yo ye kan;
 Izirayɛli woolo, mi yaa ye jɛrɛgi!
 Muwi mi yɛn Yennɛɛ, ye Yennɛɛ le.
- 8 Mi woro na ye jɛrɛgi ye saara nda ye maa woo
 to kala na,
 ye maa saara sogoworo woo na yeri suyi.
- 9 Mi se napɛnɛ shɔ mbe yiri wa ye go ki ni,
 mi se ka sikapɛnɛ yigi mbe yiri wa ye sikaala
 jasaala pe ni fun.
- 10 Katugu yan wonɲaala pe ni fuun pe yɛn na
 woolo,
 yaayoro waga lɛgɛrɛ nda wa yanwira ti na, ti yɛn
 na woro.
- 11 Sannjɛrɛ nda fuun ti yɛn wa naayeri, m̀iri jɛn,
 yanyaara nda fuun ti yɛn wa yan, ti yɛn na woro.
- 12 Nɔɔ ki pye funɲo yɛn na na, mi se jɛn naga
 yo ye kan,

katugu dunruya wo naa wi nawa yaara ti ni fuun
ti yen na woro.

13 Naga yen ma, mi maa napene kara kaa wi le?
Naga yen ma, mi maa sikapene kasanwa woo wi
le?

14 Nga kilan ndanla, ko yen fo ma sharaga kan
mi na Yennele na yeri paa saraga yen,
mi na Yennele na yaara ti ni fuun ti go na, yon
fogolo ngele ma le na yeri, ma ke ton ma
ke yon fili!

15 Kona ma jologo pilige ki na, mala yeri mboon
saga,
pa mi yaa ma sho, ma sila na gbogo.»

16 Een fo Yennele li yen naga yuun lepee wi kan
fo:
«Ki tonli wo yen se? Mboro na ma maa na
kondegengele ke kara,
ma koro naga yuun wa ma yon ko ni ma yo ma
yon finliwe le na ni.

17 Mbe sigi ta, na yerewe senre to yen moon mben;
a ma je na senre ti na.

18 Na maga yoo yan, ma maa pye ma pinleyenle,
jataala poro pe yen ma cenyenenle wele.

19 Senpere to ti yen wa ma yon ki ni,
lefanlaga senre to ti maa yinrigi wa ma yon.

20 Na maga sa cen pele ni, ma maa ma sefo wi
sanga;
ma maa ma nosepyo na wi yen no yinne nungba
ma ni wi mege ki jogo.

21 Ko kapyere nda to maa piin, mi si para ma ni,
ki pye ma, maa ki jate ndee mi yen paa ma yen.

Ɛɛn fɔ koni, mi yaa ma jeregi, mboon kolomo
kapyere ti tanli ti yee na ma yege sogowo.»

²² «Yoro mbele ye yen na fege mi na Yenhele na
na, yanla senre nda ti logo ye wali ti na,
nakoma mi yaa ye koonlo curo curo curo, lere
kpe se ya mbe ye sho.

²³ Lere na wi ma sharaga kan na yeri, ko ki yen
saraga nga ki maa na gbogo,
lere na wi maa wi tangalomo pi korosi, mi yaa
ki naga wi na fɔ mi na Yenhele mi yen wi
shofɔ.»

51

*Yenhele yenrewe
mbe kapere kala yagawa ja*

¹ Yurukoolo to wi sewe yurugo. Davidi Yenhele
gbogoyurugo.

² Naa Davidi wila sinle Uri jo Batisheba wi ni, ko
pungo na, a Yenhele yon senre yofɔ Natan wi si
kari wa wi yeri ma saa para wi ni ki kala li wogo
na. A Davidi wi sigi yenrege nga ki yenri[†].

³ E, Yenhele, na yinriwe ta ma kagbaraga ko kala
na;

ma yinriwe tawa gbɔɔ pi kala na, na kambasin-
nde ti ko mari wo wa.

⁴ Na woli mala kajooɔɔ ki laga na na pew,
mala kapege ki ko mala pye fyongɔ fu.

⁵ Katugu na kambasinnde miri jen;

[†] 51:2 51.2: 2 Sami 11.1-12.15

mi yen nala kapere ti yaan na yεε yεge sɔgɔwɔ sanga pyew.

⁶ Mboro nunḡba pe, mboro m̀ kapege pye ma na,

ḡga ki yen tipege ma yεge na, ko m̀ pye.

Ki kala na, tanga yen ma yeri, na maga ḡga fuun kɔn mbe tεge na mεge ni;

ma yen jereḡisaga fu wa ma kiti kɔngɔ ki ni na na†.

⁷ Wele, p̀nla se wa kambasinḡge ki ni.

Maga ε na nɔ wilan kugbɔ ki ε, mi yen wa kapege ki ni.

⁸ εen fɔ ma maa ki jaa kaselege mbe pye wa senwee wi kotogo na.

Ki yaga ma kajenme kan na yeri wa na nawa pi ni fuun pi ni!

⁹ Na kapere ti laga na na yizɔpi† wεre ni, pa mi yaa pye fyɔngɔ fu.

Na woli pa mi yaa laga mbe filige yege yege yege.

¹⁰ Ki yaga mbe nayinme naa yɔgɔrimɔ senre logo, janḡo mi ḡa m̀ kaari, mbe yɔgɔrimɔ ta naa!

¹¹ Maga kanla kapere ti wele, na kambasinḡge ki kɔ maga wɔ wa!

¹² E, Yenḡele, kotogo kpoyi kan na yeri, jatere jennε fɔnḡɔ le na ni, ḡa wi yaa koro ma na!

¹³ Maga kanla wa lege mbanla lali ma yεε ni!

† 51:6 51.6: Ɔromu 3.4 † 51:9 51.9: **Yizɔpi tipile lali. Kila pye pe mali wεre ta kɔn ma tɔnmɔ nakoma kasanwa mba pi ma yaraga nakoma lere pye fyɔngɔ fu pi yanragi yanragi ti ni.**

Maga koon yinne na li yen kpoyi li wo na ni!

14 Showo mba mala sho ki yogorimo pi kan na
yeri naa fonngo,
ma kajenge pyege jatere le wa na nawa!

15 Kona, mi yaa kaa leele mbele pe yiri ma je ma
na pe nari ma kongolo ke ni,
pa kona kapere pyefenne pe yaa songoro mbe
pan ma korogo.

16 E, Yennele, na shofa Yennele, na sho kasanwa
mba mi wo ki kapege ki kee,
pa kona ma yen ma sin yege nga na, mi yaa laga
yari nayinme ni!

17 Na Fo, na yon ki yenge,
jango mbe ya mbaa ma sonni!

18 Saara ma ti yen moo ndanla mbe wo ma yeri,
nakoma mi jen na ta wo ma yeri;
Saara sogoworo ma ti yen moo ndanla.

19 Saraga nga ki yen moo ndanla Yennele,
ko ki yen lere na wi kapege ki ye wi go na.
Lere na wi kapege ki ye wi go na, maa nawa pi
tanga wi na,
Yennele, maa je ko fo wo na.

20 Wa ma kagbaraga pyege ki ni, kajenge pye
Siyon ca ki kan;
ko nga ki yen Zheruzalemu ca ye, ma ti pege
malaga sigembogo ki kan naa fonngo
mbege maga!

21 Kona saara nda ti maa woo na yala kasinge
ki ni ti yaa pye mboon ndanla,

to ti yen saara sogoworo to naa yarikanra nda pe
 ma sogo pew ti ni.
 Kona pe yaa kaa napene woo saraga wa ma
 saraga wosaga ki na.

52

*Yenñele li yaa lere ña
 wi maa wi yee gbogo
 na kapege piin wi tongo*

¹ Yurukoolo to wi sewe yurugo. Davidi nagawa
 yurugo.

² Wila ki yurugo ki ko, naa Edomu cenle woolo
 nanja Dowege wila kari ma saa ki yo Sawuli wi
 kan ma yo Davidi wila kari wa saraga wofa
 Ahimeleki wi yeri we†.

³ Mboro ña fannga fo, yingyi na, a ma nee ma yee
 gbogo ma kapege pyege ki kala na?
 Ma si yala Yenñele li kagbaraga ki yen wa fo
 sanga pyew.

⁴ Ma moo yon senre ti le na legbogo kagala
 gbegele mbe pye,
 ma yon ki tanla paa yunnjuluwo yen,
 ma yen nambara fo.

⁵ Kapege koon ndanla ma we kajenge ki na,
 yagbogowo poon ndanla ma we kaselege ki na.
 Wonmatigiwen laga.

⁶ Lere jogosenre to ti moo ndanla;
 mboro ña ma maa lere fanla ma yon ki ni we.

† 52:2 52.2: Ki laga nga ki yen na para nga Dowege wila pye ko
 senre na. Wila Davidi wi fanla ma saraga wofa Ahimeleki wi gbo
 (1 Sami 21–22.1–23).

7 Ki kala na, Yenɲele li yaa koon jɔgɔ mboon wo
 wa fɔ sanga pyew,
 li yaa ma yigi mboon tile mboon wo wa ma
 paraga go ki ni,
 li yaa koon kolɔgi mboon wo laga leweele pe tara
 ti ni.

Wonmatigiwen laga.

8 Kona lesinmbele pe yaa kaga wogo ki yan mbaa
 fyɛ,

pe yaa kaa tɛgɛ wi na, mbaa yuun fɔ:

9 Ki nana fannɲa fɔ ɲa, yoo wele! Wo ɲa wi sila
 Yenɲele li pye wi go sigefɔ.

Wila wi jigi wi taga wi penjagboro to na.

Wila pye naa yeɛ jate fannɲa fɔ wi kapyere
 tijangara ti kala na†.

10 Eɛn fɔ mi wo na, mi yen paa oliviye tige yen,
 ɲa ki fun ma wɛrɛ ta wa Yenɲele li go ki
 ni;

milan jigi wi taga Yenɲele li kagbaraga ki na
 sanga pyew fɔ tetete.

11 Mi yaa loon sonni sanga pyew ɲa mà pye ki
 kala na;

mi yaa na jigi wi taga ma na, mbele pè taga ma
 na pe yeɛgɛ sɔgɔwɔ,

katugu ma yen jɛnɲɛ.

† 52:9 52.9: Nga kɪ yo fɔ: *Wila pye naa yeɛ jate fannɲa fɔ wi kapyere tijangara ti kala na*, Yenɲele senre seweɛle pele ni pège yonlɔgɔ ma yo fɔ: Naa wila pye penjagboro fɔ, wila pye naa yeɛ jate fannɲa fɔ.

53

*Leele mbele
pe woro na fyε Yεnηελε yeγε,
pe yaa ka kɔ yeγε ηga na
(Yuuro 14)*

¹ Yurukɔɔlo to wi sewε yurugo, pe maa ki koo na wegele† wiin. Davidi nagawa yurugo.

² Lembige ki maga yo wa ki nawa fɔ:
«Yεnηελε woro wa.»

Pè pe yeε jɔgɔ.

Pe yen na katijangara piin.

Kajeηge pyefɔ kpe woro wa.

³ Ma Yεnηελε li ta wa naayeri, lili yeγε ki sogo na senwee piile pe wele,

janngo mbege jen na kaa pye tijinliwε fɔ yen pe ni, ηa wi yen na Yεnηελε li lagajaa.

⁴ Pe ni fuun pè laga Yεnηελε li na,
pe ni fuun pè pinle ma jɔgɔ.

Kajeηge pyefɔ kpe woro pe ni, ali nungba san†.

⁵ Yεnηελε li yo fɔ:

«Naga yen ma, mbele fuun pe yen na kapere ti piin, pee kala jen wi le?

Pe yen nala woolo pe nii, paa yeγε ηga na pe ma kaa na suro nii we.

Pe woro na yenri mi ηa Yεnηελε na yeri.»

⁶ Koonnga fyεε gboro yaa ka pe yigi fɔ paa seri, mbe sigi ta fyεε kala woro wa;

† 53:1 53.1: Nga ki yo fɔ, wegele ki senpyo wi woro ma filige Eburuye senre ti ni. † 53:4 53.2-4: Orɔmu 3.10-12

ee, Yennɛɛ li yaa ka li woolo pe juguye pe tongo
 mbe pe kajeere ti jaraga lagapyew.
 Fere yaa ka pe yigi, katugu Yennɛɛ li je pe na.

⁷ Ambɔ wi yaa yiri wa Siyon ca mbe pan mbe
 Izirayeli woolo pe sho, na lo ma?
 Na Yennɛɛ liga ka li woolo pe cenlomo pi
 kannga,
 poro mbele Zhakɔbu setirige piile pe yaa kaa
 yɔgɔri,
 poro mbele Izirayeli woolo pe yaa ka yin nay-
 inme ni.

54

Yennɛɛ yenrewe

lɔɔn sho juguye pe keɛ

¹ Yurukɔɔɔ to wi sɛwe yurugo, nga pe maa koo
 na ngɔni gbɔɔn. Davidi nagawa yurugo.

² Naa Zifu ca woolo paa saa ki yo wunlunaɲa
 Sawuli wi kan ma yo fo Davidi wi yen ma lara
 wa pe yeri, a Davidi wi sigi yurugo ki ko ma yo
 fo†:

³ E, Yennɛɛ, na sho ma mege ko kala na,
 na kiti kala li yege wo, ma tanga kan na yeri ma
 yawa gbɔɔ pi fannga na!

⁴ E, Yennɛɛ, na yenrewe pi logo!

Nunɲbolo jan mala yɔn senre ti logo!

⁵ Katugu nambanmbala† peɛle yiri na korɔɔ,

† 54:2 54.2: 1 Sami 23.15-28; 26.1 † 54:5 54.5: Pele naga jate
 ma yo nambanmbala mbele pe senre ti yo laga ki laga nga ki ni,
 Zifu ca woolo poro la weɛ. Paa Davidi wi fanla.

lewelimbele pèle yiri nala lagajaa mbanla gbo.
Ki leele pe woro na Yenñele li jate.

Wɔnmatigiwen laga.

⁶ Eɛn fɔ, wele, Yenñele lo li yen na sagafɔ we,
We Fɔ wo wi yen na kɛendagaserege ye.

⁷ Yenñele sa ti jɔlɔgɔ ki sɔngɔrɔ ki to na juguye
pe na!

Ma yen sɛnrɛ nunɓa yofɔ yege nga na, ki naga
na na ma pe tɔngɔ ma pe wɔ wa!

⁸ Mi yaa ka saara wɔ ma yeri nandanwa ni.

Yawe Yenñele, mi yaa lɔɔn mege ki sɔnni yuuro
ni,

katugu ma yen ma yɔn.

⁹ Mɔla shɔ na jɔlɔgɔ kagala ke ni fuun ke ni.

Koni mi yen naga yaan nayinme ni fɔ yawa ta na
juguye pe na.

55

Lere ña pòo java

wi Yenñele yenrewɛ

¹ Yurukɔɔɔ to wi sɛwɛ yurugo, nga pe maa koo
na ñgɔni gbɔɔn. Davidi nagawa yurugo.

² E, Yenñele, nunɓbolo jan mala yenrewɛ pi logo,
na mi kaa ma yenriɗɗbanga yenri sanga ña ni,
maga ka ma yeɛ lara na na!

³ Logo na yeri mala yɔn sogo!

Na jatere wì piri na na, na nandangawa pi kala
na.

Mi yen na jɛɛn,

⁴ na juguye pe senyoro ti kala na,

konaa jɔlɔgɔ nga lepeepe pe yen na tari na na ki
kala na.

Pe yen na tipege piin na na,
pè yiri na kòrògò nangbanwa ni.

⁵ Na sunndo wila kòon na na,
kunwò pi fyere tilan yigi.

⁶ Fyere gbòrò na yigi, a mila seri;
sunndo kòngò gbògò to na na.

⁷ Kona, a mì sho fò: «Ndεε ki pye mi kanwira ta
paa jendetuwa woro yen,

mi jen na yiri sire na mbe sa cèn laga ka yege ni.

⁸ Pa kona mbe ja fe mbe kari fò lege,
mbe ja kari sa cèn wa gbinri wi ni.

Wónmatigiwèn laga.

⁹ Mi jen na fyεεε mbe sa larasaga lagaja,
mbe fyεεε mbe lara tifeḷingbògò konaa tisaga
tifelege ki na.»

¹⁰ E we Fò, na juguye pe yòn senre ti gbòn mari
piri, ma ti pe yòn ki yiri ki ye ki ye;
katugu lewεlewe kapyere naa maara to mila
yaan laga ca ki ni.

¹¹ Sònlò naa yembine ko kapyere to ti yen na piin
wa ca ki malaga sigembogo ki go na, naga
mari;

jòlògò naa tege ko ki yen laga ca ki ni.

¹² Legbogo ko cε ki yen na piin wa ca nawa pi ni;
wa katoro ti ni, lejòlògò kapyere naa nambara
wo paa piin pe lewee yeεnle pe na.

¹³ Ndεε ki pye na jugu wo wa wila na tegele, pa
mbe ja ya mbege kun na yeε ni;

ndεε ki pye ḡa wìlan panra wo wa wì yiri na
kòrògò, pa mbe ja ya mbe lara wi na.

14 Ɛɛn fɔ mboro wi, mboro ŋa mi naa mboro
we yen ja, ma yen na wonlo konaa na
pinleyenle.

15 Waa tanla fɔ na ŋgundo senre yuun we yee
kan;

kila pye mi naa mboro we ma pinle janwa wi ni
mbe kari wa Yenŋele li sherigo gbogo ki ni.

16 Yenŋele sa ti kunwo pilan juguye pe fo pi to pe
na,

pe tigi weele wa kuulo tara ti ni,

katugu tipewe po pi yen wa pe yinre ti ni, po pi
yen wa pe koto na!

17 Mi wo na, Yenŋele lo mi yen na yinri lilan saga,
Yawe Yenŋele li yaa na sho.

18 Pinliwe, naa yonlofugo konaa yonlokogo, mi
maa yungbogoro senre yuun na jeen,
ɛɛn fɔ li nungbolo yen na magala li na.

19 Malaga nga pe yiri ki ni na korogo, li yaa na
sho ki kee, mbe yeyinŋe kan na yeri;
katugu mbele pe yiri na korogo, pe lege.

20 Yenŋele li yaa na yenrewe pi logo mbe pe go
sogo,

lo na li yen wunluwo fɔ sanga pyew.

Wonmatigiwen laga.

Pe se kanŋa fyew,

pe si woro na fye Yenŋele li yee.

21 Na pinleyenle lee wi yiri wi wenne pe korogo,
ma yon finliwe mba wila le pe ni pi jogo.

22 Wi yon senre ti tanla ma we senrege na,
ɛɛn fɔ malaga ko ki yen wa wi kotogo na.

Wi senre ti tanla ma cen pow ma we sinme liwoo
na,
εen fo ti yen paa tokobi yen, ηa pe kow mbe
jogowo pye.

²³ Ma jatere legere ti ni fuun ti le Yawe Yenηele
li kee, pa li yaa ma togo;
li se yenle mbe lesinne wi yaga wi to.

²⁴ Mboro wo na, Yenηele, ma yaa ti ki leele pe ku
pe tigi wa fanga ki ni.
Poro mbele pe yen legboleele naa nambara
fenne, pe se pe yinwege ki walaga pye.
εen fo mi wo na, milan jigi wi taga ma na.

56

*Milan jigi wi taga Yenηele li na,
mi woro na fye*

¹ Yurukoolo to wi sewe yurugo. Pe maa ki
koo yurugo ηga kolomo na, pe maa ki yinri:
«Tigboro nda wa lege ti jendetuwa.» Davidi
yurugo yi, wila ki ko sanga ηa ni Filisiti tara
fenne paa pan maa yigi wa Gati ca[†].

² E, Yenηele, na yinriwe ta, katugu leele pe yen
nala puro nala tege;
pe yen na wiin na ni pilige pyew, nala jolo.

³ Pilige pyew na juguye pe yen nala puro nala
tege,
pe yen ma lege, poro mbele paa wiin na ni yee
gbogowo ni.

⁴ εen fo fyere ti kanla yigi sanga ηa ni,
pa mi mala jigi wi taga mboro na.

[†] 56:1 56.1: 1 Sami 21.11-16

⁵ Mi yen na Yenḡele li sɔnni li senre ti kala na,
milan jigi wi taga Yenḡele lo na, mi woro na fye;
yingi senwee mbe ya pye na na?

⁶ Pilige pyew pe maa na jɔlɔ pe senre ti ni,
kapege ko ce pe maa jate na ni.

⁷ Pe ma yɔn le na na,
pe maa na torosara ti korɔsi,
katugu paa jaa mbanla gbo.

⁸ Naga yen ma, pe mbe sho mbege ta paa ki
kambasinnde nda ti piin le?
E, Yenḡele, wa ma nanḡbanwa pi ni, ki leele pe
tongɔ!

⁹ Mɔla yɔngɔlɔ kansara ti jen, sanga ŋa ni mila
pye na fee nala yee go jaa we,
ta nawa tuun na yentunwo pi na suyi;
naga yen ma, pi womɔ kala li woro ma yɔnlogɔ
wa ma sewe wi ni wi le?

¹⁰ Na mi kɔɔn yeri pilige ŋga ni mala saga,
ko pilige ko ni, na juguye pe yaa songɔɔ punḡo
na.
Migi jen fo mboro ŋa Yenḡele ma yen na ni.

¹¹ Mi yen na Yenḡele li sɔnni li senre ti kala na,
mi yen na Yawe Yenḡele li sɔnni li senre ti kala
na.

¹² Milan jigi wi taga Yenḡele li na, mi woro na
fye,
yingi senwee mbe ya pye na na?

¹³ E, Yenḡele, yɔn fɔgɔlɔ ŋgele mi kɔɔn ma yeri,
mi yen na jaa mbe ke tɔn mbe ke yɔn fili,
mi yaa ka nayinme saara wo ma yeri mboɔn
shari,

14 katugu màla sho kunwo pi kee,
 ma ti mii kurugo mbe to,
 jango mbaa tanri Yenñele ma yege sogowo mbaa
 na yinwege ki piin wa yanwa pi ni.

57

Yenñele yenrewē lōn saga

1 Yurukoolo to wi sewe yurugo. Pe maa ki koo
 yurugo nga kolomo na, pe maa ki yinri: «Maga
 kaga tongo.» Davidi yurugo yi, wila ki ko sanga
 na ni wila fe wunlunana Sawuli wi yege ma saa
 lara wa waliwege ki ni†.

2 Na yinriwe ta, e Yenñele, na yinriwe ta!
 Katugu mboro milan yee karafa ma na.
 Mi lara wa ma kanwira ti nogo, fo jologo sanga
 wi sa toro.

3 Mi yen na gbele na Yenñele na yaara ti ni fuun
 ti go na li yinri,
 Yenñele na li ma kala li ni fuun li pye na kan
 mbeli yon fili we.

4 Mbeli ta wa naayeri, li yaa na sho,
 li yaa fere wa mbele pe yen nala jolo pe na.
 Wonmatigiwen laga.

Yenñele li yaa li kagbaraga konaa li yen senre
 nungba yofa yege nga na, ki pye mbege
 naga na na.

5 Mi yen jaraye sogowo,
 mi yen ma sinle lewelimbele sogowo;

† 57:1 57.1: Waliwege nga ki senre ti yo, ki mbe ya pye Adulamu
 ca waliwege koyi, 1 Sami 22.1-2; nakoma Eni Gedi ca waliwege
 koyi, 1 Sami 24.1-23.

pe ɲgangala ke yen pyombyo paa njaanra naa
sandiga wangala yen.

Pe yɔnrɔ ti yen ma pe paa shɔrina taan yen.

⁶ E, Yenɲele, ma gbeme po mba pì wɛ naayeri wi
ni fuun wi na, pì naga;
ki yaga ma gbɔgɔwɔ pì pye tara ti lagapyew ki
ni!

⁷ Pàa mɛɛ jan wa na yeɛɛ mbe ta mbanla jan,
na jatere wila piri na na fɔ jɛɲɛ;
pàa titeɛɛ kɔn wa na yeɛɛ,
ɛɛn fɔ poro yeɛɛ pè kaa to wa ki titeɛɛ ki ni.

⁸ Na jatere wi yen ma cɛn na na, e Yenɲele, na
jatere wi yen ma cɛn na na;
mi yaa yurugo shɔ, mi yaa yurugo shɔ mbe
Yenɲele li sɔn yarigbɔnrɔ ni.

⁹ Na jatere, yen ma yiri!
Na juru naa na ɲɔni, ye yen ye yiri;
mi yaa keli mbe yen lalaaga ki yeɛɛ, mbe leele
pe yen.

¹⁰ We Fɔ, mi yaa ma sɔn tara woolo pe sɔgɔwɔ,
mi yaa yurugo kɔ mbɔɔn sɔn cɛngele ke sɔgɔwɔ;

¹¹ katugu ma kagbaraga kì gbɔgɔ ma gbɔn fɔ wa
yenɲele na,
ma yen sɛnrɛ nunɲba yofɔ yeɛɛ ɲga na, kì
yagara ma wɛ kambaara ti na.

¹² E, Yenɲele, ma gbeme po mba pì wɛ naayeri
wi ni fuun wi na, pì naga;

ki yaga ma gbogowo pi pye tara ti lagapyew ki ni!

58

*Yenye lo nungba
li yen tara woolo
pe kiti konfo*

¹ Yurukoolo to wi sewe yurugo. Pe maa ki koo yurugo nga kolomo na, pe maa ki yinri: «Maga kaga tongo.» Davidi yurugo.

² Yoro fannga fenne wele, naga yen ma, lere mbe ya mboo jigi taga ye na kiti konkala ni oke?
Naga yen ma, ye kaa senwee piile pe kiti wi koon, ye maa kon kasinnye ni oke?

³ Ayoo, ye maga siligi na kambasinnye ki piin, lewelewe kapyere to ye yen na piin laga tara ti ni.

⁴ Lepee wi ma kombele li le, mbege le le wi sepilige ki na,
yagboyoo wi maa yee punjo mbege le le wi sepilige ki na.

⁵ Shonro nda ti yen pe ni, ti pe paa wogoo shonro yen,
pe yen paa merege yen, nga ki woro na nuru, nga kigi nungbogolo ke ton;

⁶ jango ki ka ka ta mbe wooro yigifenne pe magala li logo,

ali kajenme pyefo ɲa wì jilige ma wɛ, kiga ka ta
mboo magala li logo†.

7 E Yenɲele, ki lepeelee pe ɲgangala ke kaari wa
pe yɔn,

Yawe Yenɲele, poro mbele pe yen paa jara
yirifonmbolo yen, pe tugbilala pe kaari pe
na.

8 Ki yaga pe ko pe wo wa paa yege ɲga na tonmo
ma kaa fo ma kari we,
na paga pe sandira ti won, pe wangala ke ka ka
yaraga ka yon!

9 Ki yaga pe pye paa ndɔŋɔ yen, ɲga ki maa
tanri na kee mbe sa koro wa mbe waga,
pe pye paa pyo yen, ɲa wi kugbo si le, a pe suu
se, ɲa wii sonlo ki yan.

10 Sanni pe wuuro ti sa yiri ti pye yuguyugu,
ti yen tipire o, nakoma ti waga o, ko yaa yala
tifelinjolo li pan ma poro mbele lepeelee pe
pe ma kari pe ni.

11 Lesinɲe wi yaa yɔgɔri, katugu wi yaa kaga yan
fo Yenɲele li kayanga wo lepeelee pe ni;
wi yaa kaa tɔɔɔ ti jogo wa lepeelee pe kasanwa
pi ni.

12 Kona, leele pe yaa kaa yuun fo: «Kaselege ko
na, tonli yen lesinɲe wi woo.

Kaselege ko na, Yenɲele li yen wa, lo li yen na
kiti wi koon laga dunruya wi ni.»

† 58:6 58.6: Mbele pe maa taluguya piin mbe ta mbaa woɔɔ ti
piin, paa yege ɲga na ki pe ndanla, ki laga ɲga ki yen na para ki
leele poro senre na, ɛen fo ko kayi ki ma kaa wa no maa gbo pe
ni.

59

Yenñele, na sho na juguye pe kee

¹ Yurukoolo to wi sewe yurugo. Pe maa ki koo yurugo nga kolomo na, pe maa ki yinri: «Maga kaga tongo.» Davidi yurugo yi, wila ki ko sanga na ni wunlunana Sawuli wila leele torogo, a pe saa Davidi wi go ki maga, mbe ta mboo yigi mboo gbo†.

² E, Yenñele, na sho na juguye pe kee, mbele pe yiri na korogo, na go yirige mala sho pe kee!

³ Na sho kambasinñe pyefenne pe kee, na sho legbolele pe kee!

⁴ Wele, pe saa lara nala singi mbanla gbo, lewelimbele pe gbogolo mbe to na na; ma sigi ta, Yawe Yenñele, mi si kajooogo kpe pye, mi si kapege pye.

⁵ Mi si kapege kpe pye, een fo pe yen na fee na pe yee gbegele mbe to na na.

Yen ma yiri, ma pan na korogo, mala saga!

⁶ E, Yawe Yenñele, mboro na Yenñele na yawa pi ni fuun fo, Izirayeli woolo Yenñele, yiri ma win cengele ke ni fuun ke ni, maga ka ki javafenne naa ki lembasinmbele wa kpe yinriwe ta.

Wonmatigiwen laga.

⁷ Yonlokogo, pe ma songoro ma pan, pe maa weli paa pyoonlo yen, na ca ki mari na toro.

† 59:1 59.1: 1 Sami 19.11-17

⁸ Wele, senpere to ti maa yinrigi wa pe yon,
pe yon senre ti maa sugulo paa shorinaye yen,
pe maa yuun fo: «Ambɔ wi yen na we magala li
nuru?»

⁹ Eɛn fo mboro wo na, Yawe Yenɲele, ma yen na
tege pe na?

Ma yen naga lakoo cengɛle ke ni fuun ke na.

¹⁰ Mboro ɲa ma yen na fanɲga ye, mboro mi yen
na wele,
katugu Yenɲele, mboro ma yen na go sigefo we.

¹¹ Yenɲele, lo na li yen na kagbaraga pyefo, li yaa
pan na korogɔ mbanla saga,
li yaa ti mbaa na juguye pe tolo li wele nayinme
ni.

¹² Maga ka pe gbo fɔɔnfɔɔn ɲga na, janɲo cew
ɲa ma ta, na woolo paga ka fege wi na;
ɛɛn fo ma yawa pi tege ma pe jaraga ma pe tongo,
konaa ma pe jaanri;
we Fo, mboro ma yen we tuguron sigeyaraga na
we go singi.

¹³ Senre nda ti maa yinrigi wa pe yon ki ni, ti yen
kapege,
ki yaga pe yee gbogowo pi pye paa penɛ yen mbe
pe yigi,
katugu danɲa senre naa yagbogowo senre to pe
maa yuun!

¹⁴ Wa ma nanɲbanwa gbɔɔ pi ni, pe tongo,
pe tongo pe ko pe wo wa!

Jan̄go pege j̄en f̄o sa gb̄on wa dunr̄uya wi
k̄osaga, f̄o m̄boro Ȳen̄j̄ēle, m̄boro ma ȳen
wunluw̄o Zhak̄obu setirige piile† pe go na.

¹⁵ Ȳonl̄ok̄oḡo pe ma s̄onḡor̄o ma pan,
pe maa weli paa pȳōonl̄o ȳen,
na ca ki mari na toro.

¹⁶ Pe maa yanri na toro na pe yaakara jaa,
na pee ka mbe tin, pe ma yembine li pye na
k̄onḡori.

¹⁷ Mi wo na, mi yaa yurugo k̄o mb̄ōon fan̄nga ki
wogo yo,
pinliw̄e ni, mi yaa ma kagbaraga wogo ki yari.
Katugu ma ȳen paa na malaga sigeca ȳen,
j̄ol̄oḡo sanga ni, mi ma karafa ma na.

¹⁸ M̄boro ŋa ma ȳen na fan̄nga ye, mi yaa yurugo
k̄o mb̄ōon s̄on,
katugu ma ȳen paa na malaga sigeca ȳen,
Ȳen̄j̄ēle, ma ȳen kaj̄en̄ge pyef̄o na kan.

60

Ȳen̄j̄ēle li mali woolo

pe ȳen̄r̄ew̄e pi logo

¹ Yuruk̄ōol̄o to wi s̄ew̄e yurugo, pe maa ki koo
yurugo ŋa k̄ol̄om̄o na, pe maa ki yinri: «S̄er̄eya
masho p̄ol̄o yarifȳēn̄re wogo na.» Davidi yu-
rugo.

² Wila ki yurugo ki k̄o sanga ŋa ni, ko kila yala
wila saa malaga ki gb̄on Siri tara f̄enne mbele
p̄aa pye wa Mezopotami tara konaa wa Zoba tara

† 59:14 59.14: *Zhak̄obu setirige piile* poro nungba poro pe
ȳen Iziraȳeli woolo wele.

pe ni. Ko punḡo na, wi malingbɔɔnlɔ togbɔɔ
Zhowabu wì si songɔɔ ma pan ma Edomu tara
fenne malingbɔɔnlɔ waga ke ma yiri shyen (12
000) gbo pe ni wa Kɔ gbunlundεε ki ni†.

³ E, Yenḡεε, mà we wa, mà ti a wè gbɔn ma
jaraga.

Mà nawa ḡban we ni, εen fɔ ki yaga ma yenε
we na naa!

⁴ Mà tara ti yεε, ma ti a tì jεenri,
ki yaga mari jεenrisara ti gbegele, katugu ti yen
na tigile!

⁵ Woro mbele ma woolo, mà ti a kanḡbanga we
ta,

a ki cεn ndεε mà we ḡbanga ma duven ḡa wi
maa yεε kanḡi wa kan we yeri wè wɔ.

⁶ Mbele paa fyε ma yεε, mà dirapo kan pe yeri
paa kacεn yen, mbe pe yeri,
janḡo paa fee pe shɔ pe juguye pe wangala ke
yeri.

Wɔnmatigiwen laga.

⁷ We yɔn sogo, ma we shɔ ma fanḡa keε ki ni,
janḡo woro mbele we kala li yen mɔɔ ndanla, we
ta we shɔ†!

⁸ Yenḡεε lì para wa li censaga kpoyi ki ni, ma yo
fɔ: «Mi yaa cew ta.

Mi yaa Sishemu ca ki yεεε,
mbe Sukɔti gbunlundεε ki taanla mana ni
mbege kɔɔnlɔ kɔɔnlɔ.

⁹ Galaadi tara ti yen na woro,
Manase tara ti yen na woro;

† 60:2 60.2: 2 Sami 8.3-14; 1 Kuro 18.12 † 60:7 60.7: Yuuro
108.7-14

Efrayimu tara ti yen paa na tuguron njala yen
mala go ki ton;

Zhuda tara to yen paa na wunluwo kannjala
yen.

¹⁰ Mowabu tara to yen paa na woliyaraga yen,
nga mi maa wunru wa ki ni,
Edomu tara tegere ti yen na yeri, mi mala sawira
ti wo mberi wa wa;
mi yen na cew tawa konno waa Filisiti tara ti
mege ni.»

¹¹ Yenhele, ambo wi yaa kari na ni wa ca nga pe
malaga sigembogo kan maga maga ki ni?
Ambo wi yaa sanla torogo fo wa Edomu tara?

¹² Kaawo Yenhele mboro ma mbe ya mbege pye,
mboro na ma we wa we.

E, Yenhele, mboro na ma sila pye na pinlele we
malin gbounlo pe ni mbaa kee wa malaga.

¹³ Pan ma we saga, ma we sho we winfenne pe
kee,
katugu senwee piile pe sagawa pi woro yaraga
ka!

¹⁴ Na Yenhele li ka pye we ni, we yaa kagbogo
pye,
lo li yaa we winfenne pe tongo.

61

*Mila jaa mbe koro
wa Yenhele li go ki ni suyi*

¹ Yurukoolo to wi sewe yurugo, nga pe maa koo
na ngoni gboun. Davidi Yenhele gbogoyurugo.

² E, Yenhele, na gbelege ki logo,
nungbolo jan mala yenrege ki logo!

³ Mbanla ta wa tara ti kɔsaga ki na, mi yɛn na
gbele nɔɔ yinri,
katugu na jigi wì kɔn na na.

Walaga ŋga ki yɛn ma yagara ma pye mi se ya
gbɔn ki na,
na luguro wa ki na, maa wele na na;

⁴ katugu mboro ma yɛn na larasaga ye,
ma yɛn paa malaga sigesanŋgazo yɛn mbanla
shɔ na juguye pe yeri!

⁵ Mila jaa mbe koro wa ma go ki ni fɔ sanga pyew,
mbanla yɛɛ lara wa ma kanwira ti nɔɔɔ.

Wɔnmatigiwɛn laga.

⁶ Katugu Yɛnŋɛɛ, yɔn fɔɔɔɔ ŋgele m̀̀ lɛ ma yeri
kagala ŋgele fuun na, mà ke pye ma ke
yɔn fili;

mbele pe maa fyɛ ma yɛɛɛ, kɔrɔɔɔ ŋga mà tɛɛɛ
pe kan, ma yaa ki kan na yeri.

⁷ Ki yaga ma ka taga wunlunaŋa wi yinwege
piliye yi na,

wi yinwetɔnɔɔɔ ta fɔ jɛŋɛ!

⁸ Ki yaga wi koro wa wunluwɔ pi na mboro ŋa
Yɛnŋɛɛ ma yɛɛɛ sɔɔwɔ fɔ sanga pyew!

Ma ti ma kagbaraga konaa ma yɛn sinŋɛ yɛɛɛ
ŋga na tila wi kɔrɔsi!

⁹ Pa kona mi yaa la yuuro koo mbaa ma sɔnni
sanga pyew,

yɔn fɔɔɔɔ ŋgele m̀̀ kɔn ma yeri, mi yaa la ke
tonni mbaa ke yɔn fili pilige pyew.

62

*Le Yenɲele li tanla,
mbe ya pye yeyinɲe na*

¹ Yurukɔɔɔ to wi sɛwɛ yurugo, mbe yala Yedu-
tun† wi yurugo kɔɔmɔ pi ni. Davidi Yenɲele
gbɔgɔyurugo.

² Pa mi ma yeyinɲe ta le Yenɲele lo nunɲba
tanla,
mi maa showɔ pi taa lo nunɲba yeri.

³ Lo nunɲba li yen walaga nala go singi naa na
shɔfɔ,
li yen paa na malaga sigeca yen, yaraga ko ka
kpɛ sanla kan mbe to.

⁴ Ye yaa koro mbaa gbogolo mbe to lere na fɔ sa
gbɔn wagati wiwiin?

Ye maa wi jaa mboo gbo, paa yɛɛɛ ɲga na mbogo
ɲga kɔ yeri pe ma gbogolo ki na mbege jan
we,
nakoma paa yɛɛɛ ɲga na lere ma jasa mbogo ɲga
kɔ jɔgɔ ki jan we.

⁵ Ye ma yɔn wa nunɲba mbe ki lerefɔ wi jan
mboo laga wa wi censagbɔgɔ ki na,
yagbogolo koro ke yen ma pe ndanla.
Pe maa duwaw piin wa pe yɔn ko ni,
ɛn fɔ wa pe nawa po ni, pe maa na dangi.

Wɔnmatigiwen laga.

⁶ Pa mi yaa yeyinɲe ta le Yenɲele lo nunɲba
tanla,
katugu lo li yaa jigi tagasaga kan na yeri.

† 62:1 62.1: Yuuro 39.1

7 Lo nunḡba li yen walaga nala go singi naa na shɔfo,

li yen paa na malaga sigeca yen, yaraga ka kpɛ sanla kan mbe to.

8 Pa na showɔ po naa na gbogowɔ pi ni, ti maa yinrigi wa Yenḡɛɛ li yeri;

Yenḡɛɛ lo li yen walaga ḡga ki yen fanḡga ni nala go singi konaa na larasaga.

9 Yoro senwee piile wele, ye ye jigi wi taga li na sanga pyew;

yaa ye nawa kagala ke yeḡe yuun, yaa ke tanli li yeḡe sogowɔ;

katugu Yenḡɛɛ lo li yen we larasaga ye.

Wɔnmatigiwen laga.

10 Ee, senwee piile pe ma toro paa tifeḡeḡe yen,

senweele pe woro yaraga ka ndɛɛ yagboyoolo.

Ali na ma ka pe ni fuun pe pinḡe mbe pe taga culo na,

pe ni fuun pe yaa tifaga mbe we tifeḡeḡe ki na.

11 Yaga ka ye jigi wi taga lewelewe kapyere ti na, yaga ka ye jigi wi taga yaara nda ye shɔ fanḡga na ti na.

Na ye yarijɛnde ti kaa lege la kee yeḡe,

yaga ka ye jigi wi taga ti na.

12 Yenḡɛɛ li keli ma para ki konḡbanḡga na, ma nuru ma para ki shyen wogo na maga ḡḡban, a miḡi logo;

li yo fo: «Mi ḡa Yenḡɛɛ, muwi mi yen yawa pi ni fuun fo we.»

13 We Fo, mboro ma yen fun kagbaraga fo we;

katugu ma yaa ka senwee nunḡba nunḡba pyew
wi sara mbe yala wi kapyegele ke ni†.

63

*Yenḡele, ma kagbaraga ki tawa
pì mbònrò yaraga pyew ki na*

¹ Davidi Yenḡele gbòḡoyurugo. Wìla ki kò sanga
ḡa ni, wìla pye wa Zhuda tara gbinri wi ni†.

² E, Yenḡele, mboro ma yen na Yenḡele le,
mi yen nòò lagajaa, ma la ki yen na na paa tònmo
wòḡò yèn;

na wire ti lombondo ti yen na tile nòò lagajaa
paa yeḡe ḡga na tara nda tì waga ma jèenri, ma
pye tònmo woro ti ni, tònmo kala li ma pye
ti na we.

³ Ki kala na, mbanla ta wa ma laga kpoyi ki ni,
mi yen nòò wele jènḡe,
mbe ta mbòon yawa po naa ma gbòḡowò pi yan.

⁴ Katugu ma kagbaraga ki tawa pì mbònrò
yinwege ki na,
ki kala na, mi yaa la yuuro koo mbaa ma sònni.

⁵ Ki pye ma, mi yaa loon shari na yinwege piliye
yi ni fuun ni,
mi yaa lanla keyen yi yinrigi wa naayeri ma
meḡe ni mbaa ma yenri.

⁶ Ki yaa na yenle ti, paa yeḡe ḡga na lere ma kaa
yaakara tanra ka, nda ti yen yanlaga naa
sòmbè ni;
mi yaa kaa ma sònni yòḡorimò gbòò ni.

† 62:13 62.13: Zhòbu 34.11; Zhere 17.10; Mati 16.27; Oròmu 2.6;
Naga 2.23 † 63:1 63.1: 1 Sami 23.14

7 Na mi ka pye wa na sinlesaga, na jatere wi ma tigi ma na,
mi ma koro na jatere piin ma wogo ki na yembinε li ni fuun ni,

8 katugu mboro ma yen na sagafɔ we.
Mbanla ta larasaga wa ma kanwira ti nɔgɔ, mi yen na jɔrɔgi nayinmε ni.

9 Mì mara ma na na kotogo ki ni fuun ni,
ma kalige kεε ki yen mala tɔgɔ.

10 Eεn fɔ, mbele paa ki jaa mbanla gbo,
ki yaga pe tigi wa tara ti nɔgɔ, wa ti latijugo ki ni!

11 Ki yaga pe pe gbo tokobi ni,
pe pye dabaala pe yaakara!

12 Eεn fɔ wunlunana wi yaa yɔgɔrimɔ ta Yenɲele li kala na;
lere o lere wi ma wugu Yenɲele li mεge ki na, wo yaa ka gbɔgɔwɔ ta,
katugu yagboyoolo pe yɔn ki yaa ka tɔn pe na.

64

*Yenɲele li yaa ka jɔlɔgɔ wa
senpere yofenne pe na*

1 Yurukɔɔlɔ to wi sewε yurugo. Davidi Yenɲele gbɔgɔyurugo.

2 E, Yenɲele, mila jεen na gbelege nɲa gbele, ki logo;
na go sho na juguye pe yeri, poro mbele mila fye pe yege we!

3 Na sho lepeepe pe yɔn lemε pi na,
konna mala sho kapege pyefenne pe du lemε pi na!

4 Pe yɔnrɔ̀ tì tanla paa tokobi yen ɲa pè yɔ;
pe sɛnrɛ̀ tì pe na sugulo, paa wangala yen ɲgele
pè gbɛgɛlɛ.

5 Pe ma lara mbe lere ɲa wi yen jɛrɛgisaga fu wi
wɔn ke ni;
pe ma fo maa wɔn, pe yɛɛ na fyɛ.

6 Pe maa fanɲga nii pe yɛɛ ni kapege pyewe pi
na,
pe maa para pɛɲgɛlɛ ɲgele pe yaa sa le larawa
ke wogo na,
pe maa yuun fɔ: «Lere kpɛ se kala la jɛn wa ki
wogo ki ni.»

7 Kapege ko pe maa jate mbe pye,
pe ma yo fɔ: «We yɔn lemɛ̀ pì gbɛgɛlɛ ma yala
dɛ!»
Kaselege kona, sɛnwee wi nawa kagala naa
kagala ɲgele ke yen wa wi kotogo na, ke
yen paa wetijugo yen, ɲga ki tijuguwo pi
se jɛn.

8 Ɛɛn fɔ, Yɛɲɲɛlɛ li yaa pe wɔn wangala ni,
ke yaa pe ta, mbe pe fo, mbe pe jaanri.

9 Pe yɛɛra yɔn sɛnrɛ̀ to ti yaa pe yigi mbe pe jan,
lere o lere ka pe yan, wi yaa la go fingi mbaa tɛgɛ
pe na.

10 Lere pyew wi yaa ka fyɛ,
pe yaa kaa Yɛɲɲɛlɛ li kapyegele ke yɛgɛ yuun,
mbe kagala ɲgele li pye ke kɔrɔ̀ jɛn.

11 Lesinmbele pe yaa kaa yɔgɔri Yawe Yɛɲɲɛlɛ li
kapyege ki kala na,
mbe pe yɛɛ karafa li na;
leele mbele fuun pe nawa pi yen ma filige pe na,
pe yaa kaa yɔgɔri ki kala na.

65

*Yenñele li daga waa li sɔnni
yarijende nda li yen na kaan
we yeri ti kala na*

¹ Yurukɔɔlo to wi sɛwe yurugo. Davidi Yenñele gbogoyurugo. Yurugo.

² E, Yenñele, ma daga paa ma sɔnni wa Siyon ca, leele pɛ yɔn fɔgɔlo ngele kɔn ma yeri, pe yaa ka ke yɔn fili.

³ Mboro ña ma maa yenrewe pi nuru, leele pe ni fuun pe yaa la paan ma kɔrogo mbaa ma gbogo.

⁴ We kajogoro ti go kala li we we na, ɛn fɔ mboro mbe ya mbe we kapere ti kala yaga we na.

⁵ Yenñele, lere ña ma ma wɔ, mboo fulo ma yeɛ tanla,

mbe ti wi koro wi cɛn wa ma go ki ni, ferewe yen ki fɔ wi woo!

Yaritiyɔnrɔ nda ti yen wa ma go ki ni, ki yen ma we ndanla waa ti tanwa pi nii, ma sherigo gbogokpoyi ki tanwa we.

⁶ We shɔfɔ Yenñele, ki yaga ma kafɔnngɔlo pye ma we yɔn sogo, wa ma kasinñge ki ni, leele pe ni fuun pe jigi wi yen ma na, mbe sa gbɔn fɔ wa tara ti kɔsaga ki na, fɔ sa gbɔn wa kɔgoje wi kɔsaga ki na!

⁷ Yenñele lo li yanwira ti tenge li fanña ki ni, yawa yen li ni.

⁸ Li ma kɔgojeye pe tinme pi yerege, mbe kɔgoje tɔnmɔ mba pi maa yinrigi na tuun pi tinme pi yerege,

mbe cengele ke tinme gbɔɔ pi yerege.

⁹ Leele mbele pe yen ma cen fo wa dunruya wi
kosaga ki na, ma kafonngolo ke yen na pe
sunndo wi koon pe na,

ma ma ti yonlo yirisaga kee woolo naa yonlo
tosaga kee woolo pe ma yin nayinme ni.

¹⁰ Ma maa jatere piin tara ti wogo na, na tisaga
kaan ti yeri;

ma ma tara ti pye ti ma tanla;

Yenjele ma moɔ lafogo ki yin tonmo pi ni;

ma maa yarilire ti yongo senweele pe kan,

katugu ma tara ti gbegele ko kala na.

¹¹ Ma ma keere ti sonyo yi suguru tonmo ni jenge,
mbe ti kanimboro ti ma pe ma yon yala;

ma ma ti tisara ti ma tara ti pe pugo,

ma ma fannga kan yariluguro ti yeri ti ma fi.

¹² Ma yarijende ti kala na, ma ma ti yele li
lombono li ma ko tanga,

maga toro laga o laga, ko yaara to ma yon.

¹³ Naniwe mba wa gbinri wi ni, pi maa yongo na
kee yegɛ,

yogorimo gbeere yen na yinrigi wa tinndiye pe
na lagapyew.

¹⁴ Simbaala naa sikaala pe naniwe pi yin la-
gapyew,

keere nda wa gbunlunderɛ ti ni ti yin yarilire ti
ni,

ti ni fuun ti yen na yogori na yuuro koo paa
senwee yen.

66

Ye we shɔfɔ Yɛnɲɛlɛ li sɔn

¹ Yurukɔɔɔ to wi sɛwɛ yurugo. Yurugo. Yɛnɲɛlɛ
gbɔɔyurugo.

Yaa Yɛnɲɛlɛ li sɔnni yɔɔrimɔ gbɔɔ ni, yoro
dunruya woolo wele!

² Yaa yuuro koo yaa li mɛgɛ ki gbɔɔɔwɔ pi yari,
yaa li sɔnni yaa li gbogo!

³ Yege yo Yɛnɲɛlɛ li kan fɔ: «Ma kapyegele ke
yɛn fyɛrɛ gbɔɔ ni,
ma yawa gbɔɔ pi kala na, ma juguye pe yɛn na
kanɲguuro kanni ma yɛgɛ sɔɔwɔ.

⁴ Dunruya woolo pe ni fuun pe yɛn na fɔli ma
yɛgɛ sɔɔwɔ nɔɔ gbogo,
na yuuro koo nɔɔ gbogo,
na yuuro koo nɔɔ mɛgɛ ki gbogo.»

Wɔnmatigiwɛn laga.

⁵ Ye pan ye Yɛnɲɛlɛ li kapyegele ke wele,
kagala ɲgele li yɛn na piin sɛnwee piile pe kan
ke yɛn fanɲga ni!

⁶ Lì kɔɔje wi waga ma tawara yirige,
ma ti a leele pɛ tanga tɔɔɔ na maa kɔn ma yiri.
Ki kala na, we yɛn na yɔɔri li kapyegele ke kala
na†.

⁷ Li yɛn tegere ti na yaraga pyew ki go na fɔ sanga
pyew, li yawa pi fanɲga na;
li yɛgɛ yɛn cɛngɛlɛ ke na, na ke kɔɔsi,
janɲo mbele pɛ yiri ma je, paga ka pe yɛɛ yirige.

Wɔnmatigiwɛn laga.

⁸ Yoro cɛngɛlɛ woolo, yaa Yawe Yɛnɲɛlɛ li shari!
Ye ye maganɲgala ke yirige yaa li sɔnni!

† 66:6 66.6: ɛki 14.21-22; Zhouzu 3.14-17

⁹ Lo fannga na we yen yinwege na,
lii yere ki na we to.

¹⁰ E, Yenηεε, mà we wa ma wele,
mà we wa ma wele, paa yege ηga na pe ma
warifuwe wa mbe wele kason mboo pye
kpoyi.

¹¹ Mà we le mere ni,
mà jòlògò gbògò wa we na.

¹² Mà ti we juguye pè pe shonye pe fe ma lugu
we yinre ti na ma toro;
a wè jòlò ndεε wè kason naa tɔnmò kɔn ma yiri,
εen fò mà we tile ma we wò wa ki kagala ke ni
ma we kan wogosaga ni.

¹³ Mi yaa kari wa ma sherigo gbògò ki ni mbe sa
saara sogoworo wò ma yeri,
mi yaa yon fògòlò ηgele mila kɔn ma yeri ke tɔn.

¹⁴ Ki yon fògòlò koro wele mila kɔn na yon senre
ti ni,
sanga ηa ni mila pye na jòlò we.

¹⁵ Mi yaa yaayoro nda tì tɔrò ta wò ma yeri saara
sogoworo,
naa simbapene konaa wusuna nuwò taan saara
ni;
mi yaa napene konaa sikapene wò ma yeri
saraga.

Wɔnmatigiwen laga.

¹⁶ Yoro mbele fuun ye maa fyε Yenηεε li yege,
ye pan ye logo,
ηga Yenηεε li pye na kan, mi yaa ki yege yo ye
kan!

¹⁷ Mì gbele mali yeri lilan saga,

a mì ya mali sòn wa na yòn.

¹⁸ Ndeε ki pye mì kapege yaga wa na nawa,
Yawe Yenηελε li se jèn na logo na yeri.

¹⁹ Eεn fò, ye wele, Yawe Yenηελε li logo na yeri,
li nungbolo jan mala yenrewe pi logo.

²⁰ Sònmo yen Yenηελε li woo,
katugu lii je na yenrewe pi na;
lii si je mbeli kagbaraga ki pye na kan!

67

Cεngele ke ni fuun kaa Yenηελε

li sònni

¹ Yurukòolo to wi sεwe yurugo, ηga pe maa koo
na ηgòni gbòon. Yenηελε gbògoyurugo. Yurugo.

² Yenηελε sa we yinriwe ta, li duwaw we na!
Laa we wele kajenje ni!

Wònmatigiwen laga.

³ Jango laga tara na, leele pòon kapyege ki jèn,
cεngele ke ni fuun kege jèn fò mboro ma yen
shòfo we!

⁴ E, Yenηελε, ki yaga cεngele kaa ma sònni!

Ki yaga cεngele ke ni fuun kaa ma sònni!

⁵ Tara woolo paa yògòri paa nayinme yuuro koo;
katugu ma maa kiti wi kòon cεngele ke na
kasinηge ni.

Ma maa tara woolo pe yege sinni laga tara na.

Wònmatigiwen laga.

⁶ E, Yenηελε, ki yaga cεngele kaa ma sònni!

Ki yaga cεngele ke ni fuun kaa ma sònni!

⁷ Tara na yarilire ti maa yongo.

Yenηελε, we Yenηελε, ma maa duwaw we na.

⁸ Ee, Yenḡe sa duwaw we na!
Leele pe ni fuun paa fyε li yege fɔ sa gbɔn wa
dunruya wi kɔsaga ki na!

68

Mbe yurugo kɔ

mbe Yenḡe na cew tafɔ li sɔn

¹ Yurukɔɔ to wi sɛwe yurugo. Davidi Yenḡe
gbɔɔyurugo. Yurugo.

² Yenḡe li yiri, a li juguye pè gbɔn ma jaraga,
mbele pèli panra, pè fe li yege.

³ Yege ḡga na wirige ki ma jaraga ma kɔ saw, pa
li ma pe jaraga pe ma kɔ ma;
yege ḡga na kason ma sɛnrɔḡuro yan,
pa lepeele pe yaa ka tɔḡɔ mbe wɔ wa Yenḡe
li yege sɔɔwɔ ma.

⁴ Eɛn fɔ, lesinmbele pe yaa kaa yɔɔri,
pe yaa kaa nayinme nii jɛḡe Yenḡe li yege
sɔɔwɔ,
pe yaa ka yin nayinme ni fɔ jɛḡe.

⁵ Yaa yuuro koo Yenḡe li kan, yaa Yenḡe
gbɔɔyuuro koo, yeli mege ki gbɔɔ;
yeli fili yeli gbɔɔ, lo na li ma kambaara ti pye
paa li malaga gbɔnwotoro yen na paan ti
na!

Li mege koyi ḡga Yawe Yenḡe, yaa yɔɔri li
yege sɔɔwɔ!

⁶ Lo li yen pijiriwele pe to we, konaa li ma yere
nanḡunjaala pe ni kiti kɔḡɔ na.
Yenḡe pa li yen ma, mbeli ta wa li censaga
kpoyi ki ni.

⁷ Leele mbele pè koro pe nunḡba nunḡba,
Yenḡe li pe pye leele fenne,

lo li ma kasopiile pe yirige, mbe pe yaga
yeyinḡge na, mbe nayinḡe kan pe yeri.

Ɛen ƒo mbele pè yiri ma je li na, poro pe yaa ka
cen wa tara lara nda tì waga ti ni.

⁸ E, Yennɛle, naa màa yiri ma keli ma woolo pe
yegɛ sanga ḡa ni,
naa màa kari wa gbinri wi ni sanga ḡa ni,

Wɔnmatigiwen laga

⁹ tara tila yegɛ, a naayeri wì tisaga ki yaga kì pan;
ko la pye Yennɛle li yegɛ sɔgɔwɔ, Yennɛle na lili
yɛɛ naga wa Sinayi yanwiga ki na we;

ko la pye Yennɛle li yegɛ sɔgɔwɔ, Izirayeli woolo
Yennɛle le†.

¹⁰ E, Yennɛle, mà tisagbaraga ki kan we yeri
jɛḡge,
ma tara tila waga, a mà yinḡe tirige ti na.

¹¹ Pa ma woolo pè cen wa ki laga ki na.

E, Yennɛle, ma kajɛḡge ki kala na, màga laga ki
gbɛgɛle mbele pe yen tege na pe kan.

¹² We ƒo wì para,

jɛɛle mbele ki sentanra ti yarifenne, pè pan ma
pye janwa gbolo.

¹³ Juguye pe malingbɔɔnlo ḡbeleye naa pe
wunlumbolo pe yen na fee, pe yɔngolo kè
wege;

jɛɛle mbele pè koro wa yinḡe ti ni, pe yen na
juguye pe keɛ yaara ti yɛɛle pe yɛɛ na.

¹⁴ Ali ye ni, yoro mbele yè koro ma sinle wa
simbanḡbondo ti sɔgɔwɔ,

† 68:9 68.9: Ɛki 19.18

jendetuwaye yanlɛɛɛ yɛn wa, mbele pè wari-
fuwe wo pe kanwira ti na mari tɔn,
ma tɛ piiri wo pe kanwira sire ti na mari tɔn†.

15 Sanga ŋa ni Yɛnɲɛɛ na yawa pi ni fuun fɔ làa
wunlumbolo pe gbɔn ma pe jaraga,
kila cɛn ndɛɛ fɔɔngɔ kila wuun wa Zalimɔ
yanwiga ki na.

16 Yɛnɲɛɛ li yanwiga ye, Bazan tara yanwiga ye,
yanwiga ŋa ki yinɛ ti yɛn ma lɛgɛ, Basan tara
yanwiga ye.

17 Yɛnɲɛɛ li yanwiga ŋa wɔ mbege pye li
cɛnsaga,
yinjigi na yoro yanwira nda ye yinɛ ti yɛn ma
lɛgɛ, kɪ si yɛnjaga yirige ye ni?
Yawe Yɛnɲɛɛ li yaa ki pye li cɛnsaga fɔ sanga
pyew.

18 Yɛnɲɛɛ li malaga gbɔnwotoroye pe yɛn wa-
gaye yɔn lɛgɛɛ,
pe yɛn wagaye yɔn lɛgɛɛ lɛgɛɛ.

Yawe Yɛnɲɛɛ li pan pe ni, ma yiri wa Sinayi
yanwiga ki na, ma ye wa li lajɛŋgɛ kpoyi
ki ni.

19 M̀a lugu ma kari wa naayeri,
m̀a pele yigi kasopiile ma kari pe ni.

† **68:14 68:14:** Ki jendetuwaye yanlɛɛɛ pe mbe ya pye Izirayeli
woolo pe juguye pe kɛɛ yaara nda pè shɔ pe yeri to ta. Ki yaa pye
ndɛɛ ki laga ŋa ki yɛn na para malaga ka sɛnɛ na, ŋa Yɛnɲɛɛ
làa cew kan li woolo pe yeri pe juguye pe na, a jɛɛɛ pè juguye
pe kɛɛ yaara ti yɛɛɛ pe yɛɛ na. Ki malaga ki sɛnɛ ti woro ma
yɔnlɔgɔ wa Bibulu wi ni.

Mà yarikanra sho leele pe yeri, ali leele mbele pè
 yiri ma je pe yeri[†];
 jango mboro ña Yawe Yennεε, ma ki Siyon
 yanwiga ki pye ma censaga.

20 Ki daga waa Yawe Yennεε li shari pilige pyew!
 Lo li yen ma yere we go kala li ni,
 we shofo Yennεε loli.

Wɔnmatigiwen laga.

21 Ko Yennεε lo li yen we Yennεε, na we shoo;
 Yawe Yennεε, we Fɔ we, pyelomɔ yen wi yeri
 mbe we sho kunwɔ pi keε.

22 Eɛn fɔ Yennεε li yaa kali juguye pe yinre ti
 yaari;
 mbele pè koro na kapere ti piin na kee yεε,
 li yaa ka pe yinre ti yaari mbe pinle pe
 yinzire ti ni.

23 We Fɔ wì yo fɔ: «Mi yaa songoro mbe pan ye
 juguye pe ni, mbe yiri wa Bazan yanwiga
 ki na;

mi yaa songoro mbe pan pe ni, mbe yiri fɔ wa
 kɔgɔje wi nɔgɔ;

24 jango ye ye tɔoro ti jogo wa pe kasanwa pi ni,
 ye pyɔonlo pe pe tasaga ta wa ye juguye pe
 kasanwa pi ni poo laala.»

25 E, Yennεε, pòon cew tawa tangala li yan ma
 woolo pe ni,
 ma tangala lomɔ pòon yan ma ye wa laga kpoyi ki
 ni, mboro ña na Yennεε naa na wunluwo.

[†] 68:19 68:19: Efε 4.8

26 Yurukoolo poro pàa keli yege, a yarigbonro
fenne pè si taga pe na;
sumborombiile poro la pye wa nandogomo na
pimbigile gboon.

27 Yaa Yenñele li shari wa janwa wi gbogolosara
ti ni!

Yaa Yawe Yenñele li shari, yoro mbele yè yiri wa
Izirayeli setirige ki ni.

28 Benzhamε ña wi yen pe pe ni fuun jonlo, wi
cenle woolo poro pe yen konḡbanmbala
wele;

a Zhuda cenle woolo teelee pè si taga, naa pe
malinḡboonlo ḡbelege ki ni,

naa Zabulon cenle woolo teelee pe ni konaa
Nefitali cenle woolo teelee pe ni.

29 Ma Yenñele ligi konḡ kan ma yo ma fanḡga
ta†.

E, Yenñele ḡga mà pye we kan, yeresaga kan ki
yeri!

30 Mboon ta wa ma sherigo gbogo ki ni, ko ḡga
kì yiri Zheruzalemu ca ki go na,

wunlumbolo pe yaa kaa paan yarikanra ni wa
ma kan.

31 Senḡbanra yo Ezhipiti tara ti na, to nda ti yen
paa wojon yen wa gbagara wi soḡwo;

† 68:29 68:29: Nḡga kì yo fo: *Ma Yenñele ligi konḡ kan ma yo ma fanḡga ta*, wa Yenñele senre sewelele mbele pe yen Gireki senre ni konaa ḡga pe yinri Siriyaki wi ni, ki yen ma yonlogḡ ma yo fo: *E, Yenñele, ma yawa pi naga.*

senngbanra yo cengele ke na, koro ngele ke yen
paa napene ngbelege yen mbe pinle ki
napire ti ni.

Poru mbele pe ma pan na kannguuro kanni na
warifuwe kaan ma yeri;

malaga ki yen ma cengele ngele ndanla, ma ke
puro ma ke jaraga!

³² Legboolo† yiri wa Ezhipiti tara na paan;

Etiyopi tara fenne pe pe keyen yi yirige fyeloge
na wa Yennele li yeri mbeli yenri.

³³ Dunruya wunluwo pyew yaa yuuro koo Yawe
Yennele li kan;

yaa Yennele gbogoyuuro koo we Fo wi kan.

Wonmatigiwen laga.

³⁴ Li lugu naayeri wi na paa shon yen, naayeri
na wi da maga le wa fafafa;

ye wele, li yen nali magala li yinrigi, li yen nali
magala na yawa wolo li yinrigi.

³⁵ Yege jen ye yo fo yawa pi yen Yennele lo yeri,

li tegere ti yen Izirayeli woolo pe go na,

li yawa pi yen naayeri wi lagapyew.

³⁶ E, Yennele, ma yen fyere ni, mboon ta wa ma
censaga kpoyi ki ni!

Izirayeli woolo Yennele lo li ma fannga naa yawa
kan poru mbele li woolo pe yeri.

Sonmo yen Yennele li woo!

† **68:32 68:32:** Nga ki yo fo *legboolo*, ki senre ti woro ma filige
Eburuye senre ti ni.

69

Yenñele lo li ma senwee wi sho

¹ Yurukɔɔɔ to wi sewe yurugo. Pe maa ki koo yurugo nga kɔlɔmɔ na, pe maa ki yinri «Masho pɔɔɔ yarifyeenre.» Davidi Yenñele gbɔgɔyurugo.

² E, Yenñele na sho,
katugu tɔnmɔ pɪlan li ma gbɔn fɔ wa na yɔɔɔgɔ.

³ Mì tigi wa fɛnrege ki ni fɔ wa nɔgɔna,
mì si yeresaga ta na yeɛ na.

Mì tigi wa tɔnmɔ pi latijugo ki ni,
tɔnmɔ mba pi yen na fuun pɪlan li.

⁴ Mi yen na gbele na sagawa jaa, fɔ a na magala
li wɔ;
mi yen na Yenñele li wele konɔ, fɔ a na yengele
ke saa te welege ki na.

⁵ Leele mbele pànla panra go fu pè lege ma we
na yinzire ti na,
mbele paa ki jaa mbanla gbo, pe fannga kì gbɔgɔ;
pe yen na бага na na wi.
Mii yaraga nga le, pe ma yo mbe ko yɔngɔ kan.

⁶ E, Yenñele, màla kambajenme pi jen,
na kajɔgɔɔ ti woro ma lara ma na.

⁷ We Fɔ, Yawe Yenñele, mboro ña yawa pi ni fuun
fɔ,
mbele pè pe jigi wi taga ma na, maga ka ti pe
fere sho na kala na!

Izirayeli woolo Yenñele,
mbele pe yen nɔɔ lagajaa, maga ka ti pe fere sho
na kala na!

⁸ Katugu mboro kala na, pe yen nala tegele, m̀igi
kun na yeɛ ni;

mboro kala na, fere tilan go sogo.

⁹ Mì pye namban̄a na sefenne pe yeri,
mì pye cenle la yege woo na n̄osepiile pe yege na.

¹⁰ Ma go ki yen mala ndanla ndanlawa mba ni, pi
yen paa kason yen nala sori wa na kotogo
na†;

mbele pe yen n̄oo tegele, pe tegele l̄i to na na†.

¹¹ Mi mala ye tirige ma yen̄ge le,
ko maga kan pe maa na tegele.

¹² Na mi ka jatere piriwen yariporo le,
pe mala mege ki le maga le yomiyele.

¹³ Mbele pe maa cen wa ca ki mbogo yeyongo
ki na, pe maa baro piin nala sanga,
sinwolo panla mege ki le yurugo.

¹⁴ Ēen fo Yawe Yen̄gele, mboro mi yen na yenri;
wagati na wo w̄i yala mōo kagbaraga ki pye.
E, Yen̄gele, ma kagbaraga k̄i gbogo, ki kala na, na
yon sogo;
na sho mbe yala ma yen senre nun̄gba yof̄o yege
nga na ki ni!

¹⁵ Na tile mala wo wa fenrege ki ni, jango mi ka
ka liwi wa ki ni naa,
na sho na panrafenne pe kee;
na tile mala sho ton̄gb̄oo pi yeri!

¹⁶ Maga ka ti ton̄mo mba pila fuun pi kari na ni,
maga ka ti ton̄mo pi latijugo kilan li,
maga ka ti fanga kilan yon ton.

¹⁷ Yawe Yen̄gele, na yon sogo, katugu ma kag-
baraga ki yen ma yon;

† 69:10 69:10: Zhan 2.17 † 69:10 69:10: Or̄omu 15.3

ma yinriwe tawa gbɔɔ pi kala na, ki yaga ma
kannga ma yege wa na yeri mala saga!

18 Mi ɲa ma tunmbyee, maga ka pungo wa na
yeri!

Tege yen na na, ki yaga mala yɔn sogo fyaw!

19 Fulo na tanla mala go shɔ,
pan mala shɔ na juguye pe kee!

20 Pànla tifaga, ma fere ti wa na na konaa mala
go sogo yege ɲga na, màga jen;
ma yege yen na winfenne pe ni fuun pe na.

21 Tegele na paa na tegele, lilan nawa pi tanga na
na fɔ mala pye yaɲa;

mila pye naga sonri ndee lere wa yaa na yinriwe
ta, een fɔ lere sila na yinriwe ta;

mila pye naga sonri ndee lere wa yaa ta mbanla
kotogo ki sogo na na, een fɔ lere sila ta.

22 Pè shɔnrɔ le wa na yaakara ti ni,
wɔgɔ la pye na na, a pànla kan duven tangara ni
mbe wɔ†.

23 Yenɲele sa ti pe liwen pi pye paa pene yen wa
pe yege,
pe ferewe pi pye paa mere yen mbe pe yigi.

24 Pe yengɛle ke wɔ pe na binriw paga kaa yaan
naa,

pe senɲɛle ke kurukuru pe na fɔ sanga pyew!

25 Ma ti nanɲbanwa gbɔɔ mbe pye ma ni pe ni,
ma nanɲbanwa ndorogo ki gbɔn pe na!

26 Ma ti pe censara ti jɔgɔ ti wɔ wa pew,
lere kpe ka ka cen wa pe paara yinre ti ni naa†!

† 69:22 69.22: Ki senre nda tila yo Zhezu wi wogo na (Mati 27.48; Maki 15.36; Luki 23.36; Zhan 19.28-29). † 69:26 69.26: Kapye 1.20

27 Katugu mboro jate mà jòlògò wa lere ña na makò, pe maa wi jòlògò ki seregi wi na naa;

lere ña ma kεε kì gbòn wi na, wi jòlògò ko sεnrε pe maa yari na toro.

28 Pe kajògòrò ti ni fuun ti taga pe go na, maga ka pe yigi paa lesinmbele yen!

29 Pe mεrε ti gbo mari wò wa yinwege sεwε wi ni,
maga kaa pe jate mbe pe pinlε lesinmbele pe ni†.

30 Mi wo na, mi yen fyónwò fò na jòlò, e, Yennεlε, na shò mala yirige!

31 Mi yaa la yuuro koo mbaa Yennεlε li sònni, mi yaa la li gbogo mbaa li shari.

32 Paa ma sònni Yawe Yennεlε, ko yen mòò ndanla ma wε pe nεge wò ma yeri saraga ko na;

konaa ma wε napòlò ña wì yennεlε yiri ma pye yenjoro ni wi na.

33 Leele mbele pè pe yεε tirige, pe yaa ki wogo ki yan mbaa yògòri;

yoro mbele ye yen na Yennεlε li lagajaa, Yennεlε sa yinwetónlògò kan ye yeri!

34 Katugu Yawe Yennεlε li maa nuru fyónwò fenne pe yeri,

li woolo mbele kasopiile li se pe tifaga.

35 Naayeri wo naa tara ti ni, ti daga mbaa li sònni, kògòje wo naa wi nawa yaara ti ni fuun ti daga mbaa li sònni!

36 Katugu Yennεlε li yaa Siyón ca ki shò,

† 69:29 69:29: Eki 32.32; Naga 3.5; 13.8; 17.8

li yaa ti pe Zhuda tara cara ti kan naa fonngɔ,
li woolo pe yaa ka cɛn wa ti ni naa, mberi pye pe
woro.

³⁷ Li tunmbyeele pe setirige piile pe yaa ka ki tara
ti ta pe korɔgɔ,

li yen ma leele mbele ndanla, ti yaa ka pye pe
cɛnsaga.

70

*Yawe Yɛnɛɛɛ,
pan mala saga fyaw
(Yuuro 40.14-18)*

¹ Yurukɔɔɔ to wi sɛwɛ yurugo. Davidi Yɛnɛɛɛ
gbɔgɔyurugo. Nandowo yurugo.

² E, Yɛnɛɛɛ na shɔ,

Yawe Yɛnɛɛɛ, fyɛɛɛ ma pan mala saga!

³ Mbele paa ki jaa mbanla gbo, Yɛnɛɛɛ sa ti pe
fɛrɛ shɔ, pe go ki sogo pe na!

Mbele paa ki jaa tipege mbanla ta, Yɛnɛɛɛ sa ti
pe tifaga fɔ paa sɔngɔrɔ pɔngɔ na!

⁴ Mbele paa tɛge na na kiyakiya kiyakiya,
paa sɔngɔrɔ pɔngɔ na fɛrɛ nda ti pe yigi ti kala
na!

⁵ Mbele fuun pe yen nɔɔ lagajaa,
poro mbe yin nayinmɛ ni, paa yɔgɔri ma kala na!
Mboro ɲa ma yen shɔfɔ, ma yen ma mbele
ndanla,

poro mbaa ki yuun suyi fɔ: «Yɛnɛɛɛ li gbɔgɔ.»

⁶ Mi wo na, mi yen tege na, ma pye fyɔnwɔ fɔ.

E, Yɛnɛɛɛ, fyɛɛɛ ma pan mala saga!

Mboro ma yen na sagafɔ konaa na shɔfɔ;

Yawe Yɛnɛɛɛ, maga ka mɔ na sagawa pi ni!

71

Lelee wa Yenñele yenrewē

¹ Yawe Yenñele, mboro milan yee karafa ma na; maga ka ti mbe fere sho!

² Mboro ña ma yen sinñe, na sho, mala saga! Nungbolo jan ma logo na yeri, mala sho!

³ Pye paa walaga yen na kan, ñga ki yen na larasaga,
laga ñga mbe ya sa lara wa sanga pyew mbe sho. Ee, mąga kın maga tege mbanla sho, katugu ma yen paa walaga yen na kan konaa malaga sigeca yen nala go singi.

⁴ E, na Yenñele, na sho lepeele pe kee, na sho ki lembasinmbele naa lewelimbēle pe kee.

⁵ Katugu na Fɔ, Yawe Yenñele, mboro ma yen na jigi tagasaga ye; mboro milan jigi wi taga ma na maga le wa na punwe pi ni.

⁶ Maga le pąnla se, mi yen ma kee kan mboro na, maga le wa na sepilige ki na, ma yen na wele na na. Ki kala na, go yen ki na mbaa ma sonni suyi.

⁷ Mì pye paa kafonno yaraga yen lelegere yeri, een fo mboro ma yen na larasaga jenge ye.

⁸ Ma sonmo yuuro ti se ko wa na yon, mi yaa loon gbogowo pi senre yuun pilige pyew.

⁹ Na lelewe sanga ni, maga kanla wa, na na fanña ki ka kaa koo na ni sanga ña ni, maga ka je na na!

10 Katugu na juguye pe maa para na senre na,
mbele pe yen nala pɛɛɛ, pe yen na yɔn nii na na.

11 Pe yen na yuun fɔ: «Yɛnɛɛ li laga wi na;
ye pan woo purɔ woo yigi,
lere woro wa mboo shɔ.»

12 E, Yɛnɛɛ, maga kɔɔn yɛɛ laga lali na ni!
Mboro ŋa na Yɛnɛɛ, fyɛɛɛ ma pan mala saga!

13 Mbele pe yen na бага na na, poro mbe fɛrɛ
shɔ pe kɔ pe wɔ wa!
Mbele paa ki jaa mbe tipege pye na na, fɛrɛ mbe
pe yigi, pe go ki sogo pe na!

14 Mi wo na, na jigi wi yen ma na sanga pyew,
mi yaa koro mbaa ma sɔnni suyi.

15 Mi yaa laga yɛɛɛ yuun yɛɛɛ ŋa na ma yen
sinɛ,
mbaa ma showɔ pi senre yuun,
katugu ma kajɛnɛ pyege ki se ya jɛn mbe kɔ.

16 We Fɔ, Yawe Yɛnɛɛ, mi yaa kari wa ma yeri
saa ma yawa kagbɔɔlɔ ke senre yuun;
mi yaa lɔɔn kasinɛge ki senre yuun, mboro
nunɔgba wogo ye.

17 E, Yɛnɛɛ, mɔla naga maga lɛ wa na punwɛ
pi ni,
ali ma pan ma gbɔn nala, mi yen nɔɔ kagbɔɔlɔ
ke senre yuun.

18 E, Yɛnɛɛ, ali na mi ka ka lɛ, na yinzire ti ka
filige,
maga kanla wa,
pa kona mi yaa lɔɔn fanɛga ki senre yuun nala
pilige woolo pe kan,

mbaa ma yawa pi senre yuun setirige piile mbele
fuun pe yaa ka yiri punjo na pe kan!

19 E, Yenɲele, ma yen ma sin yege nga na, kɪ yiri
ma gbɔn fɔ wa naayeri,

katugu mà kagbɔgɔlɔ pye.

E, Yenɲele, ambɔ wi yen paa ma yen?

20 Mboro kala na, tege legere naa jɔlɔgɔ legere
gbɔn na na,

ɛen fɔ, ma yaa pan mbe yinwege kan na yeri naa;
ma yaa kanla yirige mbanla wɔ wa wegɔgɔ
tijugo ki ni.

21 Ki yaga mala gbɔgɔwɔ pi kan na yeri naa
fɔnɲgɔ,

mala kotogo ki sogo na na naa fɔnɲgɔ.

22 Kona mi wo na, mboro ɲa na Yenɲele, mi yaa
lɔɔn sɔnni ɲgɔni ni, ma yen senre nunɲba
yofɔ yege nga na ki kala na.

Mboro ɲa Izirayeli woolo Yenɲele kpoyi le, mi
yaa la juru gbɔɔn mbaa ma gbogo.

23 Na mi ka kaa yarigbɔnrɔ gbɔɔn mbaa ma
gbogo, mi yaa la jɔrɔgi nayinme ni;

mi yaa la yuuro koo mbaa ma sɔnni, katugu màla
go shɔ.

24 Ma yen sinɲe yege nga na, mi yaa laga senre
yuun wa na yɔn pilige pyew,

katugu mbele pàa pye naga jaa tipege mbanla ta,
pè fere shɔ, a pe go kɪ sogo pe na.

72

*Mbe Yenḡeḡe li yenri
li duwaw wunlunaḡa wi na*

¹ Wunlunaḡa Salomḡ wi yurugo.

E, Yenḡeḡe, wunlunaḡa wi naga ma kiti kḡnlḡmḡ
pi ni,

ma kasiḡḡe ḡatere wi kan wunlunaḡa
pinambyḡ wi yeri!

² Ki ka pye ma, wi yaa la kiti wi kḡḡn ma woolo
pe na kasiḡḡe ni,

mbaa ma woolo mbele pe yen tege na pe kiti wi
kḡḡn mbe yala kaselege ki ni.

³ Yanwira ti yaa ka pan yeḡiḡḡe ni leele pe kan,
tinndiye fun pe yaa ka pan yeḡiḡḡe ni leele pe
kan kasiḡḡe ki fanḡa na.

⁴ Wi woolo pe ni, mbele pe yen fyḡnwḡ fḡnnḡ, wi
yaa ka pe tanga ki kan pe yeri,

mbe mbele pe yen tege na pe shḡ,

mbe mbele pe yen na pe ḡḡḡ pe tḡḡḡ.

⁵ Kona mbe yḡnlḡ konaa yeḡḡe ki ni ti ta ti yen
na yinrigi fḡ mbe sa dunruya wi kḡ,

leele pe yaa la fyḡ ma yeḡḡe fḡ sanga pyew.

⁶ Wunlunaḡa wi yaa pye paa tisaga yen, ḡa ki
ma pan yariluguro yirifḡnndḡ na,

paa tisafḡḡo yen, ḡa ki ma tara ti yinḡḡi ḡḡḡḡ.

⁷ Kasiḡḡe ki yaa fanḡa ta wi wunluwḡ sanga
wi ni,

mbe yeḡḡe ki ta ki yen na yinrigi fḡ sa dunruya
wi kḡ, yariḡendḡ ti yaa la lege mbaa kee
yeḡḡe.

8 Wi yaa ka cɛn tara ti ni fuun ti go na,
mbege le Efirati gbaan wi na fo sa gbɔn wa tara
ti kosaga ki na.

9 Mbele pe yen ma cɛn wa gbinri wi ni, pe yaa kaa
kanjguuro kanni wi yege sɔgɔwɔ mbaa wi
gbogo,
wi juguye pe yaa kaa taambugɔ ki mugu (mbege
naga fo wi ya pe ni).

10 Tarisisi tara wunlumbolo konaa logɔ furo nda
wa kogɔje wi ni wa lege, ti wunlumbolo pe
yaa kaa paan mbaa boyan yaara kaan wi
yeri;

Saba tara wunlumbolo naa Seba tara wunlum-
bolo pe yaa kaa paan yarikanra ni wi kan†.

11 Wunlumbolo pe ni fuun pe yaa ka pan mbaa
foli wi yege sɔgɔwɔ mbaa wi gbogo,
cɛngɛle ke ni fuun ke yaa ka go sogo mboo kan.

12 Katugu mbele pe yen tege na, na gbele naa
yinri wi pe saga, wi yaa ka pe sho,
mbe fyɔnwɔ fenne mbele sagafɔ woro pe na pe
sho.

13 Wi yaa ka fanjgɔgɔ fenne poro naa mbele pe
yen tege na pe yinriwe ta;
wi yaa ka fyɔnwɔ fenne pe go sho.

† **72:10 72:10:** Ki woro na lere kɔɔn shyen, Saba tara ki yaa pye
tila pye wa Larabu tara ti yɔnɔparawa kalige kee yeri. Seba tara
ki yaa pye to la pye wa lewɔɔlɔ tara nda pe yinri nala pilige ki na
Sudan wa ti yɔnɔparawa kameŋge kee yeri. Ki laga nga ki yen
na para faa woolo paa tara ti kongolo ke jen ma gbɔn lara nda ni
to senre na. Efirati gbaan wo la pye wa yɔnɔparawa kameŋge
kee ki na, Saba naa Seba tara to la pye wa yɔnɔparawa kalige
kee naa yɔnɔ tosaga kee yeri, Tarisisi tara to la pye wa yɔnɔ
tosaga kee ki na.

14 Wi yaa ka pe sho pe jɔɔɔfenne poro naa
lewelimbele pe kee,
katugu pe yinwege wogo ki yen ma gbɔɔɔ wi yeri
fo jenge.

15 Yenjele sa yinwetɔnɔɔ kan wunlunana wi
yeri!

Leele mbaa yinrigi te ni wa Saba tara, paa paan
wi ni wi kan!

Leele mbaa Yenjele li yenri wi kan sanga pyew,
mbaa duwaw piin wi kan pilige pyew!

16 Yenjele sa ti yarilire tila yɔngɔ jenge wa tara
ti ni,

yarilire sheshere mbe pye fo wa yanwira ti go na
mbaa fige,

ti yɔn paa yege nga na tire ti ma kaa fyenwe wa
Liban tara yanwira ti na we.

Leele pe lege wa cara ti ni, paa yege nga na yan
ki yen wa wasege ki ni!

17 Yenjele sa ti wi mege ki koro wa fo sanga
pyew;

wi mege ki ka ka ko paa yege nga na yɔnɔ ki yen
wa suyi.

Leele paa duwaw piin pe yee kan wi mege ki ni;
cengele kaa ki yuun fo wi yen ferewe na!

18 Sɔnmɔ yen Yawe Yenjele, Yenjele le, Izirayeli
woolo Yenjele li woo,

lo nunɔba pe, lo li maa kagbɔɔɔ piin!

19 Yenjele na gbɔɔɔwɔ wolo, sɔnmɔ yen li woo
fo sanga pyew!

Li gbɔɔɔwɔ yanwa pi tara ti lagapyew ki yin!
Anmiina! Anmiina!

20 Zhese pinambyo Davidi wi Yenḡeḡe yenḡewe
senḡe pa ti ko lagame.

SEWE TAANRI WOO

73

73-89

Yenḡeḡe li maa kasingge piin

¹ Asafu† Yenḡeḡe gbogoyurugo.

Kaselege ko na, Yenḡeḡe li yen jenne Izirayeli
woolo pe ni,
li yen jenne mbele pe nawa pi yen ma filige pe
na pe ni.

² Ma si yala, mi wo na, kila koro jenri na tooro ti
mbaa wonri,
kila koro jenri anme mila wo ma to;

³ katugu mbele pe maa pe ye gbogo, yenjaga la
pye na ni pe ni,
naa mila pye na poro kapere pyefenne pe yaan
pe kagala kaa yongo na kee yege we.

⁴ Ki leele kangbanra kpe woro na gboon pe na fo
sa gbou kunwo pi na,
pe yen ma yon wire na, ma tugolo.

⁵ Jologo nga ki maa senweele pe taa ko ka na
gbou pe na;
kapege na pe ta paa leele sanmbala pe yen.

⁶ Ki kala na, ye gbogowo pi yen pe yeri paa
fereyaraga yen wa pe yologo,
lewelewe kapyere ti yen pe yeri paa yariporo yen
ma pe ton.

⁷ Pe tooro tooro fo a pe yengele kaa yengele pe na,

† 73:1 73.1: Yuuro 50.1

jatere pere nda ti yen wa pe kotogo na, ti yen
kɔnlɔ fu.

8 Pe maa kala lakoo leele na, na sɛnɛɛbanra
yuun mbe kapege pye,
pe maa para na yɛɛ tungu leele na, mbaa pe
jɔlɔ.

9 Pe ma para ma ye Yɛnɛɛ na wa naayeri li ni,
pe yɔn sɛnɛ ti maa jɔɔwɔ piin tara ti lagapyew.

10 Ki kala na, Yɛnɛɛ li woolo pe ma taga pe
punɔ na,
ma pe sɛnɛ ti lɛ na tanri ti na, paa yɛɛ nɔa na
pe maa tɔnmɔ woo we.

11 Ki leele pe maa yuun fɔ: «Yɛnɛɛ li mbe ya
mbege jɛn mɛɛ?
Yɛnɛɛ na yaara ti ni fuun ti go na, li mbe ya
mbege jɛn mɛɛ?»

12 Pa lepeele pe kala li yen ma,
pe yen yeyinɛge na, a pe koro na ka tari pe
yarijendɛ ti na na kee yɛɛ.

13 Kaselege ko na, ki cɛn ndɛɛ mɪlan nawa pi yaga
pɪ filige na na jaga win,
mɪlan keyɛn yi jogo mbege naga fɔ mi yen
jɛrɛgisaga fu jaga win.

14 Katugu tege ki yen na na pilige pyew,
pinliwɛ nunɔba nunɔba pyew jɔlɔɔ ki ma gbɔn
na na.

15 Ndɛɛ mɪla yo mi yaa la para paa pe yen,
kona mi jɛn nɔɔ woolo pe fanla.

16 Kɪ pye ma, a mɪ si jatere pye ki kala li na, mbe
ta mbeli kɔrɔ jɛn,
a mɪ sigi yan fɔ li yen ma nɔban.

17 Fɔ naa mila ka saa ye wa ma sherigo gbɔgɔ ki
ni pilige n̄ga ni,
lepeelee pe yaa kɔ yege n̄ga na, a m̄i si j̄en maga
kɔrɔ j̄en.

18 Kaselege ko na, Yen̄nele, ma pe le konɔ la ni,
na li maa wɔnri,
jan̄go mbe pe jan mbe pe tongo!

19 E, wele, p̄e tongo ma wɔ wa yɔnlo nungba!
P̄e kɔ ma wɔ wa, fyere gborɔ t̄i pe tongo pew.

20 We Fɔ, na maga yiri pe kɔrɔgɔ, pe yaa kɔ saw,
paa yege n̄ga na lere ka wɔonrɔ wɔnlo mbe
yaara yan, wi ka yen mbe yiri, ti ma kɔ
wi yege na we.

21 Sanga n̄a ni na nawa p̄ila tanga na na,
a kayanga kilan jatere wi piri na na fɔ ma saa
toro,

22 mila pye lembige, mi sila kala j̄en,
mila pye tijinliwe fu fɔ paa yaayogo yen ma yege
sɔgɔwɔ.

23 Konaa ki ni fuun, mi yen ma ni sanga pyew,
m̄ala yigi na kalige kee ki na.

24 Ma maa na yer̄egi nala yege sinni wa konɔ li
ni,
ko pun̄go na, ma yaa kanla len̄ge wa ma
gbɔgɔwɔ yanwa pi ni.

25 Ambɔ wi yen na yeri wa yen̄nele na mbanla
saga, na mboro ma?
Mi woro na yaraga ko ka jaa laga tara ti ni, na
mboro ma.

26 Na wire ti fan̄nga ki mbe ya kɔ, na jatere wi
kɔ na na,

εεν ƒo Yεηηελε lo li yen na κεεndagaserege, naa
na tasaga ƒo sanga pyew!

²⁷ Wele, mbele pe ma pe yεε laga ma na, pe ma
punḡo,
mbele pe woro sinmbele ma ni, ma ma pe tongo
ma pe wo wa.

²⁸ Mi wo na, mbe koro mbe mara ma na Yεηηελε,
ko ki yen na ƒερεwe we,
pa milan jigi wi taga mboro na we ƒo, Yawe
Yεηηελε,
janḡo mbe ya mbaa ma kapyegele ke ni fuun ke
yεγε yuun.

74

*Yεηηελε, yinḡi na, a mà si juguye
pe yaga pè sherigo gbogḡo ki tongo*

¹ Asafu[†] nagawa yurugo.

E, Yεηηελε, yinḡi na, a ma si we wa pew?

Woro mbele we yen ma simbanḡbelege nga ma
maa kḡnri,

yinḡi na, a ma si nawa nḡban we ni?

² Ki yaga ma jatere pye ma gbogolomḡ woolo pe
na,

poro mbele màa wo ma yεε kan maga le wa
fafafa!

Ki cenle na li yen ma woolo, a mà pe go sho,
jatere pye pe na;

jatere pye Siyon yanwiga nga ki yen ma censaga
ki na!

³ Kari ma sa jḡḡowḡ mba pì pye, a kì mḡ pi wele;

[†] 74:1 74.1: 50.1; 73.1

we juguye pè yaraga pyew ki jɔgɔ wa ma laga
kpoyi ki ni.

⁴ Ma winfenne pè cew tawa kɔnnɔ wa wa laga
nga leele pe maa finli ma ni ki ni yere,
pè pe dirapoye pe pɔ wa, mbege naga fɔ pè cew
ta.

⁵ Pè pe yee naga paa tire janfenne yen,
mbele pè pe gbɔnnɔ ti yirige tire ti na wa kɔlogɔ
ki ni.

⁶ Yaara yanlere nda tila pye ma sherigo gbɔgɔ ki
nawa pi fere,
pèri gbɔn mari yaari gbɔnnɔ naa maritoye pe
ni.

⁷ Pè kason le ma censaga kpoyi ki ni maga sogo;
ma mege ki yen go nga na, pège jan maga tege
fyongɔ ni.

⁸ Pàa pye naga yuun wa pe yee nawa fɔ: «We yaa
pe ni fuun pe pinle mbe pe tɔngɔ pew.»
Yennele gbɔgɔsara nda fuun ti yen wa tara ti ni,
pè ti ni fuun ti sogo.

⁹ We woro nɔɔ kacɛn kagala ke yaan naa,
Yennele yɔn senre yofɔ woro wa naa,
lere kpɛ woro we ni, ɲa wi yen ma ki kala na li
kɔsanga wi jɛn.

¹⁰ E, Yennele, we winfenne pe yaa lɔɔn tegele fɔ
sa gbɔn wagati wiwiin?

Naga yen ma, pa we jugu wi yaa koro mbaa ma
tifaga yeen wi le?

¹¹ Yingi na, ma si woro na kala la piin mbe we
saga?

Ma kee ki yirige ma pe tɔngɔ!

12 E, Yenn̄ɛɛ, mboro ma yen na wunlunaŋa maga
le wa fafafa;
mboro ma maa leele pe shoo tara ti lagapyew ki
ni.

13 Mboro màa kɔgɔje tɔnmɔ pi kɔn shyen ma
yawa pi fanŋga na;
mboro màa yarifeleye yi yinre ti yaari wa tɔnmɔ
pi ni.

14 Mboro màa yarifelege Leviyatan† ki yinre ti
yaari,
mɛɛ ki kara ti kan yanyaara ti yeri yaakara wa
gbinri wi ni.

15 Mboro mà puluyo naa laforo ti yɔn yenge, a
tila fuun,
gbaanla mbele pe tɔnmɔ pila waga, mà ti a pè
waga.

16 Yɔnlɔ ki yen ma wogo, yembine li yen ma wolo;
mboro mà yɔnlɔ naa yenge ki da.

17 Mboro mà tara ti kɔngɔlɔ ke ni fuun ke gbɔn,
mboro mà kanga naa yɔnrɔ ti tɛge.

18 Ma jatere wi tɛge ki wogo ŋga ki na Yawe
Yenn̄ɛɛ, fɔ we juguye pe yen nɔɔ tegele,
cɛnle na li woolo pe yen tijinliwe fu fenne pe yen
nɔɔ tifaga.

† 74:14 74.14: *Leviyatan*, yarifelege tipege kayi, ŋga pàa
pye na para ki senre na mungooro ni faa wa Izirayeli tara
kɛɛ ki yeri. Kila pye ma taanla tipege fanŋga ko ni. Pàa pye
naga jate yanyaraga cinjannji kayi, ŋga yinre kɔlɔshyen la
pye ki na, nakoma naga jate paa wɔɔgɔ nakoma wojon yen.

19 Ma woolo poro mbele pe yen kagbɔɔ yɔn ma yeri, maga ka pe go pɛɛ yan cɛnɛ ti yeri†; ma woolo mbele pe yen tege na, maga ka fɛgɛ pe na fɔ sanga pyew!

20 Ta jatere piin yɔn finliwe mba mà le pe ni pi na; katugu lewɛlimbɛɛ pe yen na lewɛɛwɛ kapyere piin tara ti lologɔŋgolo ke ni fuun ke ni.

21 Maga ka ti lere ŋa wi yen tege na, wi songɔɔ wi kari fɛɛ ni; Ma ti mbele pe yen yuŋgbɔɔɔ ni konaa fyɔnwɔ fɛnnɛ pe ni paa ma sɔnni!

22 E, Yɛnɛɛ, yiri ma yere ma yɛɛ ni, ma jatere wi tɛgɛ ki na fɔ tijinliwe fu fɛnnɛ pe yen nɔɔ tegele pilige nuŋgba nuŋgba pyew.

23 Kɔŋgɔɔ ŋgele ma winfɛnnɛ paa waa, maga ka fɛgɛ ke na; mbele pɛ yiri ma kɔɔɔɔ pe yen na tinmɛ gbɔɔ mba tinni suyi, maga ka fɛgɛ pi na!

75

Yɛnɛɛ lo li yen kiti kɔnfɔ we

1 Yurukɔɔɔ to wi sɛwɛ yurugo. Pe maa ki koo yurugo ŋa kɔɔɔɔ na, pe maa ki yinri: «Maga kaga tɔngɔ.» Asafu Yɛnɛɛ gbɔɔɔyurugo. Yurugo.

2 We yen nɔɔ sɔnni, e, Yɛnɛɛ, we yen nɔɔ sɔnni;

† 74:19 74:19: Ŋa kɔ yɔ fɔ: *Ma woolo mbele pe yen kagbɔɔ yɔn ma yeri*, Eburuye sɛnɛ ti ni, ki yen ma yɔnɔɔ ma yɔ fɔ: *Ma jɛndetuwa*. Izirayeli woolo poro pe yen ma taanla jɛndetuwa wi ni, poro pe yen Yɛnɛɛ li jɛndetuwa ŋa wi kala li yen ma ŋban li ni.

ma yen yege nga na we yen naga senre yuun.
We yen nɔɔ kagbɔgɔlɔ ke yari.

³ Yenɲele li yo fɔ: «Wagati ɲa mi yaa ka kɔn mbe
tege, na wiga ka gbɔn,
mi jate mi yaa ka kiti wi kɔn kasinɲe ni.

⁴ Tara ti kaa yege to naa ti nawa woolo pe ni fuun
pe ni,
muwi mi mari yerege ti nɔgɔna cɛnyaara ti na.»
Wɔnmatigiwen laga.

⁵ Mi yen naga yuun mbele pe maa pe yege gbogo
pe kan fɔ: «Yaga kaa ye yege gbogo,»
naga yuun lepeepe pe kan fɔ: «Yaga kaa ye yege
nari.»

⁶ «Yaga kaa ye yege ki tungu ma,
yaga ka ye yege ki waga mbaa yege gbɔgɔwɔ senre
yuun.»

⁷ Katugu gbɔgɔwɔ tawa pila yiri wa yɔnlɔ yiris-
aga kee yeri,
pila yiri wa yɔnlɔ tosaga kee yeri,
pila si yiri wa gbinri wi ni.

⁸ Mɔ jɛn Yenɲele lo li ma kiti wi kɔn;
li ma lere wa tirige, mbe wa yirige.

⁹ Wɔjɛnne la yen Yawe Yenɲele li kee,
na li yen ma yin duwen welewe ni, ɲa wi yen ma
pinle wi yege ni na ɲgbɔrɔgɔ kɔɔn.
Li yen naa kanɲgi lepeepe mbele fuun pe yen laga
tara na pe kan poo wɔ;
pe daga mboo wɔ fɔ mbe sa sindere ti ni fuun ti
pinle mberi wɔ.

¹⁰ Mi wo na, mi yaa laga wogo ki yari suyi;
mi yaa la yuuro koo mbaa Zhakɔbu Yenɲele li
sonni.

11 Mi yaa ka lepeele pe yεε gbogowo pi ko mboo
 wo wa;
 ma si yala, lesinmbele poro yologo ko yaa ka yiri
 caw.

76

Yenɲele lo li yen cew tafɔ

1 Yurukoolo to wi sewe yurugo, nga pe maa koo
 na ngoni gboon. Asafu Yenɲele gbogoyurugo.
 Yurugo.

2 Zhuda tara woolo pè Yenɲele li jen,
 li mege ki yen ma gbogo wa Izirayeli tara ti ni.

3 Li paraga go ki yen ma kan wa Salemu† ca;
 li censaga ki yen wa Siyon ca.

4 Pa làa juguye pe sandiga wangala kason wogolo
 ke kaari wa ki laga ki na,
 naa pe tuguron sigeyaara ti ni, naa tokobiye
 konaa malingbonyaara sannda ti ni.

Wonmatigiwen laga.

5 E, Yenɲele, ma gbogowo yanwa naa ma tiyonwo
 pi ni,

tì we yanwira tugbooro nda tì da maga le wa
 fafafa ti na†.

6 Yenɲele li malingboonlo kotogofenne pe kee
 yaara ti koli pe yeri;

pe yen na wonlo, pe se ka yen naa.

Ki malingboonlo kotogofenne pe ni fuun wa kpe
 si ya mbe kee yirige mbe kala la kpe pye.

† 76:3 76.3: Zheruzalemu ca ko nunɲba ko pe maa yinri Salemu.

† 76:5 76.5: Nga kì yo fɔ: *Yanwira tugbooro nda tì da maga le wa fafafa*, wa Yenɲele senre sewe ɲa wi yen gireki senre ni wi ni, ki yen ma yonlogo ma yo fɔ: *Yarijende kolifenne yanwira*. Eburuye senre ti ni, ki senre ti woro ma filige.

7 Zhakɔbu Yenɲele, naa mà pe figiri,
shɔn lugufenne konaa shɔnye pè si toori, fɔ a pe
yege wo pe na.

8 Mboro Yenɲele, ma yen fyere yaraga gbogo,
na ma nawa piga nɲban, ambɔ wi mbe ya yere
ma yege?

9 Mà koro wa yenɲele na ma kiti wi kɔn,
dunruya woolo pè fyɛ ma pyeri dinw;

10 naa mboro Yenɲele, mà yiri ma kiti wi kɔn,
mbe mbele fuun pe yen tege ni laga tara na pe
shɔ we.

Wɔnmatigiwen laga.

11 Ali na senwee wi nawa pi ka nɲban, ma ma ti
wi maa ma gbogo;

mbele pè shɔ ma nanɲbanwa pi keɛ, ma ma pe
mara ma yeɛ na†.

12 Yaa yɔn fɔgɔlɔ kɔɔn Yawe Yenɲele, ye Yenɲele
li yeri, yaa ke yɔn fili;

yoro mbele fuun ye yen ma cɛn mali maga, yaa
paan yarikanra ni Yenɲele na li yen fyere
wolo li kan.

13 Li ma kundigile pe yeɛ gbogowɔ pi kɔ pe ni,
li maa fyere gbɔrɔ waa dunruya wunlumbolo pe
na.

† **76:11 76.11:** Ki verise n̄a wi senre ti woro ma filige kpayi
Eburuye senre ti ni.

77

*Wa na jɔlɔɔ ki ni, mi maa
Yenɲele ma kagbɔɔlɔ
ke senre yuun*

¹ Yurukɔɔlɔ to wi sewe yurugo, mbe yala Yedutun† yurugo kolomɔ pi ni. Asafu Yenɲele gbɔɔyurugo.

² Mi yen nala magala li yinrigi na gbele na Yenɲele li yinri;
mi yen nala magala li yinrigi na Yenɲele li yinri,
janɔ li nunɔbɔlɔ jan li logo na yeri.

³ Sanga ɲa ni mɪla pye na jɔlɔ, mɪla Yawe Yenɲele li lagaja.

Yembinɛ li ni, mɪla na keyen yi yirige wa naayeri na yenri li yeri, mi sila te;
mi sila yere ki na lere mbanla kotogo ki sogo na na.

⁴ Na mi kaa sonri Yenɲele li wogo ki na, mi maa jɛɛn;
na mi kaa jatere piin li wogo ki na, na nawa pi ma tanga na na.

Wɔnmatigiwɛn laga.

⁵ Yenɲele, mɔ ti a wɔnlɔwɔ pi gbaanri na na;
na jatere wɪ piri na na, mi se ya mbe para naa.

⁶ Mi yen na sonri piliye yan yɪ toro faa yi wogo na;
kooa wagati titɔnlɔwɔ ɲa wɪ toro wa fafafa wi wogo na.

⁷ Yuuro nda mɪla pye na koo, mi maa nawa tuun ti na yembinɛ;
mi maa jatere piin ki kagala ke na wa na nawa,
mi maa na yɛɛ yewe na yuun fɔ:

† 77:1 77.1: Yuuro 39.1

8 Naga yen ma, we Fɔ wì je we na fɔ sanga pyew wi le?

Naga yen ma, we kala li soo ndanla naa fɔnɔŋɔ wi le?

9 Naga yen ma, wi kagbaraga ki kɔ we kan wi le?

Naga yen ma, sɛnrɛ woro wi yeri wi yo we kan naa, sanga pyew fɔ tetete wi le?

10 Naga yen ma, Yɛnɛle li fɛgɛ mbaa we yinriwe taa wi le?

Naga yen ma, wa li nanɔbanwa pi ni, li je mbaa we yinriwe taa wi le?

Wɔnmatigiwen laga.

11 Kona, a mì silan yɛɛ pye fɔ: «Ŋga ki yen nala jɔɔ,

ko yen fɔ Yɛnɛle na yaara ti ni fuun ti go na, li woro na yaraga ka kpɛ piin naa we kan.»

12 Mi yaa ka nawa to Yawe Yɛnɛle ma kagbɔgɔɔ ke na,

mi yaa kaa jatere piin ma kafɔnɔŋɔɔ ngele màa pye maga ɛ wa fafafa ke na.

13 Mi yaa ka ma kapyegele ke ni fuun ke jatere wi ɛ,

mi yaa ka sɔnri ma kagbɔgɔɔ ke na.

14 E, Yɛnɛle, ma kɔngolo ke yen kpoyi;

Yɛnɛle liliin li yen ma gbɔgɔ paa mboro Yɛnɛle ma yen?

15 Mboro ma yen Yɛnɛle na li maa kafɔnɔŋɔɔ piin.

Mòɔ yawa pi pye maa naga cɛngele sanɔgala pe na†.

† 77:15 77:15: ɛki 15.11

16 Mòò woolo pe shò ma fannga ki ni,
poro mbele pe yen Zhakòbu naa Zhozefu pe
setirige piile wele.

Wònmatigiwèn laga.

17 E, Yenñele, tònmo pìla ma yan.
Tònmo pìla ma yan ma yiri ma tin;
latijugo tònmo pìla yegeyege†.

18 Kambaara tila tisaga legere kan fò jenge;
Yenñele làa wò, a yenñele gbaanra yiri,
ma yenñele yengелеme pìla pye na yengеле na kee
paa wangala yen kee ki ni fuun ki na.

19 Ma yenñele gbaanra tila yiri wa tifejinjolo li
sogowò,
yenñele yengелеme pìla dunruya wi filige la-
gapyew pow;
tara tila tigile fò ma yege.

20 Maa ma konò li wò wa kogòje wi nandogomò,
màa ma torosaga ki wò wa tònngbòò pi nando-
gomò;

een fò ma toronjolo, ma tuuro si yan.

21 Maa keli ma woolo pe yege na pe yege sinni
paa simbanbelege yen,
Moyisi naa Aron poro maa pye pe yekeele.

78

*Yenñele làa kagala ñgele pye fafafa
Izirayeli woolo pe kan,
pee daga mbe fegge ke na*

¹ Asafu nagawa yurugo.

Na woolo, yanla nagawa senre ti logo!

Ye nungbogolo ke jan yanla yon senre ti logo!

† 77:17 77:17: Eki 14.21

2 Mi yaa na yon ki yenge mbe para ye ni
yomiyegele ni;
larawa kagala ngele kè pye wa wagati na wì toro
faa wi ni, mi yaa ke yegε yo ye kan†.

3 Kagala ngele wè logo konna ngele wè jen,
koro ngele wè tɛleye pè ke yegε yo we kan,
4 we se ke lara we piile pe na,
εn fɔ we yaa kaa Yawe Yennεle li kapyegele
tugbonɔlɔ ke yuun setirige piile mbele pe
yaa ka yiri punɔ na pe kan;
we yaa kaa li yawa po naa kagbonɔlɔ ngele li pye
ke sɛnrɛ yuun pe kan.

5 Yennεle làa kondεgele kan Zhakɔbu setirige
piile pe yeri,
làa lasiri kan poro mbele Izirayeli woolo pe yeri.
Làa konɔ kan we tɛleye pe yeri ma yo paa wi
nari pe piile pe na;

6 jango setirige piile mbele pe yaa ka yiri punɔ
na,
piile mbele pe yaa ka se mbe yiri punɔ na,
poro fun pe kaa jen,
pe ka songɔɔ po yegε yo pe yɛra piile pe kan.

7 Na ki ka pye ma, pe yaa ka pe jigi wi taga
Yennεle li na,
pe se ka fεge Yennεle li kapyegele ke na;
pe yaa ka li ngasegele ke yigi mbaa tanri ke na.

8 Pa pe se ka pye paa pe tɛleye pe yen,
mbe pye nunɔnɔnbanla fenne konna leele
mbele pe yiri ma je,

† 78:2 78.2: Mati 13.35

mbe pye leele mbele pe jatere wi woro ma cen
laga nunḡba konaa pe woro tagawa ni
Yenḡele li na.

⁹ Efrayimu cenle woolo malingboonlo mbele paa
pye sandira ti ni kee,
paa fe ma songoro malaga gbɔnpilige ki na.

¹⁰ Yenḡele laa yon finliwe mba le pe ni, pe sila pi
yigi mbaa tanri pi na,
paa je mbe tanga li lasiri wi na.

¹¹ Paa feḡe Yenḡele li kagboḡolo ke na,
kafonḡolo nḡele laa pye, a pe yan, paa feḡe ke
na.

¹² Laa kafonḡolo pye pe tɛleye pe yeḡe na†,
wa Ezhipiti tara, wa Zowan ca† wasege ki ni.

¹³ Laa kogoje wi kon shyen, ma ti a pe toro wa
wi nandogomo,
laa tonmo pi yerege maa gbogolo pi yeḡe na paa
mbogo yen†.

¹⁴ Yonlo na, laa pye na pe yeḡe sinni kambaaga
ni,
yembinɛ na pe yeḡe sinni kasɔn yanwa ni†.

¹⁵ Laa walaga ka wali wa gbinri wi ni,
ma tonmo legerɛ yirige wa ki ni pe kan, a pe wo,
ma mbe yo pi yiri latijugo ni.

¹⁶ Laa ti a tonmo janri ma yiri wa walaga ki ni
na fuun,
pila pye na fuun paa gbaan yen†.

† **78:12 78.12:** Eki 7.8-12.32 † **78:12 78.12:** Zowan ca ko
nunḡba ko paa pye na yinri Aramisɛsi nakoma Tanisi. Kila pye
pe ka yo Zowan fun, ki maga naga ma yo Ezhipiti tara to paa
piin. † **78:13 78.13:** Eki 14.21-22 † **78:14 78.14:** Eki 13.21-22
† **78:16 78.15-16:** Eki 17.1-7; Nombu 20.2-13

17 Έεν ƒò pàa koro na kapere piin Yεηηελε li na
na kee yeγε,
pàa yiri ma je Yεηηελε na yaara ti ni fuun ti go
na li na, wa tara nda ti yen ma waga ti ni.

18 Pàa Yεηηελε li wa ma wele wa pe kotogo na,
ma yaakara yenri li yeri ma yala ηga paa jaa ki
ni.

19 Pàa senpere yo Yεηηελε li na ma yo ƒò:
«Naga yen ma, Yεηηελε li mbe ya yaakara kan
we yeri laga gbinri wi ni we ka?»

20 Ki yen kaselege, làa walaga ko gbɔn, a tonmo
janri ma yiri

ƒò na fuun leγεε.

Έεν ƒò naga yen ma, li mbe ya yaakara ta kan
fun,
koonaa mbe kara kan woro mbele li woolo we
yeri?»

21 Kona, a Yawe Yεηηελε li sigi logo mee nawa
ηgban ƒò jεηγε;
a li si kason ka mu ma wa poro Zhakɔbu setirige
piile pe na,
li nanɔbanwa pila yiri poro Izirayeli woolo pe
meγε ni;

22 katugu pe sila taga Yεηηελε li na,
pe sila pe jigi wi taga li na ƒò li mbe ya mbe pe
shɔ.

23 Koonaa ki ni fuun, làa para kambaara ti ni wa
naayeri,
ma naayeri wegele ke yeγεε.

24 Làa mane wi tirige paa tisaga yen poo pye pe
yaakara,
làa naayeri yaakara kan pe yeri.

25 Pe ni fuun pàa merεgeye yaakara ka,
làa yaakara legerε kan pe yeri, fɔ a pè ka ma tin.

26 Ko punḡo na, làa yɔnlɔ yirisaga tifeleḡe ki
yirige, a kila gbɔɔn wa naayeri;
li yawa pi fanḡa na, làa yɔnlɔparawa kalige keε
tifeleḡe ki yirige, a kila gbɔɔn.

27 Làa kara tirige pe kan legerε paa gbanḡban
yεn;
sannjεre legerε naa ti meḡe, paa kɔḡoje yɔn
taambugɔ ki yεn.

28 Làa ti tirige wa pe paara yinre censaga ki ni,
ma pe paara yinre ti maga.

29 Pàa ti ka ma tin fɔ jεḡḡe,
yaraga ḡa pàa pye na jaa, làa ki kan pe yeri.

30 Eεn fɔ maga ta ti la sila kɔ pe na gbεn,
ma yaakara ti ta bere wa pe yɔn,

31 a Yenḡeε li nanḡbanwa pì si yiri pe kɔrɔḡɔ.
A li si mbele fuun pàa pye fanḡa ni pe gbo,
làa Izirayeli woolo lefɔnmbɔlɔ pe gbo ma pe
jaanri tara†.

32 Konaa ki ni fuun, pàa koro na kapere ti piin,
pe sila taga li kafɔnḡḡɔlɔ ke na.

33 Ki kala na, làa ti a pe yinwege piliye yì pye
tɔnli fu,
ma sunndo kɔḡḡɔ wa pe na wa pe yinwege ki
kɔsaga yeri.

34 Na Yenḡeε li ka pele gbo pe ni sanga ḡa ni, pe
meε nali lagajaa,

† 78:31 78.18-31: Eki 16.2-15; Nɔmbu 11.4-23,31-35

pe ma pe kapere ti jɛn mari yaga nɛɛ li lagajaa.

³⁵ Kona pe mɛɛ nawa to ki na fɔ Yɛnɲɛlɛ lo li yɛn
pe walaga na pe go singi,
fɔ Yɛnɲɛlɛ na yaara ti ni fuun ti go na lo li yɛn
pe go shɔfɔ we.

³⁶ Ɛɛn fɔ pàa pye na ko ki ni fuun ko piin ma, na
Yɛnɲɛlɛ li fanla pe yɔn sɛnrɛ ti ni;
pàa pye na finlɛlɛ li kan pe sɛnyoro ti ni.

³⁷ Pe sila pe yɛɛ kan Yɛnɲɛlɛ li yeri pe kotogo ki
ni fuun ni,
pe sila pye tagawa ni li yɔn finliwɛ pi kanɲɔlo.

³⁸ Ɛɛn fɔ, lo na li yɛn yinriwɛ tafɔ,
ki kala na, làa pye na pe kapere ti kala yari pe
na,
li sila pye na pe tɔnri.

Wagati legɛrɛ na, li ma li nanɲbanwa pi sogo pe
ni,
laa yɛnlɛ mbe li nanɲbanwa gbɔɔ kala li wa pe
na.

³⁹ Li jatere wila pye ki na fɔ pe yɛn sɛnweele ko
ɛɛ,
ma pye tifɛlɛgɛ ɲga ki ma toro, kila sɔngɔrɔ naa.

⁴⁰ Pàa yiri ma je li na wagati legɛrɛ ni wa gbinri
wi ni,
pàa li nawa pi tanga li na wa tara nda tɔnmɔ
woro wa ti ni.

⁴¹ Pàa pye na Yɛnɲɛlɛ li yɔn jaa sanga pyew,
Izirayɛli woolo Yɛnɲɛlɛ kpoyi pàa pye na li nawa
pi tanga li na.

⁴² Pe sila nawa to li yawa pi na,
konaa pilige ɲga ni làa pe shɔ pe juguye pe kɛɛ
ki na.

43 Pe sila nawa to kacɛn kagala ngele làa pye wa
Ezhipiti tara ke na,
konna kafɔnɔɔlɔ ngele làa pye wa Zowan ca
wasege ki ni ke na.

44 Làa pe Nili gbaan wi njere ti tonmɔ pi kanɔga
kasanwa,
Ezhipiti tara fɛnnɛ pe sila ya mbege tonmɔ pa wɔ
naa†.

45 Làa nakɔɔnrɔ shɔnrɔ woro yirige ma wa pe
na, a ti pe nɔɔri,
ma nɔgbeye yirige pe kɔrɔɔ, a pè yaraga pyew
ki jɔɔ†.

46 Làa pe yarilire ti kan kambɛɛɛ ti yeri, a tiri
ka,
ma pe tunɔgo tonli wi kan gbatɔ wi yeri†.

47 Làa pe ɛɛɛɛn tiire kɛɛɛ ti jɔɔ sinndɛɛɛ
tisaga ki ni,
ma ti a were ti pan ma pe sikomɔri tire ti gbo.

48 Làa ti a sinndɛɛɛ tisaga ki pan ma pe simbaala
naa sikaala pe gbo,
ma ti a yenɔɛɛ gbaanra ti pe nɛɛ ti gbo†.

49 Làa li nanɔbanwa gbɔɔ pi naga pe na,
naa li nanɔbanwa ndorogo ki ni, naa li konrɔ
tandorogo ki ni, konna jɔɔɔ gbɔɔ ni;
làa mɛɛɛɛye mbele pe maa jɔɔwɔ piin pe ɛɛɛɛ
torogo pe kɔrɔɔ.

50 Làa kologo yaga li nanɔbanwa pi kan;
li sila pe shɔ kunwɔ pi yeri,
ɛɛn fɔ làa yambewe wa pe na.

† 78:44 78.44: ɛki 7.17-21 † 78:45 78.45: ɛki 8.20-24; 8.1-6

† 78:46 78.46: ɛki 10.12-15 † 78:48 78.47-48: ɛki 9.22-25

51 Làa Ezhipiti tara pinambiile konḡbanmbala pe
ni fuun pe gbo,
poro mbele pàa pye Kamu wi setirige piile wele,
mbele pàa se pe fanḡga sanga wi ni†.

52 Kona, a li si li woolo pe yirige ma kari pe ni,
làa pe yeḡe sin wa gbinri wi ni, paa yeḡe ḡga na
simbaala konrifɔ maa wi simbaala konri†
we.

53 Làa pe yeḡe sin ma kari pe ni yeyinḡge na pow,
pe sila pye na fye;
εen fɔ kɔḡḡje wila pe juguye pe li†.

54 Làa kari pe ni wa li tara kpoyi ti yɔn na,
ma saa gbɔn fɔ wa yanwiga ki na, ko ḡga làa sho
li yawa pi ni we†.

55 Làa cɛngɛle keke puro ma ke yirige wa pe yeḡe,
ma pete gbɔn pe tara ti na, mari yeḡe pe na ti
pye pe kɔrɔḡḡ;
làa Izirayeli woolo pe tɛḡe wa ki cɛngɛle ke paara
yinre ti ni†.

56 εen fɔ konaa ki ni fuun, pàa Yenḡḡle na yaara
ti ni fuun ti go na li wa ma wele;
pàa yiri ma je li na, pe sila tanga li kondɛḡḡḡle
ke na.

57 Pàa pe yeḡe laga Yenḡḡle li na, ma pye javafenne
paa pe tɛleye pe yen;
sandiga ḡga ki woro ma yɔn, ki wanla li ma fɛḡḡ
ma konɔ li wa yeḡe ḡga na,
pa pè ke ma konɔ li wa ma.

† 78:51 78:51: Eki 12.29 † 78:52 78:52: Eki 13.17-22 † 78:53
78:53: Eki 14.26-28 † 78:54 78:54: Eki 15.17; Zhouzu 3.14-17
† 78:55 78:55: Zhouzu 11.16-23

58 Pàa li nawa pi ṅban pe yarisunndo sunzara
nda tila pye wa tinndiye pe na ti ni;
pàa yenjaga yirige li ni pe yaara yanlere nda pàa
gbegele mbaa gbogo ti kala na.

59 Naa Yenṅele làa kaa ki yan ma, a li si nawa
ṅban fo jṅge,
mεε je Izirayeli woolo pe na pew.

60 A li si censaga ṅga kila pye wa Silo ca ki yaga,
li censaga paraga go ṅga kila pye wa senweele
pe sogowo, a li si je ki na†.

61 Li yon finliwe kesu ṅa wi yen li yawa pi kacen,
làa wi yaga, a pe juguye pòo le ma kari wi
ni;

làa li gbogowo pi yaga juguye pe keε†.

62 Làa li woolo pe yaga, a pè pe gbo tokobi ni,
katugu làa nawa ṅban pe ni.

63 Kason la pe lefonmbolo pe sogo,
jayire yuuro sila ya mbe ko pe sumbono pe kan.

64 Pàa pe saraga wofenne pe gbo tokobi ni,
pe nanṅunjaala pe sila ya mbe kunwo pi gbele.

65 Ko punṅo na, a we Fo wi si yiri, ma mbe yo
lere yen ma yiri wonlowo na,
wila pye paa yege ṅga na duven ma kaa
malingboon yigi maa pye lewelewe.

66 Wila wi juguye pe gbɔn, a pè fe ma songoro
punṅo na;

wila fere wa pe na, nda kosaga woro ti na.

67 Eεn fo wila je Zhozefu setirige piile pe na,

† 78:60 78:60: Zhozu 18.1; Zhere 7.12-14; 26.6 † 78:61 78:61: 1
Sami 4.4-22

wi sila yenle mbe poro mbele Efrayimu[†] cenle
woolo pe wo naa.

68 Zhuda cenle woolo poro wila wo,
Siyon yanwiga nga wa, ko kila wi ndanla.

69 A wi suu censaga kpoyi ki kan wa, ma yeresaga
kan ki yeri paa naayeri wi yen,
maga nogo ki tenje paa tara ti yen, ki koro wa
ki yonlo fo sanga pyew.

70 A wi suu tunmbyee Davidi wi wo fun,
wila wi le maa wo wa simbaala jasaala pe ni.

71 Wila saa wi le maa wo wa simbaala mbele pe
yen piile fenne pe punjo na,
janjo wi pan wi pye wi woolo mbele Zhakobu
setirige piile pe konrifo,
poro mbele pe yen Izirayeli woolo mbele pe yen
wi korogo ye[†].

72 A Davidi wi si pe konri wi nawa pi ni pi filige
wi na,
wila pe konri tijinliwe ni.

79

*Lere na wi jigi wi kon wi na
wi Yenhele yenrewa*

¹ Asafu Yenhele gbogoyurugo.

E, Yenhele, cengele kele yegé pan ma tara nda ti
yen ma woro ti ton munja,

[†] **78:67 78.67:** Efrayimu mege na pe kaga yeri laga ka na, ki maga naga ma yo Zhozefu naa wi setirige piile poro wele paa piin. Efrayimu wi yen ma taanla cengele ngele ke yen wa Izirayeli tara ti yonloparawa kamenje ki na koro ni (Zhené 48.1-20). [†] **78:71 78.70-71:** 1 Sami 16.11-12; 2 Sami 7.8; 1 Kuro 17.7

pòon censaga kpoyi ki tɛgɛ fyongɔ ni,
 pè Zheruzalemu ca ki ya maga pye kataga†.

² Pòon tunmbyeele pe gbo ma pe gboolo pe kan
 naayeri sannjerɛ ti yeri yaakara.

Pororo mbele pe maa ma gbogo, pè pe wire kara ti
 kan yan cɛnrɛ ti yeri.

³ Pè pe kasanwa pi wo paa tɔnmɔ yɛn ma
 Zheruzalemu ca ki maga;

lere kpɛ sila ta mbe pe gboolo pe le fanra ni.

⁴ We cɛnyɛnɛ pe yɛn na we tifaga,
 cɛngɛɛ ngele ke yɛn ma we maga, ke yɛn na tɛgɛ
 we na, naga lakoo we na.

⁵ E, Yawe Yɛnɛɛ, ma yaa koro mbe nawa ngban
 we ni suyi fɔ sa gbɔn wagati wiwiin?

Yɛnjaga nga ki yɛn ma ni we kala na paa kason
 yɛn, ki yaa koro wa fɔ sa gbɔn wagati
 wiwiin?

⁶ Ma kɔnrɔ tandorogo ki naga cɛngɛɛ sanngala
 koro na, koro ngele kee ma jɛn we;
 maga naga wunluwɔ tara nda ti woolo pe woro
 nɔɔ gbogo poro na.

⁷ Katugu pè Zhakɔbu setirige piile pe tɔngɔ,
 pè pe censaga ki jɔgɔ maga yaga waga.

⁸ Maga ka ma jatere wi tɛgɛ we kajɔgɔrɔ nda wè
 pye faa ti na,

ki yaga ma we yinriwɛ ta fyaw,
 katugu we fannga kɔ kɔ fɔ ma toro!

⁹ We shɔfɔ Yɛnɛɛ, pan ma we saga, ma
 mɛgbɔgɔ ko kala na;

† 79:1 79.1: 2 Wunlu 25.8-10; 2 Kuro 36.17-19; Zhere 52.12-14

we shofɔ, ma we kapere ti kala yaga we na ma
mege ko kala na!

¹⁰ Yinji na ma yaa si ti cengele sanngala kaa ki
yuun we na fɔ:

«Pe Yenhele li yen se yeri?»

Ma tunmbyeele mbele ki cengele kè gbo ma pe
kasanwa pi wo, ki kayanga ki wo pe ni;
janngo woro yere wege yan yenle ni konaa cengele
sanngala kege jen.

¹¹ Nungbolo jan ma kasopiile pe gbelege ki logo,
pège kɔn maga tɛge mbe mbele gbo, ki yaga ma
pe sho ma yawa gbɔɔ pi fannga na!

¹² We Fɔ, we cɛnyɛɛnle pɔn tifaga yege nga na,
ma ki tifagawa pi yɔngɔ kɔlɔshyen sɔngɔɔ pe
na!

¹³ Ɛɛn fɔ, woro wo na, woro mbele ma woolo,
konaa ma pye ma simbanngbelege,
we yaa lɔn gbogo suyi,
we yaa lɔn sɔnni wagati wi ni fuun fɔ tetete.

80

*Yenhele, mboro na Izirayeli woolo
pe kɔnrifɔ, nungbolo jan ma logo*

¹ Yurukɔɔɔ to wi sɛwe yurugo, nga pe maa
yinri «Masho pɔɔ yarifyɛɛnɛ.» Sereya. Asafu
Yenhele gbɔgɔyurugo.

² Izirayeli woolo kɔnrifɔ, nungbolo jan!

Mboro na ma maa Zhozefu setirige piile pe yege
sinni paa simbanngbelege yen, nungbolo
jan ma logo!

Mboro ña ma yen ma cɛn wunluwo pi na
sherubenye pe sɔgɔwo, ma gbɔgɔwo
yanwa pi naga†!

³ Ma fannga ki pye maga naga Efrayimu cɛnlɛ
woolo, naa Benzhamɛ cɛnlɛ woolo konaa
Manase† cɛnlɛ woolo pe na,

ma pan ma we sho!

⁴ E, Yɛnnɛlɛ, we pye we sɔngɔɔ ma kɔɔɔɔ naa!
Ki yaga ma we wele kajɛɛɛ ni, pa we yaa sho!

⁵ E, Yawe Yɛnnɛlɛ, yawa pi ni fuun fɔ, ma yaa
koro mbe nawa ñgban,
ma se yenlɛ mbɔɔn woolo pe yenrɛwɛ pi logo fɔ
sa gbɔn wagati wiwiin?

⁶ M̀a ti pe yɛsanga yɛntunwo pi kanɛga ma pye
pe yaakara,
m̀a yɛntunwo lɛgɛɛ kan pe yeri pi pye pe
tɔnwɔɔ.

⁷ M̀a ti we cɛnyɛɛnlɛ pe yen na kendige woo pe
yɛɛ ni we tara ti go na,
we juguye pe yen naga lakoo we na.

⁸ E, Yɛnnɛlɛ na yawa pi ni fuun fɔ, we pye we
sɔngɔɔ ma kɔɔɔɔ naa!
Ki yaga ma we wele kajɛɛɛ ni, pa we yaa sho!

⁹ Yɛnnɛlɛ, m̀a ɛɛɛɛn tirige† ka kɔw wa Ezhipiti
tara ma pan ki ni;

† **80:2 80.2:** Eki 25.22 † **80:3 80.3:** Efrayimu konaa Manase p̀a
pye Zhozefu wi pinambiile (Zhɛnɛ 41.50-52; 48.1-22); a Benzhamɛ
wo pye wi nɔsɛpyɔ kpaw (Zhɛnɛ 30.22-24; 35.16-25). † **80:9 80.9:**
ɛɛɛɛn tirige ñga sɛnrɛ t̀i yo ko yen ma taanla Izirayɛli woolo
poro ni, Yɛnnɛlɛ li woolo wele (Eza 3.14; 5.1-7; Zhɛrɛ 2.21; 12.10;
Ezɛ 17.6-8; 19.10-14; Oze 10.1; 14.8; Mishe 7.1).

màa cɛngɛɛ keɛle purɔ ma ke yirige, mɛɛ ki sanri
wa ke tara ti ni.

10 M̀a laga gbɛgɛɛ ki kan jɛngɛ wa ki yɛgɛ,
k̀i ndire kan ma ye tara ti ni fɔ ma tara ti yin
lagapyew.

11 Ki yinmɛ p̀ila yanwira ti tɔn,
ki njere t̀ila pye paa Yɛnɛɛ li sɛdiri tire
tugbɔɔrɔ ti njere ti yen.

12 Ki njere t̀ila tɔnlɔndɔnlɔ ma saa gbɔn fɔ wa
kɔgɔje wi na,
a ki njere tunmɔɔrɔ t̀i saa gbɔn fɔ wa Efirati
gbaan wi na.

13 Ỳingɛ na mbogo n̄ga k̀igi maga, a ma sigi jan,
maga kan torofɛnnɛ pe ni fuun pe yen naga pire
ti yuun.

14 Yan cɛɛ wi yen naga kaa naga jogo,
wɔn̄gaala pe yen na paan naga kaa.

15 Yɛnɛɛ na yawa pi ni fuun fɔ, sɔngɔrɔ ma pan
we kɔrɔgɔ!

Mbɔɔn ta wa naayeri, ma yɛgɛ ki sogo ma wele,
ma ki ɛrɛzɛn tirige ki shɔ!

16 Mboro jate n̄ga m̀a sanri, taga go singi!
Ki pinambyɔ n̄a m̀a wɔ, ma fan̄nga kan wi yeri!

17 Kasɔn k̀i ɛrɛzɛn tirige ki sogo, a p̀ɛgɛ kɔɔnlɔ
kɔɔnlɔ,

pe tɔngɔ ma pe wɔ wa ma kayan̄ga gbɔgɔ ki ni!

18 Lere n̄a m̀a wɔ, wi yen wa ma kalige kɛɛ ki na,
kɛɛ taga wi na maa wele wi na;
ki lere n̄a m̀a fan̄nga kan wi yeri,
kɛɛ taga wi na maa wele wi na.

19 Ki ka pye ma, we se laga ma na fyew,

fanna fanna le we ni, pa we yaa loon sonni!
 20 Yawe Yenɲele, Yenɲele na yawa pi ni fuun fo,
 we pye we songoro ma korogo naa!
 Ta we wele kajeɲe ni, pa we yaa sho!

81

*Senwee wi daga
 mbaa nuru Yenɲele li yeri*

1 Yurukoolo to wi sewe yurugo, pe maa ki koo
 na Gati ca fenne ngoni gboon. Asafu Yenɲele
 gbogoyurugo.

2 Yaa yuuro koo Yenɲele li kan yogorimo ni,
 katugu lo li maa fanna kaan we yeri!
 Yaa Zhakobu Yenɲele li sonni magangbobo ni!

3 Yaa yuuro koo, yaa pimbigile gboon,
 yaa ngoni magandanla woo gboon konaa juru ni.

4 Yaa mbanlaga ki wiin yevonngo feti wi na,
 na yenge kiga ka wali, ye mbanlaga win we feti
 pilige ki na[†].

5 Katugu ki yen kondɛgele ma Izirayeli woolo pe
 kan,
 ki yen Zhakobu Yenɲele lo kakondɛgele.

6 Ki yen ngasele na laa kan Zhozufu setirige piile
 pe yeri,
 sanga na ni laa yiri Ezhipiti tara fenne pe korogo
 we.

Mila magala la logo, na mi sila jen, ma yo fo:

7 «Mì tuguro ti tugu mari laga wa ye pajoro ti na,

[†] **81:4 81.4:** Zhufuye paà pye na yevonngo fetiye piin, (Eki 28.11-15; Amò 8.5). Na yenge kiga ka wali, pe ma gbogolo fun ma feti wa yege pye (Levi 23.24,34; Nombu 29.12-39).

ma ye keyen yi wɔ tunɲbanra ti kanjapige lɛmɛ
pi ni.

⁸ Wagati ɲa ni yàa ye wa jɔlogɔ ki ni, yàa gbele
mala yeri, a mì ye shɔ.

Mala ta wa yɛɲɛle gbaanra ti sɔgɔwɔ, mɪla ye
yɔn sogo,

mɪla ye wa ma wele wa Meriba tɔnmɔ laga ki ni†.
Wɔnmatigiwɛn laga.

⁹ Na woolo, yaa nuru na yeri, mi yaa yɛrɛwɛ kan
ye yeri!

E, Izirayeli woolo, ndɛɛ ki pye ye mbe ja yɛnlɛ
mbaa nuru na yeri, ki mbe jaga jɛn!

¹⁰ Yarisunɲgo ka yɛgɛ si daga mbe yan wa ye
yeri,

yaga ka kanɲguuro kan cɛnlɛ la yɛgɛ yarisunɲgo
yɛgɛ sɔgɔwɔ mbege gbɔgɔ†.

¹¹ Muwi mi yɛn Yawe Yɛɲɛle, ye Yɛɲɛle le,
na li ye yirige ma ye wɔ wa Ezhipiti tara;
ye ye yɔn ki yɛngɛ jɛɲgɛ, mi yaa ye kan ye tin.

¹² «Ɛɛn fɔ, na woolo pee logo na yeri,
Izirayeli woolo pee yɛnlɛ na na.

¹³ Kona, a mì si pe yaga wa pe nɲɲbɔɲɲbanla
li ni,

a pe nɛɛ tanri pe yɛɛra nandanwa kɔɲgolo ke na.

¹⁴ «E, ndɛɛ ki pye na woolo pe mbe ja yɛnlɛ mbaa
nuru na yeri,

ndɛɛ Izirayeli woolo pe mbe ja yɛnlɛ mbaa tanri
na kɔɲgolo ke na,

† **81:8 81.8:** Ɛki 17.7; Nɔmbu 20.13 † **81:10 81.10:** Ɛki 20.2-3;
Dete 5.6-7

- 15 mi jɛn na pe juguye pe go sogo pe kan le ki
 yɔngɔɔ nunɔba ke ni,
 mi jɛn nala kɛɛ ki yirige pe winfɛnnɛ pe na.
- 16 Kona Yawɛ Yɛnnɛlɛ li yɛn ma mbele mbɛn, pe
 jɛn naa fɔli li yɛgɛ sɔgɔwɔ.
 Pa ko ki jɛn na kɔn mbe tɛgɛ pe kan fɔ sanga
 pyew†.
- 17 Yɛnnɛlɛ li jɛn naa pe baro bile wi ni fuun
 tiyɔɔn wo ni,
 mbe waliwege sɛnrɛgɛ kan pe yeri pe ka pe tin
 jɛngɛ.»

82

*Yɛnnɛlɛ li yɛn na kiti kɔɔn
 dunruya kiti kɔnfɛnnɛ pe na*

- 1 Asafu Yɛnnɛlɛ gbɔgɔyurugo.
 Yɛnnɛlɛ li yɛn ma cɛn wa li kiti kɔnfɛnnɛ janwa
 wi sɔgɔwɔ,
 li yɛn na kiti wi kɔɔn wa yɛngɛngɛlɛ sanɔgala
 ke sɔgɔwɔ.
- 2 Lì yo fɔ: «Naga yɛn ma, ye yaa koro mbaa kiti
 mbasinɔgɛ kɔɔn,
 mbaa tanga ki kaan lepeepele pe yeri fɔ sa gbɔn
 wagati wiwiin?
 Wonmatigiwen laga.
- 3 Yaa mbele pe yɛn tege ni poro naa pijiriwele pe
 tanga ki kaan pe yeri,
 yaa fyɔnwɔ fɛnnɛ poro naa yunɔgbɔgɔrɔ fɛnnɛ pe
 kiti wi kɔɔn kasiɔngɛ ni.

† **81:16 81:16:** Nɔga kì yo fɔ: *Pa ko ki jɛn na kɔn mbe tɛgɛ pe kan fɔ sanga pyew, Yɛnnɛlɛ sɛnrɛ sɛwɛɛlɛ pele ni, ki yɛn ma yɔnɔgɔ ma yo fɔ: Pa kona Izirayeli woolo pe jɛn na fɛrɛwɛ ta fɔ sanga pyew.*

⁴ Yaa mbele pe yen tege ni poro naa fyɔnwɔ fenne
pe shoo,
yaa pe shoo lepeepele pe keɛ.

⁵ «Ɛɛn fɔ, pee yaraga ka kpɛ jɛn, pee kala la kɔrɔ
jɛn;
pe yen na tanri wa wɔwɔ pi ni,
katugu dunruya wi ni, kasinɲge ki nɔgona
cɛnyaara ti yen na yeri na woo wa ti yɔnlɔ
li ni.

⁶ Mɪla ki yo ye kan fɔ ye yen yɛngɛɲgɛle kele,
ye ni fuun ye yen Yɛnɲɛle na yaara ti ni fuun ti
go na li piile†.

⁷ Konaa ki ni fuun, ye yaa ka ku paa sɛnwɛɛ piile
pe yen,
ye yaa ka sinle paa dunruya teelee sanmbala pe
yɛn.»

⁸ E, Yɛnɲɛle, yiri ma kiti kɔn dunruya woolo pe
na,
katugu cɛngɛle ke ni fuun ke yen ma wogolo!

83

*Izirayeli woolo pe yen
na Yɛnɲɛle li yɛnri li yiri
pe juguye pe kɔrɔgɔ*

¹ Yurugo. Asafu Yɛnɲɛle gbɔgɔyurugo.

² E, Yɛnɲɛle, maga ka koro na mɛɛ para,
maga ka pyeri,
maga ka koro kapyegele fu.

³ Wele, ma juguye pe yen na tinni mbe kala la
pye,

† 82:6 82.6: Zhan 10.34

- ma yen ma mbele mben, pe yen na yege tungu.
- ⁴ Pe yen na yon leme tipee nii ma woolo pe na,
pe yen na pe yee gbogolo na pe yee yaan ma
woolo mbele ma yen na pe go singi pe na.
- ⁵ Pe yen na pe yee piin fo: «Ye pan we pe tongo
we pe wo cengele sanngala ke sogowo,
janngo lere ka ka nawa to Izirayeli mege ki na
naa.»
- ⁶ Pe yen na yon nii jatere nungba ni,
na yon finliwe nii pe yee ni ma mege ni.
- ⁷ Poro pe yen Edomu cenle woolo, naa Ishimayeli
setirige piile pe ni,
naa Mowabu tara woolo, naa Hagari setirige piile
pe ni,
- ⁸ naa Gebali cenle woolo, naa Amo cenle woolo,
naa Amaleki setirige piile,
naa Filisiti tara fenne konaa Tiri ca fenne pe ni.
- ⁹ Asiri tara fenne pe taga wa pe na fun,
poro fun paa Loti setirige piile pe saga.
Wonmatigiwen laga.
- ¹⁰ Ki yaga ma pe pye paa yege nga na ma
Madiyan tara fenne pe pye we,
paa yege nga na ma Sisera naa Yabini pe pye
wa Kishon lafogo ki yon na we†!
- ¹¹ Ma pe tongo wa Eni Dori wasege ki ni,
ma pe gboolo pe pye fyongwa wa tara ti na.
- ¹² Pe fannga fenne pe pye paa yege nga na ma
Orebu naa Zebu pe pye we;
pe kundigile pe ni fuun pe pye paa yege nga na
maa Zeba naa Salimuna pe pye we†!

† **83:10 83:10:** Kiti 4.6-22; 7.1-23 † **83:12 83:12:** Kiti 7.25; 8.12

13 Poro wele pàa pye na yuun fò: «We yaa Yennεle li tara laga ki sho mbege pye we yeε wogo!»

14 E, na Yennεle, pe pye paa tifejinjolo gbanngban yen, pe pye paa yan sigire yen, nda tifelege ki mari le ma kari ti ni we!

15 Yege nga na kason ma kaa to kologo maga sogo,

yege nga na kason yinne maa yanwira lara sori,
16 tisaga tifelege ki yirige ma pe puro ma, ma tifejingbogo yirige ma sunndo kongo wa pe na!

17 Yawe Yennεle, fere gboro wa pe na, jango paa ma lagajaa!

18 Ti fere mbe pe yigi, pe sunndo wila koon pe na sanga pyew,

ti pe fere sho, pe tongo pe wo wa!

19 Pege jen fo ma mege koyi nga Yawe Yennεle, fo mboro nungba ma yen Yennεle na yaara ti ni fuun ti go na tara ti laga ki ni fuun ni.

84

*Yennεle li laga kpoyi ki yen
mali woolo pe ndanla*

1 Yurukoolo to wi sewe yurugo, nga pe maa koo na Gati ca fenne ngoni gboon. Kore pinambiile pe Yennεle gbogoyurugo.

2 E, Yawe Yennεle na yawa pi ni fuun fo, ma go ki yen mala ndanla!

3 Yawe Yennεle, ma sherigo gbogo londo nawa pi la kilan yigi fo mala fannga ki ko na ni,

mi yen na yɔgɔrimɔ kɔŋgɔlɔ waa na kotogo naa
na wire ti ni fuun ni Yenŋele na yinwege
wolo li kala na.

4 Yawe Yenŋele na yawa pi ni fuun fɔ, na
wunluwɔ konaa na Yenŋele,
ali yere karikana le, li ma cɛnsaga ta,
ndine li ma sere pɔ mbeli piile pe tɛge wa, wa
ma saraga wɔsara ti kanŋgara na.

5 Mbele pe yen ma cɛn wa ma sherigo gbɔgɔ ki
ni, ferewe yen pe woo!

Katugu pe yaa lɔɔn sɔnni suyi.

Wɔnmatigiwen laga.

6 Mbele pe maa pe fanŋga ki taa na yinrigi wa
ma yeri,

ferewe yen pe woo!

Ma sherigo gbɔgɔ konɔ tangala li yen ma mbele
ndanla mbaa kee wa,

ferewe yen pe woo!

7 Ali na pe kaa Baka gbunlundɛge† ki kɔɔn mbe
yiri,

ki ma pye puluyo na tɔnmɔ yinrigi wa pe punɔgo
na,

kanga tisaga ki ma pan fun ma yinme tirige ki
na.

8 Mbe pe ta paa kee, ka maa tari pe fanŋga ki na
suyi,

fɔ sa gbɔn wa Yenŋele li yege sɔgɔwɔ wa Siyon
ca.

9 Yawe Yenŋele, Yenŋele na yawa pi ni fuun fɔ,
ki yaga mala yenrewe pi logo,

† **84:7 84.7:** Baka gbunlundɛge ki yen wasege ka, ŋga ki yen ma waga, tɔnmɔ na pye wa, mbe tanga mbe toro wa ki ni, ki yen ma ŋgban fɔ jɛŋge.

Zhakobu Yenɲele, nunɠbolo jan ma logo na yeri!
 Wɔnmatigiwɛn laga.

¹⁰ E, Yenɲele, wunlunana wi wele kajɛɲɛ ni, wo
 ɲa wi yen paa we tugurɔn sigeyaraga yen
 na we go singi;

wo ɲa mà wɔ ma sinmɛ fa wi na, wi yigi jɛɲɛ!

¹¹ Mbe pilige nunɠba pye wa ma shɛrigo gbɔɔ
 londo ti nawa,
 ko mbɔnrɔ mbe sa pilige wagakele (1 000) pye
 laga ka yɛɛ ni ko na;

mbe yere le na Yenɲele li go yeyɔngɔ shɔn wi na,
 ko na ndanla ma wɛ mbe sa cɛn ja lepeele pe ni
 wa pe paara yinɛ ti ni ko na.

¹² Katugu Yawe Yenɲele, Yenɲele le, li yen paa
 yɔnlɔ yen, paa tugurɔn sigeyaraga yen
 mbaa lere go singi.

Yawe Yenɲele li maa kagbaraga naa gbɔɔwɔ
 kaan lere yeri;

mbele pe maa tanri pe nawa pi ni pì filige pe na,
 laa je mbe kajɛɲɛ pye pe kan.

¹³ Yawe Yenɲele na yawa pi ni fuun fɔ,
 lere ɲa wi maa jigi wi taga ma na, fɛrɛwɛ yen wi
 woo!

85

*Yenɲele li yen na yeyinɲɛ
 sɛnrɛ yuun li woolo pe ni*

¹ Yurukɔɔlɔ to wi sɛwɛ yurugo. Kore pinambiile
 pe Yenɲele gbɔɔyurugo.

² Yawe Yenɲele, mà kajɛɲɛ pye ma tara woolo
 pe kan,

Zhakobu setirige piile mbele pàa yigi kasopiile,
mà sòngòrò ma pan pe ni.

³ Mòò woolo pe kajògòrò ti laga pe go na,
mà pe kapere ti ni fuun ti kala yaga pe na.

Wònmatigiwèn laga.

⁴ Mòò nanḡbanwa gbòò pi ni fuun pi sogo we ni,
mòò kònró tandorogo ki kò we ni.

⁵ We shòfò Yènḡelè, sòngòrò ma we lè naa,
mòò nanḡbanwa pi kò we kanḡgòlò!

⁶ Naga yèn ma, ma yaa koro mbe nawa ḡban
we ni suyi wi le?

Naga yèn ma, ma yaa koro mbòòn nanḡbanwa
pi tɛgɛ we ni sanga pyew fò tetete wi le?

⁷ Naga yèn ma, mboro ma ma yaa sòngòrò mbe
pan mbe fanḡga fònḡgò le we ni,
janḡgo woro mbele ma woolo, waa yògòri ma ni
wi le?

⁸ Yawe Yènḡelè, ma kagbaraga ki pye we kan,
ma we shò!

⁹ Yènḡelè li yèn na ḡga yuun, Yawe Yènḡelè li
yèn na ḡga yuun, mi yaa ki logo;

li yèn na yeyinḡge sènre yuun li woolo pe ni,
poro mbele pè pe yɛɛ kan li yeri pe ni;

janḡgo paga ka sòngòrò naa wa pe tijinliwɛ fu
kapyere ti ni.

¹⁰ Kaselege ko na, mbele pe maa fyɛ Yènḡelè li
yɛgɛ, li shòwò pi yèn ma yòngò pe ni,
janḡgo sanni jènri, li gbògòwò yanwa pi pan pi
koro laga we tara ti ni.

- 11 Kagbaraga konaa kaselege ki ni, tìri yεε fili,
kasinᅅge konaa yeyinᅅge ki ni tìri yεε yigi.
- 12 Kaselege ki ma yiri laga tara ti ni paa yεε ᅅga
na yariluguro ma fi;
kasinᅅge ko ma yiri wa naayeri ma tigi laga tara
na.
- 13 Yawe Yεᅅᅅε lo jate li yaa fεrεwε kan we yeri,
kona tara ti yarilire ti yaa la yongɔ.
- 14 Kasinᅅge ki yaa pye wa we Fɔ wi yεε,
mbaa wi konɔ li gbεᅅε wi kan.

86

Yεᅅᅅε yεnrεwε

mba pi ma pye jɔlɔɔ sanga

- 1 Davidi wi Yεᅅᅅε yεnrεwε.
Yawe Yεᅅᅅε nunᅅbolo jan na yeri, mala yon
sogo,
katugu mi yεn fyɔnwɔ fɔ, ma pye yunᅅbɔɔrɔ ni!
- 2 Tanla go singi, katugu milan yεε kan ma yeri!
Mboro ma yεn na Yεᅅᅅε le,
mi ᅅa ma tunmbyee, na shɔ, milan jigi wi taga
ma na!
- 3 We Fɔ, na yinriwε ta,
katugu mboro mi yεn na gbele na yinri pilige
pyew!
- 4 Ki yaga ma nayinmε kan mi ᅅa ma tunmbyee
na yeri,
katugu na jatere wi yεn ma tεᅅε mboro na we
Fɔ!
- 5 Ee, ma yεn jεᅅᅅε we Fɔ, ma maa kapere ti kala
yari.
Ma kagbaraga ki yεn ma gbɔɔ mbele fuun pe
maa gbele nɔɔ yinri pe kan.

6 Yawe Yenñele, nuñgbolo jan mala yenrewe pi logo,

mala yenrewe gbɔɔ pi logo!

7 Mi kaa jolo sanga ña ni, mi ma gbele mbɔɔn yeri mala saga,

katugu ma mala yon sogo.

8 We Fɔ, yarisunndo ti ni, ka woro wa paa mboro yen,

yaraga ka kpe se ya mbe ñga mà pye ki pye.

9 Cenñele ñgele fuun mà da,

ke yaa kaa paan mbaa kanñguuro kanni ma yege sɔgɔwɔ, we Fɔ,

mbaa ma mege ki gbogo.

10 Katugu ma yen ma gbɔɔ, ma maa kagbɔgolo piin,

mboro nuñgba ma yen Yenñele le.

11 E, Yawe Yenñele, na naga ma konɔ li ni!

Pa mi yaa la tanri ma kaselege ki na;

na jatere wi pye nuñgba, mbaa fye ma yege.

12 We Fɔ, na Yenñele, mi yaa loon sonni na kotogo ki ni fuun ni,

mi yaa loon mege ki gbogo wagati wi ni fuun ni.

13 Katugu ma kagbaraga ki gbɔɔ na kanñgolo, màla sho kunwɔ pi wetijugo ki kee.

14 E, Yenñele, mbele pe maa pe yege gbogo, pèle yiri na korɔgɔ,

lewelimbele pele yen naga jaa mbanla gbo,

pe woro na jatere piin ma wogo ki na.

15 Ëen fɔ mboro wo na we Fɔ, ma yen Yenñele na li yen yinriwe tafɔ konaa yuñgbɔgɔɔ tafɔ,

maa la nawa ngbanni jaga jaga, ma kagbaraga
kì gbɔɔ, a ma yen senre nunɔba yofɔ.

¹⁶ Ki yaga ma yege wa na yeri mala yinriwe ta,
ma fanɔga ki le mi ɔa ma tunmbyee na ni,
mi ɔa ma tunmbyee jele wi pinambyɔ, na shɔ!

¹⁷ Kacɛn wa pye maga naga na na fo ma yaa
kajɛnɔge pye na kan,
janɔgo na juguye pe ki kacɛn wi yan, ki fere wa
pe na;
katugu Yawe Yenɔjele, mboro mɔla saga, mala
kotogo ki sogo na na!

87

*Siyon ca ko ki yen cɛngele
ke ni fuun ke cagbɔɔ ye*

¹ Kore pinambiile pe Yenɔjele gbɔɔɔyurugo. Yu-
rugo.

Yenɔjele li Zheruzalemu ca ki nɔɔ le wa yanwira
kpoyi ti go na.

² Siyon ca ki yen ma Yawe Yenɔjele li ndanla ma
we Zhakɔbu setirige piile pe cara sannda
ti ni fuun ti na.

³ E, mboro Yenɔjele ca ye,
ɔga ki yen na yuun ma wogo na, ki yen ma
gbɔɔwɔ kala.

Wɔnmatigiwen laga.

⁴ Na jenfenne pe ni, mi yen na Ezhipiti tara fenne
pe mege yinri, naa Babilɔni tara fenne,
ma pinle Filisiti tara fenne, naa Tiri ca fenne
konaa Etiyopi tara fenne pe ni;

ki woolo pa pɛ se wa ki tara ti ni.

⁵ Siyon ca ko na, ki daga paa ki yuun ki wogo na
fo:

«Pa pe ni fuun nunḡba nunḡba pè se laga ki ni.
Yenḡele na yaara ti ni fuun ti go na, lo li ca ki
kan yeresaga ni.»

⁶ Yawe Yenḡele li yen na cengɛle ke jinri na ke
mere ti yonlogi,
naga yuun ke ni fuun nunḡba nunḡba ke wogo
na fo: «Pa cenle na li se laga Siyon ca ki
ni.»

Wonmatigiwen laga.

⁷ Yurukoolo naa yofenne pe yen naga yuun Siyon
ca ki wogo na fo:
«Pa na ferewe pyew pi yiri laga ma ni.»

88

*Lere ḡa wi yen na kee kuwele
wi Yenḡele yenrewe*

¹ Yurugo. Kore pinambiile pe Yenḡele
gbogoyurugo. Yurukoolo to wi sewe yurugo,
pe maa ki koo na wegele wiin. Ezirahi setirige
pyo Hema wo nagawa yurugo yi.

² Yawe Yenḡele, na shofɔ Yenḡele,
mi yen na gbele ma yege sogowo yonlo naa
yembine fo mala saga.

³ Ki yaga na yenrewe pi gbɔn wa ma na,
nunḡbolo jan mala gbelege ki logo!

⁴ Katugu jologo kilan sen,
mi yongɔ kunwo pi ni toon.

⁵ Pe yen nala jate mako kufenne pe ni,
mi yen paa lere ḡa fanḡga ko wi ni.

⁶ Mi yen sinlesaga wa gboolo pe sogowo,
paa leele mbele pè ku mako, a pè pe sinḡge wa
fanra ti ni pe yen,

poro mbele ma jatere wi woro pe na naa,
ma woro na yaraga ka kpe piin pe kan naa.

7 M̀àla wa wetijugo ka ni,
m̀àla wa wa diwi gb̀ol̀o li ni, wa wege ki ǹogona.

8 Ma nanjbanwa gb̀oo p̀i gb̀on na na,
ma pye paa k̀ogje t̀onm̀o mba pi maa yinrigi na
tuun pi yen mala ỳon t̀on.

Ẁonmatigiwen laga.

9 M̀àla jenfenne pe laga na na,
mala pye paa yaritijaanga yen pe yege na.
M̀àla ỳon t̀on j̀ol̀og̀o ki ni, yirisaga woro na na.

10 J̀ol̀og̀o kilan yengele ke ẁo na na binriw.
E, Yawe Yeǹe, pilige nunjba nunjba pyew mi
ma gbele mb̀oon yeri mala saga,
mi mala keyen yi yirige ma wa wa ma yeri ǹoo
yenri.

11 Naga yen ma, ma yaa ma kaf̀onjog̀o ke pye
kuulo poro kan wi le?

Naga yen ma, kuulo pe mbe ya yiri naa mb̀oon
son wi le?

Ẁonmatigiwen laga.

12 Naga yen ma, mbe pe ta wa fanra ti ni, pe yaa
ma kagbaraga ki senre yo wa wi le?

Naga yen ma, ma yen senre nunjba yof̀o yege
nga na, pe yaa ki yege yo wa kuulo tara
wi le?

13 Amb̀o wi yaa ma kagb̀og̀o koro jen wa kunẁo
pi diwi wi ni?

Ma yen sinre yege nga na, amb̀o wi yaa ko jen
wa fegere tara ti ni?

14 Eɛn fɔ, mi wo na, Yawe Yenɲele, mboro mi yen
na gbele nɔɔ yinri mala saga,
pinliwe ni mi mɔɔ yenri.

15 E, Yawe Yenɲele, yinɲi na, a ma silan je?
Yinɲi na, a ma sɔɔn yeɛ lara na na?

16 Maga le na puwen pi ni, mi yen na jɔlɔ, ma
yɔngɔ kunwɔ pi ni tɔɔn,
mà fyere gbɔrɔ wa na na fɔ mala jigi wi kɔn na
na.

17 Ma nanɲbanwa kayanɲa kɪ to na na,
fyere kagbɔgɔlɔ ngele mà wa na na, kànla
yinwege ki jɔgɔ pew.

18 Ke yen mala maga pilige pyew paa tonɲgbɔɔ
yen,
mala tɔn keɛ ki ni fuun na.

19 Mالا wenne naa na cɛnyɛnle pe laga na na,
diwi wo cɛ wì koro na cɛnyɛnle we.

89

*We Fɔ, yɔn fɔgɔlɔ ngele mà kɔn
wunlunanɲa Davidi wi yeri,
ke koro se yeri?*

1 Ezirahi setirige pyɔ Etan wi nagawa yurugo†.

2 Mi yaa la Yawe Yenɲele li kagbaraga ki koo
yurugo ni sanga pyew,
mà yen senre nunɲba yofɔ yege nɲa na, mi yaa
laga yari sanga pyew fɔ tetete.

3 Mi yen naga yuun fɔ ma kagbaraga ki yen wa
fɔ sanga pyew,
ma yen senre nunɲba yofɔ yege nɲa na, mà
yeresaga kan ki yeri wa yenɲele na.

† 89:1 89.1: 1 Wunlu 5.11

4 We Fɔ, màa ki yo ma yo fɔ: «Mì yɔn finliwɛ le
na tunmbyee Davidi ɲa mì wɔ wi ni,
mìla wugu maa kan ma yo fɔ:

5 <Mi yaa yeresaga kan ma setirige piile pe yeri
fɔ sanga pyew,
mi yaa yeresaga kan ma wunluwɔ pi yeri sanga
pyew fɔ tetete†.> »

Wɔnmatigiwɛn laga.

6 Yawe Yɛnɲɛlɛ, naayeri wo naa wi nawa yaara
ti ni ti yɛn nɔɔ sɔnni ma kagbɔgɔlɔ ke kala
na,

ma yɛn sɛnrɛ nunɲba yofɔ yɛgɛ ɲga na, mbele
pe yɛn kpoyi† pe yaa laga wogo ki yari.

7 Yawe Yɛnɲɛlɛ, ambɔ wi yɛn wa naayeri, ɲa wi
mbe ya mboo yɛɛ taanla ma ni?

Yɛngɛɲɲɛlɛ ke ni, liliin li yɛn wa paa mboro yɛn
Yawe Yɛnɲɛlɛ?

8 Yɛnɲɛlɛ li yɛn fyɛrɛ yaraga wa mbele pe yɛn
kpoyi pe gbogolomɔ pi sɔgɔwɔ,

li yɛn fyɛrɛ ni ma wɛ mbele fuun pe yɛn mali
maga pe na.

9 Yawe Yɛnɲɛlɛ, Yɛnɲɛlɛ na yawa pi ni fuun fɔ,
yawa yɛn ambɔ ni paa mboro yɛn, Yawe
Yɛnɲɛlɛ?

Ma yɛn sɛnrɛ nunɲba yofɔ mɔɔ yɛɛ maga kɛɛ ki
ni fuun na.

10 Kɔgoje wi ka yiri mbaa tinni, mboro ma maa
pye wi ma sinlɛ,

† 89:5 89.4-5: 2 Sami 7.12-16; 1 Kuro 17.11; Yuuro 132.11; Kapye
2.30 † 89:6 89.6: ɲga kɔ yo fɔ mbele pe yɛn kpoyi ko yɛn na
para mɛrɛgɛye poro sɛnrɛ na.

na wi tɔnmɔ pi kaa yinrigi mbaa tuun, mboro
ma maa sinŋge.

11 Mboro mà kɔgɔje yaripege Arahavu† ki purugu
maga pye gboo,

màa ma juguye pe gbɔn ma pe jaraga ma yawa
gbɔɔ pi ni.

12 Naayeri wi yen ma woo, tara ti yen ma woro
fun,

mboro mà dunruya wo naa wi nawa yaara ti ni
fuun ti da.

13 Mboro ma yɔnlɔparawa kamɛŋɛ kɛɛ naa
yɔnlɔparawa kalige kɛɛ ki ni ti da,

Tabɔri yanwiga naa ɛrimɔ yanwiga ki ni, ti yen
na jɔrɔgi na yɔgɔri ma mɛɛ ni.

14 Fanŋga yen ma kɛɛ ki ni fɔ jɛŋɛ,

yawa yen ma kɛɛ ki ni,

ma fanŋga kɛɛ ki yen ma yiri wa naayeri.

15 Kasinŋge ko naa kaselege ki ni, to tɔɔn
wunluwɔ pi tenge,

kagbaraga konaa mbe pye sɛnrɛ nunɠba yofɔ, to
ti maa yaan wa ma yɛɛ sɔgɔwɔ.

16 Yawe Yenŋɛɛ, mbaa ma sɔnni yuuro ni, cɛnlɛ
na li woolo pe yen maga jɛn, fɛrɛwɛ yen
pe woo!

Pe yaa la tanri ma yɛɛ, wa ma yanwa pi ni.

17 Pe yaa la yɔgɔri suyi ma mɛɛ ki kala na,

† 89:11 89:11: Faa, Babiloni tara fɛnnɛ pe munɠooro nda ti maa
para dunruya wi da yɛɛ nga na ki na, wa ti ni, yaripege nga pe
yinri Arahavu ki yen ma taanla kɔgɔje wo ni. Laga ki laga nga
ki ni, ki yaa pye Arahavu wi yen ma taanla Ezhipiti tara to ni.

ma yen sinne yege nga na, ki maa gbogowo kaan
pe yeri.

18 Katugu mboro ma yen pe gbogowo naa pe
fannga ye,
ma kagbaraga ko fannga na we ma cew ta.

19 Kaselege ko na, we tuguron sigeyaraga ki yen
Yawe Yenjele mboro kee na,
mboro Izirayeli woolo Yenjele kpoyi le, we
wunlunana wi yen mboro kee.

20 Pilige ka, ma ma yee naga yariyanga† ni,
mbele pe pe yee kan ma yeri, ma para pe
ni, ma yo fo:

Mi malingbon kotogofa wa saga,
mi lefonho wa wo wa janwa wi sogowo.

21 Milan tunmbyee Davidi wi ta,
mila sinne kpoyi pi wo wi na maa wo†.

22 Mi jate mi yaa kee le wi ni mboo togo,
na yawa pi yaa fannga le wi ni.

23 Wi jugu wi se ya pan mboo fo,
lepee wi se ya mbe fannga ta wi na.

24 Mi yaa kaa winfenne pe tongolo wa wi yege,
mbe win wi panrafenne pe ni.

25 Mi yaa pye senre nungba yofa wi ni mbe
kagbaraga pye wi kan,
wi wunluwo fannga ki yaa la gbogo mbaa kee
yege na mege ko kala na.

26 Mi yaa kogoje wi le wi kee,
mboo tege gbaanla pe go na†.

† 89:20 89.20: 2 Sami 7.4-17; 1 Kuro 17.1-15 † 89:21 89.21: 1
Sami 13.14; 16.12; Kapye 13.22 † 89:26 89.26: Ki verise na wi
senre ti koro wo yen fo Yenjele li yaa wi tege tara lombondo ti
go na.

- 27 Wo na, wi yaa kaa na yenri mbaa yuun fɔ:
«Na to, na Yenɲele, mboro ma yen walaga nga
kilan sho.»
- 28 Mi wo na, mi yaa kaa pye na pinambyɔ
konɓanna,
mboo yirige mbe wɛ dunruya wunlumbolo pe ni
fuun pe na†.
- 29 Mi yaa ti na kagbaraga ki koro wi ni fɔ sanga
pyew,
mi yaa ti na yɔn finliwɛ mba mi le wi ni pi
yeresaga ta wi ni.
- 30 Mi yaa ti setirige piile mbaa yinrigi wi punɓo
na suyi,
mbe ti wi wunluwo pi koro wa suyi paa yege nga
na naayeri wi yen wa we.
- 31 «Na wi setirige piile paga na lasiri wi wa,
na pe woro na tanri mbaa yala na
kakɔndɛgeɲgele ke ni,
- 32 na paga na kondɛgeɲgele ke jɔgo,
na pee na ngasegele ke le mbaa tanri ke na,
- 33 pa kona mi yaa yiri pe kɔrɔgo kanɲgaga ni
mbe pe jɔlo pe mbalogowo pi kala na;
mbe yiri pe kɔrɔgo mbe pe gbɔn pe mbasinmɛ pi
kala na.
- 34 Ɛen fɔ mi se na kagbaraga ki yaga wi kanɲgolo,
mi yen senre nunɓa yofɔ yege nga na, mi sege
wogo ki sa wi ni.
- 35 Mi se na yɔn finliwɛ pi jɔgo wi ni,
mi se na yɔn senre ti kanɲga wi kanɲgolo.
- 36 Mila wugu wugusaga nunɓa ki wogo na, mi
yen kpoyi yege nga na ki na,

† 89:28 89:28: Naga 1.5

fɔ mi se Davidi wi fanla.

³⁷ Setirige piile yaa la yinrigi wi pungo na suyi,
wi wunluwɔ pi yaa mɔ na yegɛ sɔgɔwɔ paa yɔnlɔ
ki yen.

³⁸ Pi yaa yeresaga ta fɔ sanga pyew paa yenɛge ki
yen,
ko ŋga ki yen sɛrɛfɔ ŋa wi yen kaselege fɔ wa
kambaara ti pungo na.»

Wɔnmatigiwen laga.

³⁹ Ɛɛn fɔ, we Fɔ, konaa ki ni fuun, mà je wunluwɔ
ŋa mà sinmɛ kpoyi wo wi na maa wɔ wi
na, màa wa,
mà nawa ŋgban wi ni.

⁴⁰ Yɔn finliwɛ mba màa le ma tunmbyee wi ni,
màa jɔgɔ,
màa wunluwɔ njala li kɔw wa wi go na mali wa
tara mali tɛgɛ fyɔngɔ ni.

⁴¹ Màa malaga sigemboro ti ni fuun ti jaanri,
ma malaga sigecara ti tɔngɔ.

⁴² Torofenne pe ni fuun pòo yaara ti koli,
wi cɛnyɛɛnlɛ pe yen naa tifaga.

⁴³ Wi winfenne mà pe kotogo ki kan pe na,
mà yɔgɔrimɔ kan wi juguye pe ni fuun pe yeri.

⁴⁴ Màa ti wi tokobi wii ya kala la yɔn,
ma suu saga malaga ki na.

⁴⁵ Wi wunluwɔ gbɔgɔwɔ màa kɔ,
màa wunluwɔ jɔngɔ ki jan tara.

⁴⁶ Màa wi lefɔnrɔ piliye yi were,
ma fɛrɛ gbɔrɔ wa wi na.

Wɔnmatigiwen laga.

47 Yawe Yenɲɛɛ, ma yaa koro mbaa ma yɛɛ lara
fo sa gbɔn wagati wiwiin?

Ma nanɲbanwa pi yaa koro mbaa yiin paa kason
yɛn fo sa gbɔn wagati wiwiin?

48 Ma jatere wi tɛɛ ki na fo na yinwege ki woro
sa,
ma kaga wele, ma maga yan sɛnwee piile m̀a pe
da pe kɔ pe wɔ wa.

49 Lere wiwiin wi yɛn wa, wi yaa koro yinwege
na wi se ka ku?

Ambɔ wi mbe ya mboo yɛɛ shɔ kunwɔ pi kɛɛ?
Wɔnmatigiwɛn laga.

50 E, Yawe Yenɲɛɛ, kagbaraga ɲga m̀a pye na
piin fafafa, ki kari se yeri?

M̀a wugu mbe kagbaraga ɲga pye Davidi wi kan
mbe yala ma yɛn sɛnrɛ nunɲba yofɔ yɛɛ
ɲga na ki ni, ki koro se yeri?

51 E, we Fɔ, leele pe yɛn nɔɔ tunmbyeele pe tifaga
yɛɛ ɲga na, ma jatere wi tɛɛ ki na,
ma jatere wi tɛɛ ki na fun fo ki janwa gbɔɔ na,
pa li go tuguro ti yɛn mi go na.

52 E, Yawe Yenɲɛɛ, ma jatere wi tɛɛ ki na fo ma
juguye pe yɛn nala tifaga,
lere ɲa m̀a sinmɛ pi wo wi na maa wɔ, ma juguye
pe yɛn naa tuuro lee naa tifaga.

53 Sɔnmɔ mbe pye Yawe Yenɲɛɛ li woo fo sanga
pyew!

Anmiina, anmiina.

SEWE TIJERE WOO

*Yenñele li yen kosaga fu,
 een fɔ senwee wi yen torofɔ*

¹ Yenñele li lere Moyisi wi Yenñele yenrewe.

We Fɔ, mboro ma yen we larasaga sanga wi ni
 fuun, fɔ tetete.

² Sanni ma sa yanwira ti da,
 sanni ma sa dunruya wi da,
 mboro ma yen Yenñele sanga pyew fɔ tetete.

³ Mboro ma ma ti senwee wi ma songɔɔ wa
 taambugɔ ki ni,
 ma maa pye fɔ: «Senwee pyɔ, songɔɔ wa tara ti
 ni†.»

⁴ Katugu yeɛ wagakele (1 000) li yen ma yege na
 paa yunmbaan pilige ŋga kɪ toro ki yen,
 nakoma paa yembine leri yɔn ka yen†.

⁵ Ma ma senwee piile pe yinwege ki pe mbege wɔ
 wa,
 ki ma kɔ paa wɔnlɔwɔ jenri ma kaa kɔ pinliwe
 yɔn na we,
 ki ma kɔ paa yan yen.

⁶ Pinliwe ni, yan ki ma fyenwe, ma pelegi,
 yɔnlɔkɔgɔ ki ma fanla, mee waga.

⁷ Ma nanɣbanwa pɪ we jɔgɔ,
 ma nanɣbanwa gbɔɔ pi yen na we sunndo wi
 kɔɔn we na.

⁸ Ma yege yen we kajɔgɔɔ ti na,
 mà we kagala ŋgele ke yen ma lara ke yirige
 funwa na, ma ke tege ma yege sɔgɔwɔ.

⁹ We yinwege ki yen na were na kee ma
 nanɣbanwa pi kala na,

† 90:3 90.3: Zhene 3.19 † 90:4 90.4: 2 Pye 3.8

we yegele yon ki ma ko paa yon tifelege wonsaga
nungba yen.

10 We yinwege piliye yi mbe ya yele nafa taanri
ma yiri ke yon ko tin,

na leele mbele ka pye fannga ni, poro mbe ya
mbe yele nafa tijere ta.

En fo wa ko yinwege ko ni, tege naa jologo ki
yen wa;

dunruya yinwege ki ma ko fyaw, woro fun waa
toro na kee win.

11 Amba won nanngbanwa pi kosaga jen?

Ma nanngbanwa gbao mba pi ma ti leele pe maa
ma fyε, amba wuu kosaga jen?

12 We naga wege jen fo we yinwege piliye yi yen
ma jiri,

janngo we ya we kaje nme ta wa we kotogo na!

13 Yawe Yennele, ma yaa nawa ngban we ni fo sa
gbon wagati wiwiin?

Songoro ma pan we korogo,
ma we yinriwe ta!

14 Pinliwe ni, ma kagbaraga ki pye we kan ma we
yege tin,

pa we yaa la jorogi nayinme ni we yinwege piliye
yi ni fuun ni.

15 Ma fere ti wa we na ma saa gbon piliye yon
nga na, nayinme kan we yeri mbe yala ki
piliye yon ki ni;

wε jolo ma saa gbon yele yon nga na, yogorimo
kan we yeri mbe yala ki yele yon ki ni!

16 Ki yaga mo kapyegele ke naga woro mbele
ma tunmbyeele we na,

moo gbogowo yanwa pi naga we setirige piile pe na!

17 We Fɔ, we Yenɲele, ki yaga ma yinne pi ton we na!

Ma ti we kee tunndo tila yongo tila kee yege!

Ee, ma ti we kee tunndo tila yongo tila kee yege!

91

*Yenɲele li yen li woolo
pe larasaga*

¹ Lere ɲa fuun wi maa ye lara wa Yenɲele na yaara ti ni fuun ti go na li tanla, wo ma wogosaga ta wa lo na yawa pi ni fuun fo li yinne pi ni.

² Wi ma Yawe Yenɲele li pye fo: «Ma yen na larasaga, ma pye na malaga sigeca, ma yen Yenɲele na milan jigi wi taga li na.»

³ Katugu lo li moo sho mere janfo wi mere ti kee, moo sho yambewe mba pi maa jogowo piin pi kee.

⁴ Li yaa ton ma na paa yege nga na ngolo ma kaa wi piile ton wi kanwira sire ti nogo, ma yaa ma ye lara wa li yeri paa yege nga na ngolo ma kaa wi piile lara wi kanwira nogo.

Li yen senre nungba yofa yege nga na, ki yen paa tuguron sigeyaraga yen nakoma paa malaga gbonderege yen noo go singi.

⁵ Kona yaara nda ti maa fyere waa lere na yembine, ma se ka fyere ko ka na,

nakoma wangala ngele pe mbe ya mboon won
ke ni yonlo na;

⁶ nakoma yambewe mba pi maa tooro wa diwi
wi ni mbe sa to lere na,
nakoma kapege nga ki ma to lere na mboo gbo
yonlo ngbanga na, ma se ka fye ko ka na.

⁷ Ali na lere wagakele (1 000) ka to mbe ku le ma
tanla,
lere wagake (10 000) mbe to wi ku wa ma kalige
kee ki na,
yaraga kpe se mboro ta.

⁸ Mboro wo na, ma yengele ke kan maa wele,
ma yaa ki yan yeye nga na Yenjele li yaa lepee
pe sara.

⁹ Kaselege ko na, Yawe Yenjele li yen laga nga
ma saa karafa wa,
Yenjele na yaara ti ni fuun ti go na, mali pye ma
larasaga.

¹⁰ Kapege kpe se gbɔn ma na,
yambewe kpe se gbɔn ma go woolo pe na;

¹¹ katugu li yaa kono kan li merageye pe yeri,
mbe yo paa wele ma na wa ma kongolo ke ni
fuun ke ni[†].

¹² Pe yaa ma togo wa pe keyen yi ni, jango maga
kon tologo ki kurugo sinndelege ka na[†].

¹³ Ma yaa ka jara wi tangala mbe toro, mbe
merage ki tangala mbe toro,

[†] 91:11 91.11: Mati 4.6; Luki 4.10 [†] 91:12 91.12: Mati 4.6; Luki 4.11

ma yaa ka jara yirifonŋo wi tangala mbe toro,
 mbe woogo pege ki tangala mbe toro,
 yaraga ka se pye ma na†.

14 We Fɔ wi yo fɔ: «Ki kaa pye mi yen maa
 ndanla, mi yaa wi sho ti yeri,
 mi yaa laa go singi, katugu wilan jen.

15 Na wi kanla yeri mboo saga, pa mi yaa wi saga;
 wi jologo sanga ni, mi jate mi yaa pye wi ni,
 mi yaa wi sho mbe gbogowo kan wi yeri.

16 Mi yaa ka yinwetonlogo kan wi yeri mboo
 yenle tin,
 mi yaa ki naga wi na fo muwi mi yen shofɔ we.»

92

*Ki yen ma yon
 mbaa Yenŋele li sonni*

1 Yenŋele gbogoyurugo. Cenpilige yurugo.

2 Ki yen ma yon mbaa Yawe Yenŋele li gbogo,
 mbaa yuuro koo mbaa lo na yaara ti ni fuun ti
 go na li mege ki sonni;

3 mbaa ma kagbaraga ki senre yuun pinliwe ni,
 ma yen senre nungba yofɔ yege nga na, mbaa ki
 yari yembine;

4 mbaa ki piin ngoni mangala ke woo ni,
 naa juru ni konaa ngoni gbongo ni.

5 E, Yawe Yenŋele, kapyegele ngele ma pye, ke
 yogorimo kan na yeri,
 mi yen na jorogi nayinme ni ma kee tunngo ki
 kala na.

6 E, Yawe Yenŋele, ma kapyegele ke tugbolo,

† 91:13 91:13: Luki 10.19

ma jatere wi yen ma jugo.

⁷ Kambajenje wila kala lo la jen wa ki ni,
 lembige kila tijinliwe ta mbege koro jen.

⁸ Ali na lepeele paga yiri mbe jiti paa yan yen,
 ali na kapere pyefenne pe kagala ke kaa yongo
 la kee yege,
 pe yaa ka tongo mbe wo wa pew.

⁹ Een fo, mboro wo na, Yawe Yennele,
 ma yen yaara ti ni fuun ti go na fo sanga pyew.

¹⁰ E, ma juguye pe wele Yawe Yennele,
 ma juguye pe wele pe yen na koo na woo wa,
 mbele fuun pe yen na kambasinnde ti piin, ma
 yaa pe gbɔn mbe pe jaraga.

¹¹ Ma ma fannga kan na yeri paa yanno wogo
 yen,
 ma sinne nuwo taan fonmbo wo na na mala
 nawa pi yinngi.

¹² Mi yen nala winfenne pe tolo li yaan,
 mbele pe yen na yinrigi na korogo mbe kapege
 pye na na, na nungbolo yen pe gbelege ki
 na.

¹³ Een fo lesinmbele pe kagala ke maa yongo na
 kee yege paa sengendige ma kaa na tonlo
 we,
 pe maa fannga taa na kee yege paa Liban tara
 sediri tire ti yen.

¹⁴ Pe yen paa tige yen nga pe sanri wa Yawe
 Yennele li go ki ni,
 pe ma yiri ma yon wa we Yennele li sherigo
 gbogo londo nawa pi ni.

¹⁵ Ali mbege ta pe le, pe maa siin,

pe yen tɔnmɔ ni na funnu;

¹⁶ ki ka pye ma, ki maga naga fɔ Yawe Yenɲele li
yen ma sin,

lo li yen na walaga mbaa na go singi, kambas-
inɲe kpe woro li ni.

93

Yawe Yenɲele li yen wunluwɔ

¹ Yawe Yenɲele li yen wunluwɔ,
gbɔgɔwɔ pi yen mali fere paa yaripɔrɔ yen,
Yawe Yenɲele lili yeɛ fere jate, fanɲga yen li ni
mali maga paa kurusijara yen.

Ki kala na, dunruya wi yen ma gbegele ma cɛn,
wi se ya wɔ wa wi yɔnlɔ.

² We Fɔ, ma wunluwɔ pi yen ma gbegele ma tɛɛɛ
maga ɛ wa fafafa,
ma yen Yenɲele, maga ɛ wa fafafa fɔ tetete.

³ Yawe Yenɲele, gbaanla tɔnmɔ pi yen na tinme
yinrigi,

gbaanla tɔnmɔ pi yen na tinni,
gbaanla tɔnmɔ pi yen na kunlu ɲgbanga.

⁴ Ɛɛn fɔ Yawe Yenɲele li yen yaara ti ni fuun ti
go na wa naayeri lara ti ni.

Li fanɲga kɪ gbɔgɔ ma we tɔnɲgbɔɔ tinme na,
kɪ gbɔgɔ ma we kɔgɔje tɔnmɔ mba pi maa yinrigi
na tuun pi fanɲga ki na.

⁵ Yawe Yenɲele, ma kondɛgenɲele ke yen kase-
lege piiri,

mbe dunruya wi ta wa sanga ŋa fuun ni, ma
sherigo gbogo ki daga mbe pye kpoyi.

94

*Leele pe kambasinnde
ti kayan̄ga wɔ pe ni, Yen̄ɲɛɛ*

¹ Yawe Yen̄ɲɛɛ, kayan̄ga wɔfɔ Yen̄ɲɛɛ,
kayan̄ga wɔfɔ Yen̄ɲɛɛ, ma yɛɛ naga!

² Mboro ŋa dunruya kiti kɔnfɔ, yiri ma yere,
mbele pe maa pe yɛɛ gbogo, ma pe sara ma yala
pe kapyegele ke ni!

³ Yawe Yen̄ɲɛɛ, naga yɛn ma, lepeele pe yaa koro
mbaa yɔgɔri fɔ sa gbɔn wagati wiwiin?
Enhen, pe yaa koro mbaa yɔgɔri fɔ sa gbɔn
wagati wiwiin?

⁴ Pe maa yɔngbɔgɔwɔ sɛnrɛ yuun na leele pe
tifaga,
ki tipere pyefenne pe ni fuun pe maa pe yɛɛ
gbogo.

⁵ E, Yawe Yen̄ɲɛɛ, pe yɛn nɔɔ woolo pe jɔɔ,
poro mbele ma kɔrɔgɔ ye, pɛ pe yigilɔmɔ pi
tisaw.

⁶ Pe yɛn na nan̄gunjaala naa nambann̄jɛɛn̄ɛ pe
kuun,
na pijiriwele pe kuun.

⁷ Pe ma yo fɔ: «Yawe Yen̄ɲɛɛ li woro na yaraga
ka yaan.

Zhakɔbu Yen̄ɲɛɛ lii kala la kpɛ jɛn wa ki ni.»

⁸ Ye ye yɛɛ yingiwɛ jɛn, yoro lembire re,

yoro tijinliwε fu fenne, ye yaa tijinliwε ta wagati wiwiin?

⁹ Yennele na li nungbolo li kan senwee wi yeri, naga yen ma, laa la nuru wi le?

Yennele na li yenmbyo wi gbegele senwee wi na, laa la yaan wi le?

¹⁰ Yennele na li maa cengele ke koro na ke nii konɔ, naga yen ma, li se ka ye le jologo wi le?

Lo na li maa leele pe nari jenne pi ni, li mbe ya pye tijinliwε fu fo wi le?

¹¹ Yawe Yennele li senweele pe jatere wi jen, ligi jen ma yo wi yen wagafe.

¹² Yawe Yennele, mboro ka lere na koro mboo le konɔ, ferewe yen ki fo wi woo, na maga ma lasiri wi naga lere na, ferewe yen ki fo wi woo!

¹³ Na jologo sanga ka gbɔn wi na, ma maa kotogo ki sogo wi na, ma si yala, wege ki yen na kon lepee wo mege ni.

¹⁴ Katugu Yawe Yennele laa li woolo pe wa, poro mbele pe yen li korogo ye, laa si je pe na.

¹⁵ Kiti wi yaa kaa kon naa kaselege ni, mbele fuun pe nawa pi yen ma sin pe na, pe yaa yenle wi na.

¹⁶ Ambɔ wi yaa yere na kala li ni lepee pe yege na, wa kiti konsaga?

Ambɔ wi yaa taga na pungo na mbe yiri ki kapege pyefenne mbele pe korogo?

¹⁷ Ndeε Yawe Yennele li sila na saga,

anme mila ku makɔ.

¹⁸ Sanga o sanga mila yo fɔ: «Na tɔrɔ ti yen na wonri;»

ko sanga wo ni, ma kagbaraga ki ma fannga le na ni Yawe Yenɲele.

¹⁹ Na na jatere wi ka lege na na sanga ɲa ni, ma mala kotogo ki sogo na na, mbe nayinme kan na yeri.

²⁰ Naga yen ma, mboro mbe yenle mbe gbogolo ki kiti konfenne legboleele pe ni, poro mbele pe ma Yenɲele li kondɛgenɲele ke wa, mbe si jɔlɔgo wa leele pe na?

²¹ Pe ma pe ye gbogolo ma yiri lesinɲe wi korɔgo, pe ma kiti wi kon mboo jan lere ɲa wi yen jeregisaga fu wi na, mboo gbo jaga.

²² Eɛn fɔ Yawe Yenɲele lo li yen paa na malaga sigeca yen nala go singi, na Yenɲele li yen walaga ɲga ki yen na larasaga.

²³ Li yaa ti pe kapere ti go kala li to pe na, li yaa pe tongo pe tipewe pi kala na. Ee, Yawe Yenɲele, we Yenɲele li yaa ka pe tongo.

95

*Leele pe daga mbaa Yenɲele
li gbogo konaa mbaa li sonni*

¹ Ye pan waa jɔrɔgi yɔgorimɔ ni Yawe Yenɲele li mege ni;

waa yuuro koo nayinme ni, mbaa Yenɲele na li yen paa we walaga yen konaa we shɔfo li sonni!

² Ye pan we kari wa li yege sɔgɔwɔ, we sharaga
kan li yeri,

waa yuuro koo nayinme ni waa li sɔnni!

³ Katugu Yawe Yenɲele lo li yen Yenɲele ɲgbɔgɔ
ye,

li yen wunluwɔ gbɔɔ yarisunndo ti ni fuun ti go
na.

⁴ Tara ti latijuguwo lara ti yen li kee,

yanwira titɔnrɔ ti namunjoye pe yen li woolo.

⁵ Kɔgɔje wi yen li woo, lo lùu da;

tara fun lo kee tunɲgo yi.

⁶ Ye pan we go sogo, we foli li yege sɔgɔwɔ weli
gbɔgɔ,

Yawe Yenɲele na li we da, we kanɲguuro kan li
nɔgɔ mbeli gbɔgɔ!

⁷ Katugu lo li yen we Yenɲele le,

we yen li woolo mbele li yen na kɔrɔsi,

we yen paa simbaɲbelege yen, ɲga lo jate li
yen na kɔnri.

Ki kala na, na ye ka li magala li logo nala,

⁸ yaga ka ye kotoro ti ɲgban ye ye na, paa yege
ɲga na kila pye wa Meriba laga ki na,

paa yege ɲga na kila pye wa Masa† laga ki na,
wa gbinri wi ni†.

⁹ Wa ki laga ki na, ye tɛleye pàa na wa ma wele,
pàa na yɔn ja wa ki lara ti na, ali maga ta pàa na

kapyegele ke yan o†.

† **95:8 95.8:** *Meriba* naa *Masa* wogo ko na, ye wele wa Ekizodi
17.7; 20.13 lara ti ni ki lara shyen ti wogo na. † **95:8 95.7-8:** Ebu
3.15; 4.7 † **95:9 95.9:** Eki 17.1-7; Nombu 20.2-13

¹⁰ Maga yigi fɔ ma saa gbon yeɛ nafa shyen, ki cenɛ woolo pe la kila kɔ na na; a m̀ sho fɔ: «Pe yen cenɛ woolo mbele pè wa ma la wa pe kotogo na, pe fanla konḡolo ke jen.»

¹¹ Ki kala na, wa na nanḡbanwa pi ni, m̀ wugu ma yo fɔ: «Pe se ye wa na wogosaga ki ni fyew†.»

96

*Ki daga dunruya woolo
paa yurugo koo
paa Yenḡeɛ li gbogo
(1 Kuro 16.23-33)*

¹ Ye yurugo fɔnḡɔ kɔ ye Yawe Yenḡeɛ li sɔn! Dunruya woolo ye ni fuun yaa yuuro koo Yawe Yenḡeɛ li kan!

² Yaa yuuro koo Yawe Yenḡeɛ li kan, yaa li sɔnni, yaa ki sentanra ti yari pilige nunḡba nunḡba pyew fɔ lo li yen shɔfɔ we.

³ Yaa li gbɔḡɔɔ yanwa pi senre yuun dunruya cengeɛ ke sɔḡɔɔ, yaa li kagbɔḡolo ke yeḡe yuun tara nunḡba nunḡba pyew ti woolo pe kan.

⁴ Katugu Yawe Yenḡeɛ li yen ma gbɔḡo, li daga paa li sɔnni fɔ jenḡe; li yen fyere yaraga ma we yarisunndo ti ni fuun ti na.

⁵ Katugu yarisunndo nda fuun cengeɛ sanḡgala ke maa gbogo ti woro yaraga ka, ɛen fɔ Yawe Yenḡeɛ lo li naayeri wi da.

† 95:11 95.11: Nɔmbu 14.20-23; Dete 1.34-36; 12.9-10; Ebu 4.3,5

6 Gbɔgɔwɔ yanwa naa tiyɔnwɔ pi yen li woo,
fanŋga naa tiyɔnwɔ pi yen wa li cɛnsaga kpoyi
ki ni.

7 Cɛngɛɛ ŋgele laga tara na, yaa Yawe Yɛnɲɛɛ li
gbogo,
yaa li gbɔgɔwɔ yanwa naa li yawa pi sɛnrɛ yuun!

8 Yaa Yawe Yɛnɲɛɛ li mɛgɛ ki gbogo,
yaa paan ye yarikanra ti ni yaa yiin wa li sherigo
gbɔgɔ londo ti ni.

9 Ye fɔli ye ye yɛrɛ ti jiile wa tara Yawe Yɛnɲɛɛ li
yɛgɛ sɔgɔwɔ yeli gbɔgɔ, li yen kpoyi yɛgɛ
ŋga na ki kala na†!

Dunruya woolo ye ni fuun yaa fyɛ yaa seri li
yɛgɛ!

10 Yaa ki yuun wa cɛngɛɛ ke sɔgɔwɔ fɔ: «Yawe
Yɛnɲɛɛ lo li yen wunluwɔ we!»

Ko kɪ ti tara ti yen wa ti yɔngɔɔ ke ni, ti se yeri
mbe wɔ wa ti yɔngɔɔ ke ni.

Yawe Yɛnɲɛɛ li yaa ka kiti kɔn cɛngɛɛ ke na
kasinŋge ni.

11 Naayeri yaara, yaa yɔgɔri, tara na yaara, ye
yin nayinmɛ ni,

kɔgɔje wo naa wi nawa yaara ti ni fuun, yaa
tinmɛ gbɔɔ yinrigi!

12 Yan nawa naa yanyaara ti ni fuun yaa yɔgɔri!
Kɔɔrɔ tire ti ni fuun yaa jɔrɔgi nayinmɛ ni!

13 Yaa ki piin Yawe Yɛnɲɛɛ li yɛgɛ sɔgɔwɔ,
katugu li yen na paan,
li yen na paan mbe kiti sinɲɛ kɔn tara woolo pe
na,

† 96:9 96.9: Yuuro 29.1-2

li yaa kiti kɔn dunruya woolo pe na mbe yala
 kasiɲge ki ni,
 li yaa kiti kɔn cɛngɛɛ ke na mbe yala li kaselege
 ki ni.

97

*Yɛɲɛɛ li yɛn wunluwɔ
 dunruya wi go na*

- ¹ Yawe Yɛɲɛɛ lo li yɛn wunluwɔ we,
 tara na woolo yaa yɔgɔri,
 lɔgɔ furo janwa woolo† ye yin nayinmɛ ni!
- ² Kambaaga naa diwi wɔlɔ yɛn mali maga,
 kasiɲge ko naa kaselege ki ni, to tɔɔn wunluwɔ
 pi tɛɲge.
- ³ Kason maa yiin wa li yɛgɛ,
 ɲga ki maa wi juguye pe sorogi kɛɛ ki ni fuun ki
 na.
- ⁴ Li yɛɲɛɛ yɛngɛɛmɛ pi ma yanwa yirige
 dunruya wi kan,
 tara woolo pe maga yan nɛɛ seri fyɛɛ ti kala na.
- ⁵ Yanwira ti yɛn na yanni Yawe Yɛɲɛɛ li yɛgɛ
 sɔgɔwɔ paa sɛnriɲguro yɛn
 ti yɛn na yanni Yɛɲɛɛ na dunruya wi ni fuun
 tafɔ li yɛgɛ sɔgɔwɔ.
- ⁶ Li yɛn ma sin yɛgɛ ɲga na, naayeri wi yɛn naga
 wogo ki sɛnre yuun,
 dunruya woolo pe ni fuun paa li gbɔgɔwɔ yanwa
 pi yaan.

† 97:1 97.1: Lɔgɔ furo janwa woolo ko kɔrɔ wo yɛn fɔ cɛngɛɛ
 ɲgele ke yɛn fɔ wa lege.

7 Mbele fuun pe maa yaara yanlere nda pè te ti gbogo,
 poro mbele pe maa pe yee gbogo yarisunndo ti kala na,
 pe yaa ka fere sho;
 yarisunndo sannda pyew yaa kannguro kanni
 Yawe Yenñele li yege sogowo mbaa li gbogo!

8 Siyon ca woolo pe yaa ki wogo ki logo mbe yin nayinme ni,
 Zhuda tara cara ti woolo pe yen na yogori kiti ña mà kon wi kala na.

9 Katugu Yawe Yenñele, mboro ma yen Yenñele na yaara ti ni fuun ti go na laga tara ti ni fuun ti ni,
 ma yen yarisunndo sannda pyew ti go na pew.

10 Yoro mbele Yawe Yenñele li yen ma ye ndanla, ye ti kapege ki ye mben;
 mbele pè pe yee kan li yeri li maa pe yinwege ki korosi,
 li ma pe sho lepee wi kee.

11 Yenñele li ma li kajenge yanwa pi yirige lesinñe wi kan,
 mbele pe nawa pi yen ma filige pe na, li ma nayinme kan pe yeri.

12 Yoro lesinmbele wele, yaa yogori Yawe Yenñele li kala na,
 ye yuuro ko yeli son li yen kpoyi yege nga na ki kala na!

98

Yenɲele lo li yen dunruya wi go na

¹ Yenɲele gbogoyurugo.

Ye yurufonɲɔ ko ye Yawe Yenɲele li sɔn,
katugu li kagbɔgɔlɔ pye!

Li cew ta li fanɲga kɛɛ ko naa li yawa kpoyi pi
fanɲga na.

² Yawe Yenɲele ligi naga dunruya woolo pe na fo
lo li yen shɔfo we,

li yen ma sin yege ɲga na, ligi naga cengele ke
na.

³ Li jatere wi yen li kagbaraga ki na konaa li
yen senre nunɲba yofɔ yege ɲga na ki na
Izirayeli woolo pe kanɲgɔlɔ;

dunruya wi kɛɛ ki ni fuun ki na, leele pɛge yan
fo we Yenɲele lo li yen shɔfo we.

⁴ Dunruya woolo ye ni fuun yaa jɔrɔgi yɔgɔrimɔ
ni yaa Yawe Yenɲele li sɔnni,

yaa jɔrɔgi nayinme ni, yaa yuuro koo yaa li
sɔnni!

⁵ Yaa yuuro koo ɲɔni ni yaa Yawe Yenɲele li
gbogo,

yaa li sɔnni ɲɔni magala naa yuuro shɔgɔ ni!

⁶ Yaa li sɔnni mbaanra winme konaa simbapene
yeenre mbaanra winme ni,

yaa jɔrɔgi yɔgɔrimɔ ni wunlunana wi yege
sɔgɔwɔ, Yawe Yenɲele le!

⁷ Kɔgɔje wo naa wi nawa yaara ti ni fuun, tila
tinme gbɔɔ yinrigi,

tara to naa ti nawa yaara ti ni fuun, tila tinme
gbɔɔ yinrigi!

⁸ Nɲbaanla tɔnmɔ pila kendagala gbɔɔn,

yanwira ti pinle pi ni tila jorogi nayinme ni!

⁹Tila ki piin Yawe Yenñele li yege sɔgɔwɔ, katugu
li yen na paan mbe kiti kɔn dunruya woolo
pe na!

Li yaa kiti kɔn dunruya woolo pe na mbe yala
kasinñge ki ni,
li yaa kiti kɔn cengele ke na mbe yala kaselege
ki ni.

99

Yawe Yenñele li yen kpoyi

¹Yawe Yenñele li yen wunluwɔ, dunruya woolo
pe yen na seri li yege sɔgɔwɔ fyere ti kala
na;

li wunluwɔ jɔngɔ ki yen ma tege wa Sherubenye
pe go na, tara ti yen na yege li yege sɔgɔwɔ.

²Yawe Yenñele li yen ma gbɔgɔ wa Siyɔn ca ki
ni,

li yen wa naayeri dunruya woolo pe ni fuun pe
go na.

³Ki daga leele paa ma sɔnni, mboro ña ma mege
kì gbɔgɔ, a ma yen fyere yaraga;

Yenñele li yen kpoyi.

⁴Mboro ma yen wunluwɔ, ki daga paa ma yawa
pi sɔnni,

kaselege ki yen mɔɔ ndanla,

ma ma kasinñge ki kan yeresaga ni,

mboro ma ma kaselege naa kasinñge ki le wa
Zhakobu setirige piile pe sɔgɔwɔ.

⁵Yaa Yawe Yenñele, we Yenñele li gbogo,

ye fɔli ye ye yere ti jiile wa tara le li tɔɔrɔ ti nɔgɔ!

Yenñele li yen kpoyi.

6 Moyisi naa Aron pàa pye li saraga wofenne poro
pele,

Samiyeli wila pye li yenrifenne wo wa;
pàa Yawe Yenɲele li yeri li pe saga, a li pe yon
sogo.

7 Laa pye na para pe ni wa kambaaga titonlogo
ki ni;

pàa li kakonndegengele ke yigi na tanri ke na,
ma li kondegengele ngele laa kan pe yeri ke
tanga ma ke yon fili.

8 Yawe Yenɲele, we Yenɲele, mboro màa pe yon
sogo;

màa pye pe Yenɲele, na làa pye na pe kala yari,
ɛen fo màa pye na pe kambasinnde ti fogo tonni
pe na.

9 Yaa Yawe Yenɲele, we Yenɲele li sonni,
yaa foli yaa li gbogo wa li yanwiga kpoyi ki yege
sogowa,

katugu Yawe Yenɲele, we Yenɲele li yen kpoyi!

100

*Leele pe ni fuun pe daga
mbaa Yenɲele li gbogo*

1 Yurugo mbe Yenɲele shari.

Dunruya woolo ye ni fuun yaa yogori yaa yuuro
koo Yawe Yenɲele li mege ni!

2 Yaa tunngo piin Yawe Yenɲele li kan yogorimo
ni!

Yaa paan li yege sogowa nayinme yuuro ni!

3 Yege jen ye yo fo Yawe Yenɲele lo li yen Yenɲele
le.

Lo li we da, we yen lo woolo.
 We yen li woolo ma pye paa li simbaŋbelege
 yen nga li yen na kōnri.

⁴ Yaa yiin wa li sherigo gbogo ki ni yaa li shari
 yuuro ni!
 Yaa yiin wa li sherigo gbogo londo ti ni yaa li
 sonni yuuro ni!
 Yaa li sonni yaa li mege ki gbogo!

⁵ Ee, Yawe Yenṅele li yen ma yon,
 li kagbaraga ki yen kosaga fu.
 Li yen senre nunḡba yofō wagati wi ni fuun ni
 fō tetete.

101

*Wunlunana wi yere ki yerewe
 mbaa tanri kasinḡe ki na*

¹ Davidi Yenṅele gbogoyurugo.
 Mi yaa la yuuro koo mbaa Yenṅele li kagbaraga
 naa li kasinḡe ki wogo yuun;
 Yawe Yenṅele, mi yaa la yuuro koo mbaa ma
 gbogo.

² Mbele pe nawa pi yen ma filige pe na, mi yaa
 bala mbaa tanri pe konō li na;
 Yenṅele, ma yaa pan na korogō wagati wiwiin
 ni?
 Mi yaa la tanri nawa jembe ni na go woolo pe
 sogowō.

³ Mi se yere ki na tipege mbaa piin na yege
 sogowō;

mbele pee Yenηεε jen pe tangalɔmɔ pi yen mala
mben,

mi se gbogolo pe ni ki wogo ki na.

⁴ Mi yaa na yεε laga lali nambewe fɔ wi ni,
mi se kapege kpe pye.

⁵ Lere o lere wi maa wi lewee yenε wi mεge jogo
larawa, mi yaa wi tɔngɔ mboo wɔ wa;

mbele pe maa yεge tungu leele na konaa mbele
pe maa pe yεε gbogo, mi se pe kala li kun
na yεε ni.

⁶ Na yεge ki yaa pye lesinmbele mbele laga tara
ti ni pe na,

mbe ti pe ka cɛn le na tanla.

Leele mbele pe nawa pi yen ma filige pe na, lere
o lere kaa tanri pe konɔ li na, wo yaa la
tunηgo piin na kan.

⁷ Lere o lere wi maa nambara piin,

wo wa se ka cɛn wa na go ki ni,

lere o lere wi maa finεεε,

wo wa se ka yere na yεge sɔgɔwɔ.

⁸ Pinliwε nungba nungba pyew,

mi yaa yiri mbe lepee mbele laga tara ti ni pe
tɔngɔ mbe pe wɔ wa,

janngo mbe kapege pyefenne pe ni fuun pe kɔ,

mbe pe wɔ laga Yawe Yenηεε li ca ki ni.

102

*Lere ɲa wi yen na jolo
wa yen na Yenɲele li yenri
luu saga*

¹ Jolɔgɔfɔ wa Yenɲele yenrewe, mbege ta wi fanɲga kila kɔ wi ni, a wì si yenri maa yunɲbɔgɔrɔ senre ti yo Yawe Yenɲele li kan.

² Yawe Yenɲele, na yenrewe pi logo, yerege ɲga mila ma yinri mala saga, ki yaga ki gbɔn wa ma na!

³ Na mi kaa jolo pilige ɲga ni, maga kɔɔn yeɛ lara na na!

Nunɲbolo jan ma logo na yeri!

Na mi ka gbele mbɔɔn yeri mala saga, mala yon sogo fyaw!

⁴ Katugu na yinwege piliye yi yen na koo na kee paa wirige yen.

Na fanɲga kì kɔ paa yege ɲga na kason nanɲanra ma kaa sogo ma kɔ we.

⁵ Na jatere wì kɔ na yeri, ma koro paa yan yen ɲga pè kɔn kila waga.

Mi ma fege yeɛ na yaakara ti na.

⁶ Mì koro na jɛɛn,

fɔ mì saa cɔgɔ ma koro kajeere.

⁷ Mi yen paa logo sumbyɔ yen, ɲa wi ma pye wa gbinri wi ni.

Mi yen paa kuwegbɔgɔ ma kaa pye ki ye yumbara na.

⁸ Wɔnlɔwɔ pì gbaanri na na.

Mi yen paa sannjele nunɲbanna yen, na li yen ma cɛn go na.

⁹ Na juguye pe yen nala tifaga pilige pyew.

Porɔ mbele na winfenne pe yen na tege na na,

na leele pe dangi pe cenlomo pi pye paa na woo
pi yen.

10 Conro to ti pye na yaakara wa suro ti yonlo.
Na yentunwo pi ma pinle na tonwo pi ni.

11 Ko yen na piin ma, ma konro tandorogo naa
ma nangbanwa gboo pi kala na,
katugu mala le mala wa fo lege.

12 Na yinwege piliye yi yen na tooro paa
yonlokogo yinme yen.

Mi yen paa yan yen, nga ki yen ma waga.

13 Een fo, mboro wo na Yawe Yenhele, ma yen
wunluwo fo sanga pyew.

Wagati na fuun wila paan wi woolo pe yaa loon
mege ki yinri fo ma yen Yenhele.

14 Ma yaa ka yiri mbe Siyon ca ki yinriwe ta;
katugu wagati wi gbom mbe yinme tirige ki na,
wagati na wi kon ma tege ki pyewe na wi gbom.

15 Woro mbele ma tunmbyeele, Siyon ca ki
sinndere ti yen ma we ndanla.

Ki kataga ki yinriwe yen na we taa.

16 Pa kona cengele ke yaa la fye Yawe Yenhele li
yegge.

Tara na wunlumbolo pe ni fuun pe yaa koon
gbogowo yanwa pi jen.

17 Yawe Yenhele li yaa ka Siyon ca ki kan naa
fonngo,

li yaa kali yee naga wa li gbogowo yanwa pi ni.

18 Li ma mbele pe yen tege na pe yenrewe pi logo.

Li se je pe yenrewe pi na.

19 Ki wogo yege yonlogo yege tege mbele pe yaa
ka yiri pungo na pe kan.

Cenle fonno na li yaa ka yiri pungo na li ta laa
Yawe Yenɲele li gbogo.

20 Ma Yawe Yenɲele li ta wa yenɲele na, li go sogo
na wele;

mali ta wa li laga kpoyi ki ni, li go sogo na wele
laga tara na.

21 Li ko pye, jango kasopiile pe yen na jenge nga
jeen mbege logo,

konaa mbe mbele kunwo pi gberɛ gbɔn pe na pe
shɔ;

22 jango paa Yawe Yenɲele li mege ki yari wa
Siyɔn ca,

paa li sonni yuuro ni wa ko nga ki yen
Zheruzalemu ca ki ni;

23 ko sanga wo ni, cengele naa wunlumbolo pe
yaa ka pe yee gbogolo,

mbaa Yawe Yenɲele li gbogo.

24 Yenɲele lilan fannga ki ko mala yaga konɔ;
li ka kon na yinwege piliye yi na.

25 Ki kala na, mi yo fo: «Na Yenɲele, mboro na
ma yen wa fo sanga pyew,

maga kanla le mbanla yinwege ki kon shyen!»

26 Ma tara ti da maga le wa fafafa.

Naayeri wi yen ma kee yɔnlɔ tunngo.

27 Ti yaa ka ko, een fo mboro yaa koro wa fo
sanga pyew.

Ti ni fuun ti yaa ka le paa yaripɔɔ yen.

Ma yaa kari kannga paa yee nga na pe ma
yaripɔɔ kannga we; pa ti yaa si kannga.

28 Een fo, mboro wo na, ma yaa koro wa ma
cenlomɔ nungba pi na.

Ma yegele ke se ko†.

²⁹ Ma tunmbyeele pe piile pe yaa ka censaga ta.
Pe setirige piile pe yaa ka yeresaga ta ma yege
soḡowo.

103

*Mila jaa mbaa Yenḡele
na li yen yinme kanfo li shari*

¹ Davidi Yenḡele gbogoyurugo.

Mi we, mi yen na Yawe Yenḡele li sonni,
mi yen na Yawe Yenḡele li mege kpoyi ki sonni
na nawa pi ni fuun ni.

² Ee, mi yen na Yawe Yenḡele li sonni,
mi se fege li kajenge pyege ka kpe na.

³ Lo li moḡ kajogoro ti ni fuun ti kala yaga ma
na,

lo li moḡ sagala ma yama pi ni fuun pi ni.

⁴ Lo li moḡ go sho wetijugo ki ni,
mbe kagbaraga pye ma kan konaa mboon yin-
riwe ta fo jenge.

⁵ Lo li ma ferewe kan ma yeri ma lelewe pi ni,
moḡ pye lefonḡo caricari, mbe fanḡa fonḡo
kan ma yeri paa yon yen.

⁶ Yawe Yenḡele li maa kasinḡe piin,
pe yen na mbele fuun jolo, li ma tanga kan pe
yeri.

⁷ Làa li kongolo ke naga Moyisi wi na,
mali kagbogo ke pye ma ke naga Izirayeli woolo
pe na.

† 102:28 102:28: Ebu 1.10-12

8 Yawe Yenñele li yen yinriwe tafɔ naa
yungbɔgɔrɔ tafɔ,
laa la nawa ñgbanni jaga jaga.
Li kagbaraga ki yen ma gbɔgɔ.

9 Li se koro mbaa leele jeregi sanga pyew,
Laa si gbu tɛge lere ni kudɛyi.

10 Laa we yigi mbe yala we kapere ti ni,
laa si we sara mbe yala we kajɔgɔrɔ ti ni.

11 Tara to naa naayeri wi ni ti fogo ki yen ma
gbɔgɔ yege ñga na,
pa Yenñele li kagbaraga ki yen ma gbɔgɔ ma
mbele pe maa fyɛ li yege pe kan.

12 Yege ñga na yɔnlɔ yirisaga ki yen ma lali yɔnlɔ
tosaga ki ni,
pa li ma we kajɔgɔrɔ ti laga lali we ni ma.

13 Yege ñga na tofɔ maa wi piile yinriwe taa,
ki pyelɔmɔ nungba pi na fun, Yawe Yenñele li
maa mbele pe maa fyɛ li yege pe yinriwe
taa.

14 Katugu yaraga ñga li tɛge ma we gbegele lo
yere ligi jɛn.
Li jatere wi yen ki na fɔ we yen taambugɔ.

15 Senwee wi yinwege piliye yi yen paa yan yen;
ki ma gbɔgɔwɔ ta paa yan fyɛɛnre yen.

16 Na tifelege jenri ka ka gbɔn ti na, ti ma waga
saw, tila yan naa.

Tila pye laga ñga na, ko na jɛn naa.

17 Ɛɛn fɔ Yawe Yenñele li kagbaraga ki yen kɔsaga
fu mbele pe maa fyɛ li yege pe kan sanga
pyew naa wagati wi ni fuun;
li yaa koro sinne pe piile poro naa pe piile pe ni,

18 naa mbele pe yaa koro mbeli yɔn finliwɛ pi yigi,
mbaa nawa tuun li katɛgɛŋgɛ ke na mbaa tanri ke na pe ni.

19 Yawe Yɛnɛɛ lili wunluwɔ jɔngɔ ki tɛgɛ wa yɛnɛɛ na,
li yɛn wunluwɔ pi na yaraga pyew ki go na.

20 Yoro mbele Yawe Yɛnɛɛ li mɛrɛgɛye, yaa li sɔnni!
Yoro mbele fanŋga gbɔgɔ yɛn ye ni,
a yaa tanri li sɛnrɛ ti na nari yɔn finli, na nuru li yeri.

21 Yoro mbele fuun ye yɛn Yawe Yɛnɛɛ li malingbɔɔnɔ, yaa li sɔnni!
Yoro mbele ye yɛn na tunŋgo piin li kan konaa nali nandanwa kala li piin we.

22 Yoro mbele fuun Yawe Yɛnɛɛ li da,
li tegere tì gbɔn laga ŋga fuun ni,
yaa li sɔnni!

Mi we, mi yɛn na Yawe Yɛnɛɛ li sɔnni!

104

*Ki daga yaara nda Yɛnɛɛ li da
tila li sɔnni*

¹ E, mi we, mi yɛn na Yawe Yɛnɛɛ li sɔnni!
Yawe Yɛnɛɛ, na Yɛnɛɛ, ma yɛn ma gbɔgɔ fɔ jɛŋgɛ;
gbɔgɔwɔ naa tiyɔnwɔ pi yɛn mali fere paa yaripɔrɔ yɛn.

² M̀a yanwa pi tɛgɛ mɔɔ yɛɛ fɔ paa derigbɔgɔ yɛn,

mà naayeri wi sanga maa jaraga paa paraga go yɛn.

³ M̀òò cɛnsaga ki gbegele maga tɛgɛ wa naayeri tɔnmɔ pi go na,

kambaara to ti yɛn ma malaga gbɔnwoto ro we, ma maa tanri tifeleɛgɛ ko na.

⁴ Ma ma tifeɛɛɛ ti pye ma pitunmbolo, mbe kason yinngɛle ke pye ma tunmbyeele†.

⁵ M̀à tara ti tenge wa ti nɔgɔna cɛnyaara ti na, ti se ya yɛri mbe wɔ wa ti yɔnlɔ fyew.

⁶ M̀àa tara ti tɔn tɔnngbɔɔ pi ni paa paraga yɛn, tɔnmɔ pila yiri ma saa gbɔn fɔ wa yanwira ti namunjɔye pe na.

⁷ Ɛɛn fɔ m̀àa gbanla pi na, a p̀i fe ma tigi, m̀àa yɛnɛle gbaanra ti yirige sanga ŋa ni, a p̀i si fyɛle ma kari pew.

⁸ Pila lugu yanwira ti na ma kari, ma tigi wa yanwira gbunlundere ti ni, ma saa koro wa pi yeresara nda m̀àa gbegele pi kan ti ni.

⁹ M̀à kɔngɔlɔ gbɔn tɔnmɔ pi kan, pii daga mbe koro kaanla, jango piga ka sɔngɔrɔ mbe tara ti tɔn naa.

¹⁰ Ma ma ti puluyo yi ma pulo, na fuun, na yiin wa laforo ti ni, yi maa fuun na toro wa yanwira ti sɔgɔwɔ pi ni.

¹¹ Yan wongaala pe ni fuun pe ma pan na woo wa yi ni, yan sofilele pe ma pan na woo wa yi ni.

¹² Naayeri sannjɛɛ ti ma pan ma ti sere ti pɔ wa ki tɔnmɔ pi yɔn na, ti ma koro na gbele wa tire wɛɛɛ ti sɔgɔwɔ.

† 104:4 104.4: Ebu 1.7

13 Ma ma koro wa ma censaga ki ni wa yennεε
na, mbe ti tisaga ki ma pan wa yanwira ti
na,

ma kεε yonlo tunngo tonli wi tara ti yin.

14 Ma ma ti yan ki ma fi yaayoro ti kan,
ma ma ti yaruluguro ti ma fi senweele pe kan,
janngo paa pe yon suro ti taa paa yinrigi wa tara
ti ni;

15 konaa duven ni, na wi ma nayinme kan
senwee wi yeri,
naa sinme fawoo ni mba pi ma yege ki kan ki
maa yengεε,
konaa yaakara nda ti maa fannga kaan wi yeri.

16 Yawe Yennεε li tigboro gboro ti ma tonmo ta
fo ma tin pi na,

Liban tara sediri tire nda li sanri, ti ma tonmo ta.

17 Pa sannjere ti ma pan mari sere ti po wa,
jagapan wi maa sere ti po wa sipiresi tigboro ti
ni.

18 Yanwira nda ti yagara to yen likatoloye poro
censara,
waara to yen damaye† poro larasaga.

19 Mboro ma yenge ki gbegele, janngo mbaa
wagati wi nari mbaa wi woo wi yeε ni,
yonlo fun kigi tosaanga wi jen.

20 Ma ma ti diwi wi ma ye, yembine li ma wo,
ko wagati wo ni, kologo wonngaala pe ma yiri na
yanri.

21 Jara yirifonmbolo pe maa gbele pe yaakara ti
punngo na,

† 104:18 104.18: Damaye pe yen ma yiri polo korogo.

pe maa pe yaakara ti yenri Yenṅeḷe li yeri.

²² Eḅn fɔ pa yɔnlɔ kila yinrigi, pe mee songɔɔ ma saa sinḷe wa pe were ti ni.

²³ Ko sanga wo ni, senwee wi mee yiri ma kari wi tunṅgo yeri,
wi ma koro wa wi tunṅgo ki na fɔ sa gbon yɔnlɔkɔgɔ.

²⁴ E, Yawe Yenṅeḷe, ma kapyegele kè ḷege fɔ jɛṅge, mà ke ni fuun ke pye ma kajenme po ni; tara ti yen ma yin yaara nda mà da ti ni.

²⁵ Kɔgɔje wi wele, pa wì gbɔgɔ ma jaraga ma kari pya!

Yaara yenwere nda ti yen wa wi ni na yanri na mari, ti yɔn ki se jɛn mbe kɔ,
ti tunmɔɔɔ naa ti tugbɔɔɔ.

²⁶ Tɔnmɔkɔɔɔ gbende ti maa yanri wa wi ni, naa yarifeḷege Leviyatan ki ni, ko ṅga mà da jango kila jinrigi wa wi ni†.

²⁷ Kì yaara ti ni fuun ti yen na wele mboro yeri, jango maa ti yaakara ti kaan ti yeri ti kasanga wi na.

²⁸ Ma mari kan ti yeri, ti mari shɔ,
ma mɔɔ kee ki sanga na kaan, ti mɔɔ yarijende ti ta fɔ ti mari yenḷe tin.

²⁹ Eḅn fɔ na ma kɔɔn yee lara ti na, ti sunndo wi ma kon ti na,
na ma kɔɔn yinwege wɔnwɔn pi shɔ ti yeri, ti ma ku,
ti ma songɔɔ ma pye naa taambugɔ.

† 104:26 104.26: Zhɔbu 40.25; Yuuro 74.14; Eza 27.1

30 Eɛn fɔ na ma kɔɔn yinwege wɔnwɔn pi kan ti
yeri, ta ma se naa fɔndɔ,
kona yaraga pyew ki ma pye yarifɔnngɔ laga tara
ti na.

31 Yawe Yɛnɛɛ, ti ma gbɔgɔwɔ yanwa pi koro
wa fɔ sanga pyew!

Yawe Yɛnɛɛ, ta yɔgɔri ma kapyegele ke kala na!

32 Na maga tara ti wele, ti maa seri;
na maga jiri yanwira ti na, ti maa wirige yinrigi.

33 Mbanla ta yinwege na, mi yaa la yuuro koo
Yawe Yɛnɛɛ li kan,

mbanla ta go na, mi yaa lanla Yɛnɛɛ li sɔnni!

34 Ki yaga na sɔnrिमɔ pɔɔn ndanla;
mi wo na, mi yaa la yɔgɔri Yawe Yɛnɛɛ li kala
na!

35 Ki yaga kapere pyefɛnnɛ pe kɔ pe wɔ laga tara
ti ni,
lepee le paga ka pe yan naa!

Mi we, mi yen na Yawe Yɛnɛɛ li sɔnni!

Yaa Yawe Yɛnɛɛ li sɔnni!

105

*Yɛnɛɛ li yen sɛnrɛ nunɔba yofɔ
li yɔn finliwɛ pi kanngɔɔ
(1 Kuro 16.8-22)*

1 Yaa Yawe Yɛnɛɛ li sɔnni, yaa li mɛgɛ ki yinri!
Yaa li kagbɔgɔɔ pyewe pi sɛnrɛ yuun cɛngɛɛ
sanngala ke sɔgɔwɔ!

2 Yaa yuuro koo li kan, yaa sɔnmɔ yuuro koo yaa
li gbogo;

yaa li kagbɔgɔlɔ ke ni fuun ke yari!

³ Yaa ye yɛɛ gbogo li mɛgɛ kpoyi ki kala na,
mbele fuun pe yen na Yawe Yɛnɛɛɛ li lagajaa,
paa yɔgɔri!

⁴ Yaa wele Yawe Yɛnɛɛɛ lo yeri, yaa li fanɲga ki
lagajaa,
yaa li lagajaa sanga pyew!

⁵ Yaa ye yɛɛ nawa tuun kajɛɲgɛ kagbɔgɔlɔ ɲgele
li pye ke na,
yaa ye yɛɛ nawa tuun li kafɔnɲgɔlɔ naa li kiti
kɔnkagala ke na,

⁶ yoro Abirahamu setirige piile, yoro mbele li
tunmbyeele wele,
yoro Zhakɔbu setirige piile, yoro mbele li wɔ we!

⁷ Lo li yen Yawe Yɛnɛɛɛ, we Yɛnɛɛɛ le.
Lo li yen fanɲga ki na tara ti lagapyew ki ni.

⁸ Li jatere wi yen li yɔn finliwɛ pi na sanga pyew,
li sɛnrɛ nda li kan setirige piile yirisaga lɛgɛɛ
yeri we.

⁹ Lɔ̀a ki yɔn finliwɛ pi le Abirahamu wi ni,
ma wugu pi wogo na ma Izaki wi kan†.

¹⁰ Lɔ̀a ki yɔn finliwɛ pi gbegɛle maa le naa
Zhakɔbu wi ni, maa pye kondɛgɛle wi kan,
maa pye yɔn finliwɛ mbakɔ wo ɲa Izirayeli wi
kan.

¹¹ Lɔ̀a yo fɔ: «Mi yaa Kana tara ti kan ye yeri,
ti yaa pye ye kɔrɔgɔ ɲga ki kan ye yeri†.»

† 105:9 105.9: Zhɛnɛ 12.7; 17.8; 26.3 † 105:11 105.10-11: Zhɛnɛ 28.13

12 Ki wagati wi ni, pàa pye jεgele, pe sila lege,
pàa pye nambanmbala ma cεn wa tara ti ni.

13 Pàa pye na yanri cεngele ke sɔgɔwɔ na toro,
pe ma yiri wunluwɔ tara ta ni mbe kari ta ni.

14 Εεν fɔ Yεnɲele li sila yere ki na lere wa mbege
kan pe na mbe pe jɔlɔ,
làa para wunlumbolo pele na pe kala na.

15 Làa pe pye fɔ: «Mbele mì wɔ na yεε kan, yaga
ka jiri pe na,
yaga ka kapege pye na yɔn sεnrε yofenne pe
na†.»

16 Làa funɲo wa wa tara ti ni,
a yarilire tì kɔ leele pe yeri pew†.

17 Làa lere wa torogo wa pe yεge,
wo wi yεn Zhozefu we, wo ɲa pàa pεre, a wì pye
kulo†.

18 Pàa wi tɔɔrɔ ti pɔ yɔngɔwɔ ni,
ma tuguron ɲgbεere le wa wi yɔlɔgɔ,

19 fɔ ma saa gbɔn pilige ɲa ni sεnrε nda wìla
yo, a tì saa ti yεε yɔn fili;
a Yawe Yεnɲele li sεnrε tì tanga kan wi yeri†.

20 Kì pye ma, a wunlunaɲa wì si konɔ kan ma yo
poo wa,

wo ɲa tara ti kundigi wì sho fɔ poo wɔ wa kaso†.

21 A wunlunaɲa wì suu tεge to wi go ki go na,
maa tεge wi kεε yaara ti ni fuun ti go na†;

† 105:15 105.15: Zhene 20.3-7 † 105:16 105.16: Zhene 41.53-57

† 105:17 105.17: Zhene 37.28; 45.5 † 105:19 105.18-19: Zhene

39.20-40.23 † 105:20 105.20: Zhene 41.14 † 105:21 105.21:

Zhene 41.39-41

22 jaŋgo wila wunlunaŋa wi legboolo pe nari,
mbe yala wi yeera nandanwa kala li ni,
wila lelele pe nari kajenme ni.

23 Ko puŋgo na, a Izirayeli wì si kari wa Ezhipiti
tara,
wo ŋa Zhakobu, a wì si saa cen wa to nda ti yen
Kamu tara ti ni†.

24 Yenŋele làa ti, a li woolo pè se ma lege fo jenge,
mee fanŋga kan pe yeri ma we pe juguye pe na.

25 Puŋgo na, a li si kaa Ezhipiti tara fenne pe
jatere wi kanŋga pe na,
ma ti a Yenŋele li woolo pe kala li pe mben;
a paa poro mbele Yenŋele li tunmbyeele pe java†.

26 Kona, a li sili tunmbyee Moyisi wi tun wa pe
yeri,
konaa Aron ni, wo ŋa làa wo we†.

27 Paa kacen kagbogolo pye Yenŋele li fanŋga na
wa Ezhipiti tara fenne pe sogowo,
ma kafonngolo pye wa to nda ti yen Kamu tara
ti ni.

28 Yenŋele làa diwi wi lenge wa tara ti ni, a diwi
wì ye tara ti lagapyew ki ni;
lere kpe sila je li senre ti na†.

29 Làa pe loro tonmo pi kanŋga kasanwa,
ma pe ŋgbanra ti gbo†.

30 Pe tara tila yin ngbeye pe ni lagapyew,

† **105:23 105:23:** Zhenɛ 46.6; 47.11. Ezhipiti tara to pe maa yinri
fun Kamu tara. † **105:25 105:25:** Eki 1.7-14 † **105:26 105:26:**
Eki 3.1-4.17 † **105:28 105:28:** Eki 10.21-23 † **105:29 105:29:**
Eki 7.17-21

fɔ ma saa ye wa pe wunlumbolo pe wɔnlo yinɛ
ti ni†.

31 Yenɲele làa para, a nakɔɔnrɔ nda ti yen shɔnrɔ
ni to naa namara pan,
ma tara ti tɔn lagapyew†.

32 Làa ti, a sinndɛɛɛ tisaga pan tisaga jɛɲge ki
yɔnlo,
ma ti a yenɲele gbanlaga kason ki to wa tara ti
ni.

33 Làa pe ɛɛɛɛn tiire naa figiye tire ti jɔgo,
ma pe tara tire ti kaari kaari†.

34 Làa para, a kambɛɛɛ pan,
a gbato lɛgɛɛ pan, ɲa wi saa ya mbe jiri;

35 tila pe tara yan ki ni fuun ki ka,
ma pe tara yarilire ti ka pew†.

36 Làa pe pinambiile koɲgbanmbala pe ni fuun
pe gbo,
poro mbele pàa pye pe fanɲga ki ni fuun ki
yaraga koɲgbanɲga ye†.

37 Làa ti, a li woolo pè yiri wa Ezhipiti tara
warifuwe naa tɛ ni,
pe cɛɲgele ke ni, wa kpɛ sila te mbe koro punɲo
na.

38 Pe yinriwe wa tara ti ni kila yɔgɔrimɔ kan
Ezhipiti tara fenne pe yeri,
katugu pe kala làa sunndo kɔngɔ wa Ezhipiti tara
fenne pe na†.

39 Yenɲele làa kambaaga yirige ma li woolo pe
tɔn,

† 105:30 105.30: ɛki 7.26-8.1 † 105:31 105.31: ɛki 8.12-13,16-20

† 105:33 105.32-33: ɛki 9.22-25 † 105:35 105.34-35: ɛki
10.12-15 † 105:36 105.36: ɛki 12.29 † 105:38 105.37-38: ɛki
12.33-36

ma kason mu na yanwa yinrigi pe kan†.

40 Pàa li yɛnri kara ni, a li si siringbangala torogo
pe kan,
ma yaakara kan pe yeri ma yiri wa yɛnɲɛle na,
a pè ka ma tin†.

41 Làa walaga ki yɔn yenge, a tonmo pì yiri na
fuun,

pila yiri na fuun paa gbaan yɛn wa gbinri† wi ni.

42 Katugu li jatere wila pye li senre kpoyi nda làa
yo ti na,

konaa li tunmbyee Abirahamu wi na.

43 Làa li woolo pe yirige wa tara ti ni yɔgɔrimo
ni,

poro mbele li woolo làa pe yirige nayinme gbɔɔ
ni.

44 Làa cɛngɛle kele yɛge tara kan pe yeri,

ma leele pele yɛge kɛɛ tunngo tonli kan pe yeri†,

45 jango paa tanri li kondɛgɛɲɛle ke na
konaa pe lasiri senre ti le paa tanri ti na.

Yaa Yawe Yɛnɲɛle li sɔnni!

106

*Izirayeli woolo
pe senre mbalogowo
konaa Yɛnɲɛle
li kagbaraga pyege*

1 Yaa Yawe Yɛnɲɛle li shari yaa li sɔnni,
katugu li yɛn ma yɔn;

† 105:39 105:39: Eki 13.21-22 † 105:40 105:40: Eki 16.2-15

† 105:41 105:41: Eki 17.1-7; Nɔmbu 20.2-13 † 105:44 105:44:
Zhozu 11.16-23

li kagbaraga ki yen wa fo sanga pyew†.

² Ambɔ wi mbe ya mbe Yawe Yenɲele li kagbɔgɔlɔ ke yege yo?

Ambɔ wi mbe ya mbeli sɔnmɔ kagala ke ni fuun ke yege yo?

³ Mbele pe maa tanri kaselege ki na, konaa mbele pe maa kasinɲe piin, ferewe yen pe woo!

⁴ Yawe Yenɲele, na ma kaa kagbaraga piin ma woolo pe kan sanga ɲa ni, ma jatere pye na na;

ma kaa pe shoo sanga ɲa ni, mala sho fun,

⁵ janɲo ma woolo mbele ma wɔ, mbe pe yan pe yen na ferewe taa, na yɔlɔgɔ ki yiri caw ma kɔrɔgɔ woolo pe sɔgɔwɔ.

⁶ Wè kapere pye paa we tɛleye pe yen, we kajɔgɔrɔ pye, ma tipere pye.

⁷ Ma we tɛleye pe ta wa Ezhipiti tara, pe sila ma kafɔnɲgɔlɔ ke kɔrɔ jen,

kajɲɲe lɛgere ɲga ma pye pe kan, pe sila nawa to ki na,

paa yiri ma je wa kɔgɔje wi tanla, wa Kɔgɔje yeen wi tanla†.

⁸ Eɛn fo laa pe sho li yeera mege ko kala na, mbe ta mbeli yawa pi naga.

⁹ Laa para ɲgbanga Kɔgɔje yeen wi na, a wi waga le ki yɔngɔlɔ nunɲba ke ni,

† **106:1 106.1:** 1 Kuro 16.34; 2 Kuro 5.13; Esidi 3.11; Yuuro 105; 107.1; 118.1; 136.1; Zhere 33.11 † **106:7 106.7:** Eki 14.10-12

a lî si ti li woolo pè tanga ma toro wa lawege ki
ni

ndæ pe yen na tanri na toro wa gbinri wi ni†.

10 Làa pe shɔ pe mbenfenne pe yeri,
ma pe tile ma pe shɔ pe juguye pe kee.

11 Tɔnmɔ pìla pe winfenne pe li,
ali lere nunɔba wo sila shɔ mbe to pe ni.

12 Kona, a pè si taga Yenɲele li senre ti na,
ma yuuro kɔ mali sɔn†.

13 Een fɔ sanni jenri, a pè si fegɛ li kapyegele ke
na,

pe sila ya mbege kun pe yee ni, mbe kagala ɲgele
lì kɔn mbe pye ke sige,
mbe ke kɔsaga ki yan.

14 Ma pe ta wa gbinri wi ni, jogo pege la yiri pe
ni,

ma pe ta wa wasege ɲga tɔnmɔ woro wa ki ni,
pàa Yenɲele li wa ma wele.

15 A Yenɲele lî si yaraga ɲga pàa yenri ki kan pe
yeri,

een fɔ ko puɲgo na, a lî si yambewe wa pe na†.

16 Ma pe ta wa paara yinre cɛnsaga ki ni, pàa pye
na yenjaga piin Moyisi wi ni,

konaa Arɔn wi ni, wo ɲa wila pye kpoyi Yawe
Yenɲele li kan we.

17 Kona, a tara tì si jenw ma Datan wi yoli,
tìla Abiramu naa wi pinleyeenle pe tɔn.

18 Kasɔn kila pe gbogolomɔ woolo pe sogo,

† 106:9 106.9-12: Eki 14.21-31 † 106:12 106.12: Eki 15.1-21

† 106:15 106.14-15: Nɔmbu 11.4-34

kason yinne làa poro kapere pyefenne pe sogo†.

19 Pàa napige yanlege gbegele pe yee kan wa
Horebu yanwiga ki tanla,
ki yarisunngo nga paa tuguron yan maga
gbegele,
paa pye na foli ki yee sogowo naga gbogo.

20 Paa nege yanlege gbegele, ko nga ki maa yan
kaa,
ma ko tege wa Yennele na li yen pe gbogowo li
yonlo.

21 Paa fege Yennele li na, pe Shofe we,

lo na làa kagbogolo pye wa Ezhipiti tara we;

22 lo na làa kafonngolo pye wa to nda Kamu tara
ti ni,
koonaa ma kagbogolo fyere wogolo pye wa Kogje
yee wi ni we.

23 Làa para ma yo li yaa pe tongo,

kaawo Moyisi wo nungba, wo na làa wo we;

wo wila yiri ma yere lo naa poro ni pe sogowo,
jango mbeli nanbanwa gboco pi sogo li na, liga
ka ta mbe pe tongo.

24 Paa ki tara tiyonro ti kala li tifaga,

katugu pe sila taga Yennele li senre ti na.

25 Paa pye na kongori wa pe paara yinre ti ni,
pe sila logo Yawe Yennele li yeri.

26 Kona, a Yennele li si kee yirige ma wugu pe
kan,
ma yo li yaa ti pe ku wa gbinri wi ni†,

† 106:18 106.16-18: Nombu 16.1-35 † 106:26 106.24-26: Nombu
14.1-35

27 mbe ti pe setirige piile pe jaraga pe kari tara
 sannda pyew ti ni,
 mbe ti pe ku wa cengele sanngala ke sɔgɔwɔ†.

28 Ko punḡo na, pàa pe yεε kan na yarisunḡo
 Baali Pewɔri ki gbogo,
 saara nda pàa pye na woo kuulo yeri, pàa pye
 nari kaa.

29 Pàa Yεnḡele li nawa ḡban pe kapyere ti ni,
 kì pye ma, a yambewe pà si to pe na.

30 Εεn fɔ Fineyasi wila pye wa, a wo si yiri maga
 kala li yeḡe wɔ,
 a yambewe pì si yere.

31 A Yεnḡele li suu jate lesinḡe ki kapyege ki kala
 na,
 sanga pyew fɔ tetete†.

32 Pàa Yawe Yεnḡele li nawa ḡban fun wa
 Meriba tɔnmɔ lara ti ni,
 ma ti a Moyisi wi jɔlɔḡo ta pe kala na;

33 katugu pàa Moyisi wi jatere wi piri wi na,
 maga kan a wì para wii jatere pye†.

34 Cengele ḡgele Yawe Yεnḡele làa yo pe ke tɔḡo,
 pe sila ke tɔḡo paa yeḡe ḡga na làa ki yo we.

35 Pàa pe yεε pinle ki cengele sanngala ke ni,
 ma pe kapyere ti fɔrɔḡo nari piin.

36 Pàa pye na ki woolo pe yarisunndo ti gbogo,
 a tì pye pεnε ma pe yigi†.

† 106:27 106.27: Levi 26.33 † 106:31 106.28-31: Nɔmbu 25.1-13

† 106:33 106.32-33: Nɔmbu 20.2-13 † 106:36 106.36: Kiti 2.1-3;
 3.5-6

37 Pàa pe pinambiile naa pe sumborombiile pe
wɔ saraga
ma pe kan gboshugulo yeri†.

38 Pàa leele mbele pàa pye jεregisaga fu pe gbo,
ko kɔrɔ wo yɛn pàa pe pinambiile naa pe
sumborombiile pe gbo,
ma pe wɔ saraga ma pe kan Kana tara yarisun-
ndo ti yeri;

a ki legbogo ki tara ti tεgε fyɔngɔ ni†.

39 Pe kapyere tìla pe tεgε fyɔngɔ ni,
pe kapyere ti kala na, pè pye kalikalawa
pyefenne.

40 Kona, Yawe Yɛnɲεle li nanɲbanwa pì si yiri li
woolo pe kɔrɔgɔ paa kason yɛn,
poro mbele li woolo, a pè sili mbɛn.

41 Làa pe le cɛngɛle kele yεgε keε,
pe mbɛnfenne pàa cɛn pe go na.

42 Pe juguye pàa pe jɔlɔ,
a pè go sogo pe juguye pe nɔgɔ.

43 Wagati lεgεre na Yɛnɲεle làa pe sho,
ɛn fɔ pàa pe yεε pye leele mbele pè yiri ma je,
na ka tari pe kajɔgɔrɔ ti na, na kee yεgε.

44 ɛn fɔ pàa pye na gbelege nɲa gbele nali yinri,
naa làa kaa ki logo,
a lè si pe jɔlɔgɔ ki wele maga yan.

45 Làa li jatere wi tεgε li yɔn finliwε pi na pe
kanɲgɔlɔ,
ma pe yinriwε ta li kagbaraga gbɔgɔ ki kala na.

† 106:37 106.37: 2 Wunlu 17.17 † 106:38 106.38: Nɔmbu 35.33

46 Mbele fuun pàa pe yigi kulolo ma kari pe ni,
làa ti, a pe yinriwε ki woolo pe ta†.

47 E, Yawe Yεnɲεlε, we Yεnɲεlε, we shɔ!
We yirige wa cεngεlε sanɲgala ke sɔgɔwɔ ma we
gbogolo,
janɲo waa ma shari waa ma sɔnni ma mεgε
kpoyi ki kala na;
konaa we yεε gbɔgɔwɔ pi go ko mbe pye mbaa
ma sɔnni.

48 Sɔnmɔ yεn Yawe Yεnɲεlε, Izirayeli woolo
Yεnɲεlε li woo sanga pyew fɔ tetete!
Leele pe ni fuun pege yo fɔ: «Anmiina†.»

Yaa Yawe Yεnɲεlε li sɔnni!

SEWE KAN̄GURUGO WOO

107

107-150

Waa Yεnɲεlε li shari li kajεnɲε

ki kala na

¹ Yaa Yawe Yεnɲεlε li shari katugu li yεn jεnnε,
katugu li kagbaraga ki yεn kɔsaga fu†.

² Leele mbele Yawe Yεnɲεlε li pe go shɔ paa ki
wogo ki yuun,

poro mbele li shɔ pe winfenne pe kεε we;

³ poro mbele li pe gbogolo ma yiri tara pyew ti
ni,

† 106:46 106.40-46: Kiti 2.14-18 † 106:48 106.47-48: 1 Kuro
16.35-36 † 107:1 107.1: 1 Kuro 16.34; 2 Kuro 5.13; 7.3; Esidi
3.11; Yuuro 100.5; 106.1; 118.1; 136.1; Zhere 33.11

ma yiri wa yɔnlɔ yirisaga naa yɔnlɔ tosaga kɛɛ
 yeri,
 naa yɔnlɔparawa kameŋge kɛɛ naa yɔnlɔparawa
 kalige kɛɛ ki yeri.

⁴ Pèle la punɔgo na yanri na toro wa gbinri wi ni,
 pe sila konɔ ta mbe kari ca ka kpɛ ni, nga pe
 mbaa ya sa cɛn wa ki ni.

⁵ Funɔgo naa wɔɔɔ ki ni tila pe yigi,
 pe fanɔga kila pye na koo.

⁶ Ma pe ta wa pe jɔlɔɔ ki ni, a pè si gbele ma
 Yawe Yɛnɔɛɛ li yeri li pe saga,
 a li si pe sho ma pe wo wa pe kanɔbanga ki ni.

⁷ Laa pe yege sin wa kozinne li ni,
 mbe ta mbe kari ca ka ni, nga pe mbaa ya cɛn
 wa ki ni.

⁸ Ki daga leele paa Yawe Yɛnɔɛɛ li shari paa li
 sonni li kagbaraga ki kala na,
 konaa kafɔnɔɔlɔ ngele li pye senweele pe kan
 ke kala na!

⁹ Katugu wɔɔɔ la pye mbele na, laa pe wɔɔɔ ki
 ko,
 funɔgo la pye mbele na, laa pe kan yarijende ni
 ma pe yenle tin.

¹⁰ Pèle la pye ma cɛn wa kunwo pi diwi wɔlɔ li
 ni,

paa pye wa kaso na jɔlɔ, a pè pe po yɔngowo ni,
¹¹ katugu paa yiri ma je Yɛnɔɛɛ li senyoro ti na,
 ma lo na li yen yaara ti ni fuun ti go na li tifaga.

¹² Ko kala na laa tege wa pe na ma pe go sogo,
 paa kurugo ma to, lere kpɛ sila ta mbe pe saga.

13 Ma pe ta wa pe jɔlɔɔ ki ni, a pè si gbele ma
Yawe Yɛnɲɛlɛ li yeri li pe saga,
a li si pe shɔ ma pe wɔ wa pe kaɲɓɓa ki ni.

14 Laa pe yirige ma pe wɔ wa kunwɔ pi diwi wɔlɔ
li ni,
ma manda nda tɪla pye ma pe pɔ ti koonlɔ pe na.

15 Ki daga leele paa Yawe Yɛnɲɛlɛ li shari paa
sonni li kagbaraga ki kala na,
konna kafɔnɲɔlɔ ngele li pye sɛnwɛɛle pe kan
ke kala na!

16 Katugu li tuguyɛnrɛ kɔɔɔ ti kaari,
ma ti sɔɔyaara nda ti yɛn tugurɔn woro ti kaari
mbeli woolo pe shɔ†.

17 Tijinliwɛ fu fɛnnɛ pɛlɛ la pye na kapere piin,
fɔ a pe kajɔɔɔ tɪ tege wa pe na ma pe jɔɔɔ.

18 Yaakara cɛnlɛ pyew ti la kɪla kɔ pe na,
paa pye ma yongɔ kunwɔ pi ni tɔɔn.

19 Ma pe ta wa pe jɔlɔɔ ki ni, a pè si gbele ma
Yawe Yɛnɲɛlɛ li yeri li pe saga,
a li si pe shɔ ma pe wɔ wa pe kaɲɓɓa ki ni.

20 Naa laa kaa para, a li sɛnrɛ tɪ si pe sagala,
a li si pe shɔ kunwɔ pi kɛɛ.

21 Ki daga leele paa Yawe Yɛnɲɛlɛ li shari paa
sonni li kagbaraga ki kala na,
konna kafɔnɲɔlɔ ngele li pye sɛnwɛɛle pe kan
ke kala na!

22 Pe daga mbe nayinmɛ saara wɔ Yɛnɲɛlɛ li yeri
mbeli shari,

† 107:16 107:16: Eza 45.1-2

m̄baa j̄or̄ogi nayinm̄e ni m̄baa li kapyegele ke
ȳēgē yuun.

23 P̄ele la pye na tangala piin wa k̄oḡoje wi na,
ma ye t̄onm̄ok̄or̄o tugb̄or̄o ni,
p̄aa pye na safari waa wa t̄onm̄o pi go na.

24 Ki woolo p̄aa Yawe Ȳen̄jēle li kapyegele ke yan,
ma li kagb̄oḡolo n̄jele li pye wa latijuguwo pi ni
ke yan.

25 L̄aa para, ma ti a tif̄el̄ingb̄oḡo k̄a yiri na gb̄oon,
k̄ila ti, a k̄oḡoje t̄onm̄o pi ȳen na yinrigi na tuun.

26 Pe t̄onm̄ok̄or̄o tugb̄or̄o tila pye na yinrigi wa
naayeri, na sonḡor̄o na tinri wa t̄onm̄o pi
ni,
pe sunndo w̄ila k̄on pe na f̄o ma pe jatere wi piri
pe na.

27 Ȳek̄an̄guwa la pye pe na, a paa tanri na gbali
nd̄ēe sinw̄oolo w̄ele;
pe kaj̄enm̄e pyew p̄ila k̄o pe yeri.

28 Wa pe j̄ol̄oḡo ki ni, a p̄e si gbele ma Yawe
Ȳen̄jēle li yeri li pe saga,
a li si pe w̄o wa pe kan̄gbanga ki ni.

29 L̄aa tif̄el̄ingb̄oḡo ki yerege,
ma ti t̄onm̄o m̄ba pi ȳen na yinrigi na tuun, a p̄i
sin̄le.

30 Naa laga k̄ila kaa yere ma pyeri dinw, a k̄i si
ȳoḡorimo kan pe yeri,
l̄aa pe ȳēgē sin f̄o ma saa gb̄on wa pe yeresaga.

31 Ki daga leele paa Yawe Ȳen̄jēle li shari paa li
sonni li kagbaraga ki kala na,

konaa kafonngolɔ ngele li pye senweele pe kan
ke kala na!

³² Ki daga paa li gbogo wa li gbogolomɔ woolo pe
sogowɔ,

paa li sonni wa lelele pe finliwe pyesaga ki ni!

³³ Yawe Yenɲele lo li ma gbaanla pe waga mbe
pe kanɲga gbinri,

mbe puluyo yi kanɲga mbeyi pye tawara.

³⁴ Li ma tara nda ti tanla ti kanɲga mberi pye
gbanɲga tara,

mbele pe yen ma cen wa tara ti ni pe tipewe pi
kala na.

³⁵ Li ma gbinri wi kanɲga fun mboo pye lam-
baaga,

mbe tawara laga ki kanɲga mbege pye puluyo
laga.

³⁶ Li ma ti fungo yen mbele na pe ma cen wa,
mbe ti pe ma ca kan mbe cen wa ki ni.

³⁷ Li ma ti pe ma keere kon ma yaruluguro lugu,
mbe erenzen tiire sanri, nda ti maa pire legere
seni.

³⁸ Li ma duwaw pe na, pe ma se ma lege fo jenge,
ka na kon wa pe yaayoro legewe pi na.

³⁹ Een fo pele yon la pye na kologi na kee, fo a pe
go ki sogo pe na,

tege naa jolɔɔ ɲga paà taga pe na ki kala na.

⁴⁰ Yenɲele li ti, a fanɲga fenne pè tifagawa ta,
ma ti a paa yanri na toro faa wa gbinri wi ni
yirisaga fu.

- 41 Li ma fyɔnwɔ fɔ wi shɔ mboo wɔ wa jɔlɔgɔ ki ni,
mbe pe seye woolo pe pye pe ma se ma lɛgɛ paa yaayoro ngbeleye yen.
- 42 Lesinmbele pe ma ki kagala ke yan ma ke kɔrɔ jɛn, nɛɛ yɔgɔri,
ɛɛn fɔ lepeele pe ni fuun pe yɔn ki ma tɔn pe na.
- 43 Lere ɲa wi yen kajɛɲɲɛ wila ki kagala ɲgele ke kɔrɔsi,
pa wi yaa Yawe Yenɲɛle li kagbaraga ki jɛn.

108

Yenɲɛle yenrɛwe mbe cew ta

- 1 Yurugo. Davidi Yenɲɛle gbɔgɔyurugo.
- 2 Na jatere wi yen ma cɛn na na, e, Yenɲɛle;
mi yaa yurugo shɔ, mi yaa yurugo shɔ mbe Yenɲɛle li sɔn yarigbɔnrɔ ni.
- 3 Na juru naa na ɲgɔni, ye yen ye yiri!
Mi yaa keli mbe yen lalaaga ki yɛgɛ mbe leele pe yen.
- 4 Yawe Yenɲɛle, mi yaa ma sɔn tara woolo pe sɔgɔwɔ,
mi yaa yurugo kɔ mbɔɔn sɔn cɛngɛle sanɲgala ke sɔgɔwɔ;
- 5 katugu ma kagbaraga kɔ gbɔgɔ ma gbɔn fɔ wa yenɲɛle na,
ma yen sɛnrɛ nunɲba yofɔ yɛgɛ ɲga na, ki yagara ma wɛ kambaara ti na.
- 6 E, Yenɲɛle, ma gbɔgɔwɔ po mba pɔ wɛ naayeri wi ni fuun wi na, pi naga,

ki yaga ma gbogowɔ yanwa pi pye tara ti
lagapyew ki ni[†]!

⁷ Na yɔn sogo, ma we shɔ ma fannga ki ni,
janjo woro mbele we kala li yen mɔɔ ndanla we
ta we shɔ!

⁸ Yenɲele li para wa li censaga kpoyi ki ni ma yo
fo: «Mi yaa cew ta.

Mi yaa Sishemu ca ki yeɛɛɛ,
mbe Sukɔti gbunlundεε ki taanla mana ni,
mbege kɔɔnɔ kɔɔnɔ.

⁹ Galaadi tara ti yen na woro,
Manase tara ti yen na woro;
Efrayimu tara ti yen paa na tugurɔn njala yen
mala go ki tɔn;

Zhuda tara to yen paa na wunluwɔ kanɲgala
yen.

¹⁰ Mowabu tara to yen paa na woliyaraga yen,
ɲga mi maa wunru wa ki ni,
Edomu tara ti tegere ti yen na yeri, mi mala
sawira ti wɔ mberi wa wa;
mi yen na cew tawa kɔnnɔ waa Filisiti tara ti
mεε ni.»

¹¹ Ambɔ wi yaa kari na ni wa ca ɲga pɛ malaga
sigembogo kan maga maga ki ni?

Ambɔ wi yaa sanla torogo fo wa Edomu tara?

¹² Kaawɔ Yenɲele mboro ma mbe ya mbege pye,
mboro ɲa maa we wa we.

E, Yenɲele, mboro ɲa ma sila pye na pinlele we
malɲgbɔɔnɔ pe ni mbaa kee wa malaga
we.

[†] **108:6 108.2-6:** Yuuro 57.8-12

13 Pan ma we saga, ma we sho we winfenne pe
 kee,
 katugu senweele pe sagawa pi woro yaraga ka!
 14 Na Yennele li ka pye we ni, we yaa kagbogolo
 pye,
 lo li yaa we winfenne pe tongo†.

109

*Lere na wi yen tege ni
 wi Yennele yenrewa*

1 Yurukoolo to wi sewe yurugo. Davidi Yennele
 gbogoyurugo.

E, Yennele, mboro mi maa sonni, maga ka pyeri
 na na!

2 Katugu lepeele naa nambara fenne pe pe yon
 ki yenge na na, na бага na na,
 pe yen na finlele na tari na na.

3 Mbenwe senre to pe maa yuun na na lagapyew,
 pe yen na wiin na ni go fu.

4 Ali mbege ta poro yen ma mi ndanla, pe yen
 mala panra,
 en fo mi wo na, mi yen na yenri pe kan.

5 Pe mala kajege ki fogo ton kapege ni,
 mala ndanlawa mba pi yen na ni pe kan pi fogo
 ton mbenwe ni.

6 Pe yen na yuun fo: «Ki daga lepee wa mbe yiri
 wi korogo mboo le kee,
 na wi yaa бага wi na, wa mbe yere wa wi kalige
 kee ki na.

7 Na pe ka kiti kon wi na, kiti wi to wi na,
 wi yenrewa paa pi jate kapege wi go na.

† 108:14 108.7-14: Yuuro 60.7-14

- 8 «Ki daga wi yinwege piliye yi were,
 lere wa yege mbe cen tunngo ki na wa wi yonlo†!
 9 Ki daga wi piile pe pye pijiriwele,
 wi jo wi pye nangunjo.
 10 Ki daga wi piile pe pye lejagala paa yaara yenri,
 pe yiri wa pe yumbara ti ni, pe saa yaakara yenri
 fo lalerege na!
 11 Ki daga foro fenne pe saa pe kee yaara ti ni
 fuun ti koli,
 leele pele yege mboo kee tunngo tonli wi le!
 12 Ki daga lere kpe ka ka kajenge pye wi kan,
 lere kpe ka ka pijiriwele mbele wi yaa yaga wi
 yee pungo pe yinriwe ta!
 13 Ki daga wi setirige piile pe tongo pe wo wa,
 pe mege ki ko ki wo wa setirige piile mbele pe
 yaa ka yiri pungo na pe sogowo!
 14 Ki daga Yawe Yennele li jatere wi pye wi teleye
 pe kajogoro ti na,
 wi no wi kapere tiga ka kala yaga wi na!
 15 Ki daga pe kapere ti pye Yawe Yennele li yege
 sogowo sanga pyew,
 li pe mege ki ko ligi wo laga tara ti ni!
- 16 «Ko yaa pye ma, katugu ki lerefo wi sila ki jate
 mbe kagbaraga pye lere kan,
 wila yiri fyonwo fo, naa yungbogoro fo konaa
 na wi jatere wi piri wi na pe korogo, ma
 pe jolo mbe pe gbo.
 17 Mbaa leele dangi ko kila wi ndanla,
 koni dangi mbe wo jate wi yigi!
 Mbaa duwaw piin leele kan, ki sila wi ndanla,
 koni duwaw wi laga mbe lali wo yere jate wi ni!

† 109:8 109.8: Kapye 1.20

18 Wila pye na leele pe danɔi suyi, koni ki daga
danɔa kuu le derege,
ki ye wa wi nawa paa tɔnmɔ yen,
ki ye wi kajeere ti ni paa sinme yen.

19 Danɔa ki pye paa yariɔɔɔ yen mboo tɔn,
ki pye wi na suyi paa wi kurusijara yen.»

20 Mbele pe yen na baga na na konaa mbele pe
yen na senpere yuun na na,
ko kagala koro Yawe Yenɔɔɔ li yaa ka tɛɛ mbe
pe sara ke ni.

21 Ɛn ƒɔ mboro wo na, Yawe Yenɔɔɔ, na Ƒɔ, na
saga ma meɛ ko kala na,
na sho, katugu ma kagbaraga kɔ yɔn!

22 Mi yen yunɔɔɔɔɔ ƒɔ naa ƒɔnwɔ ƒɔ,
na nawa pɔ tanga na na.

23 Mi yen na koo na kee paa yeɛ ɔga na
yɔnɔkɔɔ yinme ma kaa ko ma kari,
pe yen nala yangara nala puro paa gbato yen.

24 Na kanɔguuro ti yen na seri na na yenɛ leme
pɔ kala na,
ƒɔ a mɔ ɔɔɔ ma waga.

25 Ki leele pe yen nala tifaga,
na paga na yan pe maa pe yinɛ ti fingi na tɛɛ
na na†.

26 Yawe Yenɔɔɔ, na Yenɔɔɔ, na saga!
Na sho ma kagbaraga ki kala na!

27 Na juguye pege jɛn ƒɔ ma yawa po pɔ ko pye
ma,
pege jɛn ƒɔ Yawe Yenɔɔɔ, mboro jate mɔga pye.

† 109:25 109.25: Mati 27.39; Maki 15.29

28 Ali na poro kaa na dangi, mboro wo na, ma
 yaa duwaw na na,
 na paga yiri na k̄oroḡo, pe yaa fere sho;
 kona mi ɲa ma tunmbyee, mi yaa la ȳoḡori.
 29 Mbele pe yen na бага na na, poro mbe tifaga,
 fere mbe pe yigi mbe pe t̄on paa derigb̄oḡo yen!
 30 Mi yaa la Yawe Yen̄ɲele li shari mbaa li sonni
 magan̄gb̄olo ni,
 mi yaa lali sonni wa li janwa woolo pe soḡow̄o;
 31 katugu li ma yere fȳonw̄o f̄o wi tanla mboo
 saga,
 mboo sho mbele pe yen na wi j̄eregi pe kee.

110

*Na wi yen wunlun̄aɲa
 naa saraga w̄of̄o*

1 Davidi Yen̄ɲele gb̄oḡoyurugo.
 Yawe Yen̄ɲele ligi yo maga ɲgban na taf̄o wi ni,
 ma yo f̄o:
 «C̄en wa na kalige kee ki na
 f̄o mbe sōon mben̄fenne pe ɲgbanga, mbe pe pye
 ma t̄oro ti tegesaga†.»
 2 Yawe Yen̄ɲele li yaa ti ma wunluw̄o fan̄ga ki
 le le Siȳon ca ki na, mbe kari f̄o lege;
 ma yaa c̄en ma juguye mbele p̄on maga pe go
 na.
 3 Pilige ɲga ni ma kaa ma malinḡbōonlo pe
 gbogolo,
 ma woolo pe yaa pan kotogo ni, mbe pinle ma ni.

† **110:1 110.1:** Ki verise ɲa wi senre ti yo wa Yon folo fonno
 sewe wi lara ti legere ni (Mati 22.44; Maki 12.36; Luki 20.42-43;
 Kapye 2.34-35; 1 Koren 15.25; Efe 1.20-22; Kolo 3.1; Ebu 1.13; 8.1;
 10.12-13).

Wa yanwira kpoyi ti na, ma lefonmbolo pe yen
na paan ma korogo,
paa pinliwe yon fongon yen.

⁴ Yawe Yenhele li wugu ki na, li se yon songoro
naa fyew, ma yo fo:

«Ma yen saraga wofon sanga pyew,
paa yeghe nga na Melikisedeki wila pye†.»

⁵ Yawe Yenhele li yen wa ma kalige kee ki na noo
sari,
li yaa wunlumbolo pele tongolo li nangbanwa
pilige ki na.

⁶ Li yen na kiti koon cengele sanngala ke na,
gboolo pe wo pe yee na lagapyew.
Li yen na teele mbele pe yen laga tara ti lagapyew
ki ni pe tongolo.

⁷ Mbe wunlunana wi ta wa konon, wi yaa wo wa
lafogo ki ni,
kona wi yologon ki yaa pye wi na caw.

111

Leele pe daga
mbaa Yenhele li sonni

¹ Yaa Yawe Yenhele li sonni!

Mi yaa la Yawe Yenhele li shari mbaa li sonni na
kotogo ki ni fuun ni,

† **110:4 110.4:** Zhene 14.18; Ebu 5.6; 6.20; 7.17,21

wa lesinmbele pe finliwe pi na, wa janwa wi
gbogolomɔ pi sɔgɔwɔ†.

² Yawe Yɛnnɛɛ li kapyegele ke yen ma tugbɔɔ,
ke yen ma mbele ndanla pe maa sɔnri ke na.

³ Tiyonwɔ naa gbogɔwɔ yen wa li kapyegele ke
ni,
li yen ma sin fɔ sanga pyew.

⁴ Li yen na jaa leele paa nawa tuun li kafɔnɔgɔɔ
ke na,
Yawe Yɛnnɛɛ li yen jenne konaa ma pye leele
yinriwe tafɔ.

⁵ Mbele pe maa fyɛ li yɛgɛ, li maa pe yɔn suro ti
kaan pe yeri,
li jatere wi yen li yɔn finliwe pi na fɔ sanga pyew.

⁶ Lili fanɔga ki naga li woolo pe na wa li
kapyegele ke ni,
ma cɛngɛɛ sanɔgala ke tara ti sho mari kan pe
yeri.

⁷ Li kapyegele ke ni fuun ke yen naga nari fɔ li
yen senre nunɔba yofɔ konaa ma sin,
lere mbe ya taga li kakɔnndɛgɛnɔgɛɛ ke ni fuun
ke na.

⁸ Ke yen ma gbegele ma tɛgɛ mbe koro wa sanga
pyew fɔ tetete,
ke nɔgɔ ki yen ma cɛn kaselege naa kasinɔge ko
na.

⁹ Lili woolo pe go sho,
ma yɔn finliwe mbakɔɔ le pe ni;

† **111:1 111.1:** Ki yurugo ɔga ki senyoro nunɔba nunɔba pyew
ti le Eburuye senre ti senpiile mbele pe ma tɛgɛ nari yɔnlogi wo
wa ni, maga le ti senpyɔ konɔbanɔa wi na, wo ɔa pe yinri alefu
fɔ ma saa gbɔn wi punɔgo woo wi na, wo ɔa pe yinri tavu.

li yen Yenñele na li yen kpoyi, ma pye fyere
yaraga.

¹⁰ Mbaa fyε Yawe Yenñele li yege ko ki yen
kajenme pi lesaga ye,
mbele fuun pe maa yigi na tanri pi na, poro yen
tjinliwe fenne.

We Fɔ wi daga paa wi sonni fɔ sanga pyew†!

112

*Lere na wi maa Yenñele li gbogo,
ferewe yen wi woo*

¹ Yaa Yawe Yenñele li sonni!

Lere na wi maa fyε Yawe Yenñele li yege,
ma li ngasegele ke yigi na tanri ke na nayinme
ni,

ferewe yen ki fɔ wi woo†!

² Wi setirige piile pe yaa fannga ta laga tara ti ni,
Yenñele li yaa duwaw lesinmbele pe setirige piile
pe na.

³ Ki lerefɔ wi ma yarijende legere naa penjagboro
ta wa wi go,

Wi maa kasinñge piin sanga pyew.

⁴ Wa diwi wi ni, yanwa pi maa yinrigi lesinmbele
pe kan,

lesinñe wi maa kajenñge piin, na leele yinriwe taa.

† **111:10 111.10:** Zhɔbu 28.28; Yomi 1.7; 9.10 † **112:1 112.1:** Ki yurugo nga ki senyoro nungba nungba pyew ti le Eburuye senre ti senpiile mbele pe ma tege nari yonlogi wo wa ni, maga le ti senpyo kongbanja wi na, wo na pe yinri alefu ma saa gbɔn wi punjo woo wi na, wo na pe yinri tavu.

5 Lere ŋa wi maa leele yinriwε taa, na foro tari
pe na,
naa kapyegele ke piin na yala kaselege ki ni,
ki lerefo wi yen jεnŋε.

6 Ki lerefo wi se fige mbe wo wa wi yonlo fyew,
leele pe yaa la nawa tuun lesinŋε wi na fo sanga
pyew.

7 Wila la fyε mbe senpere logo,
wi jatere wi ma pye ma cen wi na,
wi maa jigi wi taga Yawe Yenŋεle li na.

8 Wi kotogo ki ma pye ma kan wi na, wila la fyε,
ki kosaga wi yaa kaa yengεle ke kan wi winfenne
pe na, mbaa pe tolo li wele.

9 Wi keε ki yen ma sanga, wi maa fyonwo fenne
pe kaan,

wi yaa koro sinŋε fo sanga pyew,
wi yaa la fanŋga taa gbogowo ni†.

10 Lepee wi maa yan, ki maa wi yaa,
wi maa wi ŋgangala ke kaa yenjaga ki na, fo
mboo yeε fanŋga ki ko;
lepeepe pe maa ŋga jaa mbe pye ki ma yiri waga.

113

Yawe Yenŋεle li yongɔ woro wa

1 Yaa Yawe Yenŋεle li sonni†!

† **112:9 112:9:** 2 Korɛn 9.9 † **113:1 113.1:** Mbege le go 113 ki na sa gbɔn go 118 ki na, pe maa ki yuuro ti yinri Ye Yawe Yenŋεle li sɔn. Paa pye na ki yuuro ti koo Zhufuye Paki feti wo na. Kila pye go woolo pe ma keli mbe go 113 mbe sa gbɔn 114 ko yuuro to ko gbɛn, mbe si jɛn mbe feti yaakara ti ka. Paga ka li mbe ko, pe mεε go 115 mbe sa gbɔn 118 ki yuuro ti ko (Mati 26.30; Maki 14.26).

Yoro mbele Yawe Yenḡele li tunmbyeele yaa li
sonni,

yaa Yawe Yenḡele li meḡe ki sonni!

² Ki daga paa Yawe Yenḡele li meḡe ki sonni,
mbege le yinḡo fɔ sanga pyew!

³ Mbege le wa yɔnlɔ yirisaga kee yeri fɔ saga wa
wa yɔnlɔ tosaga kee ki na,
ki daga paa Yawe Yenḡele li meḡe ki sonni!

⁴ Yawe Yenḡele li yen wa cengele ke ni fuun ke
go na,

li gbɔḡɔwɔ pì gbɔn fɔ wa naayeri wi go na.

⁵ Ambɔ wi yen paa Yawe Yenḡele, we Yenḡele li
yen?

Lo na li yen ma cen wa naayeri wi go na.

⁶ Een fɔ li ma li yeḡe ki sogo
ma naayeri wo naa tara ti wele.

⁷ Li ma ḡa wi yen tege ni wi yirige wa tara ti na
mboo yerege,

mbe fyɔnwɔ fɔ wi yirige mboo wɔ wa fyɔḡo ki
ni;

⁸ mbe pe kan censaga ni wa legbɔɔlɔ pe sɔḡɔwɔ,
wa li woolo pe legbɔɔlɔ pe sɔḡɔwɔ.

⁹ Li ma go woolo kan jambasee wi yeri,
mboo pye nɔfɔ ḡa wi nawa pì yinḡi wi piile pe
sɔḡɔwɔ.

Yaa Yawe Yenḡele li sonni!

114

*Yenḡele làa kagbɔḡɔlɔ ḡele pye
Izirayeli woolo pe yirisanga wi ni
wa Ezhipiti tara*

1 Sanga ŋa ni Izirayeli woolo pàa yiri wa Ezhipiti tara,
sanga ŋa ni poro Zhakobu setirige piile pàa yiri
wa ki cɛnɛ woolo mbele nambanmbala pe
sogɔwɔ†;

2 Zhuda tara tila kanŋa ma pye we Fɔ wi
cɛnsaga kpoyi,
a Izirayeli tara tì pye wi tara.

3 Naa kɔgɔje wila Yɛnɛɛ li woolo pe yan sanga
ŋa ni, a wì si fe ma wɔ wa,
a Zhuriden gbaan tɔnmɔ pì songɔɔ pɔŋgo na†.

4 Yanwira tila pye na yeni na kanni paa sim-
bapɛnɛ yɛn,
a tinndiye paa yeni na kanni paa simbapiile yɛn.

5 Kɔgɔje, mboro wo fɛŋgala ma wɔ wa?
Zhuriden gbaan, mboro wo songɔɔkala pɔŋgo
na?

6 Yanwira, yoro yewile kala na kanni paa sim-
bapɛnɛ yɛn?
Tinndiye, yoro yewile kala na kanni paa simbapi-
ile yɛn?

7 Tara, mboro mbaa seri Yawe Yɛnɛɛ li yɛgɛ
sogɔwɔ,
maa seri Zhakobu Yɛnɛɛ li yɛgɛ sogɔwɔ!

8 Lo na li ma walaga ki kanŋa mbege pye
lambaaga,
mbe waliŋŋoŋo ki kanŋa mbege pye pulugo†.

† 114:1 114.1: Eki 12.51 † 114:3 114.3: Eki 14.21; Zhozu 3.16

† 114:8 114.8: Eki 17.1-7; Nɔmbu 20.2-13

115

*Yenɲele lo nunɲba li daga
mbaa gbogo*

¹ Woro ma we daga mbe gbogowɔ ta, Yawe
Yenɲele, woro ma we daga mbe gbogowɔ
ta,
ɛɛn fɔ gbogowɔ kan ma yɛɛ mɛgɛ ki yeri,
ma kagbaraga konaa ma yen sɛnɾɛ nunɲba yofɔ
yɛgɛ ɲga na ki kala na.

² Yinɲi na cɛngɛle sanɲgala ke sila yuun fɔ:
«Pe Yenɲele li yen se yeri?»

³ We Yenɲele li yen wa yenɲele na,
kala o kala kali ndanla, lo li ma pye.

⁴ Pe yarisunndo ti yen warifuwe naa tɛ woro,
sɛnwɛɛ kɛɛ kiri gbɛgele.

⁵ Yɔn yen ti na, ɛɛn fɔ tila ya mbaa para,
yɛngɛle yen ti na, ɛɛn fɔ tila ya mbaa yaan.

⁶ Nunɲbogolo yen ti na, ɛɛn fɔ tila ya mbaa nuru,
numagala yen ti na, ɛɛn fɔ tila la nuwɔ taa.

⁷ Keyen yen ti na, ɛɛn fɔ tila ya mbe yaraga yigi,
tɔɔɔɔ yen ti na, ɛɛn fɔ tila ya mbe tanga,
magala kpɛ na ya yiri wa ti yagbowegele ke ni.

⁸ Ti gbɛgelefɛnnɛ poro naa mbele pe ma pe jigi
wi taga ti na,
poro naa ki yarisunndo ti ni pɛ yala†.

⁹ Izirayeli woolo ye ye jigi wi taga Yawe Yenɲele
lo na!
Lo li yen ye sagafɔ konaa ye tugurɔn sigeyaraga
na ye go singi.

† 115:8 115.4-8: Yuuro 135.15-18; Naga 9.20

10 Yoro Aron setirige piile ye ye jigi wi taga Yawe Yenḡeḡe li na!

Lo li yen ye sagafɔ konaa ye tugurɔn sigeyaraga na ye go singi.

11 Yoro mbele ye maa fyɛ Yawe Yenḡeḡe li yeḡɛ, ye ye jigi wi taga Yawe Yenḡeḡe li na!

Lo li yen ye sagafɔ konaa ye tugurɔn sigeyaraga na ye go singi.

12 Yawe Yenḡeḡe li jatere wi yen we na, li yaa duwaw we na;

li yaa duwaw Izirayeli woolo pe na,

li yaa duwaw Aron setirige piile pe na.

13 Lo na Yawe Yenḡeḡe, mbele pe maa fyɛ li yeḡɛ, li yaa duwaw pe na,

lepigile mbe pinḡe legboḡo pe ni†.

14 Yawe Yenḡeḡe li ti ye seye woolo pe ḡɛḡɛ, yoro naa ye piile pe ni ye ḡɛḡɛ!

15 Yawe Yenḡeḡe li duwaw ye na,

lo na li naayeri wo naa tara ti da we!

16 Naayeri wi yen Yawe Yenḡeḡe lo nungba woo, ɛɛn fɔ li tara to kan senwee piile poro yeri.

17 Kuulo poro ma pe maa Yawe Yenḡeḡe li sonni, mbele pe tigi wa kuulo tara, poro ma pe maa li sonni.

18 ɛɛn fɔ woro we yaa la Yawe Yenḡeḡe li sonni, mbege ḡɛ yingɔ fɔ sanga pyew.

Yaa Yawe Yenḡeḡe li sonni!

† 115:13 115.13: Naga 11.18; 19.5

116

*Lere ɲa wì shɔ kunwɔ pi kɛɛ
wi Yɛnɲɛlɛ sharaga*

¹ Yawe Yɛnɲɛlɛ li yɛn mala ndanla,
katugu na mi ka gbele mbeli yeri, mbeli yɛnrɛwɛ
gboɔ yɛnri, li ma logo na yeri.

² Li ma nuɲgbolo jan ma logo na yeri,
mi yaa la li yɛnri na yinwege piliye yi ni fuun yi
ni.

³ Kunwɔ pìla gbɔn na na, mala sere pi mana li
ni,
kuulo tara ti jatere pirindorogo kila gbɔn na na,
jɔlɔgɔ naa lawɔrɔ ndorogo gbɔn na na.

⁴ Ɛɛn fɔ, a mì si Yawe Yɛnɲɛlɛ li mɛgɛ ki yeri, ma
yo fɔ:
«E, Yawe Yɛnɲɛlɛ, na shɔ!»

⁵ Yawe Yɛnɲɛlɛ li maa yinmɛ kaan, li yɛn ma sin;
we Yɛnɲɛlɛ li yɛn yinriwɛ tafɔ.

⁶ Yawe Yɛnɲɛlɛ li maa wele mbele pè pe yɛɛ tirige
pe na;
mìla pye tege na, a lìlan shɔ.

⁷ Na jatere, sɔngɔrɔ ma cɛn yɛw laga nuɲgba,
katugu Yawe Yɛnɲɛlɛ li kajɛɲgɛ pye na kan!

⁸ Kaselege yi, màla shɔ kunwɔ pi kɛɛ,
ma yɛntunwɔ pi kɔ wa na yɛgɛ ki na,
màla shɔ mii kurugo mbe to.

⁹ Koni mi yaa la tanri Yawe Yɛnɲɛlɛ li yɛgɛ
sɔgɔwɔ,
laga ki leweele tara nda ti ni.

¹⁰ Mìla taga Yɛnɲɛlɛ li na, ali sanga ɲa ni mìla
pye na yuun fɔ:

«Mi yen tege na ma toro†.»

11 Na jatere pirindorogo ki kala na, m̀ila pye na
yuun f̀o:

«Senweele pe ni fuun pe yen yagboyoolo.»

12 Yin̄gi mbe ya kan Yawe Yen̄ηele li yeri
kaj̄en̄ge n̄ga fuun li pye mala kan ki kala na?

13 Mi yaa w̄ojenne li yirige li pye na sh̄ow̄o pi
kac̄en̄†,

mbe Yawe Yen̄ηele li m̄ege ki yeri mbeli shari.

14 Mi yaa kanla ȳon f̄oḡolo ke t̄on Yawe Yen̄ηele
li yeri,

li gbogolom̄o woolo pe ni fuun pe yege na.

15 Mbele p̄e taga Yawe Yen̄ηele li na,
pe kunw̄o wogo ki yen ma n̄gban li na.

16 E, Yawe Yen̄ηele, mi yen ma tunmbyee,
kaselege yi, mi yen ma tunmbyee, mi yen ma
tunmbyee j̄ele wo pinambyo.

Mboro m̀ala p̄omanda ti sangala mala sh̄o.

17 Ki kala na, mi yaa saraga w̄o ma yeri mb̄oon
shari,

mi yaa mboro n̄a Yawe Yen̄ηele ma m̄ege ki yeri
mb̄oon shari.

18 Mi yaa kanla ȳon f̄oḡolo ke t̄on Yawe Yen̄ηele
li yeri,

li gbogolom̄o woolo pe ni fuun pe yege na.

19 Mi yaa ka ko pye wa Yawe Yen̄ηele li londo
nawa pi ni,

† 116:10 116:10: 2 Kor̄en 4.13 † 116:13 116:13: W̄ojenne na li
senre ti yo lagame, lo yen w̄ojenne na kila pye pe ma duven le
wa li ni, mboo w̄o saraga Yen̄ηele li yeri, mbege naga f̄o pe yen
nali shari li kaj̄en̄ge pyege ki kala na.

wa mboro Zheruzalemu ca nandogomo pi ni.

Yaa Yawe Yenɲele li sɔnni!

117

*Leele pe ni fuun pe daga
mbaa Yenɲele li sɔnni*

¹ Cengele woolo ye ni fuun yaa Yawe Yenɲele li sɔnni!

Yoro dunruya woolo ye ni fuun yaa li gbogo!

² Katugu li kagbaraga pyege we kan kɪ gbogo jɛɲɛ,

Yawe Yenɲele li yen sɛnrɛ nuɲgba yofɔ sanga pyew.

Yaa Yawe Yenɲele li sɔnni!

118

*Mi yaa lanla yinwege ki piin
mbaa Yenɲele li kapyegele
ke sɛnrɛ yuun*

¹ Yaa Yawe Yenɲele li shari yaa li sɔnni, katugu li yen jenne,

katugu li kagbaraga ki yen kɔsaga fu[†]!

² Izirayeli woolo pe daga mbaa ki yuun fɔ:

«Li kagbaraga ki yen kɔsaga fu.»

³ Arɔn setirige piile pe daga mbaa ki yuun fɔ:

«Li kagbaraga ki yen kɔsaga fu.»

⁴ Mbele pe maa fyɛ Yawe Yenɲele li yɛɛ pe daga mbaa ki yuun fɔ:

[†] **118:1 118.1:** 1 Kuro 16.34; 2 Kuro 5.13; 7.3; Esidi 3.11; Yuuro 100.5; 106.1; 107.1; 136.1; Zhere 33.11

«Li kagbaraga ki yen kosaga fu.»

⁵ Mala ta wa na jologo ki ni, mila Yawe Yenhele
li yeri lilan saga,
a Yawe Yenhele lilan yon sogo, ma wogosaga kan
na yeri.

⁶ Yawe Yenhele li yen na ni, mi woro na fye
yaraga ko ka yege.

Yingi senwee mbe ya pye na na[†]?

⁷ Yawe Yenhele li yen na ni, lo li yen na sagafu
we;

mi yaa kanla juguye pe tolo li yan.

⁸ Moo yee karafa Yawe Yenhele li na,
ko mbonro moo jigi wi taga senwee na ko na.

⁹ Moo yee karafa Yawe Yenhele li na,
ko mbonro moo jigi wi taga legboolo na ko na.

¹⁰ Cengele sanngala ke ni fuun kaa wa mala
maga,
een fo Yawe Yenhele li mege ki fannga na, mila
pe tongo.

¹¹ Paa wa mala maga, mala wa njolo,
een fo, Yawe Yenhele li mege ki fannga na, mila
pe tongo.

¹² Paa wa mala maga paa senrege yen,
een fo paa ku ma wo wa paa wuuro kason ma
kaa figi we;
Yawe Yenhele li mege ki fannga na, mila pe
tongo.

¹³ Paa na wonrogo ngbanga mbe ta mbe to,
een fo, a Yawe Yenhele lilan saga.

[†] 118:6 118.6: Ebu 13.6

14 Yawe Yennɛɛ lo li yen na fannga ye, mi maa
yuuro koo nali gbogo.

Lo li yen na shɔfɔ we†.

15 Lesinmbele pe yen na jɔrɔgi nayinmɛ ni,
na cew tawa kɔngɔlɔ waa wa pe paara yinɛ ti
ni.

Yawe Yennɛɛ li fannga kɛɛ ki yen na kagbɔgɔlɔ
piin.

16 Yawe Yennɛɛ lili fannga kɛɛ ki yirige mbe cew
kan,

Yawe Yennɛɛ li fannga kɛɛ ki yen na kagbɔgɔlɔ
piin.

17 Mi se ku, ɛɛn fɔ mi yaa koro go na,
janngo mbaa Yawe Yennɛɛ li kagala ke yɛgɛ yuun.

18 Yawe Yennɛɛ li jɔlɔgɔ wa na na fɔ jɛngɛ,
ɛɛn fɔ li silan yaga kunwɔ pi kan.

19 Ye kasinngɛ go kɔɔrɔ† ti yɛngɛɛ na kan,
janngo mbe ye mbe Yawe Yennɛɛ li shari mbeli
sɔn.

20 Yawe Yennɛɛ li go yeyɔngɔ koyi nga yɛɛn,
pa lesinmbele pe maa yiin wa ki ni.

21 We Fɔ, mi yaa ma shari mbɔɔn sɔn, katugu
màla yɔn sogo,
mboro ma yen na shɔfɔ we.

22 Go wafɛnnɛ pè je sinndɛɛgɛ nga na, ko kɔ pye
go yɛnlɛ li sinndɛɛgɛ kɔngbannga ye†.

† 118:14 118.14: ɛki 15.2; Eza 12.2 † 118:19 118.19: Kasinngɛ
go kɔɔrɔ to ti yen Zheruzalemu ca sherigo gbɔgɔ ki yeyɔnrɔ re.

† 118:22 118.22: Luki 20.17; Kapyɛ 4.11; 1 Pyɛ 2.7

23 Pa ko wogo nga kò yiri wa Yawe Yenḡele li
yeri,
a kì pye kagbogo we yege na†.

24 Ko pilige nga yeen, ko Yawe Yenḡele li kòn ma
tege,
ye pan waa yogori waa nayinme nii ki ni!

25 E, Yawe Yenḡele, ki yaga ma we sho!
Yawe Yenḡele, ki yaga we cew ta!

26 Na wila paan Yawe Yenḡele li mege ki na,
Yenḡele sa duwaw wi na!
Mbe we ta wa Yawe Yenḡele li sherigo gbogo ki
ni, we yaa duwaw pye ye kan†!

27 Yawe Yenḡele lo li yen Yenḡele le,
li maa yanwa yinrigi we kan!
Ye pan wa gbogolomo pi ni feti wi na, tige njere
ni wa ye keyen yi ni,
fo sa gbòn wa saraga wosaga ki yenḡele ke
tanla!

28 Mboro ma yen na Yenḡele le, mi yaa loon shari
mbaa ma sonni,
na Yenḡele, mi yaa loon sonni.

29 Yaa Yawe Yenḡele li shari yaa li sonni, katugu
li yen jenne,
li kagbaraga ki yen kosaga fu.

119

Yenḡele li lasiri wi yen ma yon

† 118:23 118.22-23: Mati 21.42; Maki 12.10-11 † 118:26
118.25-26: Mati 21.39; Maki 11.9; Luki 13.5; 19.38; Zhan 12.13

¹ Leele mbele pe tangalɔmɔ pi yen ma sin,
poro mbele pe maa tanri na yala Yawe Yenɲele
li lasiri wi ni,
ferewe yen pe woo†!

² Leele mbele fuun pe ma li kondɛɲɛɲɛle ke le
na tanri ke na,
koonaa naga lagajaa mbaa li nandanwa kala li
piin pe kotogo ki ni fuun ni,
ferewe yen pe woo!

³ Poro na la kambasinɲge piin,
Yenɲele li koɲgolo koro pe maa tanri ke na.

⁴ We Fɔ, mɔɔ katɛɲɛɲɛle ke naga we na,
janɲo we ke yigi waa tanri ke na tiyɔɲɔ.

⁵ Ki yaga na tangalɔmɔ pi pye pi sin,
janɲo mbe ya mboon katɛɲɛɲɛle ke yigi mbaa
tanri ke na!

⁶ Pa kona mi se ka fere sho,
na mi kaa ma ɲgasegele ke ni fuun ke jate we.

⁷ Mi yaa loon shari loon sonni kotogo sinɲge ni,
mbe koro mbaa ma kakɔnndɛɲɛɲɛle ke kara,
koro ɲgele ke yen ma sin we.

⁸ Mi yaa ma kondɛɲɛɲɛle ke yigi mbaa tanri ke
na,
ki kala na, maga kanla wa pew!

† **119:1 119.1:** Ki yurugo ɲga ki koɲgolo kolɔtaanri tegɛsaga
nuɲgba nuɲgba pyew ki le Eburuye senre ti senpiile mbele pe
ma tegɛ nari yɔnlogi wo wa ni, maga le ti senpyo koɲgbanja wi
na, wo ɲa pe yinri alefu fo ma saa gbɔn wi punɲo woo wi na, wo
ɲa pe yinri tavu. Ki koɲgolo ke ni fuun nuɲgba nuɲgba ke yen
na Yenɲele li lasiri wo meɲe yinri, ke ni fuun kɛ le Eburuye senre
ti senpiile mbele pe ma tegɛ nari yɔnlogi wo wa ni.

9 Lefɔnɔ wi mbe ya mboo tangalɔmɔ pi pye
fyɔngɔ fu mɛɛ?

Kaawɔ wɔɔn sɛnrɛ to yigi wila tanri ti na.

10 Mi yɛn nɔɔ lagajaa na kotogo ki ni fuun ni,
maga ka ti mbe wa mbe la ma ɲgasegele ke na!

11 Mɔɔ senyoro ti tɛgɛ wa na kotogo na,
janɔgo mi ka ka kapege pye ma na.

12 E, Yawe Yɛnɲɛɛ, mi yɛn nɔɔ sɔnni!
Na naga ma kondɛgɛɲgɛɛ ke ni!

13 Kakɔndɛgɛɲgɛɛ ɲgele fuun mɔ yo wa ma
yɔn,
mi yɛn na ke ni fuun nɲɲgba nɲɲgba ke yɛgɛ
yuun.

14 Mbaa tanri ma kondɛgɛɲgɛɛ ke na, ki ma
nayinmɛ kan na yeri,
ma pye ndɛɛ mɔ yarijɛndɛ lɛgɛrɛ ta.

15 Mi yɛn na sɔnni ma katɛgɛɲgɛɛ ke na,
konaa mɔla jatere wi tɛgɛ ma kɔɲgolo ke na.

16 Ma kondɛgɛɲgɛɛ ke yɛn mala ndanla,
mi se fɛgɛ ma sɛnrɛ ti na.

17 Kajɛɲgɛ pye mi ɲa ma tunmbyee na kan,
janɔgo mbe koro yinwege na mɔɔn sɛnrɛ ti yigi
mbaa tanri ti na!

18 Na yɛngɛɛ ke yɛngɛ,
janɔgo kagbɔgɔlɔ ɲgele wa ma lasiri wi ni, mbe
ke yan!

19 Mi yɛn nambannɲa laga tara ti na,
maga kɔɔn ɲgasegele ke lara na na!

20 Ma kakɔndɛgɛɲgɛɛ ke la yɛn na na sanga
pyew,
fɔ a ke wogo kɔ ɲgban na ni wa na kotogo na.

21 Mbele pe maa pe yεε gbogo, ma ma
 sɛnɲɔbanra yo pe na,
 poro mbele pe yɛn ma danɲa we,
 poro mbele pè pe yεε puɲɔ ma lali ma
 ɲɔgasegele ke ni we.

22 Na sho tɛgele na paa na tegele konaa tifagawa
 mba paa na tifaga pi keε,
 katugu mi yɛn na tanri ma kondɛɲɛɲɛle ke na.

23 Ali na kundigile paga cɛn mbe yɔn le na mɛge
 ni,
 mi ɲa ma tunmbyee, mi wo yaa la jatere piin ma
 kondɛɲɛɲɛle koro na.

24 Ma kondɛɲɛɲɛle ke yɛn mala ndanla,
 koro ke yɛn na yerifo we.

25 Mi ɲa m̀ sinle tara, wa taambugo ki ni,
 yinwege kan na yeri naa, mbe yala ma sɛnrɛ ti
 ni!

26 Milan kagala ke yege yo ma kan, a m̀ala yɔn
 sogo;

ki yaga m̀oo kondɛɲɛɲɛle ke naga na na!

27 Ma katɛɲɛɲɛle ke yɛn na konɔ na nari, ki yaga
 mbeli jɛn mbe wali li na,

janɲo mbaa sɔnri ma kafɔnɲɔlo ke na!

28 Jatere pirindorogo kilan nawa pi tanga na na,
 na yirige mala saga, mbe yala ma sɛnrɛ ti ni!

29 Yagbogolo konɔ li laga lali na ni;

ɛn fo ki yaga ma yɔn na na, ma ti mbɔɔn lasiri
 konɲolo ke jɛn mbaa tanri ke na!

30 Kaselege konɔ lo m̀ le,

mi yɛn na tanri na yala ma kakɔnndɛɲɛɲɛle ke
 ni.

31 Mi yaa koro mbe mara ma kondεgengele ke na,

Yawe Yenηele, maga ka ti fere mbanla ta!

32 Mi yen na fogolo mbaa tanri wa ma ηgasegele konɔ li ni,

katugu màla jatere wi yenge na kan.

33 Yawe Yenηele, na naga ma kondεgengele ke ni, jaŋgo mbaa tanri ke na fɔ sa gbɔn wa ki kosaga!

34 Tijinliwe kan na yeri, jaŋgo mbe ya mbaa tanri ma lasiri wi na,

mboo yigi mbaa tanri wi na, na kotogo ki ni fuun ni!

35 Na yege sin mbaa tanri wa ma ηgasegele konɔ li ni,

katugu ki wogo ki yen mala ndanla!

36 Ma ti na jatere wi pye ma kondεgengele koro na,

wiga ka kari na yeera tɔnli jawa po yeri!

37 Ma ti na yege ki wɔ wa yaara nda ti yen go fu ti yeri,

ma ti mbaa tanri wa ma konɔ li ni!

38 Yɔn fɔlɔ na mà kɔn mbele pe maa fyε ma yege pe yeri,

li yɔn fili mi ηa ma tunmbyee na kanηɔlɔ!

39 Mi yen na fyε tifagawa senre nda yege, ti laga lali na ni,

katugu ma kakɔndεgengele ke yen ma yɔn!

40 Wele, ma katεgengele ke la yen na na fɔ jεnge, yinwege kan na yeri ma kasinηge ki fanηga na!

41 Yawe Yenηele, ki yaga mɔɔ kagbaraga ki pye na kan;

na shɔ, mbe yala ma yɔn fɔlɔ na mà kɔn li ni!

42 Ki ka pye ma, mbele pe yen nala tegele, mbe
ya mbe pe yon sogo,
katugu mi taga ma senre ti na.

43 Maga ka ti kaselege senre ti ko wa na yon,
katugu na jigi wi yen ma kakonndegengele koro
na.

44 Mi yaa la tanri ma lasiri kongolo ke na suyi,
mbe koro ki na fo tetete.

45 Mi yaa la tanri yeyinnye na yinwege ki ni,
katugu mi yen naga lagajaa mbaa tanri ma
katengele koro na.

46 Mi yaa lon kondengele ke yeye yuun wun-
lumbolo pe kan,
ki se pye na yeri fere ni.

47 Ma ngasegele ke kala li yen mala ndanla,
ke yen mala ndanla.

48 Milan keyen yi yirige ma ngasegele ke yeri
noo yenri, katugu ke yen mala ndanla;
mila jaa mbaa sonri ma kondengele ke na.

49 Senre nda ma yo mi na ma tunmbyee na
kanngolo, ma jatere wi tere ti na,
to ti yen na jigi tagasaga kaan na yeri.

50 To ti maa na kotogo ki sogo na na jologo sanga
ni,
katugu yon folo na ma le na yeri, li yen na
yinwege kaan na yeri.

51 Mbele pe maa pe yee gbogo, pe yen naga lakoo
na na,

een fo mi se ke mbe wo wa ma lasiri kono li ni.

52 Yawe Yennele, ma kakonndegengele ngele ma
kan we yeri maga le wa faa, na mi ka nawa
to ke na,

ki mala kotogo ki sogo na na.

53 Kayan̄ga gb̄oḡo ma pye na ni,
na mi ka lepeepe pe yan p̄e je ma lasiri wi na we.

54 Mi yen n̄ō kond̄eḡenḡele ke koo yurugo,
mbanla ta laga ki tara nda ti ni paa namban̄na
yen.

55 E, Yawe Yen̄̄ele, mi maa jatere piin ma wogo
ki na yembin̄e,
m̄ō lasiri kon̄o li yigi na tanri li na.

56 Nga ki yen na tasaga ye,
ko yen f̄ō mb̄ōon kat̄eḡenḡele ke yigi mbaa tanri
ke na.

57 E, Yawe Yen̄̄ele, nga ki yen na tasaga ye, mi
yaa sonḡō mbege yo,
ko ki yen mb̄ōon sen̄re ti yigi mbaa tanri ti na.

58 Mi yen naga jaa na kotogo ki ni fuun ni, na
kala l̄ōon ndanla,
yinm̄e tirige na na, mbe yala ma senyoro ti ni!

59 Milan tangal̄om̄o pi cancan ma wele,
mila jaa mbe sonḡō mbaa tanri ma
kond̄eḡenḡele ke na.

60 Mi woro na m̄ōlo, mila fȳele,
mb̄ōon ngasegele ke yigi mbaa tanri ke na.

61 Lepeepe p̄anla yigi pe m̄ere ti ni,
̄en f̄ō, mii f̄eḡe ma lasiri wi na.

62 Mi ma yiri yind̄eḡe na m̄ō s̄on,
ma kak̄on̄nd̄eḡenḡele ke kala na, koro n̄gele ke
yen ma sin we.

63 Mbele fuun pe maa fȳe ma ȳeḡe,
konaa mbele pe maa tanri ma kat̄eḡenḡele ke na,
mi yen pe w̄on̄lo.

64 Yawe Yen̄̄ele, ma kagbaraga k̄i tara ti yin,
ma kond̄eḡenḡele ke naga na na!

65 Yawe Yenḡele, ma maa kajenḡe piin mi ḡa ma
tunmbyee na kan,
ma yala ma senre ti ni.

66 Na naga mbaa kagala ke jenni mbaa ke woo ke
yeḡ ni konaa kajenme ni,
katugu mi taga ma ḡgasegele ke na!

67 Sanni ma sanla le jɔlɔɔ, miḡa punḡo,
ḡen fɔ koni, mɔɔ senyoro ti yigi na tanri ti na.

68 Ma yen jenḡe, ma maa kajenḡe piin;
ma kondḡenḡele ke naga na na!

69 Mbele pe maa pe yeḡ gbogo, pe yen na finlele
na tari na na;
ḡen fɔ mi wo na, mi yen na tanri ma katḡenḡele
ke na, na kotogo ki ni fuun ni.

70 Pe jatere wi ton pe na,
ḡen fɔ mi wo na, ma lasiri wi yen mala ndanla.

71 Naa maḡa le jɔlɔɔ, ki pye katiyɔḡo na yeri,
katugu kilan kan miḡa ma kondḡenḡele ke kara.

72 Lasiri senre nda ti yiri wa ma yon, ti mbonro
na yeri
ma we te naa warifuwe yaara waga leḡere na.

73 Ma keyen yo yilan fanri mala gbegele,
tjinliwe kan na yeri, janḡo mboon ḡgasegele ke
kara mbe ke jen.

74 Mbele pe maa fyḡ ma yeḡe, pe yaa na yan mbaa
yɔḡori,
katugu pe yaa ki yan fɔ na jigi wi yen ma senre
to na.

75 E, Yawe Yenḡele, miḡi jen ma yo ma
kakonndḡenḡele ke yen ma sin,
ma jɔlɔɔ wa na na, ma yala ma kaselege ki ni.

76 Ma kagbaraga kilan kotogo ki sogo na na,

ma yala ma senyoro ti ni mi ña ma tunmbyee na
kan.

77 Ki yaga mala yinriwe ta, jango mbe yinwege
ta,

katugu ma lasiri wi kala li yen mala ndanla!

78 Mbele pe maa pe yee gbogo nala jolo go fu, fere
mbe pe yigi!

Mi wo na, mi yen na jatere piin ma katengegele
ke na.

79 Mbele pe maa fye ma yege, poro mbe songoro
pe pan na korogo,

konaa mbele pon kondengegele ke jen pe ni.

80 Ti mbaa tanri ma kondengegele ke na nawa
jembe ni,

pa kona mi se fere sho.

81 Ma showo pi la yen na na fo ma saa toro, fo
nala tege;

een fo na jigi wi yen ma senre ti na.

82 Ma senyoro miri kapyege ki wele konoo, fo a
yengele ke saa te,

ko mila na yee yewe fo: «Ma yaa na kotogo ki
sogo na na wagati wiwiin ni?»

83 Mi yen paa selege kasha yen wirige go na, nga
ki se ya yaraga ka yon,

een fo mii fegge ma kondengegele ke na.

84 Mi ña ma tunmbyee, na yinwege piliye yi koro
jori?

Mbele pe yen nala jolo, ma yaa kiti wi kon pe na
wagati wiwiin ni mbe pe jolo?

85 Mbele pe maa pe yee gbogo, pele yen na wege
kon wa na yege mbanla yigi,

mbe sigi ta ki woro ma yala ma lasiri konoo li ni.

86 Ma ngasegele ke ni fuun ke yen kaselege,
pe yen nala jolo go fu, ki yaga mala saga!

87 Kila koro jenri anme paa na gbo mala wo laga
tara ti ni,

een fo mi wo na, mii je ma katengele ke na.

88 Ma kagbaraga ki kala na, yinwege kan na yeri,
janngo sereya senre nda ti yiri wa ma yon mbaa
tanri ti na!

89 E, Yawe Yenhele, ma senre ti yen wa fo sanga
pyew,

ti yen kosaga fu wa yenhele na.

90 Ma yen senre nungba yofa sanga pyew fo
tetete,

ma tara ti gbegele mari tenge, ti yen wa ti
yongolo ke ni.

91 Ma kakondengele koro fannga na yaara ti
ni fuun ti yen wa nala,

katugu yaraga pyew ki yen na tunngo piin mboro
kan.

92 Ndee ki pye ma lasiri wi kala li sila na ndanla,
anme mila ku wa na jologo ki ni.

93 Mi se fage ma katengele ke na fyew,

katugu koro fannga na, ma yinwege ki kan na
yeri.

94 Mi yen mboro woo, na sho,

katugu mi yen na jaa mbaa tanri ma katengele
koro na.

95 Lepeepele pe yen nala singi mbanla gbo,

een fo ma kondengele koro mi yen na nuru.

96 Migi yan fo yaraga pyew kosaga yen ki na,

een fo ma ngasegele ke yen konlo fu.

97 Wele, ma lasiri wi yen mala ndanla fɔ jɛŋgɛ,
mi maa sɔnri wi na pilige pyew.

98 Ma ŋgasegele kànlà kan kajenmɛ ni ma wɛ na
juguye pe na,

katugu ke yen na ni wagati wi ni fuun ni.

99 Kagala kɔrɔ jɛnmɛ yen na yeri ma wɛ na
nagafennɛ pe na,

katugu mi maa sɔnri jɛŋgɛ ma kondɛgɛŋgɛle ke
na.

100 Tijinliwɛ yen na yeri ma wɛ lelɛŋgbaara ti na,
katugu mɔ̀ɔ katɛgɛŋgɛle ke yigi na tanri ke na.

101 Mi mala jele li kɔrɔsi kombele li ni,
janɔ mbe ya mbɔɔn sɛnrɛ ti yigi mbaa tanri ti
na.

102 Mi se laga ma kakɔndɛgɛŋgɛle ke na fyew,
katugu mborɔ màla naga ke ni.

103 Ma sɛnrɛ ti yen ma tanla wa na yɔn,
tì tanla na ni ma wɛ sɛnrɛgɛ na.

104 Ma katɛgɛŋgɛle kè tijinliwɛ kan na yeri,
ki kala na, yagbogolo kɔŋgolo ke yen mala mben.

105 Ma sɛnrɛ ti yen paa fitanla yen wa na tɔrɔ ti
nɔgɔ,

ti yen paa yanwa yen wa na kɔnɔ li ni.

106 Mì wugu ki na, mi yaa sigi pye mbege yɔn fili,
fɔ mi yaa ma kakɔndɛgɛŋgɛle ke yigi mbaa
tanri ke na, koro ŋgele ke yen ma sin we.

107 Màla le jɔlɔgɔ mala go ki sogo na na fɔ jɛŋgɛ;
Yawe Yɛnɛle, yinwege kan na yeri mbe yala ma
sɛnrɛ ti ni!

108 E, Yawe Yɛnɛle, yenrɛgɛ ŋga mila yenri
maga pye paa saraga yen ma yeri, yenle
ki na!

Mala kara ma kakɔndɛgɛŋgɛle ke ni!

109 Na yinwege ki yen kunwo pi yon na sanga pyew,

εεν fo mi se fege ma lasiri wi na.

110 Lepeelee pè pεngele le na na,

εεν fo, mi se ka laga ma kategegele ke na.

111 Ma kondεgegele ke yen na korogo tiyongo fo sanga pyew,

ti maa yogorimo kaan na yeri wa na kotogo na.

112 Migi kon wa na kotogo na mbaa tanri ma kondεgegele ke na,

wagati wi ni fuun ni, fo sa gbɔn wa ki kosaga.

113 Leele mbele pe nawa pi yen pe na shyenzhyen, pe kala lilan mben,

ma lasiri wo wi yen mala ndanla.

114 Mboro ma yen na larasaga naa na tuguron sigeyaraga mbaa na go singi,

na jigi wi yen ma senre to na.

115 Yoro lepeelee wele, ye ye yee laga lali na ni, jango mbaa tanri na Yenjele li ngasegele ke na!

116 Na togo ma yigi na ni, mbe yala ma senyoro ti ni, jango mbe go ta;

maga ka ti mbe fere sho na jigi tagasaga wogo ki na!

117 Na togo ma yigi na ni, jango mbe ta mbe sho, jango na yee ki koro ma kondεgegele ke na fo sanga pyew!

118 Mbele fuun pe ma pe yee punjo ma laga ma kondεgegele ke na, ma ma je poro na;

katugu pe nambara kapyere ti yen yagbogowo.

119 Lepeelee mbele fuun pe yen laga tara ti na, ma ma pe wa paa tuguron fire yen;

ki kala na, ma kondεgegele ke yen mala ndanla.

120 Mi yen na fye ma yege fo na seri,
mi yen na fye ma kakɔndegengele ke yege.

121 Mi yen na tanri kaselege konaa kasinɔge na,
maga kanla le na jɔɔfenne pe kee!

122 Mi ɔa ma tunmbyee, yere na ni mala wogo ki
yɔn,
maga ka ti mbele pe maa pe yee gbogo panla yigi
tijaanga!

123 Ma sagawa po naa showɔ mba maa pi yɔn
foɔ le mbanla sho,
mi wele ma saa te pi wogo na.

124 Mi ɔa ma tunmbyee, ki yaga mala yigi ma yala
ma kagbaraga ki ni,
mala naga ma kondengele ke ni!

125 Mi yen ma tunmbyee, tijinliwe kan na yeri,
janɔo mboɔn kondengele ke jen!

126 Yawe Yenɔele, wagati wi gbɔn ma kala la pye;
katugu leele pɔɔn lasiri wi jɔɔ.

127 Mi wo na, ma ɔgasegele ke yen mala ndanla,
ke yen mala ndanla ma we te na, ma we te piiri
na.

128 Ki kala na, ma katengele ke ni fuun ke yen
ma sin na yege na,
yagbogolo konɔ pyew li yen mala mben.

129 Ma kondengele ke yen yaritiyɔngɔ,
ki kala na, mi yaa ti yigi mbaa tanri ti na.

130 Ma senre ti jenme pi ma yanwa yirige lere
kan,

ti ma tijinliwe kan kambajenje wi yeri.

131 Ma senre ti la kilan yigi jenge,
ma ɔgasegele ke la yen na na fo jenge.

132 Surugu ma yege wa na yeri, mala yinriwe ta,
paa yege nga na ma yen ma mbele ndanla, m̀aga
k̀on maga tege pe kan we!

133 Yeresaga kan na tangalomo pi yeri, mbe yala
ma senre ti ni,
maga ka ti tipege ka kpe mbe fannga ta na na!

134 Na sho leele pe jologo ki kee,
janngo mboon katagegele ke yigi mbaa tanri ke
na!

135 Mi na ma tunmbyee, ki yaga mala wele
kajenge ni,
mala naga ma kondagegele ke ni!

136 Mi yen na gbele na yentunwo legere woo,
katugu leele pe woro na tanri ma lasiri konɔ li
na.

137 E, Yawe Yenjele, ma yen ma sin,
ma kakondagegele ke yen ma sin.

138 M̀o kondagegele ke kan kasinje ni,
konaa ma yen senre nungba yofɔ yege nga na ki
ni.

139 Kayannga gbogo yen na ni fo jenge,
katugu na winfenne pe fege ma senre ti na.

140 Ma senyoro tiri yee naga fo ti yen kaselege fo
jenge,
mi na ma tunmbyee ti yen mala ndanla.

141 Mi kologo, leele pe woro nala jate,
een fo mi se fege ma katagegele ke na.

142 Ma kasinje ki yen kasinje nga ki yen
kosaga fu,
ma lasiri wi yen kaselege.

143 Jologo naa jatere piriwen yen na na,

konaa ki ni fuun, ma ngasegele ke maa nayinme
kaan na yeri.

144 Ma kondɛgɛngɛlɛ ke yɛn ma sin fɔ sanga
pyew,
tjinliwɛ kan na yeri, mberi jɛn mbe wali ti na,
janɔgo mbe go ta!

145 Yawe Yɛnɛlɛ, mi yɛn nɔɔ yɛnri na kotogo ki
ni fuun ni mala saga, na yɔn sogo,
janɔgo mbɔɔn kondɛgɛngɛlɛ ke lɛ mbaa tanri ke
na!

146 Mi yɛn nɔɔ yinri fɔ mala shɔ,
janɔgo mbɔɔn kondɛgɛngɛlɛ ke yigi mbaa tanri
ke na.

147 Mi ma keli lalaaga ki yɛgɛ mɔɔ yeri mala saga,
katugu na jigi wi yɛn ma sɛnrɛ to na.

148 Yɛmbinɛ sanga wi ni fuun wi ni, mila la
wɔnlɔ,
mi maa jatere piin ma sɛnyoro ti na.

149 Yawe Yɛnɛlɛ, ki yaga mala yerege ki logo ma
kagbaraga ki kala na,
ki yaga mbe koro go na, mbe yala ma
kakɔndɛgɛngɛlɛ ke ni!

150 Mbele pe maa tipege gbɛgɛlɛ mbe pye, pe yɛn
na fulo na tanla,
pe yɛn na pe yɛɛ laga lali ma lasiri wi ni.

151 Ɛɛn fɔ Yawe Yɛnɛlɛ, ma yɛn ma yɔngɔ na ni,
ma ngasegele ke ni fuun ke yɛn kaselege.

152 Maga lɛ wa wagati titɔnlɔwɔ ni, m̀igi jɛn
ma yo ma kondɛgɛngɛlɛ m̀aa ke kan ke koro wa
fɔ sanga pyew.

153 Na jɔlɔgɔ kagala ke wele, mala shɔ,

katugu mi se fεge ma lasiri wi na!

154 Yere na kala li ni, mala go sho,

na yaga go na, mbe yala ma senyoro ti ni!

155 Showo pi laga yen ma lali lepeepe pe ni,

katugu pe woro noo kondεgengele ke lagajaa.

156 Yawe Yenηele, ma yinriwe tawa pi yen ma
gbogo,

na yaga go na ma kakonndεgengele ke fannga
na!

157 Na jolofenne naa na winfenne pe yen ma lege,

εen fo mi se ke mbe laga ma kondεgengele ke na.

158 Mi leele javafenne pe yan, fo a pe la ki ko na
na,

poro mbele pe soon senyoro ti yigi mbaa tanri ti
na.

159 Yawe Yenηele, ki jen maga jen fo ma
katεgengele ke yen mala ndanla,

ki yaga mbe go ta ma kagbaraga ki kala na!

160 Ma senre ti go ko yen kaselege,

ma kakonndεgengele ke yen ma sin fo sanga
pyew.

161 Kundigile pele yiri nala jolo go fu,

εen fo, ma senre to nungba ti maa fyere waa na
na.

162 Mi yen na yogori ma senyoro ti kala na,

ma mbe yo fo lere ηa yarijende legere ta.

163 Yagbogowo pi yen mala mben, pi yen ma
tijanga na yeri,

εen fo ma lasiri wi yen mala ndanla.

164 Mi moo son sonsaga koloshyen pilige nungba
ki ni,

ma kakonndεgengele ηgele ke yen ma sin ke
kala na.

165 Ma lasiri wi yen ma mbele ndanla, yeyinḡge
gbḡḡo yen pe wogo,
yaraga ka kpε se ya mbe pe kan pe kurugo pe to.

166 E, Yawe Yenḡεε, na jigi wi yen ma na mala
shḡ,

ma ḡgasegele koro mi yen na tanri ke na.

167 Mḡḡ kondεḡḡεε ke yigi na tanri ke na, na
kotogo ki ni fuun ni,

ti yen mala ndanla fḡ jεḡε.

168 Mḡḡ katεḡḡεε koro naa ma kondεḡḡεε
ke yigi na tanri ke na,

katugu ma yεε yen na kapyegele ke ni fuun ke
na.

169 Yawe Yenḡεε, ki yaga na yenḡεε gbelege ki
gbḡn wa ma na,

tijinliwε kan na yeri mbe yala ma sεnḡε ti ni.

170 Ki yaga na yenḡwε gbḡḡ pi gbḡn wa ma na,
na shḡ mbe yala ma sεnyoro ti ni!

171 Ki yaga mbaa ma sḡnni lεḡεε,

katugu ma yen nala nari ma kondεḡḡεε ke ni!

172 Ki yaga mbaa ma sεnyoro ti koo yurugo wa
na yḡn,

katugu ma ḡgasegele ke yen ma sin!

173 Na saga ma kεε ki ni,

katugu ma katεḡḡεε koro mḡ wḡ mbaa piin!

174 E, Yawe Yenḡεε, ki la ki yen na na mala shḡ,
ma lasiri wi yen mala ndanla.

175 Ki yaga mbe koro go na mbaa ma sḡnni,
ma kakḡndεḡḡεε ke pye na sagawa!

176 Mi yen na yanri na toro paa simbapḡḡo yen, ḡa
wḡ punḡo, yiri ma mi ḡa ma tunmbyee na
lagaja;

katugu mii fεεε ma ηgasegele ke na!

120

*Lere ηa pè baga wi na
wi Yεηηελε yεnrεwe*

¹ Tangala yurugo mbe kari wa Zheruzalεmu ca.
Mala ta wa na jɔlɔɔ ki ni, mɪla gbele ma Yawe
Yεηηεle li yeri lilan saga,
a lilan yɔn sogo.

² E, Yawe Yεηηεle, na sho yagboyoolo pe kεε,
na sho leele fanlafenne pe kεε!

³ Yoro leele fanlafenne, yinɔi ki yaa ka pye ye
sara we?

Yinɔi tɔnli wi yaa ka kan ye yeri?

⁴ Malaga gbɔnwangala ηgele pè ke le nanɔanra
kason ni ma ke yɔnrɔ ti wɔwɔ,
koro ke yaa ka pye ye sara we.

⁵ Jɔlɔɔ yεn na wogo, katugu mɪ saa cεn wa
Meshεki tara ti ni,
katugu mɪ saa cεn wa Kedari tara cεnle woolo pe
sɔɔwɔ†.

⁶ Ki leele mbele yeyinɔge ki yεn ma pe mben,
mɪ cεn ma mɔ wa pe sɔɔwɔ matoro.

⁷ Yeyinɔge mi wo yεn na jaa,
εεn fɔ na mi ka ya para ki wogo na, poro ma yo
malaga.

† **120:5 120.5:** Ki laga ηga ki yεn naga nari ma yo sεnrε ti
yofɔ wila pye ma cεn laga ηga na, ki leele paa pye paa Meshεki
tara naa Kedari tara fenne pe yεn. Ki leele paa pye kababaara
pyefenne kɔnaa legbolele.

121

Na go sigefo wo wi yen

Yawe Yenηεε le

¹ Tangala yurugo mbe kari wa Zheruzalemu ca.
Milan yege ki yirige ma wele wa yanwira ti keε
yeri,

na sagawa pi yaa yiri se yeri?

² Na sagawa pa pi yaa yiri wa Yawe Yenηεε li
yeri,

lo na li naayeri wo naa tara ti da.

³ Li se ti ma tologo ki wonri.

Na wi yen noo go singi wi se wonlo.

⁴ Ye wele, Izirayeli woolo pe go sigefo wila wonlo
mbe tigi,

wila si wonlo.

⁵ Yawe Yenηεε lo li yen noo go singi,

Yawe Yenηεε li yen yinme ma go na noo go singi,
ma pye le ma tanla.

⁶ Yonlo na, yonlo ki soon ya,
yesogo ki se soon jolo yembinε.

⁷ Yawe Yenηεε li yaa loon go singi kapege ki ni
fuun ki na,

li yaa loon yinwege ki go singi.

⁸ Ma karisaga naa ma songorosaga, Yawe Yenηεε
li yaa loon go singi,

mbege le yingfo sanga pyew!

122

*Yaa yɛnri Zheruzalɛmu ca
ki yeyinŋge ta*

¹ Tangala yurugo mbe kari wa Zheruzalɛmu ca.
Davidi Yɛnɲɛlɛ gbɔgɔyurugo.

Na paga na pye mbe yo fɔ:

«Yaa shokari wa Yawe Yɛnɲɛlɛ li go ki ni,»
ki ma pye na yeri yɔgɔrimɔ ni!

² Zheruzalɛmu ca, wɛ pan ma yere koni na ma
yeyɔnrɔ ti na.

³ Zheruzalɛmu, ma yɛn ca ŋga ki yɛn ma kan ma
yɔn,

malaga sigembogo yɛn ma kan mɔɔ maga.

⁴ Izirayeli cɛngɛlɛ woolo pa pe maa kee wa,

Yawe Yɛnɲɛlɛ li cɛngɛlɛ woolo wele,

janɔgo mbe Yawe Yɛnɲɛlɛ li gbɔgɔ,

paa yɛgɛ ŋga na lɛa ki kondɛgɛlɛ li kan Izirayeli
woolo pe yeri paa ki piin we.

⁵ Davidi naa wi setirige piile pa pe wunluwo
jɔngɔ ki yɛn wa,

pa pe maa cɛɛn wa mbaa leele pe kiti wi kɔɔn.

⁶ Yaa yɛnri Zheruzalɛmu ca ki yeyinŋge ta.

Zheruzalɛmu, ma yɛn ma mbele ndanla, Yɛnɲɛlɛ
sa ti pe cɛn pɔw!

⁷ Yeyinŋge mbe pye wa ca ki ni,

tanwa mbe pye wa wunluwo yinrɛ ti ni!

⁸ Na sefɛnnɛ naa na wɛnnɛ pe kala na,

mi yɛn na jaa yeyinŋge mbe pye wa ma ni!

⁹ Yawe Yenηελε, we Yenηελε le, li go ηga ki yen
mala ndanla ki kala na,
mi yen na jaa ferewe mbe pye ma woo!

123

Yawe Yenηελε, we yinriwe ta

¹ Tangala yurugo mbe kari wa Zheruzalemu ca.
Milan yege ki yirige na wele wa ma yeri,
mboro ηa ma yen ma cen wunluwo pi na wa
yenηελε na.

² Yege ηga na kulonambala maa wele pe tafɔ
nana yeri, wi yere pe ni,
yege ηga na kulojaala maa wele pe tafɔ jele yeri,
wi yere pe ni,
ki pyelomɔ nungba pi na, woro fun we yen na
wele wa Yawe Yenηελε li yeri, fɔ li ka sa
yinme kan we yeri.

³ Yinme kan we yeri Yawe Yenηελε, yinme kan
we yeri;
katugu tifagawa mba pè we tifaga pì saa keε toro.

⁴ Leele mbele pe maa pe yeε nari, pè tege we na
ma ta ma,
mbele pe maa pe yeε gbogo, pè we tifaga ma ta
ma.

124

*Yenηελε lo li yen Izirayeli woolo
pe shɔfɔ we*

¹ Tangala yurugo mbe kari wa Zheruzalemu ca.
Davidi Yenηελε gbogoyurugo.
Ndeε ki pye Yawe Yenηελε li sila pye we ni,
Izirayeli woolo pege yo fɔ:

- ² Ndεε ki pye Yawe Yεnηελε li sila pye we ni,
 sanga ηa ni leele paa yiri we koroγo,
³ naa paa nawa ηγban we ni,
 pe mbaa we ko mbe we wo wa weele.
⁴ Pa kona tonmo pi mbaa we li,
 lafogo tonmo pi mbaa fo mbe toro we go na.
⁵ Tonmo mba pi maa yinrigi na tuun ηgbanga pi
 mbaa fo
 mbe toro we go na.
- ⁶ Εεn fo sonmo yen Yawe Yεnηελε li woo!
 Lo na lii yenle ki na mbe we le we juguye pe keε,
 paa pe kagboro yen.
- ⁷ Wε sho pe keε, paa yege ηga na sannjele ma
 fegele mali yeε sho sannjegεle yigifo wi
 mere ti keε we;
 mere tila koonlo, a wε fe ma sho.
- ⁸ We sagawa pa pi ma yiri wa Yawe Yεnηελε li
 yeri,
 lo na li naayeri wo naa tara ti da we.

125

*Mbele pε pe jigi wi taga
 Yεnηεle li na li maa pe korosi*

- ¹ Tangala yurugo mbe kari wa Zheruzalemu ca.
 Mbele pε pe jigi wi taga Yawe Yεnηελε li na
 pe yen paa Siyon yanwiga ki yen;
 ki se yegeyege fyew,
 ki yen wa ki yonlo li ni fo sanga pyew.
- ² Yanwira ti yen ma Zheruzalemu ca ki maga yege
 ηga na,

pa Yawe Yenñele li yen mali woolo pe maga ma
fun,

mbege le yingɔ fɔ sanga pyew.

³ Lepeele pe se ka koro mbe cen fannga ki na
lesinmbele pe tara ti go na,
janngo lesinmbele paga kaa tilele mbe saa kapege
piin.

⁴ E, Yawe Yenñele, kajenɣe pye lejembеле pe kan,
koonaa mbele pe nawa pi yen ma sin pe na pe ni!

⁵ Eɛn fɔ mbele pe yen na tanri wa koŋgolo ŋgele
kè koolo ke ni,

Yawe Yenñele li yaa ka pe pe mbe pe wɔ wa,
mbe pinle kambasinnde pyefenne pe ni.

Yenñele sa yeyinɣe kan Izirayeli woolo pe yeri!

126

*Yenñele sa ti li woolo
pe yesanga ki songɔɔ
ki pye yɔgɔrimɔ*

¹ Tangala yurugo mbe kari wa Zheruzalemu ca.
Yawe Yenñele laa songɔɔ ma pan mbele paa yigi
kasopiile pe ni wa Siyon ca sanga ŋa ni,
kila pye we yeri paa wɔɔnrɔ yen.

² Ki sanga wi ni, waa koro na tɛge fɔ jenɣe,
waa pye na jɔɔgi nayinme ni.

Cenɣele sanngala kaa pye naga yuun fɔ:
«Yawe Yenñele li kagbɔgolo pye pe kan haan!»

³ Ee, Yawe Yenñele li kagbɔgolo pye we kan,
ki kala na, we yen na yɔgɔri.

- 4 Yawe Yenɲele, we wogo ki songoro maga yon naa,
paa yege nga na laforo nda ti waga wa Negevu tara ti ni, ma ma ti ti maa fuun!
- 5 Mbele pe maa yariluguro ti nuru yentunwo ni, pe ma kaa yarilire ti kon yogorimo ni.
- 6 Mbele pe maa yanli yariluguro ni pe kee na kee sari lugu,
pe ma kaa songoro nayinme gbɔɔ ni yarilire pɔgɔɔ ni pe kee ma pan.

127

Yenɲele lo li ma go pyew ki pye go

- 1 Tangala yurugo mbe kari wa Zheruzalemu ca. Salomo Yenɲele gbogoyurugo.
Na Yawe Yenɲele li woro na go nga kanni, mbele pe yen naga kanni, poro yen na pe yeɛ tege jaga.
- Na Yawe Yenɲele li woro na ca nga korosi, mbele pe yen naga korosi, poro yen na wonlowo gbaanri pe yeɛ na jaga.
- 2 Ye ma yen ma yiri faa, yaa si sinle faa, na ye yeɛ tege jaga na ye yon suro ti jaa; ma si yala Yawe Yenɲele li maa ti nunɲba ti kaan li yen ma mbele ndanla pe yeri, ali mbe pe ta pe yen na wonlo.
- 3 Ye wele, piile pe yen Yawe Yenɲele lo yarikanga wa sege ki ni, pisege ki yen li duwaw.
- 4 Wangala ke ma pye yege nga na wa malingboon wi kee,

piile mbele naŋa wi ma se wa wi lefɔnrɔ sanga
wi ni, pa pe ma pye ma wi kɛɛ.

⁵ Lere ŋa wi ma ke ta maa sanŋgbɔ wi yin,
ferɛwɛ yɛn wi woo!

Na wi kaa para wi juguye pe ni wa kiti kɔnsaga
wa ca ki mbogo yeyɔngɔ ki na, wi se ferɛ
shɔ.

128

*Mbele pe maa nuru Yɛnŋɛle li yeri,
pe yaa ferɛwɛ ta*

¹ Tangala yurugo mbe kari wa Zheruzalemu ca.
Lere o lere wi maa fyɛ Yawe Yɛnŋɛle li yɛgɛ
kɔnaa na tanri li kɔngolo ke na,
ferɛwɛ yɛn ki fɔ wi woo!

² Ma yaa kɔɔn kɛɛ tunŋgo tɔnli wi li,
ma yaa pye ferɛwɛ na, ma kapyere ti ni fuun ti
yaa la yɔngɔ la kee yɛgɛ.

³ Ma jɔ wi yaa pye wa ma go paa ɛɛɛɛn tirige
yɛn,
ŋga ki maa pire lɛgere seni;
ma piile pe yaa cɛn mbɔɔn maga wa lisaga
paa oliviye tire yirifɔnndɔ yɛn.

⁴ Lere ŋa wi maa fyɛ Yawe Yɛnŋɛle li yɛgɛ,
pa li yaa duwaw wi na yɛɛn.

⁵ Yawe Yɛnŋɛle li yaa koro wa Siyɔn ca mbe
duwaw ma na,
kɔna mbɔɔn ta yinwege na sanga ŋa fuun ni, ma
yaa Zheruzalemu ca ferɛwɛ pi yan.

⁶ Ma yaa kɔɔn piile pe piile pe yan yɛnlɛ ni.

Yɛnŋɛle sa yeyinŋge kan Izirayeli woolo pe yeri!

129

*Pànla jòlò,
εεν fò Yennεε lilan shò*

¹ Tangala yurugo mbe kari wa Zheruzalemu ca.
Pànla jòlò jεηγε maga ε wa na punwe sanga wi
ni.

Izirayeli woolo pe daga mbege yo ma!

² Pànla jòlò jεηγε maga ε wa na punwe sanga wi
ni,

εεν fò pee cew ta na na.

³ Pànla gbòn ma sagbanra tuuro kòonlò wa na
pògòlò,

paa yεge ηga na kekòonlò ma kaa palaye wari
we.

⁴ εεν fò Yawe Yennεε li yen ma sin,
lì lepeepe pe manda ti sangala na na.

⁵ Siyòn ca ki yen ma mbele fuun mben,
fere mbe pe ta fò paa songoro pungo na.

⁶ Pe pye paa yan ηga ki ma fi wa birigo ki go na
ki yen,

ko ηga ki ma waga sanni ki sa yiri ki ε.

⁷ Kila ki kòlogifò wi keε ki yin,

ki pòfò wila ki pòlò ta mbege ε mboo kanηgaga
ki yin ki ni.

⁸ Torofenne pe se ka pe pye mbe yo fò:

«Yawe Yennεε li duwaw ye na!

We yen na duwaw piin ye kan Yawe Yennεε li
mege na!»

130

*Wa jɔɔɔ ki ni,
Yɛɛɛ li mali woolo pe saga*

¹ Tangala yurugo mbe kari wa Zheruzalɛmu ca.
Mbanla ta wa wegbɔɔɔ tijugo ki ni,
Yawe Yɛɛɛɛ, mi yɛn nɔɔ yinri mala saga!

² We Fɔ, na yerege ki logo,
nunɔɔɔ bololo jan mala yɛnɛwɛ gbɔɔ pi logo!

³ Yawe Yɛɛɛɛ, ndɛɛ ki pye ma yɛn na we
kajɔɔɔɔ ti jate,
ambo wi jɛn na koro yinwege na?

⁴ Ɛɛn fɔ mboro wo na, ma maa kapere ti kala
yari,
ki kala na leele pe daga mbaa fyɛ ma yɛgɛ!

⁵ Milan kɛɛ ki kan Yawe Yɛɛɛɛ lo na,
milan kɛɛ ki kan lo na kaselege,
na jigi wi yɛn li sɛnɛ ti na.

⁶ Yɛgɛ ɛɛɛ na ca welefɛnnɛ pe maa yindogo ki
singi ki gbɔn,
yɛgɛ ɛɛɛ na pe maa lalaaga ki singi ki gbɔn,
mi yɛn na Yawe Yɛɛɛɛ li singi lilan saga ma wɛ
poro na.

⁷ Yoro Izirayɛli woolo, ye ye jigi wi taga Yawe
Yɛɛɛɛ li na,
katugu kagbaraga ki ma ta lo yeri;
li ma sɛnwɛɛ wi go sho pyɛlɔmɔ lɛgɛɛ ni.

⁸ Lo li yaa Izirayɛli woolo pe go sho
pe kajɔɔɔɔ ti ni fuun ti ni†.

† **130:8 130:8:** Yuuro 25.22; 111.9; Mati 1.21; Tite 2.14; Mati 1.21

131

*Na jigi wi yen Yenñele lo na,
ki woro nala koon shyen*

¹ Tangala yurugo mbe kari wa Zheruzalemu ca.
Davidi Yenñele gbogoyurugo.

Yawe Yenñele, yee gbogowo woro wa na kotogo
na,

mila la yee tungu leele na.

Mila la sonri kagbogolo pyewe na
konna kagala ñele kè we na na ke na.

² Een fo mi pyeri ma cen yew,

paa pyo ña wi wonri ma tin ma cen wi no tooo
na wi yen,

na jatere wi cen na na, paa pyo ña wi wonri ma
tin ma cen wi no tooo na wi yen.

³ Izirayeli woolo, ye kee kan Yawe Yenñele li na,
mbege le yingoo fo sanga pyew!

132

*Siyon ca ki yen Yenñele li censaga
konna Davidi wi ca*

¹ Tangala yurugo mbe kari wa Zheruzalemu ca.
E, Yawe Yenñele, ma jatere wi tege Davidi wi
wogo ki na,

ma jatere wi tege joloo nga fuun wi jolo ki na.

² Wila ki wuguro nda ti wugu Yawe Yenñele li
kan,

ma ki yon folo na li le lo na li yen Zhakobu
Yenñele na fannga gbogofa li yeri ma yo
fo:

³ «Mi se ye wa na paraga go ki ni fyew,
mi se sinle na sinleyaraga ki na fyew,

4 mi se ti wɔnlɔwɔ mbanla yigi,
 mi se ti wɔnlɔwɔ pilan yengɛɛ ke tɔn na na,
 5 fɔ mbe ka sa laga ka ta Yawe Yɛnɛɛ li kan li
 wogo,
 fɔ mbe ka sa cɛnsaga ta Zhakɔbu Yɛnɛɛ na
 fanɲga gbɔgɔfɔ li kan.»

6 Wele, wè yɔn finliwɛ kɛsu wi sɛnrɛ logo wa
 Efirata ca,
 wàa saa wi yan wa Yahari† ca wasege ki ni.
 7 Yoo kari wa li cɛnsaga ki ni,
 we fɔli we we yɛrɛ ti jiile wa tara li tɔrɔ ti nɔgɔ†.

8 Yiri Yawe Yɛnɛɛ, ma pan wa ma wogosaga ki
 ni,
 ma pan mboro naa ma yɔn finliwɛ kɛsu wi ni,
 wo ɲa wi yɛn nɔɔ yawa pi nari we!
 9 Ma saraga wɔfennɛ pe pye sinmbele, ki sinmɛ
 pi pye paa derege yɛn pe na,
 mbele pè pe yɛɛ kan ma yeri, paa yɔgɔrimɔ
 kɔɲgɔlɔ waa!

10 Davidi ɲa wila pye ma tunmbyee wi kala na,
 wunlunaɲa ɲa mà wɔ, maga ka je wi na†!

11 Yawe Yɛnɛɛ làa wugu Davidi wi kan kaselege
 ko na, li se yɔn songɔrɔ;
 làa yo fɔ: «Ma setirige pyɔ wo wa mi yaa ka tɛgɛ
 wunluwɔ pi na wa ma yɔnlɔ†.

† **132:6 132.6:** ɲga kɔ yo fɔ *Yahari*, ki yaa pye Kiriyaŋi Yeyarimu
 ca mɛgɛ ko pàa yeri maga were, ki ca kila pye wa Zheruzalemu
 ca ki tanla. † **132:7 132.7:** Yuuro 99.5 † **132:10 132.8-10:** 2
 Kuro 6.41-42 † **132:11 132.11:** 2 Sami 7.12-16; 1 Kuro 17.11-14;
 Yuuro 89.4-5; Kapyɛ 2.30

12 Na ma piile paga na yɔn finliwε pi yigi konna
 na sereya senre ti ni,
 mbaa tanri ti na, to nda m̀ naga pe na we,
 pa kona pe setirige piile fun,
 pe yaa la cɛn wunluwɔ pi na fɔ sanga pyew.»

13 Kaselege ko na, Yawe Yenɲele li Siyɔn ca ki wɔ,
 ko laga ko k̀ li ndanla mbege pye li censaga.

14 L̀aa yo fɔ: «Ki laga ɲga ko ki yen na wogosaga
 ye, fɔ sanga pyew;
 pa mi yaa cɛn wa ki ni, katugu ki kala li yen mala
 ndanla.

15 Mi yaa duwaw pe yarilire ti na fɔ jɛɲge,
 mbe yaakara kan fyɔnwɔ fenne pe yeri pe ka pe
 tin.

16 Mi yaa ca ki sagara wɔfenne pe shɔ, ki showɔ
 pi pye paa derege yen pe na,
 ca ki woolo mbele p̀e pe yεε kan ma yeri, yaa
 yɔgɔrimɔ kɔɲgɔlɔ waa.

17 Ko laga koyi mi yaa ka Davidi fanɲga ki kan
 ki gbɔgɔ,
 wunluwɔ ɲa m̀ wɔ, wi yaa koro paa fitanla yen,
 ɲa wi yen na yiin†.

18 Mi yaa ka fεre wa wi juguye pe na, ti pye pe
 na paa derege yen,
 εen fɔ mi yaa ka wunluwɔ njala kan wo kan, na
 li yen na yεngεε.»

† 132:17 132.17: 1 Wunlu 11.36

133

*Ki yen ma yɔn
sefenne pe pye laga nunɔba*

¹ Tangala yurugo mbe kari wa Zheruzalemu ca.
Davidi Yenɔɔle gbɔgɔyurugo.

Kaselege ko na, sefenne paa ki taa pe ye yeri pe
cen laga nunɔba,
ki yen ma yɔn, ki si yen ma tanla.

² Ki yen paa sinme nuwɔ taan yen, mba pè wo
wa Arɔn wi go ki na,
a pì fo ma tigi wa wi siyɔ wi na,
ma fo ma tigi fɔ wa Arɔn wi siyɔ wi na,
ma tigi ma gbɔn fɔ wa wi yaripɔrɔ ti yɔlɔgɔ ki
na†.

³ Ki yen paa Erimɔ yanwiga fɔɔngɔ nga
ki maa tinri wa Siyɔn yanwira ti na ki yen;
katugu pa Yawe Yenɔɔle li maa duwaw leele pe
na wa ki laga ki na,
konaa na yinwege ki kaan fɔ sanga pyew.

134

*Yawe Yenɔɔle li tunmbyeele
pe daga mbaa li sonni*

¹ Tangala yurugo mbe kari wa Zheruzalemu ca.
Yoro mbele fuun ye yen Yawe Yenɔɔle li tunm-
byeele, yaa li sonni!

Yoro mbele fuun ye maa tunɔgo piin wa Yawe
Yenɔɔle li go ki ni yembinɛ li ni fuun ni,
yaa li sonni!

† **133:2 133.2:** Kila pye faa, pe ma sinme nuwɔ taan wo saraga
wɔfo wi go ki na mboo pye kpoyi, mboo tege wi ye wila tunɔgo
piin Yenɔɔle li kan.

² Ye ye keyen yi yirige ye wa wa li laga kpoyi ki yeri,

yaa li sonni!

³ Yawe Yenḡele li koro wa Siyɔn ca li duwaw ma na,

lo na li naayeri wo naa tara ti da we!

135

*Yaa Yawe Yenḡele li sonni
li yawa pi kala na*

¹ Yaa Yawe Yenḡele li sonni!

Yaa Yawe Yenḡele li meḡe ki sonni!

Yoro mbele Yawe Yenḡele li tunmbyeele, yaa li sonni,

² yoro mbele ye maa tunḡo piin wa Yawe Yenḡele li go ki ni we,

wa we Yenḡele li go londo ti ni we!

³ Yaa Yawe Yenḡele li sonni, katugu li yen ma yɔn, yaa yuuro koo yaa li meḡe ki sonni, katugu li yen nandanwa ni.

⁴ Yawe Yenḡele li Zhakɔbu setirige piile pe wɔ li yeḡ kan,

li poro Izirayeli woolo pe wɔ ma pe pye li yeḡ woolo.

⁵ Kaselege ko na, miḡi jɛn ma yo Yawe Yenḡele li yen ma gbɔḡɔ,

fɔ we Fɔ wì wɛ yarisunndo ti ni fuun ti na.

⁶ Kala o kala li yen ma Yawe Yenḡele li ndanla, li mali pye,

wa yenḡele na konaa laga tara na,

wa kɔḡojeye pe ni konaa wa pe wetijuro ti ni.

7 Li ma kambaara ti yirige mbege le fo wa tara ti kosaga ki na,
 li ma yennele yengeleme yirige mbe ti tisaga ki ma pan;
 li ma ti tifelege ki ma yiri wa ki censaga na funlu.

8 Laa Ezhipiti tara fenne pe pinambiile konbanmbala pe gbo,
 maga le senwee piile pe na fo ma saa ki wa yaayoro ti na.

9 Laa kacen kagala naa kafonngolo pye wa mboro Ezhipiti tara ma ni,
 ma ke pye Farawon wo naa wi tunmbyeele pe ni fuun pe na.

10 Laa cengele legere tongo,
 ma wunlumbolo fannga fenne gbo.

11 Poro wele Amori cenle woolo pe wunlunana Sihon,
 naa Bazan tara wunlunana Ogi,
 konaa Kana tara wunlumbolo pe ni.

12 Laa pe tara ti kan korogo li woolo pe yeri,
 laa ti kan korogo Izirayeli, li woolo pe yeri.

13 Yawe Yennele, ma mege ki yaa koro wa fo sanga pyew,
 Yawe Yennele, leele pe jatere wi yaa pye ma mege ki na sanga pyew fo tetete.

14 Yawe Yennele li yaa kiti kon li woolo pe na,
 mbe tanga ki kan pe yeri,
 li yaa li tunmbyeele pe yinriwe ta.

15 Cengele sanngala ke yarisunndo ti yen wari-
fuwe naa te woro,
senwee kee kiri gbegele.

16 Yon yen ti na, een fo tila ya mbaa para,
yengele yen ti na, een fo tila ya mbaa yaan.

17 Nungbogolo yen ti na, een fo tila ya mbaa
nuru,
yon tifelege kpe na la yinrigi wa ti yon.

18 Ti gbegelefenne poro naa mbele fuun pe ma
pe jigi wi taga ti na,
poro naa ki yarisunndo ti ni pe yala†.

19 Yoro Izirayeli cengele woolo, yaa Yawe Yenngelɛ
li sonni!

Yoro Aron setirige piile, yaa Yawe Yenngelɛ li
sonni!

20 Yoro Levi setirige piile, yaa Yawe Yenngelɛ li
sonni!

Yoro mbele ye maa fye Yawe Yenngelɛ li yegɛ, yaa
Yawe Yenngelɛ li sonni!

21 Ki daga paa Yawe Yenngelɛ li sonni wa Siyon
yanwiga ki na,

lo na li Zheruzalemu ca ki pye li censaga!

Yaa Yawe Yenngelɛ li sonni!

136

*Yawe Yenngelɛ li kagbaraga
ki yen kosaga fu*

1 Yaa Yawe Yenngelɛ li sonni,
katugu li yen ma yon,

† 135:18 135.15-18: Yuuro 115.4-8; Naga 9.20

katugu li kagbaraga ki yen kosaga fu†!

² Yenŋele na li we yarisunndo ti ni fuun ti na, yaa
li sonni,

katugu li kagbaraga ki yen kosaga fu!

³ Lo na li yen tafenne pe ni fuun Fɔ, yaa li sonni,
katugu li kagbaraga ki yen kosaga fu!

⁴ Lo nunŋba lo li maa kafonŋgolo tugbonŋgolo
piin,

katugu li kagbaraga ki yen kosaga fu!

⁵ Lo li naayeri wi gbegele tijinliwe ni,
katugu li kagbaraga ki yen kosaga fu†!

⁶ Lo li tara ti gbegele mari tege tonŋgɔɔ pi go
na,

katugu li kagbaraga ki yen kosaga fu†!

⁷ Lo li yanwa yirigeyaara tugbɔɔɔ ti gbegele,
katugu li kagbaraga ki yen kosaga fu!

⁸ Lo li yonlo ki gbegele, janŋo ki cen pilige ki go
na,

katugu li kagbaraga ki yen kosaga fu;

⁹ ma yenŋe ko naa wonŋgolo ke gbegele, janŋo
ke cen yembinε li go na,

katugu li kagbaraga ki yen kosaga fu†!

¹⁰ Lo laa Ezhipiti tara fenne pe pinambiile
konŋbanmbala pe gbo,

katugu li kagbaraga ki yen kosaga fu†!

¹¹ Lo laa Izirayeli woolo pe yirige ma pe wo wa
Ezhipiti tara,

† **136:1 136.1:** 1 Kuro 16.34; 2 Kuro 5.13; Esidi 3.11; Yuuro
100.5; 106.1; 107.1; 108.1; Zhere 33.11 † **136:5 136.5:** Zhene
1.1 † **136:6 136.6:** Zhene 1.2 † **136:9 136.7-9:** Zhene 1.16
† **136:10 136.10:** Eki 12.29

katugu li kagbaraga ki yen kosaga fu†!

12 Làa ki pye li fannga ko naa li yawa po ni,
katugu li kagbaraga ki yen kosaga fu!

13 Làa Kogojе yeen wi tonmo pi kon shyen,
katugu li kagbaraga ki yen kosaga fu;

14 ma ti a Izirayeli woolo pè tanga ma kogojе wi
kon wa wi nandogomo ma yiri,

katugu li kagbaraga ki yen kosaga fu!

15 Een fo làa Farawon wo naa wi malingboonlo
pe jaanri wa Kogojе yeen wi ni,

katugu li kagbaraga ki yen kosaga fu†!

16 Lo làa li woolo pe yege sin wa gbinri wi ni,
katugu li kagbaraga ki yen kosaga fu!

17 Lo làa wunlumbolo tugbombolo tongo,
katugu li kagbaraga ki yen kosaga fu!

18 Lo làa wunlumbolo fannga fenne gbo,
katugu li kagbaraga ki yen kosaga fu!

19 Lo làa Amori cenle woolo pe wunlunana Sihan
wi gbo,

katugu li kagbaraga ki yen kosaga fu†.

20 Lo làa Bazan tara wunlunana Ogi wi gbo,
katugu li kagbaraga ki yen kosaga fu†!

21 Làa pe tara ti sho mari kan li woolo pe yeri
korogo,

katugu li kagbaraga ki yen kosaga fu!

22 Làa ti kan Izirayeli woolo, li tunmbyeele pe
yeri korogo,

katugu li kagbaraga ki yen kosaga fu!

† 136:11 136.11: Eki 12.51 † 136:15 136.13-15: Eki 14.21-29

† 136:19 136.19: Nombu 21.21-30 † 136:20 136.20: Nombu
21.31-35

²³ Lo làa jatere pye we na sanga ña ni wàa pye
wa we jòlògò ki ni,

katugu li kagbaraga ki yen kòsaga fu!

²⁴ Lo làa we shò we jòlòfenne pe kεε,

katugu li kagbaraga ki yen kòsaga fu!

²⁵ Lo li maa yaakara kaan yaara nda fuun tì da
ti yeri,

katugu li kagbaraga ki yen kòsaga fu!

²⁶ Yaa Yenñele na wa naayeri li sònni,

katugu li kagbaraga ki yen kòsaga fu!

137

*Izirayeli woolo pe jòlògò ma pe ta
pe yen ma cèn wa Babilòni tara
gbaanla pe yòn na*

¹ Ma we ta wàa pye ma cèn wa Babilòni tara
gbaanla pe yòn na,

wa ki laga ki na, a Siyòn ca wogo kì si tigi wa we
kotogo na,

a we nεε gbele.

² Tipire nda tila pye wa ki laga ki na,

wàa we ñgòniye pe yannga yannga wa ti ni.

³ Ma we ta wa ki laga ki na, mbele pàa we yigi
kasopiile,

pàa pye naga yuun we kan ma yo waa yuuro koo;
we jòlòfenne pàa pye na we piin ma yo we yuuro

kò we pe nawa pi yinngi.

Pàa yo fò: «Ye Siyòn ca yuuro ta kò we kan ye!»

⁴ Naga yen ma, we mbe ya mbaa Yawe Yenñele
li yuuro ti koo

tara ta yege ni mele san?

⁵ E, Zheruzalemu ca, na mi ka fege ma na,

pa kona, na kalige keε ki sho na na!

⁶ Na mi woro na nawa tuun ma na,
na mi woro na Zheruzalemu ca ki jate mbe we
na yɔgɔrimɔ kagala ke ni fuun ke na,
pa kona na ngayinne li mara wa na yɔn ki
naayeri!

⁷ Yawe Yennele, nga Edomu cenle woolo paa pye
we na, ma jatere wi tege ki na,
pilige nga ni Babiloni tara fenne paa
Zheruzalemu ca ki sho we;
poro paa pye naga yuun fo: «Ye ca ki ya, ye ca ki
ya,

fo sa gbon wa yinre ti nɔrɔ nda pe le ti na†!»

⁸ Mboro Babiloni tara, sanni jenri pe yaa ma
tongo;

tipege nga ma pye we na, lere o lere wi yaa ki
yongo pye ma na,
ferewe yen ki fo wi woo†!

⁹ Lere o lere wi yaa ma piile pe yigi, mbe pe gbon
mbe pe tongo wa walaga ki na,
ferewe yen ki fo wi woo!

138

*Lere pyew wi daga
mbaa Yennele li sonni
wi nawa pi ni fuun pi ni*

¹ Davidi Yennele gbogoyurugo.

Yawe Yennele mi yen nɔɔ shari nɔɔ sonni na
kotogo ki ni fuun ki ni,

† **137:7 137:7:** Eza 63.1-4; Zhere 49.7-22; Eze 25.8,12-14; 35; Abi
11-14 † **137:8 137:8:** Naga 18.6

mi yaa la yuuro koo mbaa ma sɔnni mɛrɛgɛye pe
yɛgɛ sɔgɔwɔ†.

² Mi yaa fɔli mbe yɛgɛ wa wa ma sherigo
gbɔgɔkpoyi ki yeri mbɔɔn gbɔgɔ,

mi yen nɔɔ shari nɔɔ sɔnni ma kagbaraga konaa
ma yen sɛnrɛ nunɗba yofɔ yɛgɛ ŋga na ki
kala na;

katugu ŋga mà pye, kì wɛ ŋga mà yɔn fɔlɔ kɔn
mbe pye ki na,

ma wɛ ŋga waa singi ma yeri ki na.

³ Pilige ŋga ni mɪla ma yeri mala saga, màa na
yɔn sogo;

màa kotogo le na ni, ma fanŋga kan na yeri.

⁴ Yawe Yɛnɲɛlɛ, tara na wunlumbolo pe yaa loon
sɔnni,

na paga ma yɔn sɛnyoro ti logo we!

⁵ Pe yaa la Yawe Yɛnɲɛlɛ li kapyegele ke koo
yuuro,

katugu Yawe Yɛnɲɛlɛ li gbɔgɔwɔ yanwa pì gbɔgɔ.

⁶ Yawe Yɛnɲɛlɛ li yen wa naayeri, ɛɛn fɔ li yɛgɛ
yen leele mbele pè pe yɛɛ tirige pe na;

leele mbele pe maa pe yɛɛ gbogo, li ma koro wa
lege ma pe jɛn.

⁷ Ali na mi ka pye wa jɔlɔgɔ ki ni, ma mala shɔ,
ma mɔɔ kɛɛ ki sanga mbanla shɔ na juguye pe

nanɗbanwa pì kɛɛ,
ma mala shɔ ma fanŋga kɛɛ ki ni.

† **138:1 138.1:** Ŋga kì yo fɔ *mɛrɛgɛye*, pa ki yen wa Yɛnɲɛlɛ sɛnrɛ sɛwɛ ŋa wi yen Gireki sɛnrɛ ni wi ni, wa Yɛnɲɛlɛ sɛnrɛ sɛwɛɛlɛ sanmbala pe ni, ki yen ma yɔnlɔgɔ ma yo fɔ *tara na wunlumbolo nakoma kiti konfɛnnɛ*.

8 Yawe Yenḡele, li yaa kala li ni fuun li pye mbeli
 yon fili na kan.
 Yawe Yenḡele, ma kagbaraga ki yen kɔsaga fu!
 Ma yeera kee tunḡo maga kaga wa!

139

*Yenḡele li senwee
 wi nawa kala li ni fuun li jen*

1 Yurukɔɔ to wi sewe yurugo. Davidi Yenḡele
 gbogoyurugo.

Yawe Yenḡele, m̀ala jatere wi cancan ma wele,
 mala nawa kala li jen.

2 Ma mala censanga naa na yirisanga wi jen,
 mbɔɔn ta wa lege m̀ala jatere wi jen.

3 Na mi kaa tanri konaa na mi ka sinle, ma maga
 jen,
 m̀ala kala pyew li jen.

4 Katugu Yawe Yenḡele, sanni senpyɔ mbe sa yiri
 wa na yon,
 ki ma yala senre nda mi yaa yo, mboro to ti ni
 fuun to jen makɔ.

5 Ma yen na punḡo na, ma yen na yege,
 mɔɔ kee ki taga na na nala go singi.

6 Ki jenme mba m̀ala jen pi yen kagbogɔ ma toro
 na jatere wi na,
 pi toro na kagala kɔɔ jenme pi na pew.

7 Mbe ya kari se mbe lali ma ni?

Mbe ya fe mbe kari se, na ma woro nala yaan?

8 Na mi ka lugu mbe kari wa naayeri, ma yen wa;
 na mi ka tigi mbe kari wa kuulo tara, ma yen wa.

9 Na mi ka yiri sire na mbe kari fo wa yonlo
yirisaga ki kosaga ki na,
mbe sa cen fo wa kogojе wi kosaga ki na, wa
yonlo tosaga kee yeri,

10 ali mbanla ta wa ki laga ki na, ma yaa nala
yegе sinni ma kee ki ni,
ma fannga kee ki sanla wa fyew.

11 Na mi ka yo fo diwi wi ye wilan ton,
kona yembinе li ma kannga yere ma pye yonlo
yanwa mala maga.

12 Ali yere diwi wila ya pye diwi ma yegе na;
yembinе li maa yanwa yinrigi paa yonlo yen,
diwi wi yen paa yanwa yen ma yegе na.

13 Mboro mala nawa lagapyew ki da,
mboro mala gbegele mala sogolo na yee na wa
na no lara.

14 Mi yen noo shari noo sonni, katugu mala da
mala pye yarigbogo kafonno wogo,
yaara nda fuun ma da ti yen yarijende tiyonro;
mi jate migi jen ma wali ki na.

15 Na witige laga ka kpe woro ma lara ma na,
sanga na ni ma pye nala wire ti gbegele wa
larawa we,
sanga na ni ma na witige lara ti sogolo ti yee na
wa na no lara we.

16 Ali sanga na ni na wire ti fa gbegele mbe ko,
ma pye nala yaan.

Piliye yon nga kila kon ma tеге na kan,
kila yonlogо mako wa ma sewe wi ni,
ma si yala, ki piliye ka kpe fa gbon gben.

17 E, Yenñele, ma sonrimo kagala ke koro jenme
pi yen ma ngban na yeri,
ke yon ki se ya jen mbe ko.

18 Na mi ka yo mi yaa ke jiri,
kè lege ma we kogoje yon taambugo ki na.
Na mi ka yen sanga o sanga,
mi naa mboro we ma pye we yee ni bere†.

19 E, Yenñele, ndee ki pye ma mbe ja yenle mbe
lepee wi gbo, ki mbe jaga jen!
Yoro legboleele, ye ye yee laga lali na ni!

20 Pe maa para ma kanngolo tipege ni,
pe maa ma mege ki yinri mbe ta mbaa finlele,
ma winfenne wele.

21 Yawe Yenñele, ma yen ma mbele mben pe yen
mala mben;
mbele pe yiri ma korogo, pe kala li yen mala
mben.

22 Panla mben fo jenge,
pe pye mi jate na juguye.

23 E, Yenñele, na cancan ma wele, mala jatere wi
jen,
mala wa ma wele mala nawa kagala ke jen.

24 Ki wele, na kaa pye mi yen kombele ni,
mala yeege sin wa ma kono na li yen kosaga fu li
ni!

† **139:18 139:18:** Nga ki yo fo na mi ka yen sanga o sanga, mi naa mboro we ma pye we yee ni bere, ki mbe ya logo fun fo: Ali ndee ki pye mi ya ma ke jiri ma ke yon jen, mi se ya mboon koro jen mbe sa yiri.

140

Yennɛle li ma lere

ɲa pe maa mɛgɛ ki jɔgɔ wi sho

¹ Yurukɔɔɔ to wi sewɛ yurugo. Davidi Yennɛle gbɔgɔyurugo.

² Yawe Yennɛle, na sho lepeele pe kɛɛ,
na go sige lewɛlimbɛle pe na.

³ Kapege ko cɛ pe maa jate wa pe kotogo na mbaa
piin,

pe maa maara kɔɔn pilige pyew.

⁴ Pe maa pe ɲgayinɲgele ke yinrigi na ke piin
pyembye paa wɔɔgɔ yɛn,

pe yɔn sɛnrɛ ti yɛn paa mɛrɛgɛ shɔnrɔ yɛn.

Wɔnmatigiwɛn laga.

⁵ Yawe Yennɛle, na sho lepeele pe kɛɛ,
na go sige lewɛlimbɛle pe na,

poro mbele pe yɛn naga jaa mbanla jan we.

⁶ Mbele pe maa pe yɛɛ gbogo, pɛ pɛnɛ le na na,
mã mana yanɲga na na,

pɛ mɛrɛ jan na na kɔnɔ yɔn ki na;

pɛ leele lara paa na singi.

Wɔnmatigiwɛn laga.

⁷ Mìgi yo Yawe Yennɛle li kan fɔ: «Mboro ma yɛn
na Yennɛle le.»

Yawe Yennɛle, nunɲbolo jan mala yɛnrɛwɛ gbɔɔ
pi logo!

⁸ Yawe Yennɛle, we Fɔ, mboro ma yɛn fanɲga fɔ
ɲa wilan sho,

mboro ma mala go sige malaga gbɔnpilige ki na.

⁹ Yawe Yennɛle, maga ka ti ɲga lepee wi yɛn na
jaa ki pye!

Maga ka ti kagala ngele wì kòn ma tɛgɛ mbe pye
 ke yon,
 nakoma wi yaa la wi yɛɛ nari!
 Wɔnmatigiwɛn laga.

¹⁰ Na juguye mbele pànla maga,
 tipege sɛnrɛ nda pè gbɛgɛlɛ na mɛgɛ ni,
 ki tipege ki sɔngɔɔ ki to poro jate pe na.

¹¹ Kasɔn nanɔanra mbe wo pe na,
 pe pe wa kasɔn ka ni,
 wetijuro ta ni, nda pe se ya yiri wa ti ni naa fyew!

¹² Lere ɲa wi maa sɛnpere yuun, wiga ka
 yeresaga ta laga tara ti ni,
 jɔlɔgɔ ki taga lewɛlɛwɛ wi punɔgo na sanga pyew!

¹³ Mìgi jɛn ma yo Yawe Yɛnɲɛlɛ li yaa ka mbele
 pe yɛn tege na pe kiti wi kòn, mbe ɲga ki
 sin ki yo;

mbe tanga ki kan fyɔnwɔ fɛnnɛ pe yeri.

¹⁴ Kaselege ko na, lesinmbele pe yaa lɔɔn shari
 mbaa ma sɔnni,
 leele mbele pe nawa pì filige pe na, pe yaa ka cɛn
 wa mā yɛgɛ sɔgɔwɔ.

141

Yɛnɲɛlɛ, tanla kɔɔsi

¹ Davidi Yɛnɲɛlɛ gbɔgɔyurugo.

Yawe Yɛnɲɛlɛ, mi yɛn nɔɔ yɛnri, ma fyɛlɛ ma
 pan mala saga!

Na mi kɔɔn yeri mala saga, ma nunɔgɔlo jan ma
 logo na yeri!

² Ma ti na yɛnrɛwɛ pi tanla ma ni paa wusuna
 nuwɔ taan yɛn;

na mi kanla keyen yi yirige wa ma yeri mboon
yeni, ki tanla ma ni paa yonlokogo saraga
yen.

³ Yawe Yenhele, tanla yon ki korosi senpere yogo
ki na,

na yon ki yingiwe jen senpere yogo ki na!

⁴ Maga ka ti na jatere wila na tilele mbaa kee
kapege pyege ki korogo,
maga ka ti mbe kee le katijangara pyege ni,
mbanla jele li migi kambasinnye pyefenne pe ni,
maga ka ti mbe pe liwen gbou suro ta li!

⁵ Lesinnye wo mbanla gbou, ko yen kagbaraga na
yeri;

na wi kanla jeregi mbanla le konu kona ki cen
ndee wi sinme nuwo taan wo wa na go ki
na;

mi se je ki sinme pi wogo na wa na go ki na.

Een fo sanga pyew mi yen na Yenhele li yeni
lepeele pe kapyere tijangara ti jogu.

⁶ Yenhele sa ti pe pe kiti konfenne pe wonrogo pe
pe jaanri walaga ka na!

Na ki ka pye ma, pa pe yaa na senyoro ti logo,
mbege jen mbe yo ti yen ma tanla.

⁷ Yege nga na kere konfo wi kaa palaye pe wari
wi ma tara ti walagi mberi jaraga,
pa pe kajeere ti yaa ka jaraga ma wa fanga ki yon
na wa kuulo tara†.

† **141:7 141.7:** Mbege le verise kangurugo mbe pan mbe gbou kolshyen, ki laga ki senre ti woro ma filige Eburuye senre ti ni, ti koru wi logowo pi yen ma ngban.

⁸ Yawe Yenḡele, na Fɔ, mboro mi yen na wele,
pa milan yeε karafa mboro na; maga kanla yaga
mbe ku!

⁹ Pene na pè le na na, na sho li ni,
mala sho kambasinnde pyefenne mbele pè lara
nala singi pe keε!

¹⁰ Yenḡele sa ti lepeepe pe yeεra mere ti pe yigi,
εen fɔ, mi wo na, mbe sho pe yeri!

142

*Lere ḡa paa jɔlɔ,
Yenḡele lo li yen wi larasaga ye*

¹ Davidi nagawa yurugo, sanga ḡa ni wila pye ma
lara wa waliwege ki ni. Yenḡele yenrewe†.

² Mi yen na gbele ḡgbanga na Yawe Yenḡele li
yinri lilan saga,
milan magala li yirige na Yawe Yenḡele li
yenrewe gbɔɔ yenri.

³ Mi yen nala nawa kala li yege yuun li kan,
mi yen nala jɔlɔgɔ kagala ke yege nari li na.

⁴ Na na jatere wi ka piri na na, mboro ma mala
torosaga ki jen;
pè mere jan na na wa konɔ na m̀ le na kee li ni.

⁵ Wele mala maga,
ma yaa ki yan fɔ lere woro wa, ḡa wi yen na
nawa tuun na na;
larasaga si koro na yeri,
na kala lii lere kpe jori.

† 142:1 142.1: 1 Sami 22.1; 24.1-4

6 Yawe Yenɲele, mboro mi yen na gbele na yinri,
mì yo fo: «Mboro ma yen na larasaga ye;
mboro ma yen na tasaga ye, laga ki dunruya ɲa
senweele pe yen laga wi ni.»

7 Nunɲbolo jan mala yenɲewe gbelege ki logo,
katugu mi yen tege na fo jɛɲge!
Na sho mbele paa na puro pe kee, katugu pe
fanɲga ki we na wogo ki na.

8 Na sho mala wo wa kaso wi ni, jango mbaa ma
shari mbaa ma sonni!
Lesinmbele pe yaa ka pan mbanla maga, katugu
mà kajɛɲge pye na kan.

143

Yenɲele, maga ka kiti kɔn na na

1 Davidi Yenɲele gbogoyurugo.
Yawe Yenɲele, na yenɲewe pi logo,
nunɲbolo jan mala yenɲewe gbɔɔ pi logo!
Na yɔn sogo, naa ma yen senɲe nunɲba yofɔ
konna ma pye sinɲe ki kala na!

2 Mi ɲa ma tunmbyee, maga ka ti kiti kɔnkala
mbe ye mi naa mboro we sɔgɔwɔ,
katugu senwee wo wa woro wa, ɲa wi yen sinɲe
ma yege na†.

3 Na jugu wì taga na na nala jɔlɔ,
wilan jan tara nala tunrugu makɔ,
wilan wa wa diwi gbɔlɔ li ni,
paa yege ɲga na mbele pè ku maga le wa faa pe
yen.

4 Na jatere wì piri na na,

† 143:2 143.2: ɔromu 3.20; Gala 2.16

na jigi wì kòn na na pew.

⁵ Mi yèn na nawa tuun wagati ña wì toro wa faa
wì na,
mi yèn na jatere piin ma kapyegele ke ni fuun ke
na,
mi yèn na sònri ma kɛɛ tunndo ti na.

⁶ Milan keyen yi yirige ma wa wa ma yeri na
yenri,
ma la kilan yigi paa yege ñga na tònmo kala ma
pye tawara na we.

Wònmatigiwen laga.

⁷ Yawe Yenñele, fyeele mala yòn sogo,
tòtògòtò wo si koro na ni naa!
Maga kòon yeɛ lara na na,
nakoma mi yaa pye paa mbele pe ma tigi wa
fanga pe yèn.

⁸ Pinliwe ni, ma ti mboon kagbaraga ki yan,
katugu milan jigi wi taga ma na!
Kono na mi daga mbaa tanri li na, li naga na na,
katugu mboro mi yèn na wele ma yeri!

⁹ Yawe Yenñele, na sho mala wo wa na juguye pe
kɛɛ!

Mi yèn nala yeɛ lara le ma tanla!

¹⁰ Na kara mbaa ma nandanwa kala li piin,
katugu mboro ma yèn na Yenñele le!

Ki yaga ma yinne jenne laa na yege sinni wa kono
na li yèn ma yòn yala li ni!

¹¹ Yawe Yenñele, ki yaga ma yinwege kan na yeri
ma mege ko kala na;

naa ma yen sinɲe ki kala na, na tile mala wo wa
na jologo ki ni!

¹² Ma kagbaraga ki kala na, ma yaa na juguye pe
ko mbe pe wo wa,
mbanla winfenne pe ni fuun pe tongo mbe pe wo
wa,
katugu mi yen ma tunmbyee.

144

*Wunlunana wa na Yenɲele li shari
cew na li kan wi yeri
wi juguye pe na wi wogo na*

¹ Davidi wogo.

Yawe Yenɲele, mboro na ma yen paa na walaga
yen nala go singi, sonmo yen ma woo!
Lo lilan keyen yi forogo malaga gbongo ki ni,
mala yombegede ke naga malaga gbongomo pi ni.

² Lo li yen na kajenge pyefo konaa na go sigefo,
naa na malaga sigeca, nga ni milan yee karafa
konaa na shofa;

lo li yen na tuguron sigeyaraga nala go singi
konaa na larasaga,

lo li ti, a na woolo pe go sogo na kan.

³ Yawe Yenɲele, senwee wi yen yingi fo a maa
jaterre piin wi wogo na?

Lere wi yen yingi fo a maa sonri wi wogo na?

⁴ Senwee wi yen paa tifelege yen,
wi yinwege piliye yi yen paa yinne yen, mba pi
ma toro ma ko.

⁵ Yawe Yenɲele, ki yaga mo naayeri wi tirige
toon, ma tigi laga,

ma jiri yanwira ti na, jaŋgo tila wirige yinrigi!

⁶ Yennɛle yɛngɛlɛmɛ yirige mala juguye pe gbɔn
ma pe jaraga,

pe wɔn ma wangala ke ni ma pe jaraga!

⁷ Mbɔɔn ta wa naayeri, ma kɛɛ ki sanga mala sho,
mala tile mala sho wa tɔnɔgbɔɔ tijuguwo pi ni,
na sho cɛngɛle sanɔgala woolo pe kɛɛ!

⁸ Poro mbele pe maa finlɛlɛ wa pe yɔn we,
pe ma pe kalige kɛɛ ki yirige, mbe wugu yagbolo
li na.

⁹ E, Yennɛle, mi yaa yurugo fɔnɔgɔ sho ma kan
mbɔɔn gbɔgɔ,
mi yaa yurugo kɔ mbɔɔn sɔn nɔgɔni maɔgala ke
woo ni.

¹⁰ Mboro ma maa wunlumbolo pe shoo,
mboro mɔɔ tunmbyee Davidi wi sho tokobi nɔ
wi ma lere gbo wi kɛɛ.

¹¹ Na sho, mala wɔ wa cɛngɛle sanɔgala woolo
pe kɛɛ,

poro mbele pe maa finlɛlɛ wa pe yɔn we,
pe ma pe kalige kɛɛ ki yirige, mbe wugu yagbolo
li na.

¹² Yennɛle sa ti we pinambiile pe pye paa tire
yɛn, nda ti yirilɔmɔ pi yɔn maga lɛ wa ti
yirifɔnmɔ pi ni,

we sumborombiile pe pye paa tiyagala yɛn,
nɔgele pɛ tɛ ma yerege wa wunluwɔ go ki
ni maga fere.

¹³ We bondoolo pe yinyin,
pe yin yarilire cɛnlɛ pyew ta ni!

We simbaala naa we sikaala pe legɛ pe pye
wagaye legɛɛ,
pe legɛ pe pye waga ke ke tɛgesaga legɛɛ wa
wasege ki ni!

¹⁴ We nɛɛ ti tugbɔɔ ti tɔɔ!

We juguye paga ka ya pan mbe to we na naa,
mbe we yigi kasopiile mbe kari we ni naa;
paga ka jɔɔgɔ gbelege logo wa we katoro ti ni
naa!

¹⁵ Cɛnɛ na ka pye ko cɛnɔmɔ mba po na, fɛɛwɛ
yɛn li woo!

Yawe Yɛnɛɛ li ka pye cɛnɛ na woolo Yɛnɛɛ,
fɛɛwɛ yɛn pe woo!

145

Yɛnɛɛ li wunluwɔ

pi yɛn kɔsaga fu

¹ Yɛnɛɛ li sɔnmɔ yurugo. Davidi wogo.

Na Yɛnɛɛ, mi yaa lɔɔn gbogo, mboro ɲa na
wunluwɔ,

mi yaa lɔɔn sɔnni sanga pyew fɔ tetete[†].

² Mi yaa lɔɔn shari pilige nunɔba nunɔba pyew,
mi yaa lɔɔn sɔnni sanga pyew fɔ tetete.

³ Yawe Yɛnɛɛ li gbɔgɔ, li daga paa li sɔnni fɔ
jɛɲgɛ,

li gbɔgɔwɔ pi yɛn kɔnɔ fu.

[†] **145:1 145.1:** Ki yurugo ɲga ki verise nunɔba nunɔba pyew wi
ɛ Eburuye sɛnɛ ti sɛnpiile mbele pe ma tɛge nari yɔnɔgi wo wa
ni, maga ɛ ti sɛnpyɔ kɔɲgbannɔ wi na, wo ɲa pe yinri aɛfu fɔ
ma saa gbɔn wi punɔ woo wi na, wo ɲa pe yinri tavu.

4 Sere nunḡba woolo yirisaga ḡga fuun ki yaa yiri, paa ma kapyegele ke senre yuun punḡofenne pe kan,

paa ma kagbḡḡo ke yeḡe yuun pe kan;

5 paa ma gbḡḡo gbembe naa ma tiyḡnwḡ pi senre yuun!

Mi yaa la jatere piin ma kapyegele kafḡnḡ wogolo ke na.

6 Pe yaa kaa para ma fanḡga gbḡḡo ki senre na, ko ḡga ki yen fyere ni we;

mà gbḡḡo yeḡe ḡga na, mi yaa kaa ki yeḡe yuun.

7 Pe yaa kaa nawa tuun ma kajḡḡe gbḡḡo ki na, mbaa ki senre yuun,

ma yen sinḡe yeḡe ḡga na mbaa ki wogo ki yuun yḡḡrimḡ ni.

8 Yawe Yenḡele li yen yinriwe tafḡ naa yunḡbḡḡo tafḡ,

laa la nawa ḡgbanni jaga jaga, li kagbaraga ki yen ma gbḡḡo.

9 Yawe Yenḡele li yen jenne lere pyew wi ni,

li maa yaara nda fuun li da ti yinriwe taa.

10 Yawe Yenḡele yaara nda fuun mà da, ti yen nḡḡ shari nḡḡ sḡnni,

mbele pè pe yeḡ kan ma yeri, pe yaa loḡn sḡnni.

11 Pe yaa kaa ma wunluwḡ pi gbḡḡo pi senre yuun,

mbaa ma yawa pi senre yuun.

12 Pe yaa ka ti leele pḡḡn kapyegele tugbḡḡḡo ke jen

konaa mbḡḡn wunluwḡ pi gbḡḡo yanwa pi jen.

13 Ma wunluwo pi yen wa fo sanga pyew,
 ma fannga ki yen wa sanga pyew fo tetete.
 Yawe Yenņeε li ma li yon senre ti tanga mari yon
 fili,
 nga fuun li ma pye, ki maa li kajenņe ki nari†.

14 Yawe Yenņeε li ma mbele fuun pe yen na tuun
 pe togo,
 li ma mbele pe kurukuru pe yirige mbe pe sin.

15 Lere pyew wi yen na wele mboro yeri,
 mboro ma maa pe yaakara ti kaan pe yeri ti
 kansanga wi na.

16 Ma moo keε ki sanga mbe kan,
 mbe yaraga nga fuun ki yen yinwege na ki kan
 mbege yenle tin.

17 Yawe Yenņeε li yen ma sin wa li kagala ke ni
 fuun ke ni,
 li maa li kapyegele ke ni fuun ke piin kajenņe ni.

18 Mbele fuun pe maa yenri Yawe Yenņeε li yeri,
 li ma pye pe tanla toon,
 poro mbele fuun pe maa li mege ki yinri kaselege
 ni we.

19 Mbele pe maa fye li yegε, li maa pe kandan-
 langala ke piin pe kan,
 li ma pe gbelege ki logo ma pe sho.

20 Yawe Yenņeε li yen ma mbele fuun ndanla, li
 maa pe go singi,

† 145:13 145.13: Ki verise na wi senre pungo woro ti woro
 Yenņeε senre seweεε mbele pe yen Eburuye senre ni pe ni fuun
 ni, εen fo pa ti yen wa Yenņeε senre seweεε mbele pe yinri
 Sepitanti naa Siriyaki poro ni.

ɛɛn fɔ li ma lepeepele pe ni fuun pe tongo.

²¹ Yawe Yɛnnɛɛ li ti mbaa li sɔnni wa na yɔn,
yaraga nga fuun kɪ da, kila Yɛnnɛɛ na li yɛn
kpoyi li sɔnni sanga pyew fɔ tetete!

146

*Mbele pe fannga kɪ kologo,
Yɛnnɛɛ li yɛn pe sagafɔ*

¹ Yaa Yawe Yɛnnɛɛ li sɔnni!

Mi yɛn na Yawe Yɛnnɛɛ li sɔnni.

² Mi yaa la Yawe Yɛnnɛɛ li sɔnni na yinwege
sanga wi ni fuun wi ni,
mi yaa la yuuro koo mbaa na Yɛnnɛɛ li gbogo,
mbanla ta yinwege na sanga ɲa ni.

³ Yaga ka ye jigi wi taga legboolo na,
yaga ka ye jigi wi taga sɛnwɛɛ na, wo ɲa wi se
ya mbe lere shɔ we.

⁴ Na wi yinwege wɔnwɔn piga yere pilige ɲa ni,
wi ma songoro wa taambugo kɪ ni;
kɪ pilige nunɲba kɪ ni, ɲa fuun wila pye na jate,
ko ma ko saw.

⁵ Lere ɲa ka Zhakɔbu Yɛnnɛɛ li pye wi sagafɔ,
fɛrɛwɛ yɛn wi woo;
lere ɲa ka wi jigi wi taga Yawe Yɛnnɛɛ, wi
Yɛnnɛɛ li na, fɛrɛwɛ yɛn wi woo!

⁶ Lo lɪ naayeri wo naa tara ti da,
naa kɔgoje wo naa wi nawa yaara ti ni fuun ti
ni;
li yɛn sɛnrɛ nunɲba yofɔ fɔ sanga pyew.

7 Pe yen na mbele jolo, li ma pe tanga ki kan pe yeri,

funngo yen mbele na, li ma yaakara kan pe yeri.
Yawe Yenɲele li ma kasopiile pe sho.

8 Yawe Yenɲele li ma fyɔɔnlo pe yengɛle ke yengɛ,
mbele pè kurukuru, Yawe Yenɲele li ma pe yirige
mbe pe sin,

lesinmbele pe yen ma Yawe Yenɲele li ndanla.

9 Yawe Yenɲele li maa nambanmbala pe go singi,
li maa pijiriwele poro naa nanɲunjaala pe sari;
ɛɛn fɔ lepeepe pè kagala ɲegele kɔn mbe pye, li
ma ke jɔgɔ.

10 Yawe Yenɲele li yen wunluwo fɔ sanga pyew;
yoro Siyɔn ca woolo, lo li yen ye Yenɲele sanga
pyew fɔ tetete.

Yaa Yawe Yenɲele li sɔnni!

147

*Yenɲele na yawa pi ni fuun fɔ
li daga paa li sɔnni*

1 Yaa Yawe Yenɲele li sɔnni!

Katugu ki yen ma yɔn waa yuuro koo waa we
Yenɲele li gbogo,
ki yen ma yɔn waa li sɔnni, konaa ma yala!

2 Yawe Yenɲele li yen na Zheruzalemu ca ki kanni
naa fɔnɲɔ;
Izirayeli woolo mbele pàa koli ma kari pe ni tara
ta yege ni, li yaa pe gbogolo.

³ Mbele pe nawa pì tanga pe na, li ma pe kotogo
ki sogo pe na,
ma pe wēlēgesara ti fɔfɔ pe na.

⁴ Lì wɔ̀nɔ̀gɔ̀lɔ̀ ke yɔ̀n ki jɛ̀n,
lì meɛɛ taga ke ni fuun nuɔ̀gba nuɔ̀gba ke na.

⁵ We Fɔ̀ wi yɛ̀n ma gbɔ̀gɔ̀, wi fanɔ̀ga ki yɛ̀n ma
gbɔ̀gɔ̀,
wi tijinliwɛ̀ pi yɛ̀n kɔ̀nɔ̀ fu.

⁶ Yawe Yɛ̀nɔ̀ɛ̀lɛ̀ li ma mbele pe yɛ̀n tege na pe
tɔ̀gɔ̀;
ɛ̀n fɔ̀ li ma lepeepe pe go sogo fɔ̀ wa tara.

⁷ Ye yuuro kɔ̀ Yawe Yɛ̀nɔ̀ɛ̀lɛ̀ li kan yeli sɔ̀n,
ye yuuro kɔ̀ nɔ̀gɔ̀ni ni, ye we Yɛ̀nɔ̀ɛ̀lɛ̀ li sɔ̀n!

⁸ Li ma kambaara ti yirige ma naayeri wi tɔ̀n,
li ma tisaga ki gbɛ̀gɛ̀lɛ̀, ki ma pan tara ti na,
li ma ti yan ki ma fi yanwira ti na.

⁹ Li maa yaakara kaan yaayoro ti yeri;
na kaankaanye pìre ti kaa gbele funɔ̀go ki kɛ̀ɛ̀
sanga ɔ̀a ni, li ma ti yaakara ti kan ti yeri†.

¹⁰ Yɛ̀nɔ̀ɛ̀lɛ̀ lii jori malaga gbɔ̀nshɔ̀n fanɔ̀ga na,
senwee fanɔ̀ga ki woro yaraga li yɛ̀gɛ̀ na.

¹¹ ɛ̀n fɔ̀ mbele pe maa fyɛ̀ Yawe Yɛ̀nɔ̀ɛ̀lɛ̀ li yɛ̀gɛ̀,
poro kala lo li yɛ̀n mali ndanla,
poro mbele pè pe jigi wi taga li kagbaraga ki na
we.

¹² Yoro Zheruzalɛ̀mu ca woolo, yaa Yawe Yɛ̀nɔ̀ɛ̀lɛ̀
li gbogo,

† 147:9 147:9: Kaankaan, sannjɛ̀gɛ̀ kayi, nga leele pàa pye na
jate ma yo kila ki jatere wi tege ki pìre ti na.

yoro Siyon ca woolo, yaa ye Yenŋele li sɔnni!

¹³ Katugu li ma mbogo ŋga kɪ ca ki maga ki
yeyɔnrɔ kɔɔrɔ ti sɔgɔyaara ti kan fanŋga
ni,

li duwaw ye piile pe na wa ki ni.

¹⁴ Li ma yeyinŋge le wa tara ti ni,

li ma yarilire ti ni fuun tiyɔnrɔ ti kan ye yeri, fɔ
ye ma ka ma tin.

¹⁵ Li ma li yɔn sɛnrɛ ti torogo laga tara ti ni,

li sɛnrɛ ti ma kari lagapyew ki ni fyɛlegɛ na.

¹⁶ Li ma nezhi wi tirige wi ma filige paa simbasire
yɛn,

li ma ti fɔɔngɔ ki ma wo ma simbi lagapyew, ma
cɛn paa cɔnrɔ yɛn.

¹⁷ Li ma ti sinndɛere tisaga ki ma pan;

ambɔ wi mbe ya yere mbeli were ti sige?

¹⁸ Ɛɛn fɔ na li ka para, ki yaara ti ma yan,

li ma li tifɛlegɛ ki pye ki maa gbɔɔn, tɔnmɔ pi
mɛɛ nɛɛ fuun.

¹⁹ Lɔa li sɛnrɛ ti yo Zhakɔbu setirige piile pe kan,

ma li kondɛɛŋgɛle naa li kakɔndɛɛŋgɛle ke
naga poro Izirayeli woolo pe na.

²⁰ Li sigi wogo ka pye cɛngɛle sanŋgala la kpɛ
kan,

ke sili kakɔndɛɛŋgɛle ke jɛn.

Yaa Yawe Yenŋele li sɔnni!

148

*Yaara nda fuun tɪ da
ti yɛn na Yenŋele li sɔnni*

1 Yaa Yawe Yenŋele li sonni!

Yoro naayeri yaara, yaa Yawe Yenŋele li sonni,
yaa li sonni wa naayeri lara ti ni!

2 Yoro mbele li merɛgeye, ye ni fuun yaa li sonni!
Yoro naayeri malingboonlo ngbeleye† ye ni
fuun, yaa Yawe Yenŋele li sonni!

3 Yonlo naa yenje, yaa li sonni!

Yoro wonngolo ngele fuun ke maa yiin, yaa li
sonni!

4 Naayeri lara to naayeri, yaa li sonni!

Tɔnmɔ mba pi yen wa naayeri wi go na, pila li
sonni!

5 Ki yaara ti ni fuun tila Yawe Yenŋele li sonni!

Katugu laa para ma kono kan, a ki yaara ti si da.

6 Liri tege ti tegesaga, ti koro wa fo sanga pyew,
li kondɛgele tege ti go na, na li se ya kannga.

7 Yoro tara na yaara, yaa Yawe Yenŋele li sonni!

Kɔgoje nawa yaritugbooro, naa tonngboɔ ti-
juguwo pi ni, yaa li sonni,

8 Yenŋele yengɛleme naa sinndɛere tisaga ki ni,
naa nezhi wi ni, naa foongo ki ni,

konaa tisaga tifelege ki ni, ko nga ki maa tanri li
senre ti na we!

9 Yaa li sonni, yoro yanwira konaa tinndiye pe ni
fuun,

naa tire nda ti maa pire seni konaa sɛdiri tire ti
ni fuun ti ni,

10 naa wonngaala konaa yaayoro ti ni,

† 148:2 148.2: Merɛgeye poro pe yen naayeri malingboonlo
ngbeleye ye.

naa yaara nda ti maa fulolo lara na konaa sannjere ti ni!

¹¹ Yaa li sonni, yoro dunruya wunlumbolo naa cengele ke ni fuun,
naa fannga fenne konaa dunruya kiti konfenne pe ni fuun,

¹² naa lefonmbolo konaa sumbono pe ni,
naa lelele konaa piile pe ni!

¹³ Pe ni fuun paa Yawe Yenjele li mege ki sonni,
katugu lo nungba mege ko ki yen ma gbogo,
li yawa pi yen naayeri wo naa tara ti go na!

¹⁴ Li fannga le li woolo pe ni,
janngo mbele pe pe yee kan li yeri, paa li sonni,
konaa Izirayeli woolo pe ni, poro mbele pe yen cenle na li wogo ki yen ma ngban li ni we.

Yaa Yawe Yenjele li sonni!

149

*Yenjele li yaa cew kan
li woolo pe yeri*

¹ Yaa Yawe Yenjele li sonni!

Ye yurugo fonngo ko Yawe Yenjele li kan,
ye yurugo sho yeli son wa mbele pe pe yee kan
li yeri pe gbogolomo woolo pe sogowa!

² Izirayeli woolo, yaa yogori ye dafu wi kala na,
Siyon ca woolo, ye yin yogorimo ni ye wunlu-
nana wi kala na!

³ Yaa wi mege ki sonni yoro ni,
yaa yuuro koo yaa wi sonni, yaa pimbigile naa
juruye gboon!

4 Katugu Yawe Yenɲele li woolo pe yen mali ndanla,
li maa mbele pè pe yee tirige pe jate mbe pe sho.

5 Mbele pè pe yee kan Yawe Yenɲele li yeri, paa yɔgɔri li gbɔgɔwɔ pi kala na;
paa jɔrɔgi yɔgɔrimɔ ni, ali mbe pe ta wa pe sinleyaara ti na!

6 Yenɲele li sɔnmɔ yuuro to mbe pye wa pe yɔn, tokobi yɔn shyen taan woo mbe pye wa pe kee;

7 janɲo mbe kayanɲa wɔ cɛngɛle sanɲgala ke ni, mbe jɔlɔgɔ wa cɛngɛle ke na;

8 mbe pe wunlumbolo pe pɔ yɔngɔwɔ ni, mbe pe fanɲa fenne pe le tugurɔn ɲgbɛɛɛ na!

9 Kiti kɔngɔ ɲga kila yɔnlɔgɔ pe mɛɛɛ ni, mbe ki kiti wi kɔn pe na mbe yala ki ni!

Ko yaa gbɔgɔwɔ kan mbele fuun pè pe yee kan li yeri pe yeri.

Yaa Yawe Yenɲele li sɔnni!

150

Yaa Yawe Yenɲele li sɔnni

1 Yaa Yawe Yenɲele li sɔnni!

Yaa Yawe Yenɲele li sɔnni wa li laga kpoyi ki ni!
Yaa Yawe Yenɲele li sɔnni wa naayeri fowaga ki ni, wa laga ɲga li maa li yawa pi nari we!

2 Yaa li sɔnni li kagbɔgɔlɔ pyewe pi kala na!

Yaa li sɔnni mbe yala li gbɔgɔwɔ gbembe pi ni!

3 Yaa li sɔnni mbanlaga winme ni!

Yaa li sɔnni ɲgɔni naa juru gbɔngɔ ni!

⁴ Yaa li sonni pimbile gbongɔ naa yɔɔ ni!
Yaa li sonni ŋɔni gbongɔ naa wegele winmɛ ni!
⁵ Yaa li sonni weere[†] magangbɔɔ woro ni!
Yaa li sonni weere magangbanla woro ni!

⁶ Yaraga o yaraga ki maa wɔɔn, kila Yawe
Yɛnɛɛ li sonni!

Yaa Yawe Yɛnɛɛ li sonni!

[†] **150:5 150.5:** 1 Sami 18.6; 2 Sami 6.5; 1 Kuro 13.8; 15.16; 16.5;
25.1,6; 2 Kuro 5.12; 29.25; Esidi 3.10; Nehe 12.27

cccxxviii

**Bibulu Jinmiire ni
Sénoufo, Djimini: Bibulu Jinmiire ni Bible**

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Djimini Senoufo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022

a4863791-1c91-5f31-9a8f-034a18a2f8d8